

༄༅། །ཐཱ་ཤཱ་རྒྱུ་ལྷོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་དབུ་མ་ བཅུགས་སོ།།

མཛད་པ་བོ། ཐཱ་ཤཱ་རྒྱུ་ལྷོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

དབལ་ཕྱན་འབྲས་སྤྱད་ས་ལྷོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Paldan Drepung Gomang Library

སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་ཁག་གི་འཕེལ་ལྗང་།

[034]

མཚན་བྱང་།

དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ལྷན་རིགས་གཉེར་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་སྒྲུང་བ་ཟབ་ལམ་ལྟ་བུའི་མིག་
འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་སོ། རྗེ་གྲུང་ཐང་སློ་སློས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲས་སྤྲེངས་སློ་མང་སློག་རྩལ་གཙུག་ལག་པ་མཛོད་ནས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཆུ་ལྷ་བར།

ཕབ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་སྒྲིག་པ། འབྲས་སྤྲེངས་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འཕུལ་དེབ་བཞུགས་པ། ཤེས་ཚད་ལྡན་སྤྱུག་

དེབ་འདིའི་དཔར་གཞིའི་བདག་དཔར་འབྲས་སྤྲེངས་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད་པས་ཚག་མཚན་

མེད་པར་གང་ལྟར་དཔར་སྤྱོད་བྱ་མི་ཆོག་

དཀར་ཆག

མཚན་པར་བཟོད་པ།	1
མཚན་དོན་དང་འབྲུག་ཚུལ།	2
ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེ་ཚུལ།	10
སངས་རྒྱལ་བྱང་ལེན་ལས་འབྲུངས་ཚུལ།	17
བྱང་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གཞི་ལོ་གསུམ་བཤད་པ།	18
བྱང་ལེན་གྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བཤད་པ།	20
སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།	30
བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སེའི་རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།	39
རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན།	45
གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གཞོན།	46
ཐུབ་དོན།	56
ས་དང་བོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།	78
ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།	83
ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།	85
ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།	95
ས་ལྔ་པ་སྤྱང་དཀར་པ།	97
ས་དྲུག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སེའི་རིས་ཆོག་དང་	
ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་པ།	101
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།	107
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ།	123

ཐལ་བསྐྱོག་.....	128
གཞན་སྤྱེད་གཞན་པ།.....	194
ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....	231
གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱེད་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།.....	257
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་.....	274
སྤྱེད་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།.....	294
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྤྱེད་པ།	310
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།.....	355
རིང་སོང་།.....	358
འབྲས་བུའི་ས།.....	361
མཛད་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	371
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	374

༡༡། །དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ལྷང་རིགས་གཉེར་མཛད་གྱི་
དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་སྒྲུང་བ་ཟབ་
ལམ་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚན་པར་བརྗོད་པ།

ཟབ་ལམ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །སྐལ་བཟང་འགྲོ་ལ་སྐབ་
བསྟན་ཏུ་མཚོའི་བཅུད། །སྤྱིན་མཛད་སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱག་ཡབ་སྲས་ཟུང་། །བདག་
སྤྱིང་ཏུ་སྤྱོད་འོ་ལ་དུས་ཀུན་སྦྱོངས། །ཉེན་འབྱུང་མཐའ་དབྱེད་ས་པ་མཐའ་ཡངས་
པ་ནས། །ཟབ་དོན་ཚ་བའི་ཟེར་གྱི་སྒྲུང་བ་བརྒྱས། །སྤྱོད་ཅན་སྤྱན་པ་དབྱེད་ནས་འབྱེན་
མཛད་པ། །སྐབ་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྤྱོད་འབར། །མི་པམ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
དང་རྒྱ་གཞི་མཚན། །ཡབ་སྲས་ལྷ་སོགས་འཕགས་ལྷལ་མཁས་ནམས་དང་། །ནམ་
སྤྱོད་མཛད་དང་རྩོམ་མཁས་གཉིས་སོགས། །སྦྱོངས་འདིར་དབུ་མའི་ལྷགས་
བཟང་སྤེལ་ནམས་རྒྱལ། །

དེ་བུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྤྱིད་པའི་ཅེར། །བསྐྱེད་མཛད་རྒྱལ་ཀུན་
རང་གཟུགས་ཅོང་ཁ་པ། །དེ་ཡི་ལྷགས་མཚན་འདྲིན་ལ་མཚུངས་མེད་རྗེ། །བཞད་
པའི་རྩོམ་མཁས་གཉིས་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད། །དེ་དག་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་དབུ་མའི་
ལམ། །གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མའི་སྤྱགས་གྱི་བཅུད། །ལྷང་རིགས་གཉེར་གྱི་
སྤྱོད་བརྒྱ་དབྱེ་བ་ལ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྤྱོད་བར་གྱུར། །

མཚན་དོན་དང་འབྲུག་ཚུལ།

དེ་ལ་འདིར་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནས་ནམས་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ལ། སྤྱིར་དབུ་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཀྱང་། སྐྱེས་བཞེད་ཀྱིས་དབུ་མ་བཞེད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་གཞུང་དབུ་མ་དང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་ལམ་ལམ་དབུ་མ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་འབྲས་བུ་དབུ་མ་སྟེ། གསུམ་མཐུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཡིན་པས་གཞི་དབུ་མ་སྟེ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབུ་མ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ལ། སྟོང་རྟོག་སྐྱེས་མ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་མའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ལས། ལམ་དབུ་མ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའམ། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོབ་ཟིན་པའི་ཆོགས་ལམ། སྤྱིར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྟོན་ལམ། མི་སྟོབ་ལམ་ལཱོ། ། ཞེས་དང་། འབྲས་བུའི་དབུ་མ་ནི། མི་སྟོབ་ལམ་པར་ཕྱིན་བཅུའི་ཐ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཏེ་རི་ལྗོངས་རྟོགས་པའི་ནམ་མཁུན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཐ་མ་ཡུལ་གྱིས་དང་། ལམ་དབུ་མ་སྤྱིད་ཞའི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་བཞག་གམ་དབྱད།

གོང་མ་ནི་གུང་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབུ་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དབུ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་གཞི་གྲུབ་ན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་ཡིག་ཆ་རྟོག་པ་སོར་བཞག་གནང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དུ་མར་ཟབ་མོའི་ལམ་དང་དབུ་མའི་ལམ་བྱུང་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་མ་འཐད་དམ་སྟུམ་མོ། ། མ་རྒྱུ་མ་དབུ་མ་དང་། ཀ་ནི་བྱིངས་མདོ་ལས། ཀླུ་ཀླུ་རེ་སྐྱེ་ལཱོ། ། ཞེས་

སྐད་དམ་སྒྲིགས་པའི་བྱངས་ལས་སྐབ་ན་དབུ་མ་དེ་སྒྲིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་
 འཇུག་ལ། དེ་ཡང་ཅ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་
 ཤེས་པས། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཅ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་
 འདིའི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྒྲུར་བ་སོགས་མི་འཐད་ལ། ཡིག་
 ཆ་རྟིང་པར་ཁ་ཅིག ཅ་ཤེས་རབ་བྱེད་དང་པོ་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཅ་ཤེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཅ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་
 པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱས། དེའི་ཆོགས་བཅད་རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་ནམ་བཤད་དང་མཐུན་ནོ། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅ་ཤེས་ལས། རྒྱུ་གས་
 སངས་རྒྱས་ནམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བྱངས་སུ་མཛད་པ་ན་དབུ་མ་ལས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འཇུག་བྱའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པས་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དབུ་མ་
 ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབུ་མ་ཡིན་
 བ། ཅ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པས་མ་བྱུང་པ་འདྲ་སྟེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་འདིའི་སྐབས་
 བྱས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་འཇུག་བྱེད་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའང་འཐད་
 དཀའ་སྟེ། དེ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་ལ་ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་བྱེད་ལ་དབུ་མའི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པ་འདིར་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཅ་ཤེས་ལས་བདེན་གཉིས་རང་ལྟོག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་
 ཟེར་བ་དང་། བསོད་གྲགས་པས། འགྲེལ་བཤད་གྱི་ལུགས་ཚུགས་སྒྲུར་བཞོད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཅ་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་
 བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པ་དང་། འཇུག་པས་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱང་
 པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། བདེན་པ་དེ་

གཉིས་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱས་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ངེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ན། དེ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ཙམ་
ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གཉིས་པ་ལ་ལྷ། གང་ཞིག་
མ་རྟོགས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བར་
བསྟན་པའི་ཆོག་དོན་དང་། འགྲེལ་བར་ཁ་འཕངས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །
ཞེས་བྱུང་གཅིག་ཙམ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་
གཞན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསྟོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་
བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པར་ས་བཅད་ཕྱི་མ་བཞི་སོགས་མེད་
པ་མཛད་སྟུང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩི་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་
མགུལ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྩིའི་ལྷགས་དང་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་གཉིས་
ལས། ནས། རེ་ཞིག་ལྷགས་ཕྱི་མའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཅུཤེས་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྩི་བྱེད་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་
དབུ་མ་ལས། ཅུཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་མ་བསྟན་པ་རྩིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
ཉིད་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་བསྟན་པར་བརྟེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ནས། རིན་ཆེན་སྤངས་བའི་
ནམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱེད་ལྟར་མིན་གྱི་ཅུཤེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་རྒྱས་པར་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་
པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཅུཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་
པ། ཞེས་དང་། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ མི་སློབ་
ལམ་ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་དང་པོ་མ་བྱུང་། ཞེས་མི་སློབ་ལམ་

དངོས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ཅ་ཤེས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རས། ཆོག་གསལ་
 ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་ནི་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ་གསུམ་གས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་རིམ་མ་བསྟན་པ། ལུང་ཅ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་། རིགས་པ་གཞུང་
 རྣམས་སུ་ཅ་ཤེས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛིག་ཚུལ་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་པས་བཞག་
 གི། རྒྱ་ཆེ་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པས་མ་བཞག་པས་བསྟུབ་པོ། ། རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་ཡིག་ཆ་རྟིང་པར། ཅ་ཤེས་ལས། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བྱད་ཚོས་དངོས་སུ་མ་
 བསྟན་ཀྱང་། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ལ། རང་ལུགས་ལ་མཐའ་དབྱེད་
 ལས། དེ་དག་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
 དང་། དེས་ན་ཅ་ཤེས་ལས་འདི་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
 བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱི། ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར། རིན་
 ཆེན་མེད་བའི་དར་རྒྱུག་དང་། ཅ་ཤེས་ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། ། སོགས་
 ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟུབ་པོ། ། དེ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་གཞན་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཟུང་མའི་ལམ་
 ལ་བྱེད་ཟེར་ན། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཞན་ཞེས་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ལམ་འཕགས་པའི་མན་ངག་གི་ཞེས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་ལས། འོ་
 བ། རྣམ་བཤད་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དེའོ། ། གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེས་
 རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་བས་རྒྱ་ཆེ་བ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རེ་རེ་བྱེ་ནས་རྒྱས་པར་
 བསྟན་པར་ཐལ། ཅ་ཤེ་ཁྱིམ་ཆེན་ལས། ས་རོལ་པོས་ལུགས་དེ་ལ་འཛིག་ཉེན་དང་
 འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བཞག་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་

ཚོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རང་ལུགས་ལ་སྒྲིན་དེ་དག་མེད་པར་མ་ཟད་རྣམ་
བཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་ནི་རབ་བྱེད་འདིས་གཙོ་བོར་སྒྲིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཐད་གྱི་མི་སྒྲོང་པ་ལ་
མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་བདེན་པ་བརྟག་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་
རབ་བྱེད་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡིག་ཆར། ལེའུ་འདི་གཉིས་ལེའུ་ཟུ་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཟེར་
དགོས་ཀྱི་གཉིས་ཞེས་པ་མ་དག བྱབ་སྟེ། ལེའུ་འདི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱུན་བརྟག་
པ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་འཐད་པ་སོགས། འདིག་
རྟེན་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ཚུལ་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་པ་ལི་ཏ་ལས། གང་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་
འདིག་རྟེན་པ་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་སྒྲོད་པ་ཕྱིན་དུག་སོགས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དབུ་མ་ལས། རྟོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ། མ་
བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འཇུག། ནས། སངས་རྒྱས་མིན་པ་གང་ཡིན་དེས། ། བྱང་
ཆུབ་སྒྲོད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར། ། བསྐལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་མི་འཇུག། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་
སྒྲོང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་མིན་པའི་གང་ཟག་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲོད་
པ་ལ་བསྐབ་ན་དེ་ཐོབ་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་ངག་དག་གི་རྟགས་
ཆོས་དོན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཅུཤེ་ལས། བདེན་མེད་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བའི་རྟགས་གསལ་ཚོད་གཞི་གསུམ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བ་
དང་། ཡང་ན། དེས་བདེན་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་བསྐབ་ཅིས་

པའི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ལ་ཕྱིན་དུག་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་། བདེ་བཞི་
སྐབས་གསུམ་སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་མ་གསུངས་པར་ཐལ་
ལོ། ། དེ་འདོད་ན་དངོས་སུ་འགལ་ལ། ། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། རྩ་ཤེའི་ཆོག་འདི་དག་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོང་གཞི་པལ་བའི་ཚུལ་
དུ་དངོས་བསྟན་ལ་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རྩ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྩ་ཤེའ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་
དོན་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཆོགས་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་པར་ཐལ། རྩ་ཤེས་དེ་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་ཤེ་དང་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣེ་རྣལ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། ། གཞན་ཡང་། འཇུག་པའི་གདུལ་བྱས་རྩ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འཇུག་
པ་ནས་གསུངས་པའི་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཆོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ། རྩ་ཤེའི་དགོངས་
དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་ཤེས་དེ་དག་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པ་
ལས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་རྩ་ཤེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྩ་ཤེ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་འཇུག་པ་
ལས་གསུངས་པ་འདི་རྩམས་བྲན་ནས། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བའི་དར་རྒྱུ་
ལས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་རྩ་བ་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་ལས། འཇུག་པས་རྩ་ཤེས་ནས་
བཤད་པའི་ཟབ་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཉམས་ལེན་
ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཆོགས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྩ་ཤེས་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དུ་
འགྲེལ་བ་དེ། དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བསྟན་ཁྱང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་འཕགས་པའི་

མན་ངག་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་དང་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོ་དང་གསལ་བར་ཁ་བསྐང་ཏེ་འཇུག་པས་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། རེད་
མདའ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་
གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ལན་བཏབ་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་མ་
བསྟན་པས་མིན་གྱི། ཐེག་པ་མཚོག་དམན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྟོམ་
པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྲེད་པ་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་ཡང་མི་འཇུག་གོ།

འཇུག་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་དོན་
རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་གཞི་རང་རིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་བ་མི་བཞེད་པ་སྟེ། ཁས་མི་
ལེན་པ་གསུམ་དང་ཕྱི་དོན་དང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་བདེན་འདྲིན་ཉན་སྒྲིབ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་། དུས་
གསུམ་གྱི་འདྲིག་ཚུལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཁས་ལེན་པ་ལྷ་དང་བརྒྱུད་གསུངས་
ལ། དཀའ་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་མཚན་མི་
འདོད་པ་སྟེ། ཁས་མི་ལེན་པ་བཞི་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་འཕྲོས་
དོན་ཡིན་པས་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེ་སྟེད་པ་མཁྱེན་ཚུལ་དང་། ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ། དཀའ་གནས་བརྒྱུད་བྱས་ཞིང་། སྤྱབ་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ལས་
ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་བརྒྱུད་སོགས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པའི་
གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱབ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར། རྩ་བར། རང་
མཚན་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་ཕྱིར། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། སྦྱིར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་
དང་། ཀུན་གཞི་མེད་པ་སོགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་མིན་ཡང་རང་མཚན་མི་བཞེད་
པས་མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ལ་དེ་དང་དེ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་རང་མཚན་གྱིས་མ་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་

ལ། རང་རང་གི་རྒྱ་མཚན་ཐ་སྟད་དཔྱད་སློབ་མི་ཁེགས་པ་དང་མི་འབྲུབ་པས་བྱི་
 དོན་ཡོད་ལ། ཀྱན་གཞི་མེད་པ་དང་། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་
 པར་གསུངས་པས་བདེན་འདོན་ཉོན་སླིབ་དང་། དེ་ཉོན་སླིབ་ཡིན་པས་བདག་མེད་
 གཉིས་སྤྲ་རགས་མཚུངས་པ་དང་། བྱིས་ཤེས་ཀྱན་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པས་འབྲུལ་
 ཤེས་ཡིན་པ་དང་། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་གསར་རྟོགས་མི་རུང་བས་བཅད་ཤེས་
 ཚད་མར་འབྲུབ་པ་དང་། ཀྱན་རྩོམ་ནས་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ཡིད་མངོན་དུ་གསུངས་པས་
 མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དང་། རགས་པའི་བདེན་ནམ་བུ་དུག་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་པ་མི་དགོས་པས་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་
 ཡོད་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པས་
 རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བུ་དུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མི་
 དགོས་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་ཡང་དངོས་པོར་འདོད་པ་
 དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་འབྲས་བུ་འཐད་པ་དེའི་སྤྲ་མའི་འཕྲོས་ཡིན་པས་དོར་
 ལ། བཏགས་དོན་དཔྱད་ན་མི་རྟོད་པས་རང་རྒྱད་མེད་པ་དང་། ཤེས་པའི་བཏགས་
 དོན་དཔྱད་ན་མི་རྟོད་པས་རང་རིག་མེད་པ་དང་། དབང་ལུལ་པན་ཚུན་སྟོན་ཆེ་
 མངོན་སུམ་དངོས་ལུལ་དང་། འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་བཅས་
 ལྷག་མེད་གྱི་བྱད་པར་འགོག་བདེན་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། སླིབ་གཉིས་སྤངས་ཚུལ་
 དང་། མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ཏེ་བརྒྱད་དང་། ཅ་བར། དེ་སོགས་སྤྱན་མོང་མིན་མང་
 ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱས་འགོག་སྟོམས་གྱི་བྱད་པར་སོགས་གསུངས་སོ། ། རྟོང་རྟོལ་སྤྲ་
 མ་རིན་པོ་ཆེས། བྱད་པར་ཉི་ཤུ་གསུངས་པའང་ཕལ་ཆེར་དེ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱད་པ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་མིན་དང་། རང་རྒྱད་
 པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲུག་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་སོགས་
 དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་། །

རྩི་བཅུན་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར་ན། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོག་གི་བྱེད་པར་ཐལ། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མངོན་ལས། ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་དེ་མེད་རྩིས་འབྲང་བཅས། ། བསྟན་བཅོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པར་འཛོག་པ་གང་བདེ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་ཚོས་མངོན་པ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པས་བཞག་ལ། དེ་ཤར་སྒྲོན་འགྲེལ་བར་བྲངས་ནས་བཀག་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་པའི་སྤྱི་སྟོང་དང་མངོན་པ་ཁྱད་མེད་བྱས་ལ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མངོན་པའི་སྤྱི་སྟོང་བཟོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བཞག་གི་བཟོད་བྱས་མ་བཞག་པས་བཟོད་བྱ་ལ་མངོན་པའི་ཐ་སྟོན་མེད་དམ་དཔྱད།

ཉན་རང་སྤྱབ་དབང་ལས་སྤྱི་ཚུལ།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྤྱབ་དབང་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིག་ཆ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་གཉིས་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར། ཉན་ས་རྒྱར་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཞེས་སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་གསུམ་གྱི་དབང་སྤྱག་ཐོབ་པ་རྒྱར་དུ་བཟང་བ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དབང་སྤྱག་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བས་ཞེས་དེ་ཐ་མ་གཉིས་གྱི་སྤྱབ་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། ཉན་ས་རྒྱར་གསུམ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནའང་ལེགས་སོ། ། ལམ་ཁྱགས་ལ་སྤྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྤྱི། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་སྤྱི་གསུམ་

མི་མཐུན་སྟོགས་ཅི་རིགས་ཐུབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལམ་བཟོད་
 བྱེད་གྱི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་
 པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་མཆོག་གས་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་
 ལམ་སངས་རྒྱས་སོགས་ལས་ཐོས་ནས་རང་གིས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་
 སྟོགས་པས་ཐོས་སྟོགས་ཞེས་བཤད་པས་སྡེ་མ་ལ་ཐེག་དམན་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དགོས་པས། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་པད་དཀར་གྱི་ལུང་
 ཀླང་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྒྲ་མེད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་སྒྱུར་བ་
 མི་འཐད་དོ། ། ཡིག་ཆ་རྙིང་པར། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་
 ཡིན་ན། དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ན་དེ་
 དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲ་འཇུག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དེས་ཉན་ཐོས་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་ཐོས་གཞན་ལས་
 ཐོས་པ་ལ་བྱེད་དམ་དཔྱད། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་མཆོན་འདི་གཉིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས། ཐོས་
 སྟོགས་གྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་དེ་དོན་དེ་རང་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱ་
 མཆོན་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཚུབ་དང་། དེར་བཟོད་པའི་ལམ་གཉིས་གཞན་
 ལ་སྟོགས་པའོ། ། ཉི་སྤང་གི་བྱང་སེམས་ཤ་རིའི་བུ་དེ་མཆོག་བྱང་ནང་གི་དེའི་
 མིང་ཅན་གཅིག་ཡིན་པར་རྟོག་གི་འབར་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པས་པད་དཀར་
 རས་ལུང་བསྟན་པའི་དེ་ལ་མཆོག་བྱང་ནང་གི་དེ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་སངས་རྒྱས་
 སོགས་གྱིས་སྒྲུལ་པའི་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་མཆོག་བྱང་ནང་གི་དེ་ཡང་ཡོད་དགོས་
 ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲུལ་བའི་ཕྱིར། ། ཞེས་དང་། མདོ་
 དེས་ཉན་ཐོས་དངོས་གནས་པ་རྣམས་ལུང་བསྟན་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་
 བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤུ་རིའི་བུ་ཆེ་འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པར་ཡང་གསུངས་

པས། སྤྱི་ཆེན་ངག་དབང་བཟུ་ཤིས་པའི་དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་དང་
ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་བྱབ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་
དང་། དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་གོང་གི་དེ་དག་ཆོས་ཅན་ཞེ་ན། དུས་སྦྱར་མ་ཡིན་པས་
བྱབ་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ལའང་འདྲའོ། ། ལང་གཤེགས་ལྟར་ན་ལྟག་
མེད་ནས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཡོད་གསུངས་པ་རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་ལ་བྱེད་དགོས་
པའང་ཟིན་བྲིས་དེར་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་ཉི་མུང་གི་བྱང་ཆེན་སྤྱི་རིའི་བྱ་ལ་
ཡང་མཚོག་བྱུང་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའང་ཡོད་དམ་དཔྱད། སྤྱི་སོ་སོའམ་རྒྱུན་
ཨེ་ཀ་གཅིག་བྱང་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པས་སྤྱི་པ་ཐ་མའི་ཆོ་སོ་
སོ་སྟེ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཅིག་ཕྱར་གནས་ཏེ། རུས་གོང་སོགས་མཐོང་བའི་
རྒྱུན་གྱིས་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྟོགས་པ་དྲན་པས་རང་སངས་རྒྱས་སམ་དེ་ཉིད་
རྟོགས་པའམ་རྒྱུན་རྟོགས་དང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོམས་
པས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྟག་ལ། ཚོགས་གཉིས་དང་གཞན་དོན་ཁྱར་འབྱེར་གྱི་སྒྲིང་རྩི་
མེད་པ་དང་། རང་ལམ་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་སྟེ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་ཞེས་བྱ་ཡི། ད་ལྟའི་རྩི་བའི་
འཇུར་ལྟར་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་དུར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆེ་རྒྱུང་
གི་ཐ་སྙད་དུང་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུང་བ་རང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་རྒྱུང་བར་ཐལ་བས་འཇུར་
མི་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཆོག་བྱུར་གྱི་བྱང་རྒྱ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྦྱར་མི་ཚོག་
ན་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའང་མི་ལེགས་སམ་དཔྱད། ། འབྲེལ་བཤད་ལས། གཞུང་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་མི་སྤོང་གིས་འབྲིང་གསུངས་པ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པས་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ནང་འགལ་བསྟན་པས། དེའི་ལུགས་ལ་གཞུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁོ་རང་གི་ནང་
འགལ་ཡིན་པས་ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་

ལས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞེ་
 ལྷན་གྱི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱིང་ཉིད་རྩོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སློ་གཉིས་པོ་དེ་
 རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དགག་ཚུལ་རྩེ་བཅུན་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་སྤྱོད། ། ལུང་
 མེད་པར་གཅིག་ཕུས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རང་རྒྱལ་སྤྱིང་ཉིད་
 མ་རྩོགས་པ་ནམས་དེ་ཉིད་རྩོགས་འབྲིང་མེན་པར་གསུངས་པས་སྤྱི་མ་སྤྱི་བཤད་
 ཅིམ་མོ། ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྤྱིང་ཉིད་རྩོགས་པའི་སློ་རྒྱད་ལ་
 མི་ལུན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་
 པ་རྒྱད་ལུན་གྱི་བྱང་འཕགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱིང་ཉིད་
 རྩོགས་པའི་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པ་གང་ཞིག་
 སློ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མངོན་
 གྱུར་པ་རྒྱད་ལུན་གྱི་སློམ་ལམ་རྩེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ལམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 གཉིས་ནང་འགལ་ལོ། ། རྩེ་བཅུན་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཆོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ལམ་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་དང་། རང་རྒྱལ་ཆོགས་
 ལམ་པ་ལ་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་བྱབ་པ་འཇུག་པ་ལས། རང་
 བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་ནམས་དང་། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་
 ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ནས། དེས་ན་ཆོགས་སྤྱོད་པ་
 ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩོགས་པ་སྤོབ་དུ་འགོ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གསུམ་

ཚོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་མཚུངས་པ་སོགས་ནམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་
ནི་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་
གསུངས་པ་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་བསྐལ་པ་
ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཆར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་རྩི་བྱང་གཤམ་རབ་དབང་
པོ་ཡང་བཞེད་པ་ནི། མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་
བྱེད་པ་མེད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རང་རྒྱལ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཅེས་པའི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་
གཙོད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཅིག་ཆར་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་རང་རྒྱལ་
ཡོད་པ་བྱུང་བུ་ལི་ཏ་ལས། བརྒྱ་ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་མ་བྱུང་བའམ།
ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱང་ཟད་པར་གྱུར་སྟེ། སོགས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ཇི་སྟེ་ངི་
ཞིག་ལྟར་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ནམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟུན་ཅིང་། དེ་
དག་གིས་སྤྱི་མཐའ་ཙམ་མམ་ལྟོས་དབང་གིས་སྟོབ་དཔོན་དང་མ་སྤྱད་ན་རང་
རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་
སྤྱད་ན་རང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ཞིག་ལྟར་ན་ཞེས་པ་མ་དག་གོ། དེ་ཉིད་རྩི་རིན་
པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཅ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཉན་ཐོས་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནའི་
བདུད་ཅི་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་པའི་རིམ་གྱི་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་
ནི། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་པོའི་རྒྱུ་དང་སྤྱད་
ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་དང་སྤྱད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་ཐུང་
འདས་འཕྲོལ་པར་མ་ངེས་སོ་སྟུམ་ན། ཅི་སྟེ་ཡང་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ནམས་ན་ཟད་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འདྲུ་འཇི་དང་བསྟན་པ་མེད་

པལམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚོལ་བའི་བསྟེན་པ་མེད་པ་ཙམ་ལས་རབ་དུ་སྐྱེ་བས་
 མུང་འདས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཐོབ་པོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་
 སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་དང་ཕྱད་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་ཉན་ཐོས་ཁ་
 ཅིག་མ་ཕྱད་ན་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་རྩ་ཤེད་དགོངས་པའང་ཡིན་ནོ། ། ཁོ་ན་
 རེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་
 རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ནས་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཞེས་སྒྱུར་
 རིགས་ཀྱི། ཁ་ཅིག་ཅེས་སྒྱུར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། ། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། མ་
 ངེས་པ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ཆོགས་བསགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་གཙུག་ཏོར་སོགས་
 ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་རྒྱལ་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་བསྐྱལ་
 ཆེན་བརྒྱལ་ཆོགས་བསོག་མི་བསོག་གཉིས་ཡོད་དེ། ནས། འགྲུབ་པ་གསུམ་གྱི་
 དང་པོ་བསེ་རུ་རིགས་ངེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པ་ཆོགས་སྒྱུད་བསྐྱལ་ཆེན་
 བརྒྱའི་ཆོགས་བསགས་པ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་ཉན་ཐོས་འཕགས་ལམ་ནས་ཞུགས་
 པ་འགྲུབ་པ་གསུམ་གང་རུང་མིན་པར་གསུངས་པས། མཛོད་ལུགས་མ་གཏོགས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཆོགས་སྒྱུད་གཉིས་གང་རུང་དུ་མི་འདོད་དོ། །

གསེར་ཕྱེང་ལས། ཇིན་ལན་བསབ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་
 བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་ཆོར་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྒྱུར་གསུངས་པས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དུས་མཚུངས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དོ། ། གསུངས་པ་ཡང་འགྲུབ་པ་
 གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་གཞུགས་མེད་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་བས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་
 དང་མ་ཕྱད་ན་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་དེ་འདོད་པ་སོགས་སུ་ཡོངས་དུས་
 ཁམས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
 ན་དེའི་གཞུགས་དབང་པོ་སོགས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སས་
 བསྐྱུས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ནམ་སྤངས་སོགས་དཀའ་

བས། རི་བོང་ནམ་ཙན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་སས་བསྐྱས་སུ་འདོག་
ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་སུ་འདོག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་འདོད་པའི་
ནམ་པ་བབྱང་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་སོགས་སུ་འགྱུར་རམ་སྟམ་ལ། ཁོ་རང་ལ་
དམིགས་པའི་འདིག་ལྟ་ཡང་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འདིན་གྱིས་སྤོང་དགོས་པས་
འདོད་པར་ཡོངས་པའི་དེ་དེ་དུས་སྤང་པོ་ལྟ་དང་ལྟན་ཡང་སྤྱིར་སྤང་པོ་ལྟ་ལྟན་གྱི་
གང་ཟག་མིན་ཞེས་སྤར་ལྟར་དུས་སྤྱིར་ནས་ལན་བཏབ་ཨེ་ཆོག་དཔྱད། སྤབ་མཐའ་
གོང་མའི་ལུགས་ལ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་གྱིས་སྤྱལ་ཀྱང་ཆོག་ལ། བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་
ལ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཡོད་དོ།

རྩེ་དུང་པའི་དབུ་མ་ལས། འགྲེལ་བའི་དོན་ནི་ཆོགས་བསྐྱབ་ལ་དགོངས་
ལ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་གཉིས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་ཀྱང་གསུངས་ནས་
ཉན་རང་ལ་ཆོགས་གཉིས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ། ཡིག་ཆར། ཉན་རང་
ལ་ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་མེད་པར་རིན་ཆེན་སྤང་བ། འདུག་པ། སློབ་གྲྭ་མི་ཟད་
པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་དགག་པ་ལ་ལུང་དོན་བཤད་ཀྱང་ལན་
མི་ཐེབས་ཏེ། ཆོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་སྤྱི་རའི་སྤྱི་ཡང་དག་དང་སྤྱི་ལས་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་དང་། ར་ལས་དེ་འདིན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ཙམ་
གྱི་སྐད་དོད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་ཆོགས་ཀྱི་ལག་རྩེས་གཙུག་ཏོར་
སོགས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཉན་རང་ལ་ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་མེད་པ་
ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱང་
པར་གྱིས་ཞེས་དེ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་སྤྱིར་ལ་བྱི་མར་སྤྱིར་བའི་དགོངས་པའོ། དེས་
ན་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་གཉིས་མེད་
ཟེར་དགོས་སོ། ལ་མོ་སློབ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་པའི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་

བང་མཛོད་ལས། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དབྱ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྤྲོ་བ་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མཉམ་
བཞག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱལ་བྱང་ལེན་ལས་འབྲས་ཚུལ།

༥ མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ལས་ཁྱེད་སྤང་བྱེད་དང་། རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་
དང་། ང་ལས་རྒྱལ་སོགས་བྱང་ལེན་སྤྲོ་བ་གསུངས་པ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལྷགས་
ཡིན་གྱི། ང་ལས་རྒྱལ་བྱང་ལེན་མིན་ཏེ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་
གྱི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིག་ཆ་རྙིང་པར། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ལེན་དཔའ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་
སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། བྱས། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྦྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲལ། ཞེས་པ་ལྟར་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱང་བཞེད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་སྲས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་ནས། ས་
བརྩ་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱི་མ་ཡིག་ཆར་ཁྲལ་པ་མ་གྲུབ་པས་
བཀག་ཅིང་། སྤྲོ་བ་འདོད་མེད་ཀྱི་དང་། འདུག་པར་རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་། རྒྱལ་
སྲས་ཁྱད་མེད་ཏུ་གསུངས་པས་བཀག་ནས། བྱང་ལེན་རྣམས་རང་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་
ལས་འབྲས་ཡང་། རྒྱལ་བ་ལས་འབྲས་པ་མིན་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་སྤྲོ་བ་འདོད་ཚུལ་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱལ་སྲས་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལེན་གྱི་སྟོན་ནས་འདོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྦྱེས་པའི་སྲས་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་

མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་
འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲས་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཁ་བྱིན་གྱི། དེའི་སྒོས་
རྒྱལ་བའི་སྲས་སུ་འདྲིལ་པ་ལ་མིན་ནོ། ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
བྱང་སེམས་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་
སེམས་ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྒྱུད་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་
རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ན། རང་
དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དང་། སྤངས་བྱ་སྤངས་པ་སོགས་དང་
འགྲིག་གམ་དབྱུང། འདི་དག་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྲས་ཡིན་
པ་ནི་བདེན་མོད་གྱི། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བརྒྱུད་པའི་ཞེས་
པའི་ཞིབ་ཆ་འདོན་ཚུལ་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་པར་ལུང་
རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱགས་པའི་དགོས་པ་བཞི་
སོགས་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སུ་གསལ་ལོ། ། ལུང་འདི་ནི་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྲུངས་ཡིན་ནོ། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཙོ་བོ་གསུམ་བཤད་པ།

༥ མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཡང་སྐྱ་ནི་རྩ་བའི་དང་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེ་བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་རྩི་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་
དང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྒྱུད་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་ཅེ་ན་ཟེར་དགོས་པས་སྤྲ་འགྲེལ་བྱ་
འགྱུར་རོ། །རྩི་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་

བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་རྒྱུ་འདྲིལ་པ་འདི་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྟིང་རྩེའི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་
 དག་ཅིའི་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྟིང་རྩེ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །
 ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདིར་བསྟན་ཆོས་
 གསུམ་གང་རུང་ལ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་རྒྱས་བྱུང་པར་
 གསུངས་ནས། འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་དང་
 ལྷན་པའི་སེམས་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོང་དང་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱ་
 ཡིན། ཞེས་པའོ། ། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་རགས་
 པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡང་མ་བཀག་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྟིང་རྩེ་
 ནི་བཅེ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཅན་ནོ། ། ཞེས་
 པའི་དོན་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་
 པས་དེ་འདིར་བསྟན་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཟེར་བ་འདྲ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱ་
 མ་ལས། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་ན། ལམ་མ་
 བྱུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་འབྲེལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
 བྱུང་སྟེ། དེ་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྩེ་བཅུན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྲས་
 ཀྱང་ལས་དང་པོ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་སོ། །

རང་ལྷགས་ལ་མཐའ་དབྱོད་ལས། དེ་ལ་སྤྱུབ་དབང་རང་ལས་དངོས་སུ་
 འཁྲུངས་པའི་བྱང་སེམས་བཅུ་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། རང་

འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། ཡང་དག་པར་འདྲིན་ཏུ་འཇུག་པ་
ལས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་ཁེམས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སོགས་
ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཅིའི་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་བསྟེན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཐའ་དབྱོད་ལས། ས་མཚམས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་ཁྱེད་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་བསྟན་སྟོང་རྩིང་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་
པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཅིང་།

བྱང་ཁེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བཤད་པ།

ཞེས་པ་ལྟར་རྩ་བར་འདིར་བསྟན་སྟོང་རྩིང་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་
འདྲིན་ཚུལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་བཞག་པ་གང་ཞིག ། སྟོང་རྩིང་
ཆེན་པོ་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྟོང་རྩིང་རྩིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ། ། སྟོང་རྩིང་སོ་སའི་
སྐབས་ཁེམས་བསྐྱེད་རེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་
སྟོང་རྩིང་ཅན་ནི་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱུར་བར་བཤེས་སྟོང་
ངེས་པར་ཁེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་
སྟོང་རྩིང་གསུམ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྟོང་
རྩིང་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འདིར་བསྟན་
ཁེམས་བསྐྱེད་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་པས་ཁེམས་བསྐྱེད་
དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འགྲུབ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཁེམས། ། རི་
དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། ། ཞེས་པ་བྱངས་པས་ཀྱང་ཁེམས་བསྐྱེད་དངོས་ཡོད་

པར་འབྲུབ་པོ། ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲ་སྟོན་པ། རང་འབྲེལ་ལས། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། ། ཞེས་པ་བྲངས་པས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཤེས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པར་འབྲུབ་པོ། ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཀྱང་སྒྲས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་དེ་གཙུག་པོར་བསྟན་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡང་བསྟན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས། ཀྱང་སྒྲས་བྱང་སེམས་ནི་ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཉིས་བསྟན་པར་མ་ཟད་གཉིས་སུ་མེད་སྒོ་ཞེས་པས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་དེ་གཙུག་པོར་བསྟན་པར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡང་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཙུ་འབྲེལ་འདིར། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། ། ཞེས་པས་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲེལ་དགོས་སམ་དཔྱད།

དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་དེ་བོད་ཁ་ཅིག་གིས། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སོང་བ་མི་འཐད་ཅེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། འབྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་དང་གསུམ་ཀའི་དགག་པར་འགྲོའོ། ། ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དབང་རྩོད་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་ཐོག་མར་སྐྱེ་ཚུལ་གཙུག་པོར་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་སའི་བར་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་དོ་བོ་སྤྱིར་བཤད་པས་འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་སངས་རྒྱས་སའི་བར་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

གོ་ཤུག་སོགས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ལ་བྱང་འཕགས་དགོས་པར་འདོད་པ་

དང་། ཡིག་ཆ་རྟེན་པ་དང་། བསོད་གྲགས་པས། སྟིང་རྩི་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མྱོང་
བ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་འདི་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་མྱོང་བ་ཐོན་དགོས་པར་འདོད་པ་
ནམས། ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས། རི་ལྷར་བྱུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། ཞེས་པས་
ལམ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱུན་པ་ལྟ་བུའི་ཐོས་བྱུང་དང་། ཆོག་ལ་མི་
ལྟོས་པར་ཡུལ་མཐོང་ཆེ་གོམས་པས་སེམས་དེ་ངམ་ངམ་བྱུགས་ཀྱིས་སྐྱེས་འོང་ཆེ་
བསམ་བྱུང་གི་སྐྱབས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་
སེམས་ཡིན་ཞེས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། དོན་ལ་བསམ་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་བསམ་བྱུང་
དུ་གསུངས་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུབ་
བོ། ། ལུང་ཞིང་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེལ་གྱི་ཉིན་རེ་བཞིན་ཚུ་ལྷར་མི་དགོས་པས་དཔེ་དོན་
མི་འགྲིག་ཞེས་པ་དང་། སྟིང་རྩི་ཆེན་པོ་དེ་སྟིང་རྩི་སེམས་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་སྟིང་རྩི་སེམས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཡིག་ཆ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་
ཚུ་ལུང་ཡང་ཡང་བྲན་པ་མེད་ན་ལྷ་གྲ་སྐྱམ་པས་ཞེས་དང་། དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་སྟིང་རྩིའི་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟིང་རྩི་སེམས་བྱུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟིང་རྩི་རྩི་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་མཐུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟེན་པ་དང་པཎ་ཆེན་
བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་རྩིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཁྱར་འབྱེད་
གྱི་སྟིང་རྩི་ཆེན་པོའི་སྟོན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་འདོད་དེ། ཡིག་ཆ་རྟེན་
པ་ལས། དེ་འདྲའི་དབང་རྩིས་དང་པོར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད། དེའི་རྩིས་སུ་སྟིང་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅེས་
དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཤེས་པ་འཆོལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་
ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབས་སྟེ། ཆད་མས་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྩིས་སུ་ལྟ་བ་
ངན་པའི་ལུན་པས་ཐིབས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲུག་

བསལ་དང་བལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། གཏུལ་བྱ་དེས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
 པའི་སྤྱི་རྩེ་དུ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐར་
 པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་ཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྩེ་དུ་ལྷ་བ་དེ་བསྐྱེད་པར་རྒྱུད་སྤྱི་
 རྒྱུ་ཆེན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱི་རྩེ་བཤད་པ་དང་
 མི་འགལ་ཏེ། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་བསྐྱོམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེས་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་བཅུ་ལ་
 བཤད་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་འདིར་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
 དབང་ཚོན་གྱིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་སྐྱེད་པའི་སྤྱི་རྩེ་ནས་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་
 དགོས་པར་ཐལ། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་པའི་སྤྱི་རྩེ་དུ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཅ་བར་འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ལས་རྒྱ་
 འབྲས་དང་ཐར་པའི་སྤྱི་རྩེ་ཡོན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་
 སྒྲིང་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་དང་སྤྱི་རྩེ་ནས་དགག་
 རྒྱུ་ནི། སྟོན་དུ་ལས་འབྲས་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ་ལས་ལས་
 འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། ལྷག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་འཁོར་བ་ལ་
 བཅོན་རྟེན་བུའི་སློབ་སྐྱེད་ཏེ། དེ་ལས་ཐར་པར་འདོད་པ་ན། སྒྲིང་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་
 གྱི། དེའི་སྟོན་དུ་བསྟན་ན་རྒྱུད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 པའི་དར་རྒྱུ་ལས། རིམ་པ་དངོས་དང་། དེ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས། དེའི་
 གཉེན་པོ་ལོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་འཆོལ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་སྤྱི་རྩེ་ནས། ཐེག་མ་ཁོ་ནར་

ནི་ཕུང་པོ་དང་། ལམས་དང་། སྒྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། ། ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་པ་ནས། འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་དོར་བར་འདོད་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་
ལ་སོགས་པས། ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་ལ་དུས་ཕྱིས་ནི་རྣམ་པར་
དབེན་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའི། སྤང་ལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་
ནི། རྣམ་པར་དབེན་དོན་མི་ཤེས་ལ། ཐོས་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། གང་དག་
བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ། སྒྱེས་བུ་ཐ་ཤལ་དེ་དག་བརྒྱལ། ཅེས་དང་། གསུམ་པ་
ནི། ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་སོགས་དྲངས་ནས་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟུག་ཀྱུན་
དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོག་ལམ་བསྟན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དེའི་ཟིན་
བྲིས་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་དེའི་སྡོན་དུ་འཁོར་བ་
ལ་བཙོན་ར་ལྟ་བུའི་སྒོ་སྒྱེས་ན་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རིག་པ་ཅན་ཞིག་བཙོན་རར་བརྟུག་ན་དེ་ལས་
ཐར་པའི་ཐབས་སྒོ་སྤྲོ་ཆོགས་ནས་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས་
དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོའོ། ། ཞེས་དང་། ཅི་ལྟར་
བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། ། ཞེས་སོགས་སྤར་དྲངས་པ་ལྟར་མེ་འབར་བའི་བྲིམ་དུ་
ཆུད་པ་དང་། བཙོན་རར་ཆུད་པའི་བཙོན་གནས་དེ་མི་འདོད་ཅིང་དེ་དག་ནས་
ཐར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཇི་ཙམ་སྒྱེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོའི་ཆོད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་བ་ཕུལ་བུང་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་ལས། ཐར་
པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལ་སྤྲུལ་བྱའི་བྱད་པར་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན། ཉིན་མཆོན་ཀྱུན་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྒོ། ། བྱང་ན་དེའི་ཆོ་དེས་
འབྱུང་སྒྱེས་པ་ལགས། ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས། མེད་ན་ཀྱུན་མཐེན་སྒྲ་མའི་པར་ཕྱིན་
གྱི་ཡིག་ཆར། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྒྱེ་བ་ལ་བདག་མེད་

རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། དབྱ་མའི་ཡིག་ཆར། དབང་ཚོན་གྱིས་ཐར་པ་
 འོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྒྲེབ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེ་སྲུང་གི་འོབས་ལྟར་མཐོང་ནས་འདི་ལས་ཐར་པ་ཞིག་
 དེ་ལྟར་ཡོངས་ན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ཤས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་མེད་ཏུ་སྒྲེས་པ་ན་ངེས་
 འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། ཞེས་
 དམ་བཅའ་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཏུ་མ་གཉེར་བར་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་
 གྱི་སྒོ་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་
 སྒྲིག་བྱངས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྒྲེབ་ལ་སྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་
 པར་བསྐྱབ་པ་ནམས་ཀྱང་འདི་དང་འགལ་སྒྲུབ་སྟེ། དབྱ་མའི་ཡིག་ཆར་སྒྲི་དོན་
 སྐབས་སུ་རྒྱུད་སྒྲུབ་ནས་བཤད་ལས། དོན་འདི་ལ་དཔག་ནས་དབང་ཚོན་ཐར་པ་
 ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྒྲེབ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བ་དགོས་པར་
 ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུངས་ནས། ཚེད་སྟོང་སྐབས་དེ་ལ་ཞིབ་
 ཆ་བྱེ་བ་བྱངས་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར་དང་། ཐར་བྱིར་ཡིག་ཆར་ཡང་། ཐར་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་སྒྲེབ་ལ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་
 པར་ལམ་སྒྲིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཅམ་ལ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་ཁོ་ནའི་དོན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་སྒྲེས་སུ་འབྲིང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཏུ་གསུངས་ནས། ལམ་སྟོན་ལས། གང་ཞིག་རང་ཞི་ཅམ་དོན་གཉེར། ། ཞེས་པ་
 བྱངས་པའི་བྱིར་དང་། བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་ཐར་
 པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མ་སྒྲེས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་
 ལམ་གོ་བསྐྱོད་ནས་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཉམས་མཁྱུར་ལས། འཁོར་བར་
 གང་གིས་བཅིངས་པ་ཤེས་པ་གཅེས། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་
 ཉིད་ཆང་བ་སྒྲེབ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ངང་
 གིས་ལོག་སྟེ། དེ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཐར་ལམ་དང་ཐར་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་དགོས་ལ། ཐར་

པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྟུག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཚོག་གི་སྤྲུལ་
ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་མཁྱུར་ལས། སྟུག་བདེན་ཉེས་དམིགས་བསམ་
ལ་མ་འབད་ན། ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཇི་བཞིན་མི་སྦྱེ་ཞིང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ནད་ཀྱི་རྩ་རྩིས་མ་ཟིན་པར་ནད་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་དང་། བཅོན་
རར་རྒྱུད་པའི་རྩ་རྩིས་མ་ཟིན་པར་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་
ནོ། །

དེས་ན་རིགས་ངེས་དབང་ཚོན་གྱིས་སྟུག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་མི་རྟག་སྟུག་
བསྐྱེད་སོགས་ངེས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་སོགས་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་
ལམ་ལ་སློབ་སྦྱངས་ནས་རང་ཉམས་ལ་དཔག་སྟེ་རྩ་འབྲས་མན་ངག་དང་པོ་བཞི་
སྟོན་དུ་བཏང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབས་འདོད་
ཁུར་དུ་འབྱེད་པའི་སྟོང་རྗེ་སྟེས། དེ་ནས་ཁུར་དེ་རང་གིས་རྒྱས་མི་རྒྱས་སེམས་ངི་
མ་དང་བྲལ་རུང་མི་རུང་ལ་ཐུག་པར་ཤེས་ནས་ལྟ་བུ་འཚོལ་ཏེ། སེམས་དོན་དམ་
པར་མེད་ཀྱང་ངི་མ་དང་འབྲལ་རུང་བར་ངེས་པ་ན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་
ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་མིན་ན་འོག་དུ་རྟོག་གཅོད་དང་། བརྒྱད་
སྟོང་པ་རྩ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་ཚོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་
ཐག་པ་བཞག་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་ཁུར་
འབྱེད་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟོང་བའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་ལེགས་པ་ལྟ་བུར་སྤྲང་ཡང་། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ངེས་ནས་སྟོང་རྗེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱེད་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་རྗེ་གསར་དུ་སྦྱོས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་བ་འདིར། དབུ་མའི་ཡིག་ཆར་སྦྱོས་བྱ་ཆེན་པོའི་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ས་མཚམས་ལྟག་བསམ་གྱི་སྤྲུལ་རྟེན་བཞག་པ་དང་། ཐར་

ཕྱིན་ཡིག་ཆར། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་
ནས་བཞག་པ་དང་། འབྲིང་གི་ཡ་མཐའ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་སྐྱེ་ཁའི་བར་
དུ་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱམས་པ་ལྷག་བསམ་དང་སྟིང་རྩེ་ལྷག་བསམ་
གཉིས་དང་པོར་སྐྱེས་དུས་གཅིག་དངོས་སུ་སྐྱེས་ན་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་སྐྱེས་པ་
ཡིན་ཞིང་། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ནི། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྐྱུག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀ་བདག་གིས་བྱའོ། ། ཞེས་ཁྱུང་འབྱེར་གཉིས་ཀ་སྟོ་
གཅིག་ལ་དངོས་སུ་ཆང་བ་ཡིན་པས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ས་མཆོམས་ནི། ལྷག་
བསམ་རྣམ་དག་གི་སྤྱོད་ལ་སྟིང་རྩེ་ལྷག་བསམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ནས་བཞག་ན་དཔུ་
ཕར་གཉིས་ཀ་གྲུང་འགྲིག་པའི་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་རབ་གདམས་ངག་
དུ་ཤར་བའི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་བདག་གི་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་དབང་གི་རྒྱལ་
པོའི་སྤྱེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་། ལྷག་བསམ་ཙམ་ལ་བྱང་
བྱེ་བ་ལེགས་ཀྱང་སྟོ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཆང་གསུངས་པ། སྟོ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་
ཤར་བ་ལ་བྱེད་ན། ཡིག་ཆར། རྣམ་རྟོག་གཅིག་ལ་འདྲིན་སྒྲངས་དེ་འབྲུག་སྤྱུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྟམ་པ་དང་། བྲལ་བར་སྐྱུར་ཅིག་སྟམ་
པ་དང་། བྲལ་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་གསུམ་རྟོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འཆར་གསུངས་པའི་
འདི་ལའང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོ་གཅིག་པོ་དེ་ལྷག་བསམ་གཉིས་ཀར་འཇུར་
བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲོད་ན། ཆད་མེད་བཞི་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། ། དེས་ན་རྩེ་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་གསུངས་རྒྱུན་ལ་ཆོང་ཐག་བཅད་པ་དང་རིན་
ཕྱིན་པ་ལྷ་བྱུང་གསུངས་པས། སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ། ། ཞེས་ཁྱུང་
འབྱེར་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་འདྲོན་ལྷས་སོ་
སྟམ་ནས་འདྲོན་པའི་བྱ་བ་ལ་འབྱུག་པའི་སྟོ་ལ་བྱས་ན་ཆོག་གས་སྟམ་སྟེ། དཔེར་ན་
བྱ་གཅིག་ཕྱ་དོང་དུ་ལྷུང་བ་ན་ཕས་དེ་འདྲོན་པ་དང་དུ་ལྷངས་པ་དང་། དེ་འདྲོན་
པའི་ཕྱིར་དོང་ནང་དུ་བབས་དེ་འདྲོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱིའུ་དེའམ་ཕྱོགས་
དེར་སོང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བརྟམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་ཕུ་དེ་འདོན་པའི་སྒོས་
སྟེད་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུག་བྱོ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་
ཕུ་ཕྱང་བར་ཐུར་རྟོ། ། ཞེས་འདོན་པའི་སྒོས་སྟེད་པར་བྱས་པ་དང་། དོང་དེར་བབས་
ཏེ་ཕྱང་བ་ལ་སོ་སོར་སྐྱར་ན་ལེགས་སོ། ། སྟིང་རྩེ་སེམས་དང་ཞེས་པའི་སེམས་དེ་
འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་གསུངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སྟིང་རྩེ་འདོག་གམ་འདོག་ན། དེ་སྐྱོབས་འདོད་ནམ་ཅན་དང་། བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ནམ་ཅན་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་
ཙམ་སོ། ། ཞི་ལྷག་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆད་མེད་མིན་པར་
གསུངས་པས། སྟིང་རྩེ་ཆད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉིན་མཛོད་ལྟར་ས་རྒྱག་ལ་བརྟེན་པར་
མཛོད་ནོ། ། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཆད་མེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུ་ཡིན་
གསུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་
ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆངས་པའི་གནས་བཞི་རེ་རེ་ལ་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པར་ཐུར་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་མེད་ཟེར་
རམ། ཡང་ན་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་བསལ་དང་བལ་ན་དང་བལ་བར་ཐུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སྟིང་
རྩེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འདོག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་
བཀོད་ན་སྟམ་པའི་སྒོ་དེར་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་དགོས། ཞེས་བཤད་ཆོག་
གམ་དཔྱད།

ཉན་རང་ལ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པལ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་ལ། ཆོགས་གཉིས་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩེ་ཤེས་རབ་དབང་སོགས་

ཡིན་ཏེ། ལྷ་མའི་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། སྙིང་རྩེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། ། ཞེས་དང་། རྟོན་གསལ་ལས། སྙིང་
བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲིའི་རྒྱུ་ཆེན་
ལས། དེ་ཡོད་པར་བཤད་པས་འགོག་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འགོག་རིགས་པར་ཐལ། རྩེ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་གཞན་རྣམས་ལས་བཀག་ཅིང་མ་བཤད་པ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། གལ་ཏེ་གསལ་ནའང་། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་བཤད་པ་ལས་
མི་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པར་བྱང་རྟོན་དུ་བཀལ་ཆོག་པའི་ཞེས་དང་། རྩེ་བྱང་པའི་
དབྱ་མ་ལས། ཉན་རང་གི་སྙིང་རྩེ་དང་བྱང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་དེ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་
ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
གིས་ཉན་རང་ལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་མེད་པར་འདོད་དེ། ལྷ་མའི་དབྱ་མའི་སྒྲིའི་རྟོན་
ལས། ཉན་རང་གི་སྙིང་རྩེ་ཆད་མེད་ལྟ་བུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོར་མི་འཇུག་ཏེ། དམིགས་
པ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་གིས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་འདིར་བསྟན་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བྱང་
པར་མེད་པར་ཡང་འདོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་གི་སྙིང་རྩེ་དང་བྱང་པར་
ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆར། ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྒྲོམ་རིམ་གཉིས་དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་རྩེ་དང་
སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བློས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་པ་ལས། བྱུང་དེའི་མ་དང་
གཉེན་གྱིས་བྱུང་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་དེ་མཐོང་ལ་མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་
ངེས་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་མྱ་ངན་བྱེད་ལ་སྒྲིེ་སྤྲུགས་འདོན་ཏེ། མི་གཙང་བའི་དོང་

དེར་ཁྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ལྟར་དེ་འདྲོན་པར་མི་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པ་ནས། གདོན་པར་རྒྱས་པ་
ནི་མེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་
སླ་དུགས་སོ། ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་མུ་དན་དང་སྡེ་སྡེ་གསུང་འདྲོན་གྱི་གདོན་པར་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཉན་
རང་དང་ཆོང་དཔོན་དང་བྱིས་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་དཔེ་དོན་དུ་
སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་སེམས་ཅན་ཅམ་ལས་ཐམས་
ཅད་མ་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་གོང་དུ་ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྦྱམ་པས་མི་ཆོག་
གི། རང་གིས་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཁུར་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་འབྱེད་དགོས་པས་བྱད་པར་
རྣམས་བྱེ་བར་བྱ་སྟེ། སློབ་གྲྭ་སྐྱེ་མཆོས་ཁྱེད་ཀྱི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྦྱིང་རྩེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

འདིར་ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་དུ་རྣམ་པ་སྦྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་འདོད་ཀྱི་བཅེ་བ་གསུངས་པ་སེམས་ཅན་ཅམ་
ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེའི་སྐབས་ལྟར་སྦྱོས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། སྦྱིར་
དེ་ལ་སྦྱོབ་འདོད་རྣམས་ཅན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། རང་གི་དམིགས་ལྟལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་དེ་སྦྱིང་རྩེའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་
རྩེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིང་རྩེ་གསུམ་ཡོད། ཞེས་དང་། མཆན་གཞི་ཉན་རང་སློབ་
པའི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་དྲངས་པའི་སྦྱིང་རྩེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེ་གསུམ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་མི་དགོས་སམ་སྒྲིང་སྒྲེ། མཚན་ཉིད་སྐབས་
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་སྤང་མེད་ཀྱི་དགོ་ཚུགས་གསུངས་པ། མཛོད་ལས། ཞེ་སྤང་མེད་
བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ཡང་། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། ཡིག་ཆར། མི་འཆོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་བྱངས་པས་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱད་ཡིན་
ནམ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་
མི་འཆོ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་ན་དངོས་ཟིན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངོས་བབྱང་
བའམ། ཡང་ན། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་ལ་ངོས་བབྱང་ནས། ཞེས་
སྤང་མེད་པའི་དགོ་ཚུའི་ངོ་བོར་འཕོས་པས་ན། དེའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡིག་
ཆར་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཆོད་རེད། ཅེས་གསུངས་པས་དབྱད། ཡིག་ཆར། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་ལས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་
མ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དག་གིས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འཁོར་བ་ཡིན་
པར་འགྲུབ་པས་འཁོར་བྱེད་དང་འཁོར་བ་སོ་སོར་འཛོག་པ་མི་འཐད་དོ། །

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་ཞེས་པ། སེར་རའི་ཡིག་ཆར། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ངེས་ཀྱས། དེ་ངེས་པ་ན་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་
ནས་སེམས་ཅན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་
ཀྱས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཀྱང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟག་པ་གངས་ཅན་
པས་ཆོ་འདིའི་བདག་མ་འགག་པར་བྱི་མར་འགོ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཆུན་གྱིས་མི་
འཛིགས་པའི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པས། དེས་སྟོང་པ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུས་ཀྱང་རྟོགས་ལ།
སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རང་སྐྱེས་པའི་

བདག་གིས་སྒྲོང་པ་རྟོགས་དགོས་སྟུང་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འདིགས་པར་ངེས་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་སྒོ་ངོ་དེར་ཁེགས་པས། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ངེས་པར་བྱས་སོ། ། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ནི་སྤང་བོའི་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་འགོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་སྤེལ་གྱི་ཉུང་གིས་འདོད་པའི་རང་དབང་གི་བདག་མེད་དེ་མིན་པར། སྐད་ཅིག་གིས་འདིག་པ་མེད་པའི་རྟག་པ་དང་། ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་གཡོ་བའི་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་སྤྱད་དང་། གདགས་གཞིའི་སྤང་སོགས་སྒྱེ་འདིགས་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་སྒོ་ངོར་ཁེགས་པས། སྤང་བོ་སྒྱེ་འདིག་བྱེད་པ་ན་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་སྒྱེ་འདིག་མི་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་འགོ། ཞེས་བཤད་ན་གོང་དུ་སེམས་ཅན་སྒྱེ་འདིག་ནི་སྤང་བོ་སྒྱེ་འདིག་ལ་བཏགས་པའམ་རག་ལས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། གདགས་ཆོས་ཅམ་འདིག་པའི་དབང་གིས་འདིགས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་འགོ། ཞེས་བཤད་ན་གོང་དུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འདིག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཐོག་དུ་འབབ་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱང་གིས་རབ་དུ་བསྐྱོད་པའི་ནང་ན་གནས་པ་ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་དང་འགྲིག་སྟུང་ལ། རྩི་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་བེན་བྱིས་ལས། སྒྱེ་བ་ལེན་པ་ལས་ལས་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་རྟོགས་པས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བྱུང་གི་རང་དབང་བ་བཅད། རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པས། རྟག་པ་བཅད། དེ་གཉིས་ཁེགས་པས་གཅིག་སྤྱང་ཁེགས་འགོ་བས་ཆུང་དུས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་བྱུང་དམ། ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱིར་རྟག་

གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་རོ། །

ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་འདིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པར་སྒྲིབ་བྱེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། ཞེས་དེའི་སྒྲོང་པ་རགས་པའི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་རྒྱུར་གསུངས་པ་ལ། ཡིག་ཆ་རྟོག་པ་དང་། ཁ་རྒྱུའི་དོགས་སྒྲོང་དུ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེ་སེར་རའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་གསུངས་པས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གི་སྒྲོང་ཚུལ་གཉིས་འབྱེད་དམ་དཔུང།

འདིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་དང་། དེའི་ཞེན་ས་དང་། དེའི་ཞེན་ལུལ་དོན་གཅིག་གསུངས་པ། མཐར་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིན་བྱེད་པ། ། ཞེས་པ་ལྟར་གང་ལ་ཞེན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་དོན་དེ་ལ་ཞེན་ས་ཞེས་བཤད་ལ། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་ཞེན་ས་ནི། སྒྲོང་བ་དོན་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་སྒྲོང་ལུལ་ལ་གསུངས་པ་གང་ཤར་ནས་རྟོག་པའི་ཞེན་ས་དང་། སྒྲིབ་བཅའ་སྒྱུར་ས་ལ་བྱེད་པས་མི་འགལ་ལ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་དེའི་ཞེན་ས་ཞེས་བཤད་ཀྱི། སྒྲིབ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ས་དང་། དེའི་སྒྲོང་ལུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་སྒྲོ་རིག་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པའང་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་ལུལ་ལ་བྱས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་དོ། ། སྒྲིང་རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་མི་རྟག་པ་དེའི་ལུལ་མིན་པས་དེའི་རྣམ་ཅན་མིན་ནོ། ། རྩེ་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད། ཕྱི་མ་གཉིས་མེད། བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས། སྤྱི་མ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱངས་གསུམ་པ་མེད། བདག་

མེད་ཕ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བརྩའི་བར་དུ་སྟིང་རྩེ་གསུམ་ཀ་
ཡོད། སྟིང་རྩེ་བྱི་མ་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཞེས་
དང་། རྩེ་དུང་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། མཁས་པ་དེའི་རྩེས་སུ་
བྱུང་བ་ལ་ལ་ན་རེ། གསུངས་པ་དེ་དག་ཡིན་འདྲ་བས། དག་སར་སྟིང་རྩེ་དང་པོ་
ཡོད་པར་བཤད་དོ་ཟེར་དགོས་སྟུང་ལ། གཉིས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་ཡང་བསལ་ལོ། །
ཞེས་པ་ཡང་རྩེ་དུང་པའི་དབུ་མ་ལས། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་
མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡང་སྟིང་རྩེ་དེ་དག་ཡོད་བས་མ་ངས་སོ། ། ཞེས་
དང་། དེ་དང་རྩེ་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
ཐུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་གང་ཞིག ། ཅས་མི་རྟག་པ་སོགས་མ་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡོད་སྟུང་པའི་དོགས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་
དེའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་འཆར་པར་བསྐྱབ་པ་འདིས་བསལ། ཞེས་པའོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ལ་ཡང་སོགས་ནི་རྩེ་བཅུན་པས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་མི་
འཐད་ལ། ཡོད་ན་དེ་སེམས་ཅན་ཅུ་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ལས་འོས་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དམིགས་མེད་
ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱད་ལ་ལྟན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་མངོན་གྱུར་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྩེ་སྒྲིག་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཁོ་རང་གི་ཡིག་ཆར། འདིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཡང་ཐོན་འདུག་གོ། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིག་གྱུར་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱབ་ཅིང་། ས་བརྒྱད་པའི་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་དང་དངོས་སུ་ཟིན་པར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་ཞག་དེའི་རོར་ཏེ་རྒྱད་ལ་སྤྲིང་རྩེ་སོགས་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་སྒོ་མཐའ་དག་མངོན་གྱུར་པ་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་བ་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། མངོན་གྱུར་པ་མིན་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པས་བྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩེ་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དེའི་མཐུག་ཏུ་ཞིབ་ཏུ་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར། རིགས་པ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ན། དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱབ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོད་ལམ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱང་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱོགས་སུའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་དང་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། འདིར་དབང་ཤེས་རྣམས་ཞེས་པ་སྤྱིར་སྒོ་བ་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པས་དེས་ཟིན་པ་མེད་པ་ཤེས་ཆེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་མིན་ནོ། ། འདི་ལ་སྤྲིང་རྩེ་གཉིས་ཀ་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པ་ནས་བཞག་པས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་རགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་དོ། །

ཡིག་ཆ་རྟེན་པར། སྤྲིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བདག་རྒྱེད་གསུམ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང་། འགོ་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་གཡོ་ཁིང་འཛིག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོས་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པར་དངས་ནས་ཞེས་

སོགས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་
ལ། ལུགས་སྡེ་མ་འཐད་པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཞེས་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་
མེད་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་དེ། དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་
གསུངས་པས། སྡེ་མ་ངེ་བཞིན་མིན་ནོ། ། ཡིག་ཆར། ལྟ་བུ་དེས་སྟོང་རྗེ་དེ་དངོས་སུ་
ཟིན་ན་ལྟ་བུ་དེ་སྟོང་རྗེ་དེའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཡིན་
ན། དེའི་སྡོན་དེ་མ་ཐག་དུ་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་དེ་
ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དགག་པའི་ལུང་རིགས་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། བྱད་པ་པོ་སོགས་ལ་མ་
ལྟོས་པར་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། གསུངས་པ་གནད་
ཆེ་སྟེ། རྒྱུའམ་རྒྱུ་མཚན་སོགས་དང་། གང་ཟག་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱས་བརྗོད་པ་
དང་། ལྟོས་བདེན་མེད་དུ་བཟུང་བ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གཞན་ལ་དོན་སྦྱར་
ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དང་འདྲིས་པར་ཤར་བའི་སྤང་ཆའི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་
བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་འདྲ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བདེན་མེད་

ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འདོག། ཅེས་པ་འོ། ། རྒྱལ་ས་སྤུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་མ་མཆེན་
 པས་འོངས་སོ། ། དེའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་བཞག་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་བྱང་པར་དང་
 ལྷན་ཚུལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཆར་ཚུལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཡིད་ཤེས་
 རྣམས་ལ་ཡུལ་དེ་དབྱེད་ནས་འཆར་དགོས་པས། མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སྐྱ་འཆར་ཆེ་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཆར་དགོས་ལ། དབང་ཤེས་དེ་ལྟར་མིན་
 པས་དེ་འཆར་ཆེ་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཆར་མི་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་
 གངས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྤང་ཡང་
 གངས་ཅན་པ་ལ་མི་སྤང་རོ། །

དེ་དག་ལྟར་ན་གངས་ཅན་པས་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྱུར་
 པའི་སྐྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ལས་
 འོས་མེད་པས་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་མི་ཟད་པ་འོང་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། ། ཆད་འབྲས་གྱིས་མི་གཞོན་དེ། དེ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ཕྱི་དོན་གྱི་
 གཞུགས་གཞུགས་བྱ་བེར་ན་ཡང་། གཞུགས་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་དོན་ལ་ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཞིག་རྟོགས་དགོས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་རང་ལྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པའི་དབྱ་
 མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་མ་
 དམིགས་པར་མི་རྟག་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་སྤྲིང་རྩེ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་
 ལ་སྐྱར་ནས། ས་བདུན་པའི་རྩིས་ཐོབ་པར་དུ་སྤྲིང་རྩེ་གསུམ་ག་དང་། ས་བརྒྱད་པ་
 ཐོབ་པ་ནས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྩེ་གཅིག་སྤྱོད་དོ། ། གསུངས་
 པས། ཡིག་ཆར། འདི་གཉིས་འགལ་བའི་ལུང་རིགས་ཅི་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་པ་ཡན་
 གྱིས་དེ་ཡང་བཀག་གོ། དབྱ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། མི་རྟག་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་

པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གཤི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེ་ན།
སྟོན་ཅན་ནོ། ། གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཁྲབ་
མཉམ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་
ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཟེར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་མ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སེམས་
ཅན་དང་ལྟོག་ཆས་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་ལྷག་ལྷས་
ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཁྲུང་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
ཆོས་ཅན། སྙིང་རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཟིན་བྲིས་ལྟར་སྟོན་ཅན་ཟེར་
རམ། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་དེ་སེམས་ཅན་ཅམ་
ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྙིང་
རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་ན་ཅི་སྟོན། ཡང་དེ་སྙིང་རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
དམིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་བྱས་
ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཁྲུང་པར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་
པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྲུང་པར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ། །

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སའི་རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

ཕྱ རྣམ་བཤད་ལྟར་འདིར་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་གསུམ་དང་། བཞི་བརྒྱ་
བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་བཞིན་གསུངས་པས་སྤྱི་རྒྱ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཆུང་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་རིམ་ཡང་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། ། ལྷག་
ཆང་པས། ཐལ་རང་གི་སྒྲོམ་ཚམ་ཡང་མི་མཐུན་པར་འདོད་ཅེས་པ་ཐལ་འཇུག་
པའི་ལུགས་ལ་སྒྱུད་ཚུགས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྒྲོམ་པ་སྒོར་ཉིད་སྒྲོམ་པ་
ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ལ། ཐལ་རང་གི་གཞུང་དེ་དག་གི་དེ་ཉིད་ཆོལ་ཆུལ་སོགས་
མཐུན་པར་གོ་ན་ཞེགས་ཞེས་པའོ། ། རྣམ་བཤད་སྤྱི་པོ་རྒྱན་ལས། སྤུངས་ཁ་ཅིག་
གིས། ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱི་
མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
འདོད་ན་འདི་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཞེས་པའང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤྱི་ནི་དོ་རྒྱུས་ལ་བྱེད་པས། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱ་དང་གི་ཆོས་སྤྱི་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཚམ་སོ། ། དེ་བརྟན་པ་མི་ཤིག་པ་གསུངས་
པས། དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་ལུས་མེད་ལ། དེའི་བྱད་གཞུགས་ཅན་ཡོད་
མེད་སོགས་དབྱད་གཞི་མང་ངོ་། ། འདིར་ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པ་རྒྱུད་སྤྱོད་དར་
རྒྱུ་ལས། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་
བསྟན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་
རྒྱུགས་དགོས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པ་

ལྟར་གསུངས་ནས་གསུང་འདི་ལ་དབྱད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་འདི་གཞིར་བྱས། ཞེས་
དང་། འོག་ཏུ་ཡང་དབྱད་གཞི་ཆེ་བ་ཁོ་ནར་སྤང་། ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལྟགས་
སྤྲུལ་བྱས་ཏེ། གོང་དུ་ས་དང་པོར་མཐོང་སྤང་སྤོང་རྒྱས་ལ། གཉིས་པར་སྒྲོམ་སྤང་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་རྒྱས་པ་སོགས་ཞེས་ནམ་བཤད་ལས། སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་
མོངས་ལྟན་སྒྲེས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བས་
ས་འདིའི་སྤངས་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་དགོངས་པ་བྱང་ས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་
པའི་རིགས་པ་དེས་ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་། རང་ལྟགས་
འདིར་ཡུན་རིང་བྱང་ཇི་འདྲ་ཡང་མཐོང་སྤང་སྤོངས་པའི་རྩིས་སྤྲུལ་ཡང་སྤང་
བྱའི་དངོས་གཉེན་གྱི་མདོན་རྟོགས་སྒྲེས་པ་ནས་རྩིས་ལ་མདོན་རྟོགས་ཟེར་ཞེས་
བཤད་ན་ཆོག་གམ་དབྱད། རྩི་བཙུན་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་དར་རྒྱུག་སོགས་ལྟར་ས་
དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་འདོད་ཀྱང་། དར་རྒྱུག་གི་རིགས་པས་དེ་ལ་གཞོད་དེ། ས་
གཉིས་པ་ཐོབ་ཁའི་བར་དུ་སྒྲོམ་ལམ་མ་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩི་བཙུན་པའི་དབུ་
མ་ལས། ས་དང་པོའི་སྤྲོད་ཅིག་ཐ་མར་སྒྲེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ས་དང་པོས་ས་དང་པོའི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་
པ་དང་། དེས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ས་བཙུ་པ་པས་ས་བཙུ་
པའི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་
པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྩི་དབུ་པས། ས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཆོས་སོ་སོར་ངེ་སྤྱིད་
མ་རྟོགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ནས་ས་གཞན་དུ་འཕོས་
པར་བཤད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་ས་གང་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་ནམས་ངེ་སྤྱིད་མ་རྟོགས་པར་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་ས་དེ་
ཡིན་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུང་རིགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ་ས་ལ་འཇུག་པ་ལས། རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་གཅིག །
མྱོངས་གཉིས་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ཐ་དད་འདོད། ། ཅེས་
པ་ལྟར། ས་རང་རང་ལ་སློབ་པའི་དྲི་མ་དེ་དང་བྲལ་བ་ནས་དེར་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ས་སྡུ་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་ས་ཕྱི་མ་རྣམས་མ་སྦྱེས་
ན་རྒྱན་ལྟར་དུ་འཇུག་པས་ས་ཕྱི་མ་སྦྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཕྱི་མའི་སྐབས་འདིར་སྦྱེས་
པའི་གོ་མ་རྟེན་པ་ལས་ཕྱི་མའི་སྤང་བྱར་བཞག་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་
སྟེ། སྟོམ་སྤང་དང་པོ་དེ་ས་དང་པོའི་སྤང་བྱར་འདོག་ན་ས་དེ་སྦྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་
བའི་གོ་མ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཉིས་པའི་སྤང་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ས་
གཉིས་པའི་བར་དུ་རྒྱན་ལྟར་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་གཉིས་པ་ཐོབ་ཁའི་ཆེ་
དངོས་གཉེན་སྦྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལ་སློབ་པ་
སྤངས་དགོས་ན་ཀུན་མྱོངས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་སྦྱོར་ལམ་ནས་སྦྱེས་
པར་ཐལ་ལོ། ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་མི་འདྲ་བེར་ན། སངས་
རྒྱས་དང་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སར་སྤངས་པ་མཐའ་དག་རྟོགས་དགོས་
པས་སོ། ། རྒྱན་སྤང་གི་ལུང་དང་ཁྱོད་རང་འགལ་ཏེ། དེས་ས་དེའི་སྤང་བྱ་སྤངས་
པའི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་སོགས་རྟོགས་ནས་གོང་མར་འཕོ་བར་གསུངས་ལ། སྟོམ་
སྤང་དང་པོ་སྤངས་བའི་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་ཅན། ས་
དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོམས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ས་ལྟ་བུའི་སྤང་བྱ་བཅུ་དང་བདུན་པའི་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སོགས་དང་བྲལ་

བའི་ས་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེའི་ཐོག་མ་ནས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་ས་དེའི་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཆོས་རྒྱུ་ནས་ས་གོང་མའི་སྤང་བྱའི་དངོས་གཉེན་སྦྱེས་པ་ནས་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཆོས་ལ་སློབ་པ་ས་དང་པོ་བཞིན་ནོ། ། འདི་དག་གིས་ས་བརྩུ་ལ་སློབ་པའི་ཀྱན་ཚོངས་མི་འདྲིལ་གམ་སྦྱུང་སྟེ། རྩེ་བྱང་པའི་དབུ་མ་ལས། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་ལ་ས་བརྩུད་པའི་བར་མཉམ་རྩེས་རེས་འདྲིལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཚུལ་སོགས་མཛོད་ལྟར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤངས་ཚུལ་ཨ་མྱ་ག་ར་ལྟར་བྱས་ནས་ཞུགས་གནས་བརྩུད་ཡང་བཞག་པ་སོགས་ནོར་བ་མང་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་མི་ཟད་པ་བརྩུད་བརྩུར་ཚུལ་སོགས་ལེགས་པའི་ཆ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ། ཡིག་ཆར། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་འདྲིན་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས། གཞི་གྲུབ་ན་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་སོ། ། ཡིག་ཆར། ཟག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དྲུག་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། ཉལ་གས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ། ཡིག་ཆ་རྟོང་པར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ལ་ཟག་པར་བྱས་ནས་ཟག་པའི་སྟོ་དྲུག་གང་རུང་དང་འགྲེལ་བ་ཟག་བཅས་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ས་ལོ་བའི་ལས་ལེན་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དག་བཅོམ་སོགས་ཟག་པའི་སྟོ་དྲུག་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། མ་རིག་པ་དང་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤང་ཚུལ་ལ་བསྐྱེད་པས་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་འདྲིལ་པ་རང་རྩུད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་བ་མེད་པའི་རྩུ་མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྩུན་མཐུའ་བའི་རྩུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པའི་སྟོ་

མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་འཛོག་གམ་དབྱད་དེ་ནམ་འབྲེལ་ལེན་གཉིས་པའི་མཐའ་
དབྱེད་དུ་ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་སྣ་ལོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དོན་སྦྱི་
སྤང་ཡང་དེ་དོན་དུ་མི་སྤང་བེར་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་ཤེས་
པ་གཞན་ལ་དོན་དེ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཆ་སྤང་
བེར་རམ་དབྱད།

གང་ཟག་དང་གཟུགས་སོགས་བསྐྱེད་ཚུལ་དེས་བསྐྱེད་པས་འཛོག་དགོས་
པས། ཟག་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་རྒྱན་མཐའི་སྣ་ལོགས་མན་ཐམས་ཅད་འཛོག་
དེ། དེ་དག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བརྟག་གཉིས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། སར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པས་ཀྱང་། མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་ནས་ས་བཅུ་སྟོང་པ་ཐ་མའི་བར་དུ་
རྗེ་བཟང་གིས་འགོ་བར་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོ་བ་ལེན་པ་
མ་རིག་པ་དང་བག་ཆགས་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་འཕགས་པ་ལ་སྦྱོ་འཆི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོང་རྗེ་དང་
སྦྱོན་ལམ་གྱི་སྦྱོ་འཆི་ཡང་སྤངས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་བ་ཕྱ་མོ་འཆི་བདག་གི་
བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན། རྒྱན་མཐའ་བ་ཡང་དེར་ཐལ། ཟེར་ན། མི་འདྲ་སྟེ། གང་ཆེ་ཆོས་
དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྦྱུ་ལུས་དེར་
ཡང་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྦྱིང་
པོ་རྒྱན་ལས། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ངི་མ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བས་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྦྱིས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱན་

མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་གསུངས་པའང་། དེས་ཡིན་ལ་
རྟོག་པར་འདོག་པ་རྟོག་པ་གནས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པས་ཡིན་ནོ། ། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་
ནི། ཟག་མེད་སྒོམ་པ་མཐོང་ལམ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷས་ནི་དག་སའི་རྩོ་
རྩེའི་ལྷས་འདོག་སྟེ། ཡིག་ཆར། འབྲུང་བཞི་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་འཆི་
འསོ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་ལྷས་བདེན་མེད་དུ་རྟག་དུ་རྟོགས་
པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་འཆི་འསོ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་བྱངས་པའི་མདོས་ཀྱང་ཤེས་སོ། ། སྒོ་
གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་གསུངས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུད་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཅམ་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་ལོངས་སྤྱུལ་འཁོར་དུ་སྐྱེས་ནས་
ཆོས་ཉན་པ་སོགས་འདོག་གི་སྐྱེ་བ་རང་སྟོག་མི་འདོག་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷ་ར་
བཟན་པ་བརྒྱུད་ལྟ་བུར་མངོན། གསུངས་པའང་ཟག་མེད་ལས་ནི། རྒྱ་བརྒྱུད་ལྟར་
ཉོན་མོངས་དང་མ་འབྲེས་པ་སྲིད་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱར་ཀྱུར་པ་ལ་འདོག་གསུངས་པ་
ལས་དེ་བརྒྱུད་ཟག་མེད་ལས་སུ་འདོག་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། དེས་ཁ་རྒྱའི་དོགས་
སྲོང་གི་དོགས་པ་སེལ་ལོ། ། ཀྱན་འབྲུང་ཕྱ་མོ་ལ་སངས་རྒྱ་ཅུང་ཡོད་པ་སྲིད་པ་ཐ་
མ་བའི་ལྷས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་དུ་འདོད་
ཚུལ་དང་མི་མཐུན་གསུངས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་འདྲ་ཡང་། མཆན་གཞི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་དུ་མི་འདོད་པས་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་འབྲུལ་བ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཉན་རང་བྱང་
འཕགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བཞིས་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་
ཁྱབ་མཉམ་ཞིང་། བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ངོ་བོ་ངི་མས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྲུལ་
པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོད་ཅེས་པའོ། ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། སྲོང་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྤང་ཅུབ་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲུལ། ཞེས་ཇེས་ཐོབ་པའི་དེ་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་
ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། དེ་དོན་དམ་པའི་ས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་མཉམ་
བཞག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་སློབ་པའི་ཇེས་ཐོབ་ཀྱི་
ཤེས་པ་མིན་ཟེར་རོ། །

རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། ། སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཁ་
ཅིག་སོ་སྟེ་ལ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ། ཡིག་ཆར་མདོ་ལྷན་བཀག་
ཅིང་། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་
དམ་ལ་བྱེད་པ། རབ་རྩལ་རྣམས་གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་པས་བསྐྱབ་ནས། དེའི་དོན་བྱང་
ཆུབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བྱས་ནས་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། འདིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
གཉིས་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་པ། མདོ་དེ་ལས། བྱང་ཆུབ་ནི་
རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ། ། སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི། མཚན་ཉིད་མེད་པ་
སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བུལ་བའོ། ། གང་གིས་འདི་ལྟར་ཇེས་སུ་རྟོགས་
པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་ཡི། ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་འདིས་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་
བྱང་ཆུབ་ཅེས་སྦྱར་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་ཏེ་མ་དམིགས་
པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལས། འདིར་ནི་ས་བོན་གཉིན་པོས་བཙོམ་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་
ཀྱང་། ངན་འགྲོའི་ཕུང་ཁམས་སོགས་མཐོད་སྤང་དུ་བཤད་དོ། ། གསུངས་པ། ལས་
འབྲས་མེད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ངན་འགྲོའི་ཡན་

ལག་བརྩུ་གཉིས་སྦྲེས་བྱ་རྒྱུ་དང་པའི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་གྱི་སྦྲེས་དཔྱད་འགྲོའི་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སྐྱེས་སྤང་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེད་ཀྱང་དཔུང། །
བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ། འགྲོལ་བཤད་མཁན་པོས་རགས་པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་འདོད་གསུངས་པ་ཐོས་བྱུང་གི་དེ་མིན་ཏེ། འགྲོལ་བཤད་ལས། འདིར་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་གཉིས་ཏེ། བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་འོ། ། དེ་
ལ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་ནི། སོ་སོ་སྦྲེ་བོའི་སའི་སྒོན་པ་དང་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་ནོ། ། རོན་དམ་པ་ནི་ས་དང་པོ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རགས་པ་མ་གསུངས་པས་རགས་པ་སྦྱར་བ་
གང་ལ་བརྟེན་དཔུང།

གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གཞོན།

དེ་སྐབས་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རོན་ཞེས་པའི་ལྷང་གཉིས་
ནི། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལྷང་གོང་ཏུ་བྱངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ལྷང་སྤྱི་གཉིས་ཀ་
ནི་ཞེས་པའི་ལྷང་གཉིས་ནི། རྩི་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཐར་
བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་
ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་
བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ས་དང་པོ་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། ཞེས་དང་། རྩི་བྱུང་བའི་དབུ་མ་ལས།
སྐབས་འདིར་བྱངས་པའི་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། རང་སོང་ཏུ་

བྲངས་པའི་ས་བཙུ་བའི་མདོ་ཡི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དཔེ་
སོ་སོ་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ རྫོགས་པའི་བྲང་
རྒྱུ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བཤད་
བྱའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ན་ས་བཙུ་བའི་མདོ་ཕྱི་མར་བྱས་ཀྱང་། ལྷང་
སྡེ་ཕྱི་དེ་གཉིས་ལ་བྱས་པ་ཡིག་ཆར་ས་བཙུ་བ་སྡེ་མར་བྱས་ནས་སྡེར་ཞེས་པའི་སྒྲ་
དོན་མི་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། སྡེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷང་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་
ཀ་ནི་གསུངས་པས་སྡེར་ཞེས་པ་ས་བཙུ་བ་འདོག་དགོས་ཏེ། སྡེར་ཞེས་པ་བྱམས་
པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྡེར་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་དོན་མི་འབྱོར་ཏེ། ས་བཙུ་
པའི་ལྷང་དེ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

དེར་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལྷང་སྐྱི་ལས། དཔེ་ཕྱི་མའི་མདོ་ཙམ་ཡིན་པའི་
གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། ཕྱི་མ་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་
སྤྲུག་གྲུ་སོགས་ལ་འཆད་གསུངས་པའང་། དེ་ལ་མདོ་གཉིས་ཀའི་དཔེ་སོ་སོ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་ཀར་རྒྱལ་པོའི་བྱ་དཔེར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷང་ཕྱི་མ་ཙམ་
ཡིན་ཟེར་ན། ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བཤད་ལས་ལྷང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་བཅའ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལས་དང་
པོ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་ལྷང་
གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་དང་པོ་པ་དང་སོགས་ལྷང་དང་པོའི་ཆོག་
ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོགས་སྡེའི་ནམ་མ་ལངས་པའོ། །

གཞན་ཡང་། དཔེ་གཉིས་ལ། མཁའ་ལྗིང་གི་སྤྲུག་གྲུ་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱ་
གཉིས་དང་དོན་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞག་པའང་མི་འཐད་
དེ། དཔེ་དེ་གཉིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལ་གཤོག་པའི་
སྒོ་བས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱིན་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ། ། གཞན་
ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྡུས་
པར་སྤང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་སྡེ་མའི་རྟགས་སྤྱབ་ཏུ་བྱས་ནས། མདོ་དེའི་ཞེས་
པའི་མདོ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་བྱས་པའང་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཚ་ཆོག་གིས་བྱམས་པའི་རྣམ་
ཐར་གྱི་དོན་བསྡུས་པ་གང་ཞིག ། ཚ་ཆོག་གིས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་བཤད་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་རྟགས་ཡིན་གྱི། སྡེ་མའི་རྟགས་
སྤྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དེ་དག་ཁྲུངས་འདོན་པའི་ཆོག་སྤྱད་
ཡིན་ནོ། །

རྩི་གྲང་པས། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྟོང་རྩིའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
ཡོན་ཏན་ནི། ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་
བྱ་དགོས་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་ལས། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དབ་འབྲ་
བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་སྒོ་བས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པའི་
སྟོང་རྩིའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་དེས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་
རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྡེ་མ་གཉིས་ལྟར་གསུངས་པ་མདོ་སྡེ་
མར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་རྩིའི་དབང་གིས་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ། མིན་
ན་ས་དང་པོ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་སྤྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །

སྟོང་རྩིས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པས་
སོ། ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྩི་རྩི་པོ་ཆེ་ནི་སོགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱིན་མཐའ་དབྱེད་དུ་སྒྲོན་སེམས་སུ་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི་

འདི་ལྟར་འཇུག་སྒྲིམ་ཤོར་བའི་འཇུག་སེམས་ཡོད་དོ། ། བསོད་གྲགས་པས་སྐབས་
འདིར་སྒྲོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ནར་འཛོག་པ་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས། ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་འགལ་གསུངས་སོ། །

ལྷ་ཡིག་ཆར། འདི་ས་བཅུ་པའི་དོན་བཀོད་ཅམ་མིན་གྱི་ལེགས་ལུན་འགོག་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གསུངས་པ་སྒྲོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་འདིར་ས་བདུན་པའི་
ཡོན་ཏན་གསུངས་པ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་སྒྲོ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མི་
རུས་ན། ས་གང་ལས་རུས་སྐྱམ་པའི་དོགས་སེལ་དུ་གསུངས་ཟེར་བ་ཅམ་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདིར་དེའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ལེགས་ལུན་སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་སྒྲོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་ཆེད་དུ་རྩ་བ་དེ་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་འདི་ལས་ནི་ཞེས་པ་ནས། རིགས་པ་དང་། ལྷ་
དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། ། ཞེས་པས་རྩ་བའི་དོན་ཁྲུངས་ན་ཡོད་པ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱུང་པའི་དོན་བཤད་
པའོ། ། ཞེས་དང་། འགལ་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་སྡེ་བ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
ལེགས་ལུན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། འདི་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ་གསུངས་
པ་ཡང་བྱུང་དོན་གྱི་ཚིད་སྒྲོང་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བཤད་མཐན་པོའི་འདོད་ཚུལ་བཀག་པའི་དོན་རྗེ་
བཙུན་པའི་དབྱུ་མ་ལས། འོ་ན་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟངས་
ནས་བྱུང་པར་བཞག་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། ། ཞེས་སོགས་དགག་པ་འགྲེལ་བཤད་
མཐན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཡངས་བདུན་པར་ཉན་
རང་དབྱུ་བཙུན་སྒྲོའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གཞོན་རུས་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཁོ་ནའི་
སྟངས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་

མཁན་པོ་ན་རེ། ས་བདུན་པར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། བདེན་བཞི་དང་ཉེན་
འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ལ་སྟོས་
མེད་དུ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་ལ། ས་བྱག་པ་
མན་ཆད་དུ་དེ་ལྟར་མི་ཅུས་པས། ས་བདུན་པ་པས་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་སྟོའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཟིལ་ཀྱིས་གཞོན་ཅུས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྩི་བྱང་པས་ཀྱང་། འདི་
འགོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས། སྤང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ནི། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་པ་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་
སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་
ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་དེའི་ཉན་
རང་ཟིལ་གཞོན་ཀྱི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱིས་དེ་
ལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཞེས་བཀག་པར་གསུངས་པ་ལ། ཡིག་ཆར། འགྲེལ་བཤད་
མཁན་པོས་ཀྱང་། སྟོ་སྟོབས་ཀྱི་སྟོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཅིག་འདོད་དེ། ཞེས་
པ་ནས། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་ནོ། ། ཞེས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་
ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་དེའི་སྟོ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྟོ་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁོ་རང་གི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་
པའི་ལུང་རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་ས་སོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། ལུང་བྱི་མ་
ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཞེས་པས་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ལུང་བྱི་མའི་མཇུག་དུ་འཕགས་པ་ས་བཙུ་པ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ས་བཙུའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ཁོ་ན་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། སྟོ་ནི་རྟོགས་པའོ། ། ཡང་ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་
འབའ་ཞིག་གིས་ལྟག་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ་། ནས། འདིའི་
དོན་ནི་འདིའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་ཡོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ལྷག་རྒྱུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ར་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་སྐབས་
འགྲེལ་བཤད་ལས། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་འདིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་ནས་ཚོལ་བས་འཇུག་པའི་བྱིར། རིང་དུ་སོང་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་བྲངས་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པ་འགོག་སྐབས་དེས་ན་འགྲེལ་
བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། སྟོ་ཡང་ལྷག་ཅེས་
པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
བའི་བྱིར་བེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེ་ལྷག་པའི་དོན་མཚན་
མེད་ཚོལ་བཅས་ལ་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་ལྟར་
རྩོམ་ནས་ཅན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིན་ན་འོག་དུ་
ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་དང་། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཡང་གཞུང་གི་དངོས་
བཞུན་ཀྱི་སྟོའི་ཡུལ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དང་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། འདི་ནི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། ལྷག་རྒྱུ་སྟོང་ཉིད་དམ་ཅེས་བསྐྱེད་ཅམ་དང་། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པའི་
གཞུང་སྔར་བྲངས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགོག་སྐབས་ཀྱི་དེས་མི་གཞོད་དེ། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་རྒྱུ་
སྟོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ལྷག་པའི་དོན་སྟེར་ལམ་ལ་
འཇུག་པའི་མཚན་མ་ཡོད་མེད་གྱིས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོ་ཡང་ལྷག་
ཅེས་པའི་དངོས་བཞུན་གཙོ་བོའི་ལྷག་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཅིག་ལ་

དུས་མུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཞེས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་དེས་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འོག་ཏུ་མཚན་མ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ངེ་འཇིན་ལ་ཟུར་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སོང་ཡང་། ཟུར་དུ་ལྡང་བྱུང་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་པན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྷག་པའི་དོན་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཟུར་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སོང་ཡང་ཟུར་དུ་ལྡང་
བྱུང་པའི་དོན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ལ། ཟུར་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱུང་
པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གཉིས་ལྷག་པས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་
ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། འདི་དག་ཕྱོགས་ལའང་མ་སོང་ལ་དོན་ལ་བཅར་བའི་
འགྲེལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དབྱེད་ན། ཞེས་པ་ཚབ་རྗེས་འབྲང་སོགས་ཀྱི་འདོད་
ཚུལ་གསུམ་ལྷག་པའི་དོན་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དེ་དོན་ལ་བཅར་
གསུངས་སོ། །

ཡིག་ཆར་གཞན་ཡང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོ་དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་
ཙམ་ལས་བཤད་རྒྱ་ཁྱོད་ལ་མི་སྤང་བ་དེའི་ཕྱིར། གསུངས་པའང་འགྲེལ་བཤད་ལ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འགོག་པར་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཚུལ་ཉིད་ཙམ་ལ་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལ་ཚུལ་ཉིད་རྟོགས་
པ་དགོས་ཞེས་བཀར་འདོད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པར་སྤང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་
པར་སྟོང་ནས་ཁྱད་པར་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡིག་ཆར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་མ་སྒྱུར་ཡང་ཉན་
 རང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་སློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་སྟོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་
 མི་གཞོན་པར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གསུངས་པའང་རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་
 སྲས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དངོས་བསྟན་མ་སྒྱུར་བར་སྒྱུར་བཀའ་པའི་ཕྱིར། སྒར་
 བངས་པས་ཤེས་སོ། ། ཡིག་ཆར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲ་རྩོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གཉིས་
 ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། སྐད་
 ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དུས་མཐའ་ལ་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་
 སེམས་ཅན་མེད་ཟེར་བ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་། དེ་དྲ་རྩོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐར་བྱས་ནས་
 དུས་མཐར་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཟེར་བ་དང་། སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་
 ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དྲ་རྩོགས་ཀྱི་ཐུང་
 མཐར་འཛོག་གོ། ཟེར་བ་བསོད་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀས་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་
 ཡུད་ཚམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་གང་བཤད་མཛོད་ལྟར་འདོད་དེ། རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མ་
 ལས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་
 རུས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་དྲ་རྩོགས་ཀྱི་
 ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱེད། ཅེས་དང་། སྒྲིས་བྱ་དར་མ་གཅིག་གིས་
 སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་ཙུ་ལྟ་འདས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འཛོག་ཅིང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་
 ཉེ་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ནས། ཆོས་མངོན་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་དབུ་མཐལ་
 འཇུར་པས་ཁས་ལེན་གྱི། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། རྗེ་བྱང་པས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ནས་ལྡང་བར་རུས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤིད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེས་ན་ཤེས་པ་ཆ་མེད་མི་སྤིད་ཀྱང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་

འདྲོད་དགོས་པ་འབྲེལ་ཡང་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྐད་ཅིག་
མ་ཞེས་པ་བྱ་རྒྱུ་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་མ་དེའི་
རིང་མཐའ་དང་། ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ལས། དེ་སྤྱི་བུ་སྟོབས་དང་ལུན་པའི་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་
ཡུན་ལ། ཆ་དྲུག་ཅུ་ཅ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐབས་འདིའི་
སྐད་ཅིག་དེ་ལ་བྱས་སོ། །

དེ་དག་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསལ་ལ། མདོར་བསྡུས་
ན་སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་ནི་མདོད་ལྟར་གྱི་ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
ནལ་འབྱོར་བའི་ཏུས་པས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་འཛོག་
པས་ཕྱོགས་སུ་འདྲོད་པའི་ཏུས་མཐའ་ང་མིན་ལ། སྐད་ཅིག་ལ་སྒྲོས་སྒྲ་ཡོད་པས་
དེའི་ཆ་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་ཅིང་། གཅིག་ལ་ལྷང་བ་ཡིན་གྱི་གཅིག་ལ་
འདུག་ལྷང་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། ། སྤྱིར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་སོགས་ལ་འཛོག་
ཚུལ་མང་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུང་ཙམ་གཅིག་ལ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་བརྒྱ་རབ་དུ་ཐོབ་པོ། ། ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་སོགས་མཛད་ལྟར་ཐུན་མོང་བ་
སྒྲ་བའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར། སྤྱི་བུ་སྟོབས་དང་ལུན་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་
པ་ཙམ་གྱིས་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་ཅ་ལྟར་འདའ་སྟེ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་
ལྷགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལམ་བསྐྱེགས་ལྟར་དེའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྟ་
དང་། སར་ཕྱིན་འགྲེལ་བཤད་ཆོགས་གསལ་ལྟར་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཀྱང་འདྲོད་པར་
གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུང་ཙམ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གི་ཡུན་ལ་མིག་
འདུམ་བརྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། མིག་ནི་འབྲེད་འདུམ་བརྒྱ་
ལ་ནི། ། སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་རབ་དུ་བརྟགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

སྟེ། སྤྱིར་དེ་གསུམ་མཛོད་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདོག་ཚུལ་གཞན་མེད་ཟེར་བ་དགག་
 ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། ། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལས་དུས་མུང་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དང་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཕྱེ་བུ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་
 ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། དར་རྒྱུ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་
 ལྷུང་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་དང་
 དུས་ཡོད་པར་བརྟག་ཅིང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལ་ཐོག་མ་
 ནས་འདིར་འོང་བའི་ཆ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་ཆ་དང་། དེའི་བར་གྱི་
 ཆ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁོ་རང་ལ་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཕྱེ་བུ་བར་གསུམ་ཕྱེ་རྒྱ་
 མེད་ཅེས་ན། ཡིག་ཆར། ཇི་སྟེད་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་སྤང་གི་བར་དུ་ཆ་གསུམ་
 ལྷན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བསལ་ན་སྐད་ཅིག་མའི་
 སྤང་བ་འགག་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་ཞེ་འགོ་དཔུང་། ། ཡང་དེ་ཡོད་
 པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་པས་སྐད་ཅིག་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་
 ལ་སྟོམས་པར་ཁྲག་ས་པའི་ལམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཉག་ས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱེད་གས་
 གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་
 བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
 འབུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ས་བདུན་པ་པའི་ངོར་མེད་ཀྱང་། ས་བདུན་པ་པའི་
 ངོར་དེ་འདྲའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་དུག་པ་བ་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་
 ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་བྱེ་བ་འབུམ་ལ་སྟོམས་པར་
 འདུག་ལྟར་བྱེད་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ས་དུག་པའི་ཡུན་ཆད་གྱི་

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཉན་རང་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོབ་པའི་
ས་དང་པོ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཉན་རང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་
གྱི་གུངས་དང་འགལ་ལོ། ཟེར་ན། ས་དང་པོ་པ་སོགས་ལ་སྲིད་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། ཡར་
ཕྱིན་ལྷག་སྟོབས་སོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པས་མི་འབྲ་ཟེར་རམ་དཔྱད།

དོན་སྤྱི་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོས་ཚུལ་ནི་ས་རྒྱག་པ་མན་ཆད་དུ་བར་དུ་སྟོང་ཉིད་
སྟོམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱན་རིང་པོར་གནས་མི་ཐུབ་པས་
དང་། ས་བདུན་པར་དེ་མི་དགོས་པས་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ས་རྒྱག་པ་མན་
ཆད་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཆེ་དོན་སྤྱི་དགོས་པས་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་
དགྲ་དང་ནམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་ལ་གསུངས་པ་མི་འདོད་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མན་གྱིས་འགོག་སྟོམས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲུབ་དོན།

༄ རིགས་པ་གསུམ་འབྲེལ་བའི་དངོས་བསྟན་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ལ། དེས་
ཤུགས་ལ་འཕང་པའི་སྟོར་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན། ས་རྒྱག་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་ཉན་རང་སྟོས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་རྟོགས་ནས། ཉན་རང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་མཛོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མན་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་རྟོགས་

པ་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་འདྲའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞོན་མི་
རྒྱས་ཚུལ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འདི་ནི་
ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་ངེས་ཏེ། ཞེས་སྒྱུར་དག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཡིག་
ཆར། རྒྱལ་སྐས་མ་ཟད་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་
སློ་སྟོབས་ཀྱིས་བེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
བེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ས་བརྩ་པར་གཞོན་རྒྱས་པར་བཤད་པར་རྟོགས་ན་གཞོན་མི་
རྒྱས་ཚུལ་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་པོ་དེ་ས་བརྩ་པ་དང་འགལ་བ་
བརྟེན་པས་འགལ་བརྟེན་གྱི་ཐལ་འཁྱར་ཅན་ཡིན་ཅེས་ཆོག་གས་སྟུང་ལ། ལེགས་
ལུན་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྩ་མན་གྱིས་ཉན་རང་སློ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་གཞོན་པར་འདོད་
ན། ཀུན་རྟོག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཞོན་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་དང་ནང་
འགལ་ལ། གཞོན་ན་ས་བརྩ་པའི་དོན་དེ་དག་གིས་ངེ་ལྟར་འགྲེལ་དཔྱད། རིགས་
པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རང་རྒྱད་པ་མན་གྱིས་མ་བྲལ་བེར་བས། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་
ལྔ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ལུང་བཞི་སྟེ་ལུང་འགལ་དགྲ་བརྟེན་པ་ཡང་གཙོ་ཆེར་
རིགས་པ་གཉིས་པའི་བྲལ་སྟུང་ཡིན་པས། དེ་ལས་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱེད་ཀ་ཏ་
ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་རིན་མེད་གི་ལུང་རྣམས་རང་རྒྱད་པས་འགྲེལ་ཚུལ་དཀའ་བར་
སྤང་ངོ་། ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདི་དང་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མི་ཤོད་སྤང་བས། ཞེས་རིགས་པ་གཉིས་པའི་དོན་ལ་དོགས་
པ་དང་། ལན་གསུངས་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱ་གི་ལམ་
ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་པ་ལུགས་འདིས་ངེ་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་འཇུག་
པ་དང་། ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤོད་གསུངས་ཀྱི། རང་རྒྱད་པ་

སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཅད་པའི་ལན་མ་ཤོད་གསུངས་པ་མིན་ནོ།

རྟེན་བརྟན་པ་ཞེས་པ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལན་འགར་འཛིན་ཀྱང་ཡང་ཡང་གྲོག་དུ་ཐུར་འགོ་བས་རྟེན་མི་བརྟན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་བཞིན་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རྟེན་བརྟན་པར་འཛོག་གསུངས་སོ། ། ཟིན་བྲིས་དེ་ལས། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། བར་བ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གསུངས་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་བར་དུ་བདག་ནི་བསྒྲིག་པ་དང་སྦྱར་དགོས་པས། རགས་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ཤར་མདོག་ཉིས་པར་བཞག་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། ། སྦྱོང་འཇུག་གི་སྦྱོགས་སྡེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་པས་ལན་གྱི་ལུང་རྣམས་རང་ལུགས་སུ་འགྲེལ་ཚུལ་མེད་མོད། སར་བྱིན་མཆན་ལས་དོགས་པ་གནང་བ། རྟེན་མོངས་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེས་དོགས་པ་ཚམ་གནང་བའོ། ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་གང་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་འདིར་མ་བྱབ། ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་། དེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་མི་སྒོལ་ལམ་ཡིན་ན། མི་སྒོལ་ལམ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ལས་

སོ། ། དེས་ན་ཡིག་ཆར། མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དགྲ་བཅོམ་དེ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་
དང་སྟོན་འཇུག་སོགས་དུ་མས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། བསམ་གཏན་དཔེ་
མཐུད་ལས། བདག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་དོ། ཞེས་བྱ་བར་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས་
སོ། ། དེ་འཆི་བའི་ཆོ་བདག་ཉིད་སྦྱེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་དང་། སོམ་ཉིར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་
བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། ། ཞེས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །
ཞེས་དང་། མདོད་ལས། བདེན་པ་མཐོང་དང་སྒྲོམ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་
ཞེས་བཤད་པ། ཞེས་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་། རགས་པའི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་རྟོགས་པའི་ལམ་གོམས་པ་ལས་སྲིད་ཅེ་མན་གྱི་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་མངོན་པ་གཉིས་ལས་དགྲ་བཅོམ་པར་བཤད་པ་
དེ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་མོང་དུ་བཤད་པ་སྟོན་པ་དང་
མཆོག་བྱང་ལྟ་བུ་དགྲ་བཅོམ་མིན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དག་ལུང་སྟེ་བཞི་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་བ་དང་། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ས་དང་པོ་བའི་དཔེར་
མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་
རྟོགས་པའི་ཆོགས་ལམ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། བདག་ཡང་དག་པར་
ལྟ་བུ་མཐུགས་པ་བྱ་སྲད་བྱ་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་བརྟོད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་བྱིན་
ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞི་
བར་འགྲོ་བར་མི་རྒྱས་པ་ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། བདག་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་མཐུགས་
པ་ཞེས་པས་བདེན་འདྲིན་གྱི་འདྲིག་ལྟ་སྤྱོད་པར་བསྟན་བྱ་ནས་རིང་པོར་བྱིན་ཡང་
ཞེས་མངོན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཅིང་། ཞེས་བདེན་ཞེན་ཆེ་བར་གསུངས་

ལ། དབུ་མའི་ཟིན་གྱིས་ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་འདིར་མངོན་པ་ནས་བཤད་
པའི་དག་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ནས། དཔུལ་བར་སྐྱེས་པར་བཤད་
པའི་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཁྱེད་བ་ཐོན་པས་ན་
ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། གྲགས་ཆན་པའི་དབུ་མ་དང་ལུང་རིགས་སློན་
མེ་གཉིས་ཀར། དེ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆགས་བྲལ་མ་ཉམས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མཐོང་ལམ་
རྗེས་ཐོབ་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་ལམ་གྱིས་གསར་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། སྤྲ་མ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ། ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པ་ནས་སྤྱན་ཐོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་མེད་དེ། ཆོགས་ལམ་སྐབས་སུ་
ལམ་དེ་འདྲ་གོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་སུ་ཆགས་
བྲལ་བྱེད་ལ། སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་རྟེན་ནས་དེ་ལ་གཅིག་བྲིལ་བྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་འཇིག་ལྟ་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་
ལས། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
སློབ་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་པ་ཐལ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱལ་ཟེར་རམ། འདོད་མི་ལུས་སྟེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་པ་ཐར་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་
སྐྱེས་ན། བདེན་འདིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་
སྐྱེས་པས་ཁྱལ་པ་དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོངས་སྟོང་འདོད་སྐྱེས་ན། བདེན་
འདིན་སྟོང་འདོད་སྐྱེས་པས་ཁྱལ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་བྱ་མང་ཡང་། མངོན་པ་

ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་ལ་ཐར་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
 བ་སྦྱིས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འདུན་བ་སྦྱིད་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་བ་ཐར་བ་མིན་ཀྱང་། དེ་
 ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཐར་བ་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་སོགས་
 ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །

དེ་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་པ་དཔུལ་བར་སྦྱིས་དུས་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་སྦྱིས་པས་ཆགས་བྱལ་ལས་ཉམས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཉམས་པར་
 མ་ཟད་ངེས་འབྱུང་ཀྱང་ཉམས་ནས་ལམ་མ་ཁྱལ་ས་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་པར་མངོན་
 བོ། ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་དང་དེ་བསགས་པའི་ཕྱི་
 དོན་དང་། དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་བཀག་པ་ཡང་། ཞེས་པའི་
 དོན་རྗེ་བཙུན་པའི་དབྱ་མ་ལས། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་
 དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་འདི་སེམས་ཅམ་
 པ་རང་གི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ནས་སྤངས་པའི་ཆེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་མི་སྤངས་ཡང་།
 ཐལ་འཇུག་པས་གཞལ་བའི་ཆེ་སེམས་ཅམ་པས་དེ་དོན་དམ་པར་ཁས་སྤངས་པར་
 སོང་ཞེས་སྤུལ་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རྩལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་
 བཟུང་པ་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་དང་། དེ་ལས་བཟུང་བ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་
 བཀག་པ་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་
 བཞེན། ། ཞེས་དང་། འདུག་པ་ལས། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །
 གཟུགས་བརྗོན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ངང་དོན་ཉིད། ། ཞེས་ངང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་
 རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་རྣམས་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཟུར་ཅམ་མ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་རྩལ་སྤན་བྱུང་མེད་བྱས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུ་

ལ་སྤྱན་ཆ་མེད་འདོད་པའི་རང་སྤེ་སྤྱུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྤྱ་རབ་
རྩལ་དང་ནི། །རྩལ་སྤྱན་དང་ནི་ནས། བོང་བདུན་བསྐྱར། །ཞེས་དང་། མདོ་ཚ་བར་
སྤྱ་མ་དུག་ལ་བྱི་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆར་སེམས་ཚམ་པས་
བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

ཡིག་ཆ་རྟོང་པར། ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་བྱིན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་བྱིན་བས་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་པོ་
བདེན་འཛིན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་
བར་བསྟན་ཞེས་དང་། རྩི་བཅུན་པའི་དབུ་མ་ལས། དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞི་སྤང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤིད་དུ་ངར་
འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བར་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་ངར་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་གསུངས།

དེ་ཡིག་ཆར། ཅུ་ཤེས། ཆོག་གསལ། ལམ་རིམ། རྣམ་བཤད། སྟོང་སྤྱན་
རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པས་བཀག་པ་ནི། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྱུང་མེད་
ཡིན་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་བས་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཆེ་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དམ་བཅའ་དོར་བའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་ན། དེའི་ཆེ་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའ་
སྤྱན་སྤྱང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དམ་བཅའ་དེ་དོར་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་དངོས་སྤྱོད་
བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བར་དབུ་མར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་

ཕུང་པོ་བདེན་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སུན་ཕུང་པར་ཐལ། དེའི་
 ཆོ་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་སུན་ཕུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདེན་
 པར་འཐད་དོ་སྟམ་པའི་སྟོ་སུན་ཕུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་
 ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འདྲེལ་བའི་ཆད་མས་སྒྲ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་འདྲིན་གྱི་
 སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཞེན་
 ཡུལ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་
 ཏུ་མར་འགལ་ལོ། ། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་དེའི་ཆོ་ཕུང་པོ་བདེན་
 གྲུབ་ལ་གཞོན་བྱེད་མཐོང་ནས་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོར་བས་ཞེན་
 ཡུལ་སུན་ཕུང་བ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེས་ཕུང་པོ་བདེན་
 སྟོང་སྟོབས་བྱུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདོགས་
 གཅོད་ཅེས་པ་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ་མིན་པས་
 བྱད་ཕྱེ་བ་ཡིག་ཆ་འདིའི་བྱད་ཆོས་སོ། །

ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་ལས། སྟོན་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་
 བས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། ། ཞེས་
 པ་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བར་དགོངས་ནས་ཇེ་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། ཆོས་དང་
 གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འདོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་
 པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྣམ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོག་པའི་
 ཕྱིར། གསུངས་པ་ལ། ཇེ་རྒྱུད་པས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་
 ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཆད་མས་མ་
 དེས་པར་ཐལ། བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་དང་། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག ། བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་སྤྲོ་མོ་མ་ངེས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་
པ་ལེགས་ཏེ། དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་
བ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་སྤང་པོ་ཁོ་ནའི་སྤྲོ་དུ་འཛོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་ཆོ་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གཏན་ལ་འབེབས་བས་མ་བྱལ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དབང་རྟོན་གྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྤྲོ་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པ་སང་བཟང་གི་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིན་ན་དེའི་གཅིག་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། ཅ་
ཤེས་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྦྱབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། དེར་མ་ཟད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་
བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་བྲལ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་
བྲལ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ལ་དགོངས་
ནས་ཡིག་ཆར། འདི་དག་གིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་
གཙོ་བོར་བྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་བྱལ་བེར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་
ན། རྟོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ན་སྤང་པོ་བདེན་མེད་
རྟོགས་པས་བྱལ་བེར་བ་བཀག་པ་ཡིན་པ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། རྟོགས་སྤེའི་དོགས་
གཞིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དང་ལམ་རིམ་སོགས་ལས། ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་པ། རྟོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་འདིག་
ཚོགས་ལ། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་འཁོར་བའི་གཞི་ཅ་མཐར་ཐུག་གི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་
དང་། དགག་བྱ་དེ་ངོས་ཟེན་སྤྲོ་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས། ཐོག་མར་གང་

ཟག་གི་བདག་དངོས་སུ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཀོད་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་སྦྱེད་དགོས་གསུངས་ཀྱི། དེའི་ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་འགྲོ་བས་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་མིན་ཞེས་སྤར་གྱི་དོན་བསྟུས་དོ་རྗེ་ཆོག་
འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནི་སྤང་པོ་བདེན་མེད་སྟོབས་བྱགས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་སྤང་པོ་བདེན་
འཛིན་སུན་སྤང་བ་ལའང་སྦྱར་དུ་བྱང་ངོ་། ། རྣམ་བཤད་ལས། ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་
བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོན་བཟུང་བ་འགའ་ཞིག་སྤང་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྟོང་སུན་
དུ་རྒྱས་པ་ཡིག་ཆར་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་
རང་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་གསུམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངེས་
པའི་ཕྱིར། བཏགས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་གདགས་གཞི་རང་བཞིན་
མེད་པར་ངེས་པས་མ་བྱབ་སྟེ། གནས་མ་བྱའི་སྡེ་པས་བྱམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་
རྟོགས་ཀྱང་བྱམ་པའི་གདགས་གཞིའི་རྩལ་རྣམས་ཡོད་དུ་སྦྱོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་གཉིས་ལ་བརྟག་པ་མང་པོ་བྱས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་མ་བྱས་བྱམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་མ་ངེས་
ཏེ། བྱམ་པ་མིང་གིས་བཏགས་ཅོམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ལ། རིགས་
པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བདེན་
འཛིན་ལ་ཉན་སྦྱིབ་ཀྱིས་བྱབ་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་ཉན་མོངས་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པ་དང་། ས་བདུན་པར་ཉན་མོངས་མ་སྤངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་སྟོས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནང་འགལ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་ས་བདུན་པ་པས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་སྟོས་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་ཐལ། སྤ་
མས་སྟོ་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་མ་སྤངས་ལ་ཕྱི་མས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱལ་པོའི་

བྱ་ནར་སོན་པན་དག་གྲེ་འཛོམས་པའི་སྒོ་རྒྱས་ཆེ་བ་བཞིན། འདི་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་
འཛོམས་པའི་རྒྱས་པས་གཞོན་དགོས་དགོངས་སོ། །

ཡང་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་པར་ཐལ། མཐོང་
སྤངས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། མཐོང་སྒོམ་ཅེ་སྒྱུར་
གཉིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷམ་དུ་
དགོངས་སོ། ། སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་རིམ་གྱིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞེས་བདེན་འཛིན་མ་
སྤངས་ཀྱང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་སོ། ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་དོན། ས་དྲུག་
པ་མན་ཆད་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱིབ་སྤང་
པའི་རྒྱས་པ་སྤུལ་བྱང་མ་ཐོབ་པས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་སྒོས་གཞོན་མི་རྒྱས་ལ། ས་
བདུན་པར་ཐོབ་པས་རྒྱས་སོ། ། གསུངས། བདེན་འཛིན་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱིབ་དུ་
བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་
དེ་མ་སྤངས་པར་འདོད་དོ། །

རིན་ཐྱིང་གི་དོན་སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་ཤས་ཆེན་ངར་འཛིན་ཤས་ཆེ་བ་
འབྱུང་ལ། རས། ལས་ལས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་ཡིན་ཟེར། དེ་
དགག་པར། ས་དང་པོ་པས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་སྒོ་སྟོབས་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པར་
ཐལ། དེས་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་སྤོང་རྒྱས། ཅིག་ཤོས་གྱིས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སོགས་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་
པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་རྒྱས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དེ་ལྟར་ན་
ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་སྤངས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་སྐྱིབ་མ་སྤངས་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་གཞུང་ཆད་ལྟན་
གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོམ་ལྟན་ཡིན་ན་ཙ་

ལུང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གཟུང་རྟོགས་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་
 སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བཀག་ལ། ཡིག་ཆར། ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ནས། བཤད་
 གང་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་སྒྲ་བའི་ཞབས་ལ་བཤད་གང་བྱས་པ་མི་འཐད་
 ཀྱང་དེས་ནང་འགལ་སྟོན་བཞེད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱ་ཐུ་གི་ལུང་སྟེ་ལས། འདྲིན་པ་
 བདེན་སྒྲའི་རང་རྒྱལ་དང་། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མང་དོན་དམ་དུ་སྒྲ་བའི་ནམ་རིག་
 པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་མཆར། ཞེས་རང་རྒྱལ་དག་
 བཅོམ་གྱིས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ཤིང་འདྲིན་པ་བདེན་གྲུབ་དུ་སྒྲ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་གོང་དུ་འདྲིན་རྟོག་སྤངས་པར་ཐལ། གཟུང་རྟོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
 པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་མེད་ན་དེར་འདྲིན་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན་མ་ངེས་ཏེ། གཟུང་བ་
 མེད་པ་ལ་དེར་འདྲིན་མེད་པས་ལྷ་ཀྱིས། གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་ལ་འདྲིན་མེད་
 རྟོགས་པས་མ་ལྷ་པོ། ། གསུངས་པས། དེ་ལ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་
 ཅེ་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནང་འགལ་
 སྟོན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤང་པོ་བདེན་འདྲིན་ཡོད་ན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས་ལྷ་པ་
 ཁས་མ་སྤངས་པས་ཚོད་པ་གཞི་མེད་ཡིན་ལ། བྱོད་རང་གི་རིན་པོ་ལུང་དོན་
 སྤང་པོ་བདེན་འདྲིན་ཤས་ཆེ་ན་ངར་འདྲིན་ཤས་ཆེར་འབྱུང་བ་སོགས་གསུངས་པ་
 ལ། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཤེས་ཆེ་བར་ཐལ། སྤང་པོ་
 བདེན་འདྲིན་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མཆན་
 མོའི་མགོན་པོ་ར་རི་དང་བུལ་བར་བྱས་སོ། ། སྟོང་ཐུན་ལས། སྤང་པོ་བདེན་འདྲིན་
 ཡོད་ན་ངར་འདྲིན་ཡོད་པས་ལྷ་པ་མ་སྒྲས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ། དར་འདྲིན་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་ལྷ་པ་མ་སྒྲས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། དེང་སང་གི་དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆོམ་
 པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་

སྟོན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་
ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཚོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ་གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་
ནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟོན་པ་ཡོངས་བསྡེ་མ་
བཤད་དེས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཐེག་དམན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོན་
ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་སོགས་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་ལྷུང་ལས། ཐམས་ཅད་སྟོལ་གྱི་སྦྱེས་རབ་སོགས་བརྒྱ་
ཕྲག་མང་པོ་བཤད་པའི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་མང་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་དང་། རྟེན་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཉན་
ཐོས་སྡེ་བའི་ངོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྦྱེ་མེད་བསྟན། ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ངོར་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ནི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབས་
བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར། ཐེག་དམན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་རེ། ཐེག་
ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ་བཤད་མ་
ཐག་པའི་རང་འགྲེལ་དེ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡིག་ཆར། འགྲེལ་བའི་དོན་ལ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དམན་མདོར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་ཤར་སྟོན་གྱི་ལུང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྡེ་སྟོན་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་མིན་ཞེས་དེས་

ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ཕྱིན་ལེགས་ལུན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོར་འགྲུབ་པོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། ། ཞེས་སོགས་དམན་མདོར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་དོར་སྐྱབ་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་མིན་ན། བྱོད་ཀྱིས་དའི་མཐུག་ཏུ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། རི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། རི་སྤྱད་ཐུང་པོ་འདྲིན་ཡོད་པ། ། ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་དོར་བྲངས་རི་ལྟར་རིགས་ཞེ་ན། ཞེས་ཡང་སྐྱའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རང་སྐྱད་པའི་དོར་འདྲེན་པ་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་སྐྱབ་ལུལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷང་འདྲི་ལས་ནི་ས་བརྩ་བའི་ལྷང་གིས་སྐྱབ་ཅིང་། ལྷངས་ཡང་རིན་ཐེང་དང་། ཚ་ཤེ་བྲངས་ལ། ཚྱོད་སྟོང་གི་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། རིན་ཐེང་དང་བསྟོད་པ་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་དང་སྟོང་སྐྱབ་ལས། ཕྱོགས་སྔ་སྐྱབ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་ཡིན་ཏེ། གསུངས་ཀྱི་ཡོད་དེ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ན་བྱར་ཅོམ་ཡང་མེད་ལ། སྐྱབ་མོང་བའི་དོན་ཡང་བཟོད་བྱས་འདྲིལ་གམ་གདུལ་བྱས་འདྲིལ། ། བྱོད་ཀྱིས་བྲངས་པའི་མདོ་ཆོན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བཟོད་བྱ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབ་མོང་དུ་ཉམས་སུ་བྲངས་བྱ་མེད་ལ། གདུལ་བྱེད་ལ་ཆེད་དུ་བཏེན་ནས་དེ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་གཞུང་ཆོག་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་བྱད་མ་བྱེ་བས་ནོངས་སོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་སྟོམ་པ་མེད་དེ་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྟོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ། ཞེས་པའི་དོན་རྗེ་བརྩན་པའི་དབུ་མ་ལས། དོན་ཡོད་

དེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཉན་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སློམ་ཞིང་། ཤེས་སློབ་
ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་མི་སློམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་གསུངས་ནས། དེས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སློམ་ཏེ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྫོགས་པར་སློང་རུས་
པའི་ཕྱིར། གསུངས། ཡིག་ཆ་རྙིང་པར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་མ་ལུས་པར་སློམ་
པ་དང་། རྫོགས་པར་སློམ་པའི་དོན་དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་
ནས་སློམ་པ་ལ་བྱེད་པས་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ལུས་པར་
སློམ་པའི་དོན་དེ་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསློམ་པ་ལ་བྱེད་
ཅེས་དང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སློམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་གཉིས་
ཀས་མ་ལུས་པར་སློམ་པ་དང་རྫོགས་པར་སློམ་པ་བྱེད་མེད་བྱས་སོ། །

སྤྲེའའི་དེ་རྒྱུ་ཆེན་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་
མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སློམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སློབ་པའི་
གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སློམ་པ་ནི་མེད་དོ། ། གསུངས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟེ། རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་སློམ་པ་མེད་དེ། ཉན་མོངས་ཙམ་ལས་ཤེས་སློབ་ཀྱི་
གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་
ཏེ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་མི་སློམ་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སློམ་དགོས་ཏེ།
ཉན་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སློམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྣམ་གྲངས་དང་དུས་ཀྱི་སློ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སློམ་པ་མེད་
པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སློང་པའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་
ཡོད་དོ། ། ཞེས་ཙམ་སྐུས་ཤེས་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སློམ་པ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་བཟུན་
ལ། ཐབས་ཙམ་ཡོད་ཅེས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ལུས་པར་སློམ་པའི་སྦྱབ་

བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་དུས་སྟོན་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
 ཆར། དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། དེས་ན་བདག་མེད་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྟོམ་པ་ཡོད་
 གྲང་། བདག་མེད་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་
 ལྟར་མ་ལུས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། རྫོགས་པ་དུས་དང་རྣམ་
 གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་སྟོམ་པ་ལ་བྱའོ། །

ཡིག་ཆ་རྟོང་པར། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སེའུ་བཟང་པོ་
 ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་གཉིས་དགོངས་པ་ཐལ་འཇུར་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། རྒྱ་ཆ་བའི་དགོངས་པ་
 ཐལ་འཇུར་དུ་གནས་གྲང་། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱད་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་འགལ་
 བ་གཏན་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ལྷགས་འདིའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དངོས་སྟོབ་སོ་སྟེས་སྟོབ་དཔོན་གྲོལ་སྡེ་ལ་
 འཕགས་པའི་མིང་གིས་བསྟུན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་གྱི་
 གསུངས་དེ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་དབང་བའི་
 དབྱ་མ་ལས་གྲང་། འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱད་དུ་གནས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ནི་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་
 པ་རང་རྒྱད་དུ་གནས་གྲང་། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལའང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་
 རྫོགས་པས་བྱབ་བོ། ། གསུངས་གྲང་རང་ལྷགས་ནི། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལའང་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པར་
 ཁས་ལེན་གྲང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འགྲེལ་རྒྱུད་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་
ཁས་ལེན་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་མི་དགོས་པ་
བཞིན་ནོ། ། གསུངས།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རང་ལུགས་ལ་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ལྟར་
འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་
པས། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་ཐུང་པོ་
དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་མེད་པར་རྟོགས་པ་
ཉིད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱི། ཉན་
རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན། གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་
པ་རྟོགས་པ་ལ་མི་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མིན་ན།
གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཁས་ལེན་
པའི་རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་གཞི་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
མཚན་གཞི་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་དང་སྟོང་
ཐུན་གྱི་དོན་སྦྱར་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་གནས་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐལ་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩི་བྱང་
བས། རང་ལུགས་ལ་རྩ་བའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། འཕགས་སེང་གིས་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་
གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་རྩ་བའི་ཚུལ་དང་པོ་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པས་བྱབ་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བའི་དང་པོ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྩ་བའི་ཚུལ་
དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་སོགས་རིགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་
བྲངས་ལ། གཞན་ཡང་། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་

ཞེས་པ་ནས། བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ། དེའི་ཕྱིར་ལྷགས་འདི་དང་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་རྩལ་གཉིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་གིས་མངོན་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཐལ་
འཇུར་དུ་གནས་པར་སྒྲུབ་ནས། དེས་ན་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་
རྩལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ལུང་ཞེས་པ་ལས་
གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྟོང་ཐུན་ལས། དེའི་དོན་ནི་རབ་
རྟུ་བྱེ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱའོ། ། གང་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ནིའོ། ། གང་ལས་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་སོ། ། གང་གིས་ན། འདུས་
མ་བྱས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་
པ་ནས། དེ་ལྟར་སྟོན་རྩལ་གཉིས་ཡོད་པར་འཕགས་སེང་ཡང་བཞེད་པར་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཐུན་ལས་འཕགས་སེང་ལྷགས་ལ་
འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་
བྱུང་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་ནམ་འགྲེལ་ལས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྷགས་གཉིས་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་
གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དགོངས་པ་ཐལ་འཇུར་དུ་གནས་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཡིག་
ཆར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གིས་ཀྱང་འགོག་བདེན་དོན་
དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དེ་ཐལ་འཇུར་བའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་
རབ་གསལ་དང་། རྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་

གི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་
སྐབས་ཡིན་པས་དེ་བཤད་ལ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྣམ་བཤད་
དགོངས་པ་རབ་གསལ། སྟོང་ཐུན་སོགས་སུ་རིགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་གི་གཞུང་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གི་རྩ་བའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས་པར་བསྒྲུབས་ནས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་ཚོད་ལན་དེ་འགྲེལ་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲེལ་
བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་སྟོན་སྟོང་བ་
དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཡོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཞིའམ་རྟེན་དུ་བྱས་
ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྟོམས་པས་ཉན་
སྒྲིབ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྒྱུར་གནས་པ་དེ། དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་དེ་གསུམ་གའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་
འཐད་དོ་ཞེས་ཚོད་ཚུལ་གཅིག་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་བདེན་སྟོང་
དེ་སྟོན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཞིའམ་
རྟེན་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་རྒྱལ་གི་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྟོམས་པས་
རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་
ཀྱི་རྟེན་དུ་སྒྱུར་གནས་པའམ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། རིགས་ལ་གསུམ་
དུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ཚོད་པ་གཅིག་དང་། གཉིས་བཀོད་ནས་ཞེས་པའི་
དོན་མདོར་བསྡུས་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་
ཐལ། སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་དེ་གསུམ་གའི་སྟོན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་
གཞིར་སྒྱུར་གནས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་
པ་གསུམ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་

གཞི་འམ་རྒྱུ་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་
 པ་ལ། མ་ཁྲབ་སྟེ། འབྲས་བུའམ་བརྟེན་པ་སྦྱབ་པ་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་གྱི་སྒོ་
 བྱས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་། རིགས་གསུམ་སོ་སོར་འདྲིལ་ཅེས་ལན་བཏབ་སྟེ། ཉི་
 སྤང་ལས། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འཁྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། ཞེས་འཕགས་ཆོས་སྤང་བྱ་སྟོང་བ་དང་ཡོན་
 ཏན་གྱི་གཞི་འམ་རྒྱུར་འཁྱུར་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྤང་ལས། ཡོན་
 ཏན་སྟོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་
 དེ་དག་སྟེ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། དེའི་འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་སོགས་གསུངས་པས། སྐབས་འདིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 བྱེ་བའི་དོན་ཡང་། རིགས་གཞིར་བྱས་ནས་སྤང་བྱ་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སོ་སྟེ་ལས་
 རབ་ཏུ་བྱེ་ན་ཆོག་གམ་སྟེ།

ཉི་སྤང་ལས། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་ཞེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྣམ་
 བཤད་གཉིས་ཀར་རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་
 ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐབས་འདིར་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ལ་
 དམིགས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་འབྱེད་པ་ནི། ཚུད་པའི་ལན་གྱི་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་
 པའོ། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་མཐར་
 ཐུག་ཐལ་འཁྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྤང་ལྟར་ཡང་
 གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་ཚུང་ལས། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་སྟོང་པོ་རྒྱན་
 ལས། རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་རིགས་ཐ་དད་པ་
 ཉིད་དོ། ། ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད། ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་
 རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་ཕྱིང་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ། རྟེན་གཞི་བྱེད་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་དམིགས་པར་བྱས་ན། སངས་
རྒྱལ་གྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་གིས་མ་ངེས་པ་པར་བྱན་མཐའ་དཔྱོད་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་དམིགས་བྱེད་ཀྱིས་འཛོག་ན་ཐེག་དམན་རིགས་དེས་གཉིས་
ལ་སྒྱར་དུ་མེད་པས་སྐབས་དོན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། རང་རེའི་པར་བྱན་
ཡིག་ཆར་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ལ། སྐབས་ལྷ་བར་རང་གཞན་མང་པོས་དེ་ལྟར་བྲིས་
འདུག་པས་དེ་མཐུན་བྱས་ཀྱང་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་བྱས་པ་མིན་ནོ། ། གསུངས་
པའི་དེ་སྐྱེ་གང་ལ་སྒྲེག་ཀྱང་ཆོག་པས་དེས་མེད་པ་མི་འགྱུར་མོད། ཡོད་ན། རྣམ་
བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྒྲེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་པ་ལ་ཞེས་
པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྒྲེས་པ་ན་སྟོད་ལམ་
བྱོད་སྒྲེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་ཚུང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་མི་
ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་། ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ལ། མེད་ན་རྣམ་བཤད་དང་སྟོང་
ཐུན་གྱི་དོན་ཐེག་དམན་རང་ལམ་དུ་གོམས་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བའི་
དོན་ཡིན་ལ། རང་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲོམ་ཟེར་ན་དགོངས་པར་ཨི་འགོ་དཔུང།

གཞན་ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
སུ་གནས་ཚུལ་སྐབས་དང་པོའི་ས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྟོངས་
དང་། གསུམ་པའི་ཉེ་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྐབས་དང་། བཞི་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཚོད་
ལན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལྷ་བ་ཐལ་
འགྱུར་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་དང་འགལ་སྟོང་གསུངས་
པ་ནི། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་སྤངས་ན། རྒྱན་ལས། གཟུང་དོན་

རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་
 སྤོང་ལུས་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་སྤོང་མི་ལུས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཞེས་
 པའི་ཚེད་སྤོང་དུ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མཛད་ལ། རྒྱུད་སྤྲ་ཙ་འགྲེལ་ལ་ཞལ་
 འཕངས་མཛད་པ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱུད་སྤྲ་མ་ལས། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་
 འོང་འབར་བ། །སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་
 བ། བྱང་སེམས་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པ་ལ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་བཀག་
 བས། རང་བྱུང་ནམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །སོགས་
 ཀྱིས་བསྟུན་པས་དེ་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་ཡིན་ནོ། །

བསོད་གྲགས་པས། རྒྱུད་སྤྲར། འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་རྟོག་པ་
 གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་པས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་
 བསྟན་པར་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་སྤྲ་དར་རྒྱུ་ལས། འཁོར་
 གསུམ་བདེན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་རྒྱུད་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་ཀྱི་དོན་མཐུན་
 དཔེ་གཞན་གྱི་སྤོང་གི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་བྱེད་ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
 ལས། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལྷགས་ནི་གང་དུ་སྤྱང་
 བ་དེའི་དངོས་པོས་སྤོང་བས། གང་དུ་སྤྱང་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་
 ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དངོས་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་མ་སྒྲིབ་པ་གཟུགས་
 བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དཔེར་བཀོད་ན་དེ་སྤྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 ཀྱང་ཡོད་པར་འཛིན་གྲུབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སྤྱང་སོགས་སྤྱང་བ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འཛིན་གྲུབ་པ་འོང་བས། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་
 ཡོད་པ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་རུང་ལ། དཔེ་སྤོང་གི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་
 ལ་ནི། ལམ་རིམ་རྒྱུང་བ་ལས། འཛིན་རྟོན་ན་རྒྱུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་ནམས་

ཐོག་མར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བརྟུག་ནས་ཞེས་པ་ལྟར། གཞུགས་བརྟན་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཡོད་པས། དེ་ལ་གཞུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པ་
དཔེར་བཀོད་པས་སྡུ་མས་དཔེ་སྟོང་དུ་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཕྱི་
མས་རྟོགས་སོ། ། ཡིག་ཆར། རྒྱ་མཁན་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་ཞེས་པ་ནས། སྟོང་པོར་
བྱུངས་ཤིག ། ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ས་དང་བོར་ལྷག་པའི་ཡིན་ཏན།

ལྷ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། འཆི་དང་ཆོས་དང་སྲིད་པ་གཞན། ། སྤྱིན་པའི་སྐྱ་
ཡིས་གསལ་བྱེད་པ། ། དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། ། སྤྱིན་པའི་སྐྱ་ནི་རྟག་ཏུ་
སྟན། ། ཞེས་སྤྱིན་པའི་སྐྱ་དེ་དག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། བྱིངས་མདོ་ལས། རོ་ནི་གཏུབ་
བ་ལའོ། ། རྒྱ་བ་ནི་རྩ་བ་ལའོ། ། ཞེས་པ་གཉིས་ལས་སྡུ་མའི་ཨོ་ཕྱིས་ཡུ་བྱིན་དེ་ཨ་
ནར་བྱས་སྟེ་བྱིན་ཀྱི་འཕྲོ་ཨོ་ཕྱིས་ཉ་འགོ་བ་ལ་འོས། འཕེལ་བ་བྱས་མཆོམས་སྦྱར་བས་
རྒྱ་ན་སྦྱེ་བ་གཏུབ་པའི་འཆི་བ་དང་། ཕྱི་མའི་བ་ཕྱིས་ཡུ་བྱིན་དེ་ཨ་ནར་བྱས་སྦྱར་
བས་ཆོག་གམ། ཡང་ན་ཨྱ་དང་བ་ཕྱིས་ནས་སྦྱར་ལྟར་སྦྱར་རམ་དབྱེད་ལ། སྦྱེ་བ་ཙ་
རྩ་བ་བཞིན་བྱས་པའི་འཆི་བ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བའི་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། སྐད་ཀྱི་
བྱིངས་གཉིས་པོ་དེར་སྤྱིན་པའི་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ནི། དེས་འཆི་བ་གསལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོ་བ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ལ་སྤྱིན་པའི་སྐྱ་སྟན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏུ་རྒྱ་ཉ་དང་། ད་ན་སྤྱིན་
པ་ལའོ། ། ཞེས་པ་གཉིས་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། དེས་སྤྱིན་པ་གསུམ་བཞུན་
པས་ཆོས་སྦྱབ་ཚུལ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། ད་ན་ནི་སྤྱིན་པ་ལའོ། ། ཞེས་པ་
ནས། དེའི་ཆོ་ནི་གཏོང་བའི་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་དོ། །

གཏོང་པ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་། མི་འདིགས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །

དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱོན་པ་ནི་སྦྱོན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཚོས་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྦྱོན་པའི་སྦྱ་ནི་སྦྱོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་ནི་སྦྱང་པ་ལའོ། ། དེ་ལ་ནི་སྦྱོང་བ་ལའོ། ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གཉིས་དང་། ཨེ་བ་གཉིས་བྱིས་ཏེ་གོང་གི་དོ་གཏུབ་པ་སྦྱབ་ཚུལ་ལྟར་བྱས་པས་དྲ་ན་ཚོ་འདིར་སྟོ་གསུམ་བསྐྱང་བ་དང་། སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ཉེས་པ་སྦྱོང་པས་ངི་ལྟར་འདོད་པའི་སྦྱོས་པ་གཞན་འགྲུབ་པ་གོ་བས་ཡིན་ཏེ། ། འགྲེལ་བ་ལས། སྐད་བྱི་བྱིངས་གཉིས་པོ་དེར་སྦྱོན་པའི་སྦྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་ཡུལ་དག་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་བསྐྱང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ངི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྲིད་པ་གཞན་མངོན་པར་སྦྱབ་པའི་བྱིར་ན། སྲིད་པ་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྦྱོན་པའི་སྦྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་སྦྱོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་དེ་ལ་རྒྱག་པའི་ངས་བྱིན་ངས་སུ་བྱས་པས་དྲ་ན་སུ་སྦྱོན་པའི་དང་། ས་རོལ་ཤི་སྦྱོངས་པ་ལ་འོས་སྦྱབ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་སར་འགྲམ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་འགྲོ་ཀྱན་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྦྱོངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ས་རོལ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར། འཕེལ་བ་བྱས་པས་སྤྲ་ར་སྦྱབ་སྟེ། ཞེས་རྩ་སྟོག་མེད་བྱས་པ་མ་དག་སྟེ། ལྟ་ཉེའི་ཨ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། འོག་ཏུ་ཁྱེའི་ཨ་བྱིས་ཞེས་པའི་ཨ་བྱི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྤྲ་ར་གྲུབ་སྟེ་དེ་ལ་ཏུའི་དོན་དུ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཆོག་ཨ་ཕ་བྱིན་ཁྱེའི་ཨ་བྱིས་རྩ་ཨ་ལ་བྱངས་པའི་སྤྲ་ར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། ། བྱིན་པ་འགོ་བའི་བྱིངས་ཨི་ཤ་ལ་འོས་སྦྱབ་པ་ནི་ས་རོལ་དེར་འགོ་བྱེད་དང་འགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་

ཕྱིན་སྐྱེ་འཇུག་པས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྒྱུན་ཏུ་ཕྱིན་ཏང་དང་ཀ་ཕྱིས་པས་ཨི་ཏ་ཐུབ་པ་ལ་
དང་པོའི་གཅིག་ཆིག་ཀ་སྟེ་ཀ་ལ་བ་དང་། དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོ་གཉིས་ལྟར་ན་
སི་དང་། པ་ཅན་ཏེ་པ་ཆི་པ་དང་ཅུ་པ་གཉིས་ལྟར་ན་སུ་ཕྱིན་དང་པོ་ལྟར་ན་ཨི་ཕྱི་
མ་ལྟར་ན་ལུ་ཕྱིས་ས་རྣམ་བཅད་བྱས་དྲུ་ན་སུ་ཕྱ་ར་མི་ཏེ་ཐུབ།

འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན་འདི་ཚོད་གཞི་བྱས་པར་མདོན་གསུངས་པ་འགྲེལ་
བཤད་ལས། རྒྱ་གར་སྐད་ལ་ཕྱ་ར་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཨི་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་ཡོད་ལ་
ཞེས་པ་ནས། ཨ་མ་དང་སུ་མི་མདོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པས་
ཕྱ་ར་མའི་ཐ་ཨ་མ་ཕྱིས་པར་ཡོད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་
ཚོད་གཞིར་མདོན། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལ་དེའི་ཐ་ཨ་མ་གྱི་མ་ཁོ་ན་མིན་
པ་ལན་གཉིས་པས་ཤེས་སོ། ། ཡིག་ཆར། མོ་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ་སུ་ཆིག་
སྟེད་པར་དུ་མ་ཕྱིས་པས་སོ། ། ཞེས་པ་དབྱད།

འདིར་ད་དུ་འདོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིན་ཏེ། གསུངས་པ་ད་ཕྱི་མ་ནར་
འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་ནམ། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དུ་ན་པ་སེལ་བ་སྟེ་གསུངས་སོ། །
ཡིག་ཆར། འདི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། ། གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་
འདི་རྣམས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་ཚོད་གཞི་དང་ལན་གཉིས་པ་མ་
གཏོགས་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་བྱས་ཆོག་པའི་དོན་ཏེ་འདིར་ཚོད་གཞི་དྲུ་ན་ཕྱ་ར་མི་ཏེ་
བྱས་པས་སོ། །ཕྱི་རོལ་བརྟུན་སྒྲོད་པས། དེ་ལ་ཕྱ་རེ་ཏེ་ཟེར་དགོས་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཨ་མ་
མ་བསྐྱུས་པ་མི་འཐད་པར་པ་ཆི་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། ཆིག་
འཕྲོ་མཚམས་སྒྲོར་རྒྱ་ཡོད་ཆོ། རྒྱ་རོལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་མིད་བྱི་བར་སྐྱོ་གཞུང་
གིས་སྐྱབ་པས། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མ་མ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ན་ཡི་གེ་གཞུགས་མངོས་
སམ་སྐྱེ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྲི་ཁྱོད་རའི་ཅི་མངོས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་བྱས་ཆོ་མཆོག་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དམ་པའམ་མཆོག་གི་སྐད་དོད་ཕྱ་ར་མའི་སྟོག་གི་ཨ་

ཕྱིས་མའི་མཐའ་ཅན་བྱས་ཀྱི་ཨམ་མ་བསྐྱུས་པ་མིན་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས་པས་
 གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། སྤྱི་ཕྱོད་ར་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་པ་ཀ་ཅན་
 གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་། ཡི་གེ་
 བསྐྱུར་ཉམས་སོགས་ཀྱི་ཅི་མཛོས་སུ་འདུ་ལ། ཡི་གེ་བསྐྱུར་བའི་ཅི་མཛོས་ནི། མ་
 གྲི་ལ་ཨམ་བྱིན་དབྱངས་ལ་ལྷ་ཡ་བྱས་དངས་པས་མ་ཏུ་མ་རོ་ཏི་ལ་གྲི་ཡུར་བསྐྱུར་
 ཏེ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ཕྱིས་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཁིའི་ལྷ་ཡུར་བསྐྱུར་བ་དང་། ཤ་བ་སྤྱ་ཤ་ཡ་
 ར་མའི་བ་མ་བྱས་པས་བསྐྱུར་བ་དང་། སྤྱ་ཡ་མ་གསུམ་བྱིས་པས་ཉམས་པ་སྟེ། སྤྱ་
 སྤྱ་ན་ལྷ་བྱ་གཉིས་ཀའི་དང་སྟོ་བྱར་བ་སྤྱ་མའི་བྱུ་ལྷ་ཡི་གེ་གཞན་བཞག་པ་དང་།
 བསྟོལ་བ་གོང་འོག་བརྟེན་པའོ། ། ཡིག་ཆར། འཁྲུལ་བ་དགག་པ་ནི། རྣམ་བཤད་
 ལས། བོད་ཁ་ཅིག ། ཅེས་པ་ནས། མཆོམས་སྐྱུར་བའི་ཆེ་ཨི་ཡིག་གི་གི་གྲུ་མ་ལ་
 བྱིན་ཨ་ཕྱིས་པས་མི་རྒྱ་ར་སོང་ཟེར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ་གསུང་རྒྱན་དེ་ལས་ཚོད་
 པ་བཀོད་རྩལ་རང་ལུགས་བྱས་ནས་ལེགས་ཞེས་གསུངས་ལ། ལུང་གཉིས་ནི་རང་
 འགྲེལ་དུ་དངས་པའི་ཆོག་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་སོགས་དང་། སྤྱི་ཕྱོད་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་
 དང་བྱ་ཞིང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་སྐྱ་གཞུང་གི་ལུང་ཕྱི་མ་དངས་བའི་
 སྐབ་རྩལ་མ་དགོངས་ནས་སྤྱི་ཤ་སྟེམ་པ་དང་ལྷ་རྩ་ར་སྟོ་བ་ཡིན་པས་འདིའི་སྐབ་
 བྱེད་འབྲེལ་མེད་ཅེས་རང་འགྲེལ་ལ་བྱར་བ་ལ། ཡིག་ཆར། སྤྱི་ཕྱོད་སྟོ་སྟེམ་དང་
 འབྲེལ་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བཀག་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་མིན་པ་ལན་
 གཉིས་པ་འདེབས་རྩལ་གྱིས་ཤེས་ལ། སྤྱི་ཤ་ཏ་རི་དྲགས་ཁ་བོ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་
 ལས་སྟོ་སྟེམ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའོ། ། ཨི་ལ་ཨ་ཨི་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པས་དེ་ལོ་
 ཆེན་གྱི་མིན་པར་སྐབ་པོ། །

ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོས། ཨམ་གྱི་ཨ་བཛོད་དོན་ཡིན་པས་ཕྱིས་ནས་མ་སོག་
 མེད་ཡར་སྐྱར་ཏེ། རའི་ཁྲད་གོར་དུ་བྱིན་ནས་མའི་མཐའ་ཅན་དུ་བྱས་པ་སྤྱི་ཕྱོད་

རའི་བསྐྱབས་བར་བྱས་པ་ལ། ཡམ་གྱི་ཨ་བཙུན་དོན་ཡིན་ན། མཚམས་སྦྱར་རྒྱ་མེད་
དགོས་པ་ལ་དེ་ཡོད་པ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་སི་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་ལས། གསལ་བྱེད་མཐར་སི་འཛིག་དམིགས་ཀྱིས་
བཀར་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ལ། བསྐྱར་བསྐྱོལ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་དེའི་
བསྐྱབས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དཔེར་ན། སྤྱི་ཏུ་ལ་ཨ་ཏི་བྱིན་མུ་ཨི་བྱིས་མཚམས་སྦྱར་
བས་སྤྱི་ཏུ་དང་། རི་ལ་ཨ་ཅ་བྱིན་རི་ཨ་ཏུ་བྱས་དེའི་སྡོན་དུ་ཉེ་བསྐྱར་མུ་བཞག་
ཏ་གཉིས་དར་བསྐྱར་ཏེ་སྐྱར་བས་སྤྱི་ཏུ་དར་བྱབ་དེ་འདྲའི་སོག་གི་མུ་ཕལ་ད་
བྱིས་ཨ་མུ་ལ་ཨོ་བྱས་སྐྱར་བས། སྤྱི་ཏུ་དར་ཉམས་བསྐྱར་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་དགོས་
ཞེས་བཀག་གོ། སྤྱི་ཏུ་དར་སོགས་ཅི་མཛེས་ཐམས་ཅད་དེའི་བསྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གསུངས་པ་མའི་མཐའ་ཅན་བྱས་པ་ཅམ་ཅི་མཛེས་ཡིན་གྱི་བསྐྱབས་མིན་ཅེས་
པའོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཏུ་དར་ས་མ་མཐའ་ཅན་བྱས་པ་ཡམ་བཞག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡམ་གྱི་ཨ་བྱིས་མ་བཀག་པ་ལ་ཨི་བྱིན་པས་མི་ཏྲ་ར་སོང་
ཞེས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་གོང་དུ་མི་མངོན་
པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་བཤད་དེ་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་དངས་པའི་འགྲེལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
དེས་ལན་གཉིས་པ་རང་ལྷགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། པལྗེ་
ཏའི་བཤད་པ་སྐར་བཀོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། ། གསུངས་པ་ཡང་ལན་དང་པོ་ཡིན་
ནོ། ། རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོའི་ཆོག་སུ་ནི་མ་དག་པ་འདྲ་བས་སི་ཡིན་ནམ་དབྱང་
དོ། ། གསུངས་པ་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། དང་པོའི་ཆོག་སུ་བྱིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སུ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་གར་ན་འགའ་ཞིག་གིས། དང་པོའི་གཅིག་ཆོག་སུ་མི་ལེགས་སི་
ལེགས་ཏེ། ཨི་མཐའ་ལས་སའོ། ། ཞེས་སྒྲས་ཆེ་བདུན་པའི་སྐབ་དང་མི་ནོར། སུའོ་
སྒྲས་ཆེ་དེ་དང་ནོར་དོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་འཇམ་དཔལ་

གྲགས་པས་བཀོད་པ་ལྟར་སི་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་སྲུ་པ་དང་ནོར་དོགས་ཡོད་པ་
དང་། ཚྱོད་ལན་དེ་དག་ཤེས་ཆེད་ཡིན་གྱི་ཀེ་ཅན་གྱི་དང་པོའི་ཀྱུ་མ་མཐུན་པ་མིན་
ཞེས་དཔལ་ལྡན་སྒྲུབ་པའི་ཞབས་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་གསལ་
བར་བྱས་སོ། །

སྒྲུས་པ། རྒྱ་སྐར་བདག་པོའི་གཞུང་ཟབ་མ་རའི་ལ། །སྟོན་བྱོན་མཁས་མང་
ལེགས་བཤད་ཆ་བེར་གྱིས། །མ་བྱེས་གཡས་འདྲིལ་བྱས་བ་རྟོད་པའི་ཐབས། །ལྷས་
ཤུའི་འགྲམ་ཆང་འདི་ལས་གཞན་ན་གང་། །

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།

༥ འདིར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དག་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་ལྡན་པ་ལ་བྱེད་པ་འོད་སྲུང་ལེའུ་དང་ཙ་བ་ལྟར་དང་། སྤྱིར་ལྟ་བ་དག་
པ་འདུལ་བ་ལུང་ལྟར། ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་གང་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡིག་ཆ་
རྟོང་བར། དེ་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ལྟ་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུངས་པ་
ཡིག་ཆར་བཀག་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་གྲིམས་འཆལ་བ་ཙ་ལྟར་བྱང་
བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་གྲིམས་འཆལ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་པ་ལ་གསུངས་
ཏེ། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་གྲིམས་འཆལ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་
གྲིམས་འཆལ་བས་བྱབ་བེར་ན། འོ་ན་ཙ་ལྟར་བཙོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་བྱང་ལ་སྟོན་
སེམས་མ་ཉམས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ཡང་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་

པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལུས་དག་གི་ལས་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི། དེའི་རྩ་ལྟར་ལ་ཡིད་ལས་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སྐབས་འདིའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་གཟུགས་
མི་དགོས་ལ། དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་སྤྲིམས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ས་བརྩ་པའི་མདོ་དང་རང་འགྲེལ་རྣམ་བཤད་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ཚུལ་སྤྲུག་
ཆོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྟན་ཕྱིར། ། ཞེས་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་སྤྲུག་ཆོགས་འབྲས་བྱ་
དང་། ཡོན་ཏན་དག་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་འདི་ཁོ་ནས་
གསལ་བར་བྱས་སོ། ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་ན་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཚུལ་སྤྲིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིར་དེས་ཚུལ་འཆལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་གཉིས་
ཀ་རྩ་བ་དང་འོད་སྤང་ལེའུའི་དོན་ནོ། ། དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། འགྲེལ་
བཤད་ལས། དགེ་མཚན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩིས་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་མ་འོངས་པ་ཡོངས་
སྤྱུ་ཤིས་པའི་བྱིར་རོ། ། བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་མཚན་
མ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྒྲུབ་པ་
ལེན་པ་ལ་སྐར་མ་རྩིས་པས་དགེ་མཚན་དང་། ཉེ་སྟོན་ལ་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད་པ་དག་
ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལོག་ལྟ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཡིད་
གྱི་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཅོམ་གནང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་བརྟུབ་སེམས་ཆེ་བ་
ལྟར་ནོར་སོགས་ལེན་པ། སན་སེམས་ཀྱིས་བྱ་སྒོ་བ་ལ་འཕྲལ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་
འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་སྒོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། ཏྲག་ཏུ་
ཆངས་པར་སྒྱུད་ཉིད་དང་། ། ཞེས་དང་། སར་བྱིན་མཐའ་དབྱོད་ལས། བྱང་འཕགས་
ལ་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ས་དང་པོ་ལ་འཆལ་
ཚུལ་མེད་ཀྱང་བཅས་འགལ་གྱི་ལྟར་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྒྱུད་
དག་པ་ས་གཉིས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་གསུངས་པ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲུབ་པའི་ཞི་བ་
སོགས་ས་དང་པོ་ལས་ལྟག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་འཕགས་གྱི་

རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་མེད་དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། །

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

༄ ཟླ་བའི་འཇུག་འགྲེལ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྣམ་ཐོལ་གྱི་མདོ་དོན་བྱང་
 སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱུད་བར་ཁྲོས་པར་མདོ་ཀུན་བརྟམ་སུ་བྱམས་པ་སེཆེ་སྒྲུབ་
 མདོ་དང་། དེ་གཉིས་དཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བྲངས་པས་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་
 གསུངས་ལ། མདོ་དེ་ལས། བརྒྱད་པ་དང་། ཞེས་པ་ལམ་རིམ་ལས་བརྒྱད་བཀག་
 ཅིས་པ་ཡིན་ལ་དེ་བརྟེན་གྱི་ལས། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པའམ། བསྟོད་པ་བཀག་
 པའམ། སྤྲེལ་པ་སྟེ་བསྟེན་པ་དང་། བརྟམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་འཇུག་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། ། མདོ་འདི་ལས་ཆ་བྱང་ཞིང་ཆས་པར་མི་འགྱུར་གྱི་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་ན། དགེ་ཆ་མི་འདོམས་པར་གསུངས་པ་སྤྱིར་བཏང་
 དང་། རྒྱུད་ལས། སྤྲིང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་དག ། བསྐྱབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྱུབ་
 བོ། ། ཞེས་པ་དང་། ཉམ་སྤྲིང་གི་མདོ་ལས། ཆ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་
 ཆ་འདོམ་པར་གསུངས་པ། དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པས། རྟགས་དང་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཆ་ལྟར་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲོ་ཡུལ་ལ་རབ་བྱང་ཡིན་མིན་དུ་མ་ཡོད་པས། ཡིག་
 ཆར། རབ་བྱང་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་བྱང་
 སེམས་རྒྱུད་བ་ལ་ཁྲོས་ན་ཆ་བ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་དེ་འདོམས་ཀྱང་། དེས་དཔུལ་
 བར་སྐྱེ་བ་དང་། ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བཅོ་མི་དགོས་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱུད་བས་
 ཆེ་བ་ལྟར་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྲོས་ན་སྤྲེལ་པ་དང་། བྱམས་པ་སེཆེ་སྒྲུབ་མདོ་ལྟར་ཁྲོ་
 སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་བསྐྱལ་བར་ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བཅོ་བ་དང་། དཔུལ་བར་
 བསྐྱལ་བ་གཅིག་གནས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྲེལ་པར། དེ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བས་

ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པ་ཚུང་དུས་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་སེམས་
མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་ན་ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་དཔྱལ་བར་བསྐྱལ་བ་
གཅིག་གནས་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་པ་ལས་ལམ་ལ་གཞི་ནས་
གོ་བོ་མི་དགོས་ལ། མཉམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡིག་ཆར། སྟོད་འཇུག་དང་རབ་
ཞི་རྒྱུ་རེས་ཀྱི་མདོས་སྒྲུབ་ནས་སྤེམ་རྒྱུ་བཤད་ལས། གོང་གི་ས་བཅད་དང་། འོག་
དུ་སྒྲུབ་བྱེད་མདོ་སྟུང་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་རིམ་པར་བྲངས་པས་སྒྲུབ་ཅིང་། ཕྱི་མར་
ཡུལ་ཉེན་ལ་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་པས་སྒྲུབ་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་དོགས་པ་དེ་ལྟར་
བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགོ་སྟེ། ཞེས་རྩེའི་དགོངས་པ་གསལ་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
སྟོན་མ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ཡང་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་དང་སེ་རའི་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་མཉམ་པས་མཉམ་
པ་ལ་ཁྲོས་པ་ལུང་ལ་བཞེན་ནས་ཤེས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ལ། བསོད་གྲགས་
པས། མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་ན་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལས་ལྟག་པ་དང་། སྟོབས་ཚུང་
བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་ན་དེ་བོས་ཀྱང་ལྟག་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་པར་ཤེས་ཀུས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྩ་བའི་ཆོག་གིས་སྒྲུབ་པ་སོགས་དགོངས་པར་མ་སོང་བས། རྩེའི་མདོ་
སྟགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཞེས་པ་ནས། ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས་
སོ། །

ཡུལ་ཉེན་གཉིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་ཁྲོས་ན་དགེ་རྩ་འཛོམས་ཚུལ་
ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལྟར། འདི་ནས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་
ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་བྱ་མ་དེ་སྟེད་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་སྟིད་སྟོང་འཇུར་དུ་
ལོངས་སྟོད་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་པར་གསུངས་པ་རྒྱུས་སྒྱུར་བྱེད་ཡིན་གྱི་བྱབ་
མཐའ་བཟུང་བ་མིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། འདིར་མཆན་གཞི་ཡིན་གྱི་བྱབ་མཐའ་མ་རེས་
ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཆེ་ཚུང་གི་བྱད་པར་དང་། ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཚུང་གི་བྱད་པར་མཐའ་ལས་

པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དམིགས་བསལ་མཐའ་བཅུན་ལ་དེའི་རྣམ་དབྱེ་གིན་ཏུ་
 གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་བསྐྱལ་པ་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་མི་
 འཛོམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་དཔུལ་བ་མི་གཅིག་ལ་དཔུལ་བ་གཅིག་
 ཀྱང་། ལུས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་སྤྱག་བསལ་ཆེ་ཆུང་གིན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། རྒྱལ་པོ་དཔའ་བྱིན་གྱིས་མེ་དོག་ལྷ་མཛོས་འགྲོངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་རབ་ཞིའི་
 མདོ་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་དང་། ། བརྒྱ་དང་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས་སུ་ཡང་། །
 མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱག་བསལ་རྟེན། ། ཅེས་པ་དངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅོམ་བྱའི་
 དགེ་རྩ་ལ། རྩ་བར། སྤྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱང་གསུངས་པས། སྟོན་བྱང་མེད་ལ། འགྲེལ་
 བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གསུངས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མེད་ལ། བཅོམ་པའི་
 དོན་སྤྱིར་དེས་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ལམ་སོགས་སྟེ་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་བཅོམ་
 པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་བཅོམ་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་རྣམ་སྤྲིན་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་
 དང་། ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བགོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཆུང་དུ་ལས་མ་ལུས་པ་
 དང་། ལམ་ལ་བསྐྱལ་པར་གོ་བགོ་དགོས་པ་འབྲིང་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཆུང་དུ་དང་ཡུན་
 བྱང་དུར་བཏང་བ་དང་། སྟེ་བ་འགའ་འམ་ཆེ་འདྲིར་སྐར་སྟེ་མི་རུང་བར་བྱས་པ་ཐ་
 མར་འཛོག་པ། མདོ་ལས། བསྐྱལ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་
 པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་པས། དགེ་རྩའི་འབྲས་བུ་ཡིད་
 འོང་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་པལ་ཆེར་བཅོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་སྟེ། ཟད་པ་ཆེན་
 པོ་དང་ཞེས་པ་མདོ་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ཞོར་སྟེ། ཆེན་པོ་ལ་གཏན་ཟད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་དགེ་རྩའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་འཛོམས་
 པ་ལ་ཡང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་
 ན་དགེ་མི་དགའི་འཛོམས་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བཤགས་སྟོན་དང་། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པ་སོགས་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་གིན་ཏུ་དག་སྟེ་

སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་ཁྱོད་ཅུང་ཆུང་ནམས་ལ་སྟོག་བསྟོན་བྱས་ཏེ་སྟོབས་
བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་བསྟོན་དང་། བྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བཅོས་
མ་ཚུན་ཆད་ལ་འཐད་པར་འཆལ་ལོ། །

འདྲོད་ཆགས་ཞེ་སྟར་ཡོངས་སུ་བྱད་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བྱད་པ་ལ། མདོ་
ལས། འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མདོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དུག་གསུམ་
ཆགས་བྲལ་ཀྱིས་ཐད་པ་དང་། ལོག་པའི་འདྲོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ས་གསུམ་པར་
རང་གི་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་ས་བོན་བྱད་པ་ལ་གསུངས་པས་
གཉིས་ཡོད་དེ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་ལས། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་མཐོང་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཚོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་གསུངས་སོ། ། ཡིག་ཆར། སྟོམས་འདུག་གི་སྐྱིབ་
པ་ཡིན་ན། སྐྱིབ་པ་མ་ཡིན་པས་བྱད་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ལས་
སྐྱིབ་ལ་སྐྱིབ་པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཕྱོགས་སྟེ་མའི་ཁས་སྤངས་
པས་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། ཉགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་
ཞིག་གིས། མཚམས་མེད་ལས་ལྟ་བུས་དབང་གིས་སྟོམ་བྱུང་སྟེ་མི་རུང་བའི་ཆ་
བཞག་པ་ལས་དང་། དེས་སྐྱིབ་ཚུལ་སོ་སོར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོད་ཅ་འགྲེལ་
ལམ་རིམ་སོགས་ལས་མཚམས་མེད་ལྟ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱིང་ཚློད་གཉིས་ཚོས་
ཅན། གསུངས་པ་པར་བྱིན་ཡིག་ཆར། དེར་གྱུར་པའི་བྱིང་ཚློད་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་བྱིང་སྤྲ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིང་བ་རགས་པ་དང་ཚློད་པ་གཉིས་
ཡིན་བྱས་ཆོག་གོ། རྩེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱིབ་པ་ལ་སྐྱིབ་
གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱལ་པར་འདྲོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། དཔྱ་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་
གི་མདག་ས་བདུན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལ་མ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་དེའི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བའི་ཤེས་སྐྱིབ་དང་ཉོན་སྐྱིབ་གང་ཡང་མེད་པ་བཞོད་

པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟེན་པར། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་གཉིས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རི་མ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་
 རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་འཛིན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་འོག་དུ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སླིབ་དུ་
 བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིག་ཆར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོངས་ཉེར་གཉིས་གནས་ངན་ལེན་བརྩ་གཅིག་གསུངས་པས་
 སྦྱབ་ནས། དེའི་དང་པོ་བརྩ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པས་སྤངས་པ་ན། དེས་ས་
 དེ་དག་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་འཕང་བ་རྗེ་བཙུན་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབྱ་མར། གསུམ་པ་
 བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡོན་ཏན་བརྩ་སྤྲུག་བརྩ་གཉིས་ཐོབ་པ་
 ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སླིབ་པ་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས། ས་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་སླིབ་པ་དེ་རྒྱན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་
 བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་ཤེས་སླིབ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་དེ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་བརྩ་གཉིས་ཤེས་སླིབ་
 དུ་འདོད་དམ་སྟམ། བར་དུ་གཙོད་པའི་དོན་ས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ཁོ་འགག་དགོས་པས་
 ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་
 སླིབ་པ་དཔེར་དགོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ་དེ་ཡོད་ན་ལམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
 བར་དུ་གཙོད་བྱེད་འཛོག་དགོས་པ་དང་། ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་མ་གསུངས་པས་
 མེད་ཟེར་རམ། ཡང་ན། དེ་ལ་སྤོང་གཉིན་མེད་པས་མི་འདྲ་ཟེར་རམ་དཔྱད། ཤེས་
 སླིབ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
 བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་བརྩ་གཅིག་པལ་ཆེར་
 ས་བོན་ལ་འཛོག་པས་དེ་སྦྱིས་འཇུར་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་
 པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སླིབ་མེད་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། ། བསོད་གྲགས་པས། ཤེས་པར་

ལྷུང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན། བདེན་འདྲིན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འདི་རྟོགས་ན་ལོ་རྩ་
བ་ཤེས་རིན་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། ། ཤེས་པར་ལྷུང་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པ་འགལ། ། ཞེས་སྒྲུབ་པའི་ལན་ལོན་བར་འཇུར་རོ། ། ཞེས་དང་། རྩི་
བཅུན་པས། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པར་ལྷུང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པར་
ལྷུང་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་བག་
ཆགས་བཞག་ནས། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཁོ་ན་དང་། ཕྱི་མས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་
ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བདེན་འདྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལ་བདེན་འདྲིན་དགོས་
པར་གསུངས་པ། ཡིག་ཆར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་འཇུག་འགྲེལ་དང་། སྐྱབས་འགོ་བདུན་
ཅུ་བས། མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤངས་ཕྱིར། ། ཞེས་དང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་མིན་
ཡོད་པས། ཞེས་པས་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་བག་ཆགས་ཡིན་ཟེར་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས། རང་གི་མ་དམུལ་བར་
སྐྱེས་པ་མ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་དེ། མ་རིག་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་དེ། ། ཆོན་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་གནས་དོན་རྟོགས་ཤིང་འདྲིན་པས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་དེའི་དོན་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་
པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དབྱུང་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་གནས་
དོན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསུམ་པ་བསམ་ངོར་དབྱུང་པ་
རྟོགས་ཀྱང་། གནས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་མོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གསུམ་པ་
དབྱ་བཙམ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་གས་བྱུབ་སྟེ། མདོ་ལས། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་

གཅིག་ཕྱི་ཡི། ། ཉན། ཀུན་མཁྱེན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་མཛད་
 གྱི་མི་ཤེས་པ་བཞི་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། སེམས་གྱི་
 གནས་ངན་ལེན་ནི། ཞེས་པ་ནས། དུན་རིང་དུ་བལྟས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བག་ཆགས་མ་རིག་པར་བཤད་པར་འདོད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཉེན་པོའི་དགག་སྒྲས་མིན། སྤང་པའི་དགག་སྒྲས་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་མ་རིག་
 པར་ཐལ་ལོ། ། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དགོས་པར་འདོད་པ། ཡིག་ཆར། འཇུག་
 འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བསྐབས་པར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་
 པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཆིང་བ་ཡང་མདོན་པ་ནས་བཤད་པར་མདོན་ནོ། ། ཞེས་
 མདོའི་དེ་མདོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སུ་གསུངས་པས་བསྒྲུབ་ནས། རྣམ་
 བཤད་གྱི་དེ་འདི་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་མ་རིག་པར་གསུངས་
 པ། སྟོང་ཐུན་ལས་དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
 དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཡང་དགོངས་པའོ། ། གཞན་ཡང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 བ། བདག་མེད་སྤྲ་མོ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོན་མང་
 གསུངས་པས། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། མོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་རྒྱུད་
 ན་རང་གི་མ་གར་སྒྲིབ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་འགལ་ལྷའི་ཚོངས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིག་ཆར། འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་ཡོད་འཛིན་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་མ་རིག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་
 པས། རྟེན་འབྲེལ་ལྷུང་རིགས་བང་མཛོད་ལས། མཐར་ལྟ་སོགས་བཞི་ཡང་མ་རིག་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ལ་དེའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཆད་ལྟན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་
 ཀྱང་དེ་དག་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པས་རེ་ཞིག་མ་ཁྱབ། གསུངས་པ་ཡང་བཞི་ཀ་
 མ་རིག་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ཡིན་

པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། རེ་ཞིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འདྲིན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་
མ་རིག་པས་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པར་འདྲིན་པ་ཤེས་འཆལ་
ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འགལ་ལྗང་གཙོ་བོ་མ་རིག་པར་འདྲིན་དགོས་པ་དང་འགྲིག་སྟུང་སྟེ་དབུད། ཡིག་
ཆར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཆེ་ཡང་བདེན་འདྲིན་རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་དང་། རྒྱུ་དུ་
གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བེད། ཞེས་པ། ཡིག་ཆ་རྟོང་པར། མཁས་
པ་མཉུན་གྱི་ཞེས་པའི་གསུང་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་དུ་སྟོར་གསུམ་
རིམ་ཆར་སྟོང་བར་འདྲོད་པ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་འདྲ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདྲོད་
ཀྱི་སློལ་ནམ་གངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་སེམས་རྒྱུད་གཡོ་བས་ཡིན་ནམ་སྟུམ། རྩི་
བཅུན་པས། རིགས་ངེས་ས་བརྒྱད་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་པ་དག་བཅོམ་མིན་པར། ཐེག་
པ་གཉིས་གང་གི་དག་བཅོམ་མིན་པས་བསྐྱབ་ནས། དག་བཅོམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་
གང་རུང་དང་མི་སློབ་པས་བྱས་པར་གསུངས་པ་རང་རེས་ཡིག་ཆར་བཀག་པ་ལྟར་
ལ། ལུང་སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བས་སྐྱབ་ཅིང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་
ཡོངས་སུ་ཁྱུང་ན་ལས་འདའ་བར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། འདྲོད་ཆགས་དང་མ་
བལ་བ་ལ་ཁྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ནམས་
དེ་སྐབས་སུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། ཚྱོད་སྟོང་སྐབས་སུ་མིན་པ་
ལྟ་བུར་གསུངས་པ་འདི་དག་བཅོམ་པར་མི་འདྲོད་པ་མང་པའི་ལྷགས་བྱས་ལ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་ལྷགས་དང་ལྷགས་ལ། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྟོང་
བ་དེའི་ཆེ་ཁྱུང་འདས་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོབ་པ་བཀག་པ་
མིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པར་འདྲོད་ཆེ་ཁྱུང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་
ཉན་རང་ལྟར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་བྱས་ན་ལེགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

སྒྲིབ་གཉིས་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་པའི་དོན་དམིགས་ནམ་འཛིན་མི་
འཛིན་ལ་གསུངས་པ་ཁོ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་རང་
གི་དམིགས་ནམ་འཛིན་མི་འཛིན་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདིར་ས་བོན་
པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་དུག་གསུམ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་
ལ་དབྱ་བཅོམ་དང་། དག་ས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་བཞག་པའི་བྱིར། བདེན་སྣང་
གི་ཆ་མངོན་གྱུར་པར་བཞག་པ། ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ནམས་རང་འཛིན་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་སྟོ་ལ་སྣང་ཆོ་བདེན་པར་སྣང་བ་ལས། རང་སྣང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེར་
མེད་པའི་བདེན་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་སྟོངས་པའི་དྲི་མ་ལ་བྱེད་ཅེས་ན། བདེན་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དང་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞག་པ་
དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་བའི་གཉིས་
སྣང་འབྲལ་བའི་ཆ། ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ་སྟོས་པ་
སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཨེ་འགོ་སྟུམ་མོ། །

ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་སྤོངས་གསུངས་
པ་དབྱ་བཅོམ་པ་སྤྱེུ་ལྟར་འཕྱོང་བ་དང་། གཞན་ལ་སྤངས་མོ་སོགས་ཟེར་བྱེད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བྱ་ཡི་འཕྱོང་བ་སོགས་མིན་ནོ། ། ཀུན་སྟོངས་བྱི་མ་
བརྒྱུད་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་མཐུན་པ་ལས་དངོས་མིན་ཏེ། དེ་དག་གཅོ་བོར་ས་དེ་
ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཀྱི་སྟོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
ལ་གཅོ་བོར་བར་དུ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྒྲིབ་པ་ཡང་གཅོ་བོར་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པས་སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་མིན་ནོ། ། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཆོ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་
སྤངས་པར་གསུངས་པ་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་ན་དེ་སྟོངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་
དགོས་པས་སྤར་ཉམས་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་མཆོན་ལྟར་

ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་པའམ་འགག་པ་ལ་བྱེད་ན་ཤེས་སློབ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་
ཚུལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར་ན། ཡིག་ཆར། དེ་
ས་བོན་བ་དེའི་བག་ཆགས་སམ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འགོག་སྟོམས་ལ་
སྤར་ལྟར་སློབ་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པས། བག་ཆགས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་ཚུལ་
གང་། དེས་ན་མངོན་གྱུར་ཅམ་ལ་ཟེར་རམ། གཞན་ཡང་། དེར་གྱུར་པའི་ཁྱོད་པ་ལ་
ཁྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འཛོག་ན་སྲིད་ཅེའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཁྱོད་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་
ཆགས་བྲལ་མི་ཐུབ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་ཆེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོས་སྒྲལ་
གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སློབ་གཉིས་གང་རུང་མིན་པའི་
དེ་ལ་སྤྱི་ཐོག་ལས་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་དུ་གཙུག་པོར་འགོག་སྟོམས་
ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་དགའ་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཡིག་ཆར། འདིའི་ཕྱི་མ་གཉིས་དམན་སློབ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་རང་རྒྱུད་པ་
པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉན་རང་གི་དེ་ཞེན་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་མ་གཏོགས་
པལ་ཆར་བདེན་འཛིན་དུ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པ་རང་
གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་སོགས་ཡིན་ལ། འདིར་འདི་འདྲའང་ཡོད་ཀྱང་དགྲ་
བཅོམ་སོགས་ལ་རང་དོན་ཅམ་ལས་གཞན་དོན་ལ་སྒྲག་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་
དང་། ཁྱོད་པ་ཡོད་པས་དེ་འཛོག་གམ་སྟམ་སྟེ། ཇེ་བཙུན་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་
གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་ཞེས་པ་པར་བྱིན་ཡིག་ཆར་བཀག་པའི་ཕྱིར་
ནོ། ། དམན་སློབ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད། ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་
དང་ཇེ་བཙུན་བ་སོགས་ཀྱིས། ཤེས་སློབ་སློང་ཐེབས་གསུམ་བྱས་ནས་དག་ས་གསུམ་
ལ་སྤར་ཀྱང་། ཡིག་ཆར་བཞི་བྱས་ནས་ས་བཙུ་པར་ཐོག་མཐའ་བྱས་པ་སྤར་བཤད་
པའི་ཀུན་རྫོངས་ཉེར་གཉིས་དང་། གནས་ངན་ལེན་བཙུག་གཅིག་གིས་འབྲུབ་པོ། །

ཡིག་ཆ་རྟོང་པར་ས་བཙུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྟོན་

ཀྱང་ཡོད་དོ། ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
 དག་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཆེ་སྤང་བྱ་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་དེ་
 དག་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་པས་རང་
 རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ན་
 རྒྱུད་གཉིས་སུ་འགྱུར་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱུད་ན། སྤྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་སྒྲོག་གྱུར་
 པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་བཞག་
 པས་རྒྱན་གཅིག་པ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། ཡན་ལག་བཙུག་གཉིས་ས་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཆེ་རྗེས་རྒྱན་
 ཆད་པས་སྤང་མི་སྤྲོ་བར་ཐལ་བ་སོགས་སྤྲོན་མང་ངོ་། ། ཡིག་ཆར། ཟུར་ཅོམ་ཡང་
 མེད་ལ། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཞེས་དང་། ཞེས་ཟེར་རོ། ། གསུངས་ལྷགས་ལ་
 བལྟས་ན་གཞན་འདོད་བཀོད་དམ། ཡང་ན་མངོན་གྱུར་པའི་སྤང་ན་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ།

༥ ཡིག་ཆར། སྤང་བོ་དང་མཆོན་ཉིད་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བར་འདྲིན་པ་
 བདག་འདྲིན་རགས་པ་ལྟན་སྤྲོས་དང་། སྤང་བོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་
 རྒྱ་བར་འདྲིན་པ་ཀུན་བཏགས་སུ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་རྣམ་
 ཡོད་དུ་འདྲིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བརྒྱུར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྤང་བོ་དང་
 མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བརྒྱུར་
 བ་ལ་མེད་དོ། ། ཞེས་པས་སྤྱབ་ཅིང་། ཕྱི་མ་དེ་རང་སྤེ་གཞན་གྱིས་ལྟན་སྤྲོས་སུ་འདོད་

པ་དང་། འདི་པས་མི་འདོད་པ་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ནི་རང་སྡེ་སྡེ་གི་པ་ཆེ་རྒྱུ་ཐུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལྷར་ན་གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་
མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དེ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་སྤྱབ་སྟེ། རང་སྡེ་གྱུན་གྱིས་གྱུན་བཏགས་སུ་འདོད་པ་དང་གསུམ་གྱི་བྱང་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི་གྱུན་མཁྱེན་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་རྟེང་
པར། དེས་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་གི་སྤང་པོ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྣམས་གཞན་
དུ་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རང་རྒྱུད་པས་སྤྲོ་བའི་བདེན་འདྲིན་ལྟན་
སྦྲེས་སུ་འདོག་ཀྱང་། བདེན་འདྲིན་ལྟན་སྦྲེས་རགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲོ་མོ་མ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར་གྱུན་བཏགས་སུ་གསུངས་
པ་རགས་པར་བཀལ་ནས་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་བདག་འདྲིན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒོ་
ལྟན་སྦྲེས་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པས། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པར་འདྲིན་པའི་དོན། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་
འདྲིན་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས། གང་ཟག་དབང་
བསྐྱར་བ་པོ་དང་། སྤང་པོ་དབང་བསྐྱར་བྱར་འདྲིན་པའི་བདག་འདྲིན་ལྟན་སྦྲེས་དེ་
སྐབས་འདིའི་འདྲིན་ལྟན་རགས་པར་འདོག་ཅེས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འདྲིན་པ་
རྩི་ཁོ་ལ་ལྷར་དབང་སྐྱར་བྱེད་དུ་འདྲིན་པ་ལ་མ་བཞག་ལ། གང་ཟག་རྟག་འདྲིན་གྱི་
སྒོ་ལྟན་སྦྲེས་ཀྱང་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་
ལུས་མེད་པ་རྟོགས་དཀའ་སྤྲོ་ཡོད་དམ་དཔུང་། ལུགས་འདིས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་
པའི་བདེན་འདྲིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གཉིས་སྒོ་གྱུན་བཏགས་ཁོ་ནར་
འདོད་པས། གང་ཟག་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པར་འདྲིན་པའི་
སྒོ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པའི་དེ་མིན་དགོས་སོ། །

ས་ལྷ་བ་བྱུང་དཀའ་བ།

ལྷ འཕགས་པའི་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་ཚོད་ཚུལ། ཉན་ལས། འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པས། ཞེས་པ་ལྟར་རང་
 རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལྟར་བདེན་པས་འཕགས་པའི་བདེན་
 པར་བཞག་པས། ལྷགས་འདིས་འཁོར་འདས་གཉིས་བྱིས་པའི་སྒྲ་དོར་འཛོག་གི་
 འཕགས་པའི་སྒྲ་ཟག་མེད་ཀྱི་དོར་མི་འཛིག་པར་གསུངས་པ་ལ། འོག་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་འཕགས་པས་
 གཟིགས་པ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་མཐོང་བ་སོགས་འཕགས་པའི་ཐ་
 ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱང་རི་ལྟར་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་ཚོད་པ་ལ། ལྷ་བའི་ཞབས་
 ཀྱིས། དེ་སྐབས་ཀྱི་འཕགས་པའི་སྒྲ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་
 ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་དོ་བོ་སྟེ་ཀུན་རྫོགས་པའི་དོ་བོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་མ་འདས་
 པར་བྱུང་པར་དུ་བྱེ་ནས་གནས་པ་དེའི་སྒོས་འཕགས་པ་ཞེས་བཤད་པ། ལྷ་མ་ཞེས་
 པ་རིགས་བྱུང་པར་བ་རྗེ་རིགས་སམ་རྩོ་བོ་དང་སྐད་བྱུང་པར་བ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་
 སྐད་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ལ་འཇུག་
 པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱིས་བཞག་པ་དང་བྱི་མ་ལྟར་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཀྱང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་ན་འཕགས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡོད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་
 བཤད་ཅིས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། ལྷག་བདེན་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་སྤ་
 རགས་གཉིས་མི་འགྲེད་པར་གཉིས་ཀ་སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུངས་
 པ། ཡིག་ཆར། ཉན་ཐོས་སྟེ་པར་གྱུར་པའི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙེམ་པས་
 སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པས་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་

ཞེས་རང་རྒྱ་བདེན་འདྲིན་སོགས་ཀྱིས་དབང་གིས་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་འདྲིག་
པའི་མི་རྟག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་དེའི་དབང་གིས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འཇུར་འགོ་
བས་སྟུག་བསྐྲུལ་བ་དང་། དེ་བདེན་སྟོང་དང་། དེ་རང་དབང་པའི་བདག་ཏུ་མེད་
པ་བཞི་བྱད་ཆོས་ཕྱ་ཚོར་བཞག་ནས། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྒྱུད་སྐྱེད་ཅུ་ཤེས་
ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཀྱང་མི་སྟོང་ན། ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་དགོས་སོ། ། ཞེས་རྒྱུད་སྐྱེད་མ་
ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ལས་ནི། ། ཐུང་པོ་སྟེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་། །
དེ་འདྲིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར། ། སྟེ་དང་འདྲིག་པར་འཇུར་བ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་
ལྟར་བདེན་འདྲིན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་འདྲིག་དང་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ། དེ་སྤངས་
པའི་འགོག་བདེན་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་གསུངས་པས། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་བསྟུབ་པོ། ། འདི་ལྟར་ན་སྟུག་བདེན་གྱི་བྱད་
ཆོས་ཕྱ་ཚོ་བཞི་བདེན་འདྲིན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཅམ་ལ་སྦྱར་
བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། སར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱིགས་ལས། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལའང་
སྐད་ཅིག་མ་སྟུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྟ་འདའ་བའི་ཚུལ་བསམ་ནས་ཡིད་བཟན་དུ་བྱང་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་
པས་དེའི་ཡུན་ལ་འདྲིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། དེའི་ཡུན་ལ་འཇུར་པའི་སྟུག་བསྐྲུལ་
བ་ལ་བྱས་ན་ཆོག་གམ་སྟུམ་ལ། བྱད་ཆོས་ཕྱ་ཚོ་བཞི་ཕྱ་བའི་སྟུག་བདེན་མ་ཡིན་
པའི་སྟོང་དུ་མི་འདྲིག་པ་ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་དང་འབྲའོ། ། སྟུག་བདེན་ཕྱ་ཚོ་རང་སྟེ་
ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་དེ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ལ། དེ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པ་ལ་ཕྱ་ཚོ་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེ་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཡིན་ལ། སྟུག་བདེན་ཕྱ་ཚོ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་ན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་བྱབ་བ་མ། བྱབ་ན། དེ་དང་བྱད་ཆོས་
ཕྱ་ཚོ་གཉིས་ལ་བྱད་འབྱེད་དགོས་སོ། ། སྟུག་བདེན་ཕྱ་ཚོ་དང་དེའི་བྱད་ཆོས་ཕྱ་ཚོ་
རྟོགས་པ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་ཀྱང་། བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་

དང་། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་ཅམ་གྱི་གོ་བ་མ་མཐའ་
དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུག་བདེན་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་སྤྱོད་བ་སྒྲུག་
བདེན་སྤྱོད་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྤོང་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་མ་ཐག་
པས་དེ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་སུ་རྟགས་སྒྲུབ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་སྤོང་ཁ་སྒྲུགས་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་བ་སྒྲུ་
གྲུ་བདེན་མེད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་མ་ཐག་པས། སྒྲུ་གྲུ་རང་
རྒྱུད་པའི་འདོད་པའི་ཆོས་བདག་གིས་སྤོང་བར་རྟོགས་པ་རྟགས་སྒྲུབ་ལ་མི་ལྟོས་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲས་མང་ངོ་། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུག་ཀྱན་སྤྱོད་རགས་
གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྲུང་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་
གཅིག་འཕངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འབྲས་སྤྱོད་མོང་པའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། འབྲས་སུ་གཉིས་སྤྱོད་ཆ་ནས་འབྱེད་ཅིང་སྒྲིལ་གྱི་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་
འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་མོང་འབྲས་
སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདེན་བཞིན་རྣམས་བཞག་སོགས་ལས་ཐལ་འགྱུར་པས་ནི་དངོས་ཡིན་པར་
མ་ཟད་གཙོ་བོར་འདོད་དེ་གསུངས་པ། བདེན་འདྲིན་དང་དེས་བསྒྲེད་པའི་སྒྲུག་
ཀྱན་སྤྱོད་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་སྒྲུག་ཀྱན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤང་པོ་དང་། ། དེ་རྒྱུ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་སྤོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་པམ་
གྱི་དོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། འགོག་
བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བཞག་ན་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དང་མཐུན་ནོ། ། འདིར་

གསུངས་པ་གཞུང་གི་བསྟན་ཆོད་དང་གོ་ཐོབ་ཅམ་ལས་བྱབ་པ་མ་དེས་ཏེ། རང་
བཞིན་ནམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། མཐོང་ལམ་སྟངས་གི་འགོག་བདེན་སོགས་
ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདེན་བཞི་རགས་པ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དེ་
གང་རུང་དགོས་པ། ཡིག་ཆར། བདེན་བཞི་སོ་སོ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
ཀྱི་བདེན་བཞི་སོ་སོས་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འབྲུབ་
ལ། སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མཐུན་པའི་རང་སྐྱེ་བར་འདྲིན་པ་དང་། དེའི་ཞེན་ལྟལ་
མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟུག་
ཀྱན་དང་ལམ་བདེན་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྦྱས་འདོད་པའི་དེ་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། འགོག་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་རགས་པ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཞེས་པ་ནས། འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་དེ་གཉིས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པར་འདྲིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འགོག་
བདེན་རགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་རིགས་སྟོན་མེ་
ལས། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལམ་བདེན་ཡང་རང་སྐྱེ་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་བྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཅམ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེས་ཅམ་སྐྱུར་བས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་འདྲིན་
གམ་དཔུང།

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་བདེན་པ་བཅུ་བདེན་གཉིས་སུ་འདུ་
ཚུལ་ནི། དང་པོ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གསུམ་
པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པའི་རང་མཚན་དང་སྐྱེ་མཚན་མི་རྟག་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་
དང་། སྐྱེ་མཚན་བདེན་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་
བདེན་པ་ཟག་པ་ཡོད་མེད་འདུས་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ལྷ་པ་ཕྱེ་སྟེ་རྟོག་
པའི་བདེན་པ་སྤང་བོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སུ་བྱེ་བ། དུག་པ་དངོས་པོའི་བདེན་

པ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ། བདུན་པ་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བའི་བདེན་པ་འགོ་བ་སོ་
སོར་སྒྲེ་བ། བརྒྱད་པ་ཟད་མི་སྒྲེ་ཤེས་པའི་བདེན་པ་ཟད་མི་སྒྲེ་ཡེ་ཤེས། དགྲུ་པ་མལ་
ཤེས་པ་ལ་འདུག་པའི་བདེན་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་གྱུ་རྟོགས་པ་ནས་ཟག་མེད་
ལམ་ལ་འདུག་ཤེས་པ། བཅུ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རིམ་
ཀྱིས་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་སྟེ། བདུན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འདུའོ། ། སྒྲུལ་པ། བྱིན་
དྲུག་དཔག་བསམ་འདབ་བརྒྱ་བར། ། སར་གནས་དཔའ་པོ་རྣམ་པ་ལྷས། སྟོང་རྗེའི་
ཚུ་ཡིས་བྲན་པའི་ཚུལ། ། བརྗོད་པའང་སླ་མ་ལྷ་ལ་འབུལ། །

ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སའི་ངེས་ཆིག་དང་ཤེར་བྱིན་ལྷག་ ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ སྟོང་སྟོང་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པོ་ལ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་། ཁྱིའུ་མ་ནི་སེམ་པའི་གར་
བསྐྱར་ལ། །མཐའ་འཛིན་ལྷན་པ་དྲུང་ནས་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི། ཆེ་བའ་ལྷུར་གསལ་སྣང་
བ་དེང་འདིར་སྟོལ། །ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་
ལ། རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པ་ཡོད་
པར། ཡུམ་མདོ་ལས། དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
ཅིང་། ཡར་སོང་གི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟེལ་གཞིའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་འགོག་པའི་
སྟོམས་འདུག་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སྟེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ཐུན་མོང་བའི་འགོག་
སྟོམས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
རྟེན་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཞག་སྟེ། སྦྱིར་སྦྱུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་
བ་ཁོ་ནས་འགོག་སྟོམས་སུ་འདོད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱི་འདོད་པས་བཞག་
ཀྱང་། ཐུན་མོང་བ་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་དང་

བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་འགོག་སྟོམས་སུ་བཤད་པས་སྟན་མོང་པའི་འགོག་སྟོམས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས།

འདིར་བསྟན་འགོག་སྟོམས་སྟན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ས་རྒྱལ་པ་ཡན་
དང་། ས་ལྔ་པ་མན་དང་སྟན་མོང་ཡིན་མིན་གྱིས་བཞག་ནས་འདིས་སྟན་མོང་མིན་
པ་ས་རྒྱལ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཞག་སྟེ། དེ་མཚུངས་ལྟར་འདུ་བྱེད་གྱི་
སྤང་ལོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ནས་ལྟར་མིན་
འདུ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་བསོད་གྲགས་པས་སྟན་མོང་པའི་འགོག་སྟོམས་
ལྟར་མིན་དེ། འགོག་སྟོམས་ཡིན་པར་ཡུམ་མདོས་བསྐྱབ་ཅིང་། མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགའི་ནང་གི་དེ་ལྟར་མིན་ཡིན་གསུངས། རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དེ་
རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་པས་སྔ་མ་མསྟན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་བཀག་
གོ། ཡིག་ཆ་རྙིང་བས་ཀྱང་། ལྟར་མིན་དེ་འགོག་སྟོམས་སུ་འགྲེལ་ཚུང་གིས་སྐྱབ་
ཅིང་། གཉིས་ཀས་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པས་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ།

ཡིག་ཆར། ཡུམ་མདོའི་དོན་འགོག་སྟོམས་རྩིས་མསྟན་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་
པ་བྲངས་པས་སྟན་མོང་བ་ཡང་མི་ཟེར་ལ། འགོག་སྟོམས་དབྱ་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་
སོང་མིན་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ས་རྒྱལ་པ་མན་ཆད་དུ་མི་ཐོབ་པར། རང་འགྲེལ་
དང་རིན་ཐང་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཅིང་། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
དང་ས་བཅུ་པ་སོགས་དང་འགལ། ཞེས་པ་ནས། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་པས་རྩི་
བཅུན་པ་བཀག་གོ། དེ་ཡིན་ཏེ། རབ་འགྲེལ་གྱི་དེ་རྣམ་བཤད་ལྟར་ལྷགས་འདིའི་
སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་ལྟར་ན། ཤེས་རབ་ལྷག་པར་
གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་མདོ་དག་གིས་སྟོམས་འཇུག་དགའི་ནང་གི་དེ་སྟོང་

ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་པས་སྤེལ་ཆོས་དང་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་ནང་གི་དེ་ལྟར་
མིན་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་ལ། མདོ་ལས། ལྟན་མིན་དུ་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་
འོག་མས་དེར་བཀལ་བ་ཅུ་ཡིན་པས། སྤྱབ་བྱེད་མདོ་དུ་མས་བཤད་ཟེར་བའང་
མི་འཐད་དོ། འགོག་སྟོམས་ལྟན་མིན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དང་ཆད་མ་སོགས་ཀྱང་ལྟན་
མིན་དུ་ཐལ་བས། མངོན་པ་གོང་འོག་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །

དེ་ཡང་སྤྱིད་ཅེ་ལ་བཞེན་ནས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཅུ་
གྱིས་མི་ཆོག་པར། རང་གི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞིག་དགོས་པར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་
མདོ་ལས། གང་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་དེ་ལ་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
སྟུང་ནས་སློ་དེ་ལས་གོང་དུ་བསྐྱེད་དོ། ། དེ་སློ་དེ་ལས་གོང་དུ་བསྐྱེད་ནས། སྐྱེ་བ་
མེད་པ་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་འཇུར་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་
དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། དེའི་གོང་ན་གང་སེམས་ཀྱི་མཆོན་མ་མེད་པ། རྩུ་བ་
ཐམས་ཅད་འགོག་པ། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །

འདིར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འཇུར་བའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་སྐྱབ་
ནས། དོན་བསྐྱར། དེས་ན་ཐལ་འཇུར་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ནི། སྤྱིད་ཅེ་
ལས་ཀྱང་གྱེན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་ཀྱི་འགོག་
པ་དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། འདིས་ནི་

ཐལ་འགྱུར་པས་ཀྱང་འགོག་སྟོམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཚོར་འདུ་བཀག་ཅམ་གཅིག་
འདོད་སྟམ་པ་ཡང་བཀག་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་པས་འདོད་ཚུལ་བྱི་མ་གཉིས་
བཀག་གོ། དེ་ཡང་དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཉང་གི་སྟེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་
ཉིད་འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྟོན་པ་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པས་
འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པར་བཞག་ཞེས་པ་ནས། ས་བྱག་པའི་འགོག་སྟོམས་ནི་དེའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ལངས་པ་ནས་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ས་བྱག་པ་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བྱག་པ་
མན་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་བྱུང་པར་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་
འགོག་སྟོམས་པ་ཡང་ཡིན་དགོས་པས། འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་གསུངས་
པའང་རང་རྒྱུད་ལ་སྲིད་ཅེ་མན་གྱི་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་སྟེ། སེམས་མེད་པ་ལྟ་
བུར་བྱས་པས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་མི་ཟེར་བར་ལུས་ཁོ་ནས་ཟེར་རོ། ། གཞན་
མཉམ་བཞག་གི་ངོར་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེ་བཞིན་བྱུང་པར་
བ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མ་གསུངས་
པར་འགོག་པའི་ཞེས་པ་མདོ་ལྟར་སྲིད་ཅེ་ལས་རྗེ་བླ་མ་སོང་སྟེ་རྒྱ་བ་རགས་པ་
འགག་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེས་ན་རྗེས་ཐོབ་པ་ལ་མེད་དམ། ཡང་ན་
སངས་རྒྱས་སར་རྟེན་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་པ་ལྟར་རྒྱུན་བྱི་མ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱེབ་པས་
ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་འདོག་དཔྱད།

དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་
གྱི་སྟེང་དུ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ ། ཅེས་
སྤྱར་རོ། ། བྱང་སེམས་ནམས་དེ་ཤེས་ཆེད་ཅམ་ལས་དེ་ལ་དགའ་ནས་མི་འཇུག་པས་
ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྩལ་རྒྱས་ཏེ་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པ་མ་ཐོབ་པར་མི་ཐོབ་ལ། ཉན་རང་

ནམས་ཞི་བདེ་ལྟར་དེ་ལ་དགའ་ནས་ཆེད་དུ་གཉེར་བས་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
སྤྱིན་ལས་དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོམས་པར་འཇུག་
གི། དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་རྟེན་གྱི་གནས་མི་སྤྱིད་དེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་དང་། མདོ་ལས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། ། འགོག་སྟོམས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་སོ་སྤྱི་ཡང་ཡོད་དེ། མངོན་པ་
ནས་བཤད་པའི་ལུས་མངོན་བྱེད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་དགོངས་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལོན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་བདེ་
སྤྱོད་ལ་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་པ་ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་བསྐྱགས་པར་གསུངས་
པས། དེ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་རྩ་ཤེ་བརྩམས་དུས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་ཞིང་ལྷ་སྤྱོད་
ཅེས་མཆོན་ཡང་ཐོབ་ལ། རིགས་ཆོགས་གཞན་ནམས་དེའི་ཡན་ལག་ལྷ་སུ་ཡིན་
པས་ཅིག་ཅར་བརྩམ་ཀྱང་ཆོག་གམ་དབྱད་ལ། དེ་དུས་མཆོན་ཐོབ་ཚུལ་ནྲ་ག་
ལྷ་ལ་རྒྱ་མཆོར་གནས་པ་ནོར་གྱི་མངོན་ལྟར་པ། ཁ་ནས་དུག་གི་ཐེས་བྱད་ཤིང་
བསྐྱེད་ཅིང་། གཞན་གསལ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་ལ་མཐའ་གཉིས་
སྤངས་པའི་སྟོལ་གནས་པ། ཆོས་ཟབ་མོའི་མངོན་ལྟར་པ། ལྷ་ངན་གྱི་བྱད་ཤིང་
བསྐྱེད་ཅིང་ཡིད་གྱི་སྟན་པ་སེལ་བ་གསུམ་དང་། ཨ་རྩ་ན་སྤྱིད་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིད་
བསྐྱེད་པ་དང་། དག་འདུལ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་བསྐྱེད་པ་
དང་། འཁོར་བའི་དག་ལྷེ་འདྲོམས་པས་ཡིན་པ་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པར་
གསུངས་པས། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་
ནོ། །

མཉམ་ཉིད་བརྩའི་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་ངོའི་བདེན་མེད་
དང་། རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་སྤྱིར་གསུངས་པས་བྱབ་ཆེ་ལ། བྱི་མ་བརྒྱད་ཆོས་
ཀྱན་མ་འོངས་པ་ན་དང་དུས་གཞན་གྱི་དུས་དང་། དེ་གཉིས་ཀར་རང་མཆོན་གྱིས་

དཔེན་པ་སོགས་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྦྱར་བས་བྱབ་ཆུང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་སྟོང་
གཞི་འབྲེལ། ཡིག་ཆར། བདུན་པ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་
མ་བཞི་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་ལ་སྦྱར་བ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་། སྦྱར་བརྒྱད་ཀ་
གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་ལུང་རིགས་སྟོན་མེ་ལས་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱ་
དང་རྣམ་རྟོག་གིས་སྦྱོར་བར་མི་རུས་པ་ལ་ནི་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་སྦྱར་རོ།
བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། ཞེས་བདུན་བརྒྱད་གཉིས་ལ་གཉིས་
སྦྱར་བའི་དགོངས་པའོ།

བྱང་སའི་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོངས་བྱུང་བདག་ཉིད་དང་། རྒྱ་ལས་ཀྱང་མ་
སྦྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་མ་སྦྱས་པས་གཞོན་མ་ནས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཀྱི་སྦྱོར་པ་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྤང་དོར་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་
ལྟར་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་དེ་ཉོན་མོངས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ནི་དེའི་དཔེན་པ་
དང་། གང་ཟག་གིས་བརྟགས་པ་ལྟར་མེད་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དོར་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། མདོ་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་སྦྱི་དང་།
མཚན་མ་དགུ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་བཞག་ནས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སྦྱ་རྟོག་གི་ཞིན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
དེའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་སོགས་བཞག་
གམ་སྟུམ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་བ་དང་ཐ་མ་གསུམ་གང་ཟག་དང་། ལྷག་མ་ཆོས་ལ་
སྦྱར་རོ། ཅེས་ན་དགོངས་པར་ཨི་འགྲོ་དཔྱད།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

༥ དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ལ། དགག་བྱ་བྱུང་ཆེ་བ་འདོད་པ་དུ་ཤང་སོགས་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་འབྲང་བར་འདོད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་
 བྱ་ཡིན་པ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཟོད་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་
 བཞིར་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་
 ཚད་མ་མིན། ། སོགས་གསུངས་པས་སྤྱི་སོགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་
 སྤྱི་སོགས་འགོག་སྐབས་བདག་སྤྱི་སོགས་བཞིར་ཁ་ཆོད་བཅད་ནས་བཀག་པ་
 དང་། རྟོག་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད་ན་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་བསྐྱོག་པར་
 ཐལ་བ་ལྷས་བསྐྱབ་པ་ལ། དགག་ཚུལ་མདོར་བསྟུན། རྟོང་ཐུན་ལས། དབྱེད་འཐད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབྱེད་བཞག་དུ་རྒྱང་བར་ངེས་པ་བྱངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་
 འདི་ནི་ཐལ་འཇུག་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པས་བྱུང་ཆོས་དེ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་གཞན་ངོ་ཙམ་ལས་ཚད་མས་
 མ་གྲུབ་ཅིས་པ་སོགས་བཀག་ནས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་རྟོང་ན། ། འབྱུང་བ་མེད་
 ཅིང་འཇིག་པ་མེད། ། ཅིས་སོགས་སྟོན་འཕང་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པར་རིགས་
 ཞེས་བཀག་ལ། སྤྱོད་བྱེད་རྣམས་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་མི་བཟོད་ཀྱང་། མེད་
 པར་ངེས་མི་དགོས་པ་སྤྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མེད་པར་མ་ངེས་པ་བཞིན་དང་། ཡོད་པ་
 མིན། ཞེས་པས་མེད་པར་སྤྱི་ཤིང་། ཡང་དེ་མེད་པ་མིན་ཞེས་སོགས་ཁས་ལྷངས་
 འགལ་ཏེ། དེ་མིན་ན་དངོས་སྤྱི་པ་ལ་ཡང་ཁས་ལྷངས་ནང་འགལ་མེད་པར་ཐལ་བ་

སོགས་དང་། དེ་དག་གིས་མིག་ཤེས་སོགས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། འཕགས་ལམ་དོན་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་དོན་མེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། སོགས་དང་། དངོས་སྤྲུལ་སྤྱི་བ་ལ་བཞིར་ཁ་ཆོད་བཅད་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་སྤྱི་ན་དེ་བཞི་གང་རུང་དུ་ངེས་པས་སྤྱབ་ཀྱི། རང་ལུགས་ལ་དེ་བཞིར་ཁ་ཆོད་མ་ཆོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་མེད་པར་མ་གཟིགས་པས་སྤྱི་ན་མེད་ལ། བྱོད་རང་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པས། རྟོན་པ་བཞི་ཀ་གོ་བསྟོན་པར་ཐལ། ཞེས་བཀའ་པ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ལ། ལམ་རིམ་ཆོད་མོར་དང་པོ་བཞི་གསུངས་སོ། །

དེའི་ལུགས་ལ་ལས་འབྲས་ཡོད་མི་ད་སོགས་འཕང་ན་ལན་གྱིས་བསྟོན་པར་མི་རྒྱས་ཟེར་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་རང་གི་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། ལྷ་ཆུང་པ་འདོད་པ་བཅན་སྡེ་སྡེ་ཕྱི་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས། ཅུ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། ། འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་དང་། ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། ། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་སྤྱིད་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་འདྲིལ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་སྟེ། དགག་བྱ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ལྟན་གྱི་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་དགག་བྱར་བཞག་པ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་དེས་སྟོང་པ་དངོས་སྤྲུལ་བས་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་སྟོ་གུན་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ལ། ཅུ་ཤེ་གྱི་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་པས་སྤྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོའོ། ། ཞེས་སྟོང་ཐུན་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། སྤྲུལ་གསུངས་པ་དེར་སྟོས་ན་སྤྲུལ་བའི་དོན་ནོ། ། དེ་དག་ལས། བཅོས་མིན་དང་སྟོས་མེད་ནི། མེ་ཆ་བ་དེ་ཆུའི་ཆ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་དང་། མེ་བདེན་སྟོང་ལ་སྟོས་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ལྟར་སྟོས་སྟོས་འདྲིལ་ཅམ་མིན་པར། མེ་བདེན་མེད་མེའི་རང་བཞིན་ལས་འདར་མེད་པའོ། །

ཡིག་ཆར། སྡོན་གྱི་བོད་ཆུན་མང་པོ་ན་རེ། གསུངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ས་
 གྱུ་རྟིང་མ་རྣམས་ཡིན་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་རྗེའི་བསྟོན་འགྲེལ་
 ལས། བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ས་ར་ཏ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་ཁུངས་བཅོལ་ཏེ། རྒྱ་
 རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པར་གཏུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གཤིས་
 ལྷ་ལྷུབ་པ་སེམས་མེ་བཅོས་པའི་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རྟིང་མ་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་པ་སྐྱེའི་མན་
 ངག་ལ་ཁུངས་བཅོས་ཏེ་སྤང་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་མཐུན་ཆ་ནང་དུ་གསལ་བའི་
 གཞོན་ཅུ་བཅུ་གྲག་དག་སྟེ་སྟོན་རྣམས་ཡེ་ནས་དག་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཡེ་
 ནས་རྫོགས་པའི་ལྷན་ལྷུབ་རང་གི་རིག་པ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་ཞལ་
 གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ས་སྐྱུ་བ་རྣམས་པར་ལ་བའི་མན་ངག་
 ལ་ཁུངས་བཅོས་ཏེ་སེམས་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷུབ་ཅོམ་ནས་གསལ་བ་མི་འདོར་བས་
 གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གསལ་བ་དེ་དབྱིབས་ཁ་དོག་སོགས་གང་དུ་
 བཅོལ་ཀྱང་མི་རྟོག་པས་སྟོང་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་བའི་དུས་
 ཉིད་ན་སྟོང་ཞིང་། སྟོང་པའི་དུས་ཉིད་ན་གསལ་བས་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟུང་
 འདུག་བརྗོད་བྲལ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
 ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། གནས་ཚུལ་དེ་དན་མཐུན་པར་སྟོས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་
 མི་འཛིན་པར་ཏད་དེ་ཆམ་མེ་འཛོག་དགོས་ཟེར་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མགྱིན་གཅིག་
 ཏུ་འབབ་པ་ནི། ཞེས་སྟོང་ཐུན་ལས་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་ལྷུབ་པ་ལ་སྟོས་ཅིར་ཡང་
 མི་འཛིན་པར་འཛོག་ཟེར་བ་འདིར་ཁ་འཆམ་ནས་འོངས། ཞེས་དང་། ལྷུབ་མཐའ་
 མི་མཐུན་པའི་བྱད་རི་ཅོམ་བྱེའང་ལྟ་པ་གཏན་ལ་འབབ་པའི་དུས་བྱད་བྱེ་བ་ལྟར་
 མི་སྟོམ་པར་བསྟོམ་དུས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བསྟོམ་པ་ལ་བྱད་བར་མེད་
 པས། ཞེས་པ་དྲངས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མར་མེ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 པ་སྐྱེས་སྐུ་གོང་མ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་ཚོམ་དང་གཞན་ལ་

གསུངས་དུས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གསལ་པར་གསུངས་པ་མེད་པས། རྗེས་འཇུག་
ནམས་ཀྱིས་དགག་བྱ་བྱང་ཆེ་བའི་དེ་དང་བྱང་མེད་བྱས་སོ། །

དེས་ན་བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དངོས་གང་ཡིན་ལ་དབྱད་གཞི་ཅུང་
ཟད་ཡོད་དོ། ། ཕྱག་ཆེན་ཚ་བ་ལས། ཉམས་ཐྱོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས། ། དབྱད་
ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ། ། གསུངས་པ་ཡང་ཕྱག་ཆེན་ཟིན་གྱིས་བདུད་ཅིའི་
ཐིག་ཐེང་ལས། ཚ་འབྲེལ་གང་དུའང་དགོངས་པ་གཅིག་ལྷགས་འདི་ཡིན་ཞེས་
མ་གསུངས་པས་དག་སྒྲུང་སྒྲུངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ། དངོས་གནས་ལ་དེ་
དག་བསྒྲོམ་ཏེ་རྒྱང་དབྱ་མར་བཅུག་ནས་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་ཏེ་ལམ་གོང་མར་བཞུད་
ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དབྱད་དཀའ་བས། སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སློ་
བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་སྐྱེ་འབྱུང་དུ་གནང་སྐབས་ཀྱང་། ཀྱ་
རེ་ཚུལ་དུ་པཎ་ཆེན་ད་སྐབས་མི་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས། བཞུགས་ན་དགོངས་པ་
གཅིག་ལྷགས་འདི་ཅིག་འདྲི་དགོས་པ་འདུག ། གཞན་ཕྱོགས་པ་ཆོས་སྟོང་ཉིད་མ་
ཡིན་དགག་ཏུ་འདོད། རང་ལྷགས་ལ་མེད་དགག་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་
དགག་གཉིས་རྗེ་ལྟར་གཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་འདི་དག་གི་ཆོས་ཉིད་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་དགག་དང་། བསྒྲོམ་ཆེ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་དང་མ་
ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་བ་རྟེན་པར་བཞག་པས། ཡིག་ཆར། བདེན་གྲུབ་འགག་པའི་
མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་དགག་བྱའི་སྤྱི་མ་ཤར་བར་མ་
ཡིན་དགག་ཤར་བ་དང་། དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱིས་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་མི་
འཆར་ཞེས་བཀག་ལ། རྒྱང་མན་གྱིས། སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱི་མེད་པར་ལྟ་བའང་ནམ་དག་ཏུ་
ཐལ་ལོ། ། བུསྐྱ་བྱ་ལི་ཏ་ལས། ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་པ་ཡིན་གསུངས་
པ་འོག་ཏུ་མི་གཅིག་རྒྱན་མར་ངོ་ཤེས་མ་ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱ་ངེས་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་ལ་ཐ་སྟོན་ཆད་ཐུབ་དང་། སྟོང་བ་གཉིས་ཀ་འཆར་དགོས་
པར་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། ལུང་སྡེ་བྱི་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་རྟོགས་ཆད་ཀྱང་
ཤེས་པར་གྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟོང་གཞི་དེ་འདོགས་བྱེད་ཆད་མས་ཐུབ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་དེས་སྟོང་བར་ངེས་པ་ན་ལྟ་བུ་དེ་རྟེན་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ།

ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པའི་བྱུང་པར་མི་བྱེད་
གསུངས་པ་ཆད་མས་ཡིན་གྱི། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བྱེད་དེ། རྒྱུ་ཕན་གྱིས་དེ་ལས་
བྱུང་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་ལས། ཡོད་པ་དང་རང་
ངོས་ནས་མེད་བ་གཉིས་གཅིག་གཅིག་གི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་
འདྲོང་ལ། དེ་འདྲའི་འགལ་དོགས་ཀྱི་མི་བདེ་བའི་སློ་མེད་ཀྱང་ད་དུང་ཁོ་བོའི་འདི་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ལ་སླེབ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱུ་ཕན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པའི་
སློ་དེ་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱི་མེད་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་
པའི་སློ་མིན་ནོ། དེས་ན་རྒྱུ་ཕན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་
པའི་སློ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་ན་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་ལས། ལྷན་
པོས་ནི་སྡེ་བྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་སྟོན་ནས་རྟག་པར་འཛིན། མཁས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རྟག་
པ་ནི། རྒྱུ་རྟེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པ་དང་། འཛིན་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཐུབ་མཐས་བཏགས་པའི་རྟག་འཛིན་ལ་བྱི་མ་ལྟར་དགོས་པས། ཡིག་ཆར་ཁོ་
ན་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ།

རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས། ལྷ་ལྷ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། རྟགས་
ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། རྟགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་
ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། སོགས་གསུངས་ནས་རིགས་

པ་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱང་། ལམ་
རིམ་གྱི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་དབང་
ཏུ་བྱས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན། རང་ལུགས་ཀྱི་
འགོང་དེ་དགག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་
མེད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། གསུངས་པ་བྱི་མ་འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་སྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ལྟ་བུའི་
མེད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་དགག་མི་རུས་པའི་བྱིར་
རོ། ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་
དང་། དེས་བདེན་མེད་ཏུ་བརྒྱུང་བ་སོགས་བཞག་ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་གཞོད་
བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ལ་
བྱེད་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་
དོན་ལ་བྱ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱའི་སྟེང་ཏུ་རྟག་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
གྱི། སྐྱའི་རྟག་འཛིན་འགོག་བྱེད་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་མེད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱར་འདོད་པ་ལམ་
རིམ་གྱི་བྱི་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དང་ནང་འགལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་བྱི་མར་འཛོག་
དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྷ་གྲུ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་
ཐལ་ལོ། ། བྱད་གཞི་ཡང་དགག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། གསུངས་པ། དེས་བདག་ཡོད་
པ་དགག་ན་བདག་གི་བྱད་གཞི་སྤང་བོ་ཡང་དགག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་
པའོ། ། དབུ་མའི་ཟེན་བྲིས་ལས། རི་བོང་རུ་རྟགས་དེའི་དགག་བྱ་དང་། ལམ་དེའི་
དགག་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། རྟགས་དང་ལམ་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཞིབ་
ཆ་མང་ངོ་། །

ཆོས་རྣམས་རང་གི་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་སོགས་ལྟོས་པའི་དང་། བུམ་པ་

བདེན་མེད་འཐད་པ་ཡིན་ཀྱང་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་མིན་ལ། དེ་བདེན་མེད་ཏུ་
བསྒྲུབ་པ་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་དང་། མཚན་མཚོན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
དང་། མེས་བྱུང་གི་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དང་། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་
ལ་དབྱ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། འཛིག་ཉེན་ལ་སྤང་བའི་རིགས་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་རིགས་པ། གནས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ནས། དང་པོ་ལ། རྩ་བུ་ཏུ་
འགྲོ་བ་མེ་ཆ་བ་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ། རིགས་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པ། མཁུན་སྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བཞི་དང་། གསུམ་
པ་ལ། བུམ་པ་བདེན་མེད་བུམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་བཞག་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་
གཞན་མེད་པས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་འབྱེལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་གསུངས་པས། དེ་ཐམས་
ཅད་དང་། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་པས་དགག་བྱ་ལ་ཡང་
ཡོད་མེད་གཉིས་བཞག་གོ། ། སོ་སྒྲིམ་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་མི་རུང་པ་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་ལས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པའི་དང་། མ་བཤགས་ན་འབྲས་བུ་
སྒྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་མི་བྱ་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པ་མིན་ནོ། །
བདེན་འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་བརྩུང་བ་ཡིན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་བརྩུང་བ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེས་ན་འཐད་པའི་བསྐྱོད་ཆེ་ལ་རིགས་པའི་དགག་
བྱར་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་བཞིའི་སྐྱོད་ཆེ་མི་རིགས་པ་བཞི་ལ་དགག་བྱར་བྱེད་པར་རྩེ་
ཡབ་སྐྱེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱན་གོ་བསྐྱར་ན་ཐོན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ལོ་ཆེན་གྱིས། ཚོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མིན་གསུངས་པ་དང་། ཆ་བ་ཚོས་སེར་རྩ་
ནང་བ་གོ་བྱུང་གྲར་མ་མི་བསྐྱོད་རྩི་རྩི་རྩིས་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་

པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱང་
བཟོད་དང་རྟེན་དོན་དོན་གཅིག་ཁེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱང་པར་ནི། གྲུབ་མཐའ་
ཙུང་པར། རིགས་ཤེས་རྟེན་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེས་དབྱང་བཟོད། ། བདེན་པར་བཟོད་
དགོས་བདེན་གྲུབ་ལ་དབྱང་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ཤེས་དེས་བདེན་
པར་ཡོད་མེད་དབྱང་པ་ན། བཅའ་རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་རྟེན་ན་དབྱང་
བཟོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མེད་པར་སྟོང་ཆམ་ཀྱིས་སོང་བ་ན་དེ་ཙམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་
པར། དེ་མེད་པར་ངས་པ་ན་ཆོས་ཉིད་ངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཁང་པའི་
ནང་དུ་བཅའ་བ་ན་དེར་མི་དེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་པར་དེར་མེད་དོ་
སྟམ་པ་སྦྱེས་པ་ན་དེ་མེད་པར་ངས་ཀྱང་། བཅའ་བའི་དོན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས། རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེའི་
ངོར་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གསུངས་པ་མང་བས་སྡུ་མ་རྣམས་དེ་ལྟར་འདོད་
ལ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱང་པར་སྦྱར་བའི་
དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་ན། ལུས་མདོ་ལས། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་མ་བྱེ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་
འགྲེལ་བྱས་ཤིང་། སྒར་ཀྱི་ལོག་རྟོག་རྣམས་རང་ཤིགས་པར་འཇུར་བས། རྣམ་བཤད་
ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱང་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་
ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་གཤིས་ལྷགས་ལ་དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་
ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ཉིད་གཤིས་ལྷགས་དང་དོན་
དམ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་མི་འགལ་བའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འཇུར་རོ། ། གསུངས་པ་
བོད་འདིར་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་བུའི་བྱང་ཆོས་སོ། །

འོ་ན་དེ་མར་མེ་སོགས་ཀྱིས་མི་མཁྱེན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྩེའི་

བསྟོད་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་མི་གཉིས་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་རྒྱས་ཡོད་
 པ་འདྲ་ཡང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཆེ་བཟོན་ཚུལ་མཁས་མི་མཁས་
 གྱི་དབང་གིས་གོ་བ་སྦྱོང་ལུགས་སྣ་ཆོགས་འོངས་པ་ལྟར། རང་གིས་ལྟ་བ་རྟོད་
 གྲང་གཞན་ལ་དེའི་གོ་བ་གྱིས་བྱིན་པ་སྦྱོང་མི་སྤྱབ་པའང་ཡོད་ལ། ཡང་ན་དམ་པ་
 འགའ་ཞིག་གནས་སྐབས་གྱི་གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ཆོད་གཟིགས་ནས། དེའི་ཐད་ཀའི་
 གདམས་ངག་རེ་ཕོག་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་འཚམ་པ་དང་། སྐབས་
 འགར་རང་རང་གི་སྤྱགས་ལ་འཁྱུངས་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཉམས་ཐྱོང་
 དང་། རྟོགས་རིམ་མཐོན་པོའི་སྐབས་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་
 ཅན་འགའ་ཞིག་གསུངས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། མཁྱེན་གྲང་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་མེད་དོ། །

ཇི་བཙུན་པའི་དབུ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། ། ཀུན་རྫོབ་
 གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། ། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ། འདི་ལ་
 དབྱད་པ་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། ཇི་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་སྟོ་གཞོན་མེད་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་
 བ་འདི་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱབ་ཆད་ཅེས་སོགས་འགྲེལ་བར་སྤང་ལ། དེ་ནི་བདེན་
 གཉིས་དར་རྒྱུ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤང་ཞིང་མཐོང་བ་འདི་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 ཞེས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་
 རྟེ། ཞེས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ལ་དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་
 དབྱད་མི་བཟོན་ཅིང་དོན་དམ་པའི་དབྱད་པ་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་
 པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་སྤྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པས་ཡིག་ཆའི་དེ་དགོངས་པའོ། །

ཡིག་ཆར། དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལྡ་དང་གསུངས་པ། སྐྱེ་བ་ལྡའི་

གཞི་ཤོག་གཟུགས་སོགས་ལྷ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བའམ། སྐྱེ་བྱི་
རང་སྟོག་མི་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་གསུངས་ལ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྐྱེ་བ་ལྷ་ནི་
ཐ་སྙད་སྐྱེ་བ་ལྷ་ལ་བྱེད་དོ། ། གསུངས་པས། གཟུགས་སྐྱེ་བ་སྤང་ཡང་། སྐྱེ་བར་མི་
སྤང་བེར་རམ་དཔུད་ལ། སྐྱུར་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་
བས་ཡིན་པ་འདྲའོ། ། འདི་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
གསུངས་པ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་བར། དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་
བར་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པ། ལེགས་བཤད་སྟེང་པོའི་ལུང་གིས་
ཤེས་ལ། དབུ་མ་སྤང་བའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་ཞེས་པའི་མཐོང་རྒྱ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་
ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤང་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤང་བ་ཕྱི་མའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་མཐོང་བ་དབང་ཤེས་མིན་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགོ་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱབས་འདིར་
ཡང་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་སྤང་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། ། འདི་འདྲའི་དགག་བྱ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་སྟེ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་
དེ་གནས་ལུགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་གནས་ལུགས་མི་སྤང་
བས་རིགས་ངོའི་དགག་བྱ་མི་སྤང་བར་གསུངས་པས། རིགས་ངོའི་བདེན་འདྲིན་ལ་
གནས་ལུགས་དང་རིགས་ངོའི་དོན་དམ་སྤང་ངམ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་སྟེ། དབང་ཤེས་
དང་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བས་རིགས་ངོར་ཡོད་མེད་དཔུད་པ་མི་བྱེད་པས་མི་སྤང་ལ།
རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་བདེན་འདྲིན་ལ་ནི་ཕྱི་མའི་ཡོད་འདྲིན་དགོས་སོ། ། ཞེས་པ་
ལྟར། རིགས་ངོའི་བདེན་འདྲིན་ནི་ཡུལ་རང་གི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལུགས་
སུ་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ན་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་ངོར་ཡོད་མེད་
དཔུད་དེ། དེར་ཡོད་པ་དང་གཤེས་ལུགས་སུ་སྤང་ལ། སྐྱུར་རིགས་ངོའི་དོན་དམ་
དང་གཤེས་ལུགས་སུ་མི་འཆར་རོ། །

རྗེ་བླ་མ་པའི་དབྱ་མ་ལས། རང་རྒྱུད་པས་མིང་དུ་བཏགས་ཚམ་གྱིས་རང་
 རོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་འགོག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འགོག་པ་ལ། དབྱ་མ་པ་གཉིས་
 གྱི་དགག་བྱ་ལ་སློ་ངོར་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་འོད་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། སོགས་
 གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཚམ་དུ་འདོད་ཟེར་ན། སོགས་རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་མི་
 འདོད་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུ་མའི་བྱིས་ལན་དུ་གསལ་ཞིང་། རྣམ་བཤད་ལས། སློ་ལ་སྤང་
 བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། སློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་བྱུང་པར་བྱེ་བ་ཆོག་
 ལ་གསལ་བས་བྱི་མ་རྟོག་པས་བཞག་པར་ཤེས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སློ་ལ་སྤང་
 བའམ་སློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཞེས་སྒྱིར་དེ་གཉིས་བྱུང་མེད་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་
 གཉིས་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྟོད་ལྷགས་ལ་ཕྱ་རགས་ཆེ་བས། དབྱ་མ་པ་གཉིས་
 གྱི་དགག་བྱ་སློ་ངོར་མི་འབྲ་གསུངས་ལ། དེགས་པའི་རྒྱ་མཆོར་ཐ་སྣང་གྱི་དབང་
 གིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གཅོ་བོ་ནི། ལེགས་ལྡན་དང་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་སེམས་ཚམ་པའི་ཀྱན་བཏགས་
 རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཚམ་
 པས་ཀྱང་ཚམ་སྒྲས་རང་རོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་པར་འདོད་མཉམ་ཡིན་ལ། དེའི་
 རང་མཆོན་བདེན་གྲུབ་དང་བྱུང་མེད་པས་དགག་ཏུ་མེད་ལ། རང་མཆོན་ཞེས་
 པའི་མིང་ཚམ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ན། མིང་ཚམ་ལས་དོན་ལ་བྱུང་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། མིང་སེམས་ཚམ་པ་ལས་དམན་པར་ཐལ་ཏེ། དེས་ཚམ་སྒྲས་རང་མཆོན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་གཅོད་པར་འདོད་ཅིང་། འདིར་དེ་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། ། ལེགས་བཤད་
 ལྷིང་པོ་ལས། སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཚམ་དུ་བྱད་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་པ་དོན་དམ་
 པར་ཡིན་པ་གོང་དུ་གསལ་ལོ། ། ཉི་ཁྱི་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་དཔྱད།

རྗེ་བཙུན་པས། རེའུ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་ལ་

གཞིའི་རྟེན་གྲུང་ཉ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་པར་གསལ་ལོ་
གསུངས། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྟེན་གྲུང་ཉ་སྒྲུང་སྒྲིག་རྒྱ་ཆུར་སྒྲུང་ཡང་
ཤེས་བྱ་ཉ་སྒྲུང་དུ་མི་སྒྲུང་བ་སྦྱིར་བཏང་ལ་ཁུབ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་ནོ། ། གསུངས།
དེ་དག་ནམ་བཤད་ལས། སྦྱིར་སྦྱུལ་གཞི་ཉ་སྒྲུང་དུ་མི་སྒྲུང་ཞེས་བྱར་མི་རུང་གི་
གསུངས་པས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནི་གོང་དུ་སྦྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་སྟགས། ཉ་སྒྲུང་དུ་སྦྱུལ་
པ་ན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་སྦྱུལ་པ་ན་ཉ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་
སྦྱུལ་གཞི་རྟེན་གྲུང་ཉ་སྒྲུང་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་
བྱུང་བ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་བརྒྱན་པར་ཐལ་
ལོ། ། དེས་ན་སྒྲིག་རྒྱ་ཆུར་སྒྲུང་ཡང་སྦྱུལ་གཞི་རྟེན་གྲུང་དུ་མི་སྒྲུང་ཟེར་
དགོས་སོ། ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ལེགས་ཚོས་པས། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པ་རེ་རེ་ནས་སྟོང་ཉིད་
མིན་ཀྱང་། དེ་སྤང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོད་རེད། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། གང་ཟག་སྤང་
པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཟག་བདེན་
མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སྟགས་འཕང་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་དེ་སྟོང་ཉིད་དུ་
མི་འདོད་དམ་སྟམ་སྟེ། དངོས་སྦྱས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་ནས་གང་རུང་
དང་བྲལ་བ་མ་རྟོགས་ཟེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མི་སྲིད་སྟམ་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྦྱིར་གཅིག་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་
དོར་ཐ་དད་མེད་པ་སྟགས་གྱིས་སྦྱབ་པ་ནི་བདག་སྤང་གཉིས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་
རང་དོན་ནས་སམ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་དད་ཡིན་མིན་མ་རྟོགས་པ་དེ་ཐ་དད་པ་ཁོ་
རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་གཤེས་ལུགས་སུ་མ་རྟོགས་པས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་

གཅིག་ལ་ཡང་འདྲའོ། ། ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་ལས། རྣམ་མཁའ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་
 པ་དེ་རྣམ་མཁའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཚད་དུ་འདོད་གསུངས་པ། ཡིག་ཆར། རང་
 ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཚད་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཁའི་ཞེས་པའང་མ་དག་གོ།

དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། བུམ་པ་བདེན་མེད་ངེས་ན་དེ་ཀྱ་བ་དང་། རྣམ་
 མཁའ་དང་། གང་ཟག་སོགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་བར་ངེས་པས་བྲུབ་
 ལ། བུམ་པ་ཀྱ་བའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆོད་དུ་
 གསུངས་སོ། ། ཞེས་པ་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཡུལ་དུས་གཞི་གང་གི་སྟོང་དུ་ཡང་མེད་
 པར་ངེས་པས་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་
 དང་བྲུལ་བར་རྟོགས་ཆེ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྟོང་ཆམ་གྱི་སོངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། གཏན་ཆེགས་འདི་ལ་ནས་
 ཤེས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་མེད་དོན་
 ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱང་དེས་ཐ་སྟོད་ཅམ་སྒྲུབ་ཚུལ་པར་ཕྱིན་མཆན་ལྟར་རོ། །

དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། བུམ་པ་ཀྱ་བས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་
 དང་། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ལ་རང་སྟོང་དུ་གསེར་སྟོང་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རང་
 སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྟོད་ནི། ལྷ་སྒྲུབ་ལུགས་ལ་འཐད་གསུངས་པས་ཐ་སྟོད་དེ་
 ཅམ་འདོད་དོ། ། རང་རྒྱུད་པས་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བ་དེ་ཀྱ་ཡུལ་དེའི་ཀྱན་རྒྱུ་
 པའི་སྟོད་ལུགས་སུ་འདོད་ལ། ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གཞལ་བ་དེ་དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ལ། ཡིག་ཆར། འདི་དག་གིས་བྲིས་པ་ཡན་
 ཆད་ལ་གཟུགས་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་ལ་གསུངས་པ། པར་ཕྱིན་
 མཆན་ལྟར་གཟུགས་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རང་
 མཆན་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་མི་འཛོག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡང་གདགས་གཞིའི་ངོས་

ནས་གཟུགས་ཞིག་རྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པས་རང་མཚན་ལ་ཐུག་གོ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། རང་རྒྱལ་རིགས་
ངས་གྱིས་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲུལ་ཤེས་དང་། སྡོན་པོ་ཕྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་
པ་དེ་དག་སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་
སུ་གྲུབ་པར་སྤང་བས་སྡོང་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་སྤང་བ་ལྟར་
མི་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སློབ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་
མཐུན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་བྱད་
བཞིན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་ན། དེ་བྱད་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་སློབ་འབྲུལ་
ཤེས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་
ཆད་ནི། དྲིས་ལན་སྟོང་གི་ཐུན་སེལ་ལས། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ཟེར་བ་
དང་རང་ངོས་ནས་མེད་ཟེར་བའི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆད་ཐིག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ་
ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་ཆད་ཐིག་པ་དེ་འཛོག་ལ། དེ་དཔེར་ན་རང་གཞན་ལ་སྟོད་སྤང་
བྱེད་ཆོ་མཐོ་དཔན་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་ང་ཞིག་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་འོ་ཚུ་འདྲེས་
པ་ལྟ་བུའི་ངོས་ནས་ལིང་ངེ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དེ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་
ལ། དེ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་སློབ་ཟུར་གཅིག་གིས་བརྟགས་པའི་ཆོ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་
འདིའོ། ། སྟེན་དུ་རྟོགས་པ་ན་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་
སེམས་ཀ་བུམ་སོགས་ལ་ཡང་གདགས་གཞི་བྱད་གཞི་སོགས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
ངོས་ནས་འཆར་ཚུལ་འདྲའོ། །

དེ་ཡང་སླ་མ་མཚོག་གསུམ་ལ་དད་གྲས་དང་ཚོགས་བསགས་སྐྱིབ་
སྦྱོང་གིས་རྒྱབ་ཁྱོག་པར་བྱས་ཏེ། སྤང་ཕྱོགས་ལ་ངས་པ་མ་དོར་ན་ལམ་དུ་འགོ་

ཡི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་ཉག་མཐའ་དང་། ཡང་ན་བོད་སྐད་མ་
ལྟར་ཆད་མཐའ་དང་། ཡང་ན་ད་ལྟའི་གཞན་སྒྲིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་
ངོ་མཐོང་བའམ་ཆོས་སྐྱེའི་རང་ཞལ་དང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བར་སྒྲོམ་ཏེ། གནད་
གཞན་ནམས་དོར་ནས་ཅོམ་འཛོག་བྱས་པས་ནམ་རྟོག་ཅུང་ཟད་འགོག་པ་ན་སྒྲོམ་
མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་འབྱུང་ངོ་། ། སློ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་གདགས་གཞི་ཕུང་ཁམས་
ངར་སྣང་བའམ་དེས་ང་ཞེས་མིང་རྒྱང་པར་བཏགས་ཅམ་དེ་གང་ཟག་དང་། དེའི་
སྣང་ངོའི་ང་ལེང་པོ་དེ་དགག་བྱ་དང་། དེ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་
དེ་དོན་སྦྱི་ཡིན་ནོ། །

ཡིག་ཆར། མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་ན། བདེན་འཛིན་ཏུ་
འགྱུར་གསུངས་པ་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ལས་གཞན་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་
མེད་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལྷགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་གིས་བཏགས་
ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མིང་རྒྱང་བཏགས་
ཡོད་ལ་ཡོད་དགོས་པ་རྒྱང་ཞེས་པ་མེད་རྒྱང་ཞེས་པས་དེ་ལས་རང་ངོས་ནས་མེད་
པ་དང་། བཏགས་ཡོད་ཅེས་པས་མིང་ཅམ་པོ་དེ་གདགས་གཞི་ལ་པར་བཏགས་
པའི་ཡོད་པ་ཞེས་སྐྱ་མས་ཉག་མཐའ་དང་། ཕྱི་མས་ཆད་མཐའ་སེལ་བས་ཡིན་ནོ། །

དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་དེ་ངེས་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་མཐའ་བུལ་སྐྱབ་
པའི་གཏེར་མཛོད་ལྟར། ཐོག་མར་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
པས་འདོད་པའི་བྱད་པར་གསུམ་མམ་ལྟ་ལྟན་གྱི་བདག་གདགས་གཞི་ཁང་པ་དང་
བདག་ཁང་བདག་ལྟར་ནང་ན་དབང་བསྐྱར་བ་པོའི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་
རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལྟར་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་
པར་བྱུག་དང་བྱུག་རྩི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་པོར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་སློ་ལྟན་སྐྱེས་་
ཀྱིས་ལག་པ་ན་བ་ན་ང་ན་བ་དང་། ལག་པས་བཟུང་བ་ན་ངས་བཟུང་ཞེས་ཆོང་པ་

དང་ཆོང་དཔོན་ལྟར་ལག་པ་སོགས་དང་། རིགས་མཐུན་པའི་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
པའི་བདག་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་
ཀྱི་ས་བོན་སྒྲིན་པ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ཆ་མེད་སོགས་གདགས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པ་དང་། དེ་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་སྒོ་གཞི་མེད་དེ་ཡུལ་
ཁོ་རང་གི་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་སྤང་བས་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོད་ལྷགས་དེ་གནས་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་སོགས་དགག་བྱ་
རགས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
ན། རང་ལྷགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་ལོར་བ་མེད་པ་ངོས་ཟིན་སྟེ་བ་འོངས་ཡང་དེ་
ཐམས་ཅད་སྟོན་དུ་སོང་བས་མ་ཁྲབ་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེའི་བར་བ་མ་གཏོགས་ཐོག་མཐའ་བཞི་ལྟར་འདྲིན་པ་བྱུང་མཐས་སྒོ་མ་
བསྐྱར་བ་ལ་མི་འོང་ངོ་། ། དེས་ན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་རགས་པ་ནི་གདགས་
གཞི་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་པོར་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱ་
མོ་ནི་གདགས་གཞི་དང་དབྱེར་མེད་འོ་ཚུ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུའི་གདགས་ཆོས་ལིང་ངེ་
བའམ་ཚུགས་སེ་བ་སྒྲ་རྟོག་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་རྗེས་འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་རིགས་པ་སྐབས་སུ་གད་བབས་གྱིས་དབྱུང་དེ། དགག་བྱ་དེས་སྟོང་
པར་ངེས་པ་ན། རྒྱན་ཁགས་བཀལ་བ་ལྟ་བུའི་བསྟོན་པའི་གཞི་མེད་པས་དགའ་
སྤང་དང་། རང་གཅེས་འདྲིན་གྱི་གཞི་སོགས་མེད་སོང་བས་འདྲིགས་སྤང་གཉིས་
འབྱུང་ལ། དེའི་སྟོན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐ་སྟོད་ཆད་བྱུང་ལ་གོ་མས་པས་
དེ་མ་ཐག་དབྱུང་པ་ན་མིང་དང་རྟོག་པས་གསར་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་
བས། སྤང་སྟོང་སྟེ་མ་ལྟོས་ཏེན་འབྱུང་ལ་ཡོད་ངེ་ཆེར་སོང་སྟེ། དག་གཉིན་ལ་
ཆགས་སྤང་སོགས་འགོ་གཞིན་པར་འགྱུར་ལ། ཉེས་སྟོད་ལ་འདྲིམ་པ་སོགས་སྤར་
དང་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ངེས་པ་འདྲོངས་པའི་རྟགས་སུ་

མི་གཞན་ལ་དུད་འགོ་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་པ་ན་ཞེ་གཏིང་ནས་འདྲེས་པ་ཞིག་
འབྱུང་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུད་འགོར་གྱུར་འགོ་སྒྲུབ་
པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁ་འདར་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་
འབྲས་ངེས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེད་
བྱ་སེར་སྐྱ་དང་ཕུག་རོན་གྱི་རྐང་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱ་འབྲས་བསྐྱབ་པ་མེད་པས་ཡིད་བསྐྱེད་
པའོ།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ།

ལྷ་འདུག་པ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་གསུངས་
པ་ནི། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤངས་པོ་འདྲིན་ཡོད་པ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འདྲིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱི་ཅ་བ་བྱས་པས་ཡིན་ལ། ལམ་
རིམ་སོགས་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་པོར་གསུངས་པ་
ནི། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་བདག་
མེད་གཉིས་ངེས་དཀའ་སྒྲའི་རིམ་པས་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ཐལ་འགྱུར་ལྡ་ལས་གསུམ་
པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་བ་སྐྱུ་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མ་བྱབ་པར་མི་འདོད་པས་
འདོད་པ་སྐྱབ་པར་མ་བཞག་ལ། རྒྱུས་ཟིན་སྒྲར་ཡང་རྒྱུ་བ་དོན་མེད་འདོད་པས་
བཞི་བ་འདོད་པ་སྐྱབ་པར་བཞག་གམ་དཔུང།

ལམ་རིམ་སོགས་སུ་འགལ་བརྗོད་ལས་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་བྱུར་དུ་མེད་
དོ། །སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་མིན་
དང་། གཞུགས་ཆོར་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་གཉིས་སྐྱབ་པ་གཉིས་དཀའ་

སྤེལ་བྱས་པའི་དཔེ་མཛུགས་ལ་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤེས་པ་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱེད་གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། ། ལྷ་གྲ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བ་མེད་པར་རྟོགས་ནས། རང་བཞིན་གྱི་སྤྱི་བ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་སྤྱི་མེད་པ་རྟོགས་ནས། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྤྱི་བ་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་སྤྱི་འགོག་ལ། རྟོང་ཐུན་ལས། ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་ཡང་མི་སྤྱི་མེད་པ་ཡང་མི་སྤྱི་ཞེས་སྦྱོར་བཞིན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། གསུངས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་མེད་ངེས་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། ། གསུངས་པས། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རང་ལྡོག་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྤྱི་འཇུག་མེད་པ་སྤྱི་ཞེས་བཏགས་པ་བྱེད་པ་དེ་དང་འབྲས་ལྷན། ཞེས་པ་ཡང་དེ་གཉིས་རང་ལྡོག་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་གྲ་སྤྱི་འཇུག་མེད་པའི་ལྷ་གྲ་སྤྱི་ཞེས་དཔྱད་གསུངས་པའི་དོན། བདེན་པར་ཡོད་ན་རྒྱ་དུས་ན་འང་ཡོད་དགོས་པས། དེ་དུས་ཡོད་པ་རྒྱས་སྤྱི་མི་དགོས་ལ། རྒྱ་དུས་ན་མེད་པ་བདེན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དགོས་པས། དེ་རྒྱས་སྤྱི་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་དོན་དེ་འབྲས་གོ་ཆེད། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་ཡོད་ཟིན་ན་འང་ཞེས་པ་དང་། འདིར་རང་གི་རྒྱ་དུས་སྤྱི་ཡོད་པ་ཡང་ཞེས་པའི་འང་དང་ཡང་བསྐྱེད་ཆོག་ཙམ་མིན་པར་བྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་འབྱེད་ཆོས་སྟོན་པར་བྱས་ན། རྟོང་ཐུན་དང་སར་ཕྱིན་མཆོན་གྱི་དགོངས་པར་འགོ་ལོ། །

ལྷ་བཞི་སྤྱི་འགོག་ལ། འདི་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་བཞི་ཀར་རང་བཞིན་སྦྱར་བྱང་། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་དུ། དུ་མས་དུ་མ་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ལ། དུ་མས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། གཅིག་ཁོ་ན་དུ་མ་ལ་མ་སྦྱར་བྱང་། རྟོང་ཐུན་དང་བདེན་གཉིས་དར་ཤིག་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་རྒྱུན་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཏེ། མིག་དབང་གིས་མིག་དབང་ངམ་མིག་ཤེས་གཅིག་ཕུ་སྤྱི་ན་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལོང་།

བར་ཐལ་བ་དང་། གཅིག་ཁོ་ནས་དུ་མ་དང་། དུ་མས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་
གསུམ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བས་སྐྱབ་པས་མ་སྐྱར་ཀྱང་ཆོག་ལ། དུ་མས་དུ་མ་ལ་ངས་
པར་སྐྱོར་དགོས་སོ། ། ཚེ་ལས། བཞེན་པ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་
ཀྱབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་། ཉེན་གཞི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟར། ཚ་བ་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བསྟན་པས། རྣམ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡིག་ཆར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདོད་རུང་བ་གཞན་
སྐྱེ་ལ་བསམ་ན་ཆོག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། ཞེས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་རིགས་
གཅིག་དང་། ཐོགས་རེག་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དགག་
བྱ་རིགས་གཅིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བཞེན་ནས། དབུ་མའི་ཟིན་
བྲིས་སུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་
དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་བཀག་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་བདེན་
འཛིན་དུ་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རེ་རེ་ནས་འཛིན་པ་བདེན་
འཛིན་མིན་ཀྱང་། གང་རུང་དུ་འཛིན་པ་རྣམ་བཤུན་རྣམ་ལྟ་གང་རུང་དང་། ཞེས་
པ་ནས། དགག་བྱ་སྤྱུ་མོར་འཛོག་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་མི་འཛོག་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་མེད་
ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བས་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་སྐྱེ་མེད་
པ་ལ་བསམ་ན། དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་བཞི་
དང་། དེ་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་
དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་བཀག་ཙམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡིག་ཆ་
དང་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདག་སྐྱེ་
མེད་པར་རྟོགས་ན། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་དམ་བཅའ་འདོར་མི་དགོས་
པར་ཐལ། ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རེ་རེ་ནས་འཛིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྗོག་
ཀྱང་། གང་རུང་དུ་འཛིན་པ་མི་ལྗོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིག་ཆར། གྲུབ་མཐའི་དོན་
གསུམ་གསུངས་པ་མ་དག ། གྲུབ་པའི་དོན་གསུམ་ཟེར་དགོས་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་
རོ། ། དང་པོ་བདག་སྐྱེ་ནི། གངས་ཅན་པས། ནས་ལྷག་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་
ཀྱི་རྩིས་སུ་འགོ་བ་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་མི་རུང་བས། ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་
རང་བཞིན་ཆ་མེད་ལྷ་གྲུ་མི་གསལ་བ་རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བས་ན་
བདག་སྐྱེ་ཟེར་རོ། ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་འཇམ་རང་བཞིན་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཙུ་བར། བྱེད་པོ་
རྟག་གཅིག་ཡུལ་དང་བྱུང་། ། མི་གསལ་ཡོན་ཏན་མཉམ་འདོད་ཅེས་པ་ལྟར་བྱུང་
པར་བདུན་ལྟར་དུ་འདོད་པས། དེའི་མི་གསལ་བ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་དེ་ཡང་བྲམ་ཟེ་སེར་སྐྱས་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་གི་གཞུང་ལས། བྲམ་ཟེ་སེར་སྐྱས་ཆངས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མཐོང་གི། དེའི་གཙོ་བོ་
དེ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་དུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་གསལ་བ་ལ་ནས་ལྷག་ལྟ་
བུའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་དེ་འཛོག་ལ། འོ་ན་དེའི་ལྷགས་ལ་སྤྱི་དེ་
ཆོས་ཅན། མི་གསལ་བའི་ལྷ་གྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྷ་གྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་གསལ་བའི་ལྷ་གྲུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ལྷག་ནག་པོའི་རྒྱུ་ལས། རྒྱ་ལྟར་མི་རྟག་མ་བྱུང་
པ། ། བྱེད་བཅས་དུ་མ་བརྟེན་པ་འགོ། ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་གཞན་དབང་གསལ། །
བརྒྱུག་པ་དང་ནི་མི་གསལ་བའོ། ། ཞེས་དེ་ཙམ་ལྷ་སོགས་འབྲས་བུ་རྣམས་གསལ་
བ་སོགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ཡིན་ན། དེ་ཙམ་ལྷ་གང་རུང་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཕྱ་གྲ་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་དུས་སུ་མངོན་པར་
 མི་གསལ་བའི་ཕྱ་གྲ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དུས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱའི་དུས་ན་
 རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱའི་དུས་སུ་གསལ་
 བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་སུ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤང་ཆེན་དེ་རང་
 རྒྱ་རྒྱའི་དུས་སུ་རྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེའི་དུས་སུ་རྟའི་ངོ་བོར་གསལ་བ་ཡིན་
 ཀྱང་། སྤང་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དུས་སུ་རྟ་དང་སྤང་ཆེན་
 གཉིས་ཀར་ཐལ། དེ་རྒྱ་དུས་སུ་མེད་ན་བདག་སྐྱེ་ཉམས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱ་དུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཕྱ་གྲ་ཆོས་ཅན། མི་
 གསལ་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཐལ་འགྱུར་དང་པོས་འགྲུབ་པོ། ། དེ་ཕྱ་གྲ་ཡིན་ན། གསལ་བ་སྤང་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཉམས་ལ། ཡིག་ཆར། དེ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བས་ཕྱ་གྲ་སྤང་ཡང་སྐྱེ་
 བར་མི་འདོད་སྟམ། སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་
 བར་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་ཡི་རྟ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡང་རྟར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་བྱའི། ། དེ་ནས་རྒྱ་དུས་སུ་
 མི་གསལ་བའི་ཕྱ་གྲ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཀྱང་མི་གསལ་བའི་ཕྱ་གྲ་མིན་ཟེར་རམ། རྟ་
 བ་མ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྷ་གང་ཡིན་དང་། དེ་ལ་སྐྱེ་
 བདག་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་། བདག་དང་གང་ཟག་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་
 དཔྱད།

གསལ་བ་ལ་བདག་སྐྱེས་བྱུང་ཀྱང་། གསལ་བ་རང་རྒྱའི་དུས་སུ་མེད་པས་
 བདག་སྐྱེ་མིན་ཟེར་བ་དང་། ཕྱ་གྲ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ས་བོན་ཡིན་ཀྱང་གསལ་
 བ་མིན་པ་དང་། གསལ་བ་ནམས་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཕྱ་གྲ་སོགས་

གསལ་བ་མིན་པ་དང་། གསལ་བ་ཤར་བྱགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། ཤིང་
 གྱི་དེ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྒངས་པ་སོགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡིས་
 རི་ལྟར་ཀྱུན་བཏགས་པ། སོགས་ལྟར་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོ་རང་གི་
 ལྷགས་བཞིར་བཞག་བྱས་ན་ལན་གྱིས་བརློག་པར་མི་རྣམས་ཟེ་རང་དགོས་པ་མང་
 རོ།།

ਸਤਿਨਾਮੁ

འདིར་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ། ཅ་ཤེ་ལས་དམ་བཅའ་ཙམ་ལས་མ་
གསུངས་པ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཐལ་འཁྱར་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་
པ་ལྟར། འཇུག་པ་འདིར་དེའི་ཉེས་སྤོང་དང་ཅ་ཤེའི་རིགས་པ་སོགས་བསྟན་ནས་
རྒྱལ་པར་བཀག་པས། ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་དབྱ་མལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
ནས་ངེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་ཞལ་འཕངས་མཛད་ལ། འདིར་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་
ཀྱི་རིགས་པ་ལ་རྒྱལ་པར་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་ནི། འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་དང་པོ་བཀོད་
ནས། དེའི་བྱབ་རྒྱབ་དུ་སྐྱེས་ཟིན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་ན་ས་བོན་ཁོ་ན་ལས་ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བའི་
སྐབས་མི་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་གངས་ཅན་གྱིས་ས་བོན་འགག་ནས་ལྷ་གྲ་སྐྱེའོ་ཟེར་
བ་ལ། ལྷ་གྲས་ས་བོན་འཛིག་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཉེས་སྤོང་བཀག་ཅིང་། ལྷ་འབྲས་རོ་པོ་གཅིག་ན། ས་ལྷག་གཉིས་ལ་ཁ་
དོག་རོ་ནུས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷའི་རོ་པོ་བསལ་ནས་འབྲས་
བུར་འཕོ་མི་རིགས་པ་དང་། ལྷ་འབྲས་གཉིས་ཀ་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་
མཉམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ས་ལྷག་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་གཞོད་
པ་བཞིས་བཀག་པས་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པས་གངས་ཅན་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་

པས། ཡིག་ཆར། གུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཚ་བར། དེ་
 ཉིད་དང་ནི་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདག་སྐྱེས་དགག་པ་དང་། ཐ་མ་
 ལ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྐྱད་དུ་དགག་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། གུབ་མཐའ་པ་མ་
 ཡིན་པའི་གསུངས། ཚ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་
 གཅིག་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། རང་བྱེད་ཉི་ཤུ་བ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་
 ཅན། ། བསྐྱེད་དང་སྐྱེད་པ་གཅིག་དུ་འགྱུར། ། ཞེས་པའི་རིགས་པ་བདག་སྐྱེ་ལ་ཁ་
 སློས་ནས་དགག་པ་ནམས་ཡིན་ལ། ཚ་བའི་ཆོག་དོན་ཞིབ་པར་མཆན་དུ་འགོད་
 ཟེན་རྟོ། །

འདིར་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བཀའ་ཏེ་གསུངས་ཚུལ་
 ལ་གསུམ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་དགག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་
 དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་
 པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པས། བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
 བཞག་ནས། རྒྱ་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་
 དག་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་འདི་གཉིས་པ་མདོར་བསྟན་གྱིས་དེ་དག་གི། ཞེས་པ་
 དང་། གསུམ་བ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནམས་
 ལ་ནི་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། ཉགས་བསྟན་ལ། མདོར་བསྟན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱིས། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 རྟོ། ཞེས་པས་ཐལ་ཆོས་བསྟན་ལ། གངས་ཅན་གྱིས་མ་བྱལ་བེར་བ་ལ་ཅི་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་དུས་ན་གུབ་ཟིན་
 ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་མདོར་བསྟན་
 གྱིས། ཤིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་

མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། ཉགས་དང་ཚོས་ཅན་མདོར་བསྟན་གྱིས། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་གྱིས། དངོས་པོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚོས་ཅན་དང་། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྱེ་ན་ཞེས་པས་ཉགས་བསྟན་པ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་གསལ་བྱེད་ནས་སྤར་མི་སྒྱེ་བས་མ་བྱལ་བེར་བ་ལ། གསལ་བ་ཚོས་ཅན། སྤར་ཡང་། རྟོད་ཀྱི་ངོ་བོར་མི་སྒྱེ་བར་ཐལ། རྟོད་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་ན། སྒྱེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལ། མ་བྱལ་བེར་ན། དེའི་ངོ་བོར་སྤར་སྒྱེས་མ་དགོས་ལ། དེའི་ངོ་བོར་སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་། སྒྱེ་ན་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྒྱེན་སོ་ན་གནས་ཞེས་ཀྱི་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། ། གྲངས་ཅན་གྱིས་གསལ་བ་རང་རྒྱའི་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་། གསལ་བའི་ངོ་བོར་མེད་བེར་བ་དང་། ཉགས་ཐུག་རང་རྒྱའི་དུས་སུ་སྟོན་པོའི་ངོ་བོར་ཡོད་བེར་བ་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྱེས་བྱེད་སྤར་ཡང་སྒྱེས་པར་འདོད་པར་ཐལ། སྤར་ཡང་སྒྱེ་བ་དོན་བཅས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ནམ་བྱལ་སྟེ། དེའི་དོན་རང་གི་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པ་སྤར་སྒྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱའི་དུས་སུ་སྒྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་དུས་སུ་གསལ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཐུབ་མཐའ་རྩ་བར། སྒྱེས་པའི་ཚུལ། སྤར་ཡོད་གསལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུག་པར། སྒྱེས་བྱེད་སྤར་ཡང་སྒྱེ་བར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་ཉགས་ལ་རང་གི་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་དུས་སུ་ཐུབ་བྱེད་པ་རེ་རེ་ནས་འཛོག་པར་ཐལ། སྤར་མ་ཡིག་ཆ་དང་། ཕྱི་མ་གྲང་བྱ་དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནམ་བྱལ་སྟེ། ཐོགས་སྤངས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སྒྱེ་བཤད་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་ཆ་འོག་གི་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་

རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཐོབ་ཟིན་པ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་གི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བའི་རྟགས་དང་འབྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཡང་། མི་གསལ་བར་འདོད་པའི་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིལ་ནས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འདྲིལ་པ་འོག་དུ་མ་ངེས་པའི་སྒྲོན་སྤང་པས་ཤེས་སོ། །

ཡིག་ཆ་རྒྱུ་བར། ཐལ་འཇུག་དང་པོ་དེའི་རྟགས་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲངས་ཅན་ཁོ་ནས་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཞེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཐུབ་ཟིན་རྟགས་སུ་མི་རུང་། སྒྲིབ་སྤྱན་སོགས་ཀྱི་དེ་བཤད་ཐོར་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གསུངས། ཐལ་འཇུག་གཉིས་པའི་རྟགས་གསལ་གཉིས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འཇུག་ཡང་དག་ལ་རྟགས་གསལ་གཉིས་ཡོད་མི་དགོས་སམ་སྟུམ། ཡང་དག་མིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཀྱང་མིན་པར་འཇུག་རོ། ། དེ་ལ་རྟ་སྤང་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤར་ཡང་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་སྒྲིབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཆིག་གི་འཁྲི་ཚུལ་ཡང་མང་ངོ་། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་ཀྱི་སྒྲོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་པོ་ངོས་བབྱུང་བ་ནི། ལ་ཅིག་གིས། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་བརྗོད་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། དང་པོ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ནི། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་རྟགས་ལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་ཁྲོད་ཀྱིས་ཆིག་ཟིན་ལ་སྒྲིབ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་བཀོད་ཀྱང་། བསམ་ཆོད་ལ་བསྒྲིག་ནས་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་བཀོད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་མེད་པས་དམ་བཅའ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུར་སོང་བས་བདག་སྒྲིབ་མེད་པ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ། ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་སོགས་ལས། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲིབ་དོན་མེད་དུ་ཆོས་

མཚུངས་མེད་པས་དཔེ་མེད་གསུངས་པ་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་མི་འཐད་ཅེས་ཚུགས་གཅིག་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་སྒྲོན་བརྗོད་གི་གཞི་ནི་དགོངས་ཚེད་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡིན་ཏེ། སྤུ་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་དུ་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག ། བསྟན་དོན་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡིག་ཆར། བསམ་ཚེད་ལ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་ཞེས་པ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། ། དཔེ་མེད་པ་ནི། གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་སྒྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་བདག་སྒྱེ་མེད་པ་རིམ་ཆར་དུ་ངེས་པའི་དཔེ་མེད་པའོ། ། ཉགས་གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བདག་ལས་སྒྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་འབྲས་བུ་མདོན་གསལ་གྱི་བདག་ཉིད་ལས་ཟེར་ན། ཐུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་མི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཟེར་ན། འགལ་བྱུང་ཡིན་འོ། ། ཞེས་པའི་སྒྲོན་མ་བསལ་ཞེས་དགོངས་ཚེད་གྱི་སྒྱུར་བའི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པའོ། ། ཉགས་གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཉགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འདི་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆོལ་བས་སྒྲགས་ཡོད་པའམ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འདུག་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཤེར་སྒྲོན་ལས། སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འཇུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་འོ། །

གཉིས་པ་སྒྲགས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཆོལ་བས་སྒྲགས་ཡོད་དེ། སྐབས་དོན་ཆོག་ཟིན་ལས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པས། དངོས་པོ་ནམས་གཞན་སྒྱེ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ཀྱང་། ཐུགས་ལ་འཕངས་པར་འཇུར་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་ཚུགས་གཏན་ཆོགས་བརྗོད་པས་སྒྱེ་བ་འབྲས་བུའི་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འཇུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་

ཉགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོངས་པར་མངོན་པས། དེ་ལྟར་ན་
 བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་འཕང་བ། མཚན་མ་ལ་མི་བྱོད་
 ཅེས་པའི་མདོ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་སོགས་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་སྐྱབ་སྟོན་པར། ཆིག་གསལ་ལས། སྐབས་དོན་ལས་བཟོག་
 པས་ཞེས་དང་། བྱབ་སྐྱབ་སྟོན་པར། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་
 ཆོས་བཟོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྟོན་སྟེ། ཞེས་
 བྱུང་། འདི་དག་ཤེར་སྟོན་གྱི་ལུང་ཡིན་པས། ཡིག་ཆར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟོག་
 པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་དོན་ཐོབ་ཡིན་ནམ། བསྐྱབ་བྱ་བཟོག་པ་ཆད་པས་མ་
 དག་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

གུང་ཅུ་རྒྱན་བཟང་བས། ཅུ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལ་ཡང་དགག་པ་བྱས་ནས། དགག་
 ཡུལ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བཤད་གཉིས་ཀ་འདོག་སྟེ། ལྷ་བས། གཉིས་ཀ་བཀོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་ཚུལ་ཡང་། རང་རྒྱད་ཡིན་ན་སྟོན་དང་པོ་གཉིས་འཇུག་
 པས། འདི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྟོན་འཕང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆིག་
 གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྐར་ཡང་གི་དོན་དགོངས་ཏེ། དེ་ལ་ལྷ་བས། བཟོག་དོན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་
 དོན་བཅས་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྐྱེད་ཀྱི་ཁོ་བོས་མ་སྐྱེད་ཞེས་ལན་སྟེ། བའི་ཕྱིར་
 དང་། འདིའི་ཆོས་ལ་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་དང་། དོན་དམ་པར་
 གཞན་སྐྱེ་རྣམས་བཞག་ནས། དེ་དག་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་མི་བཞེད་པས་དེའི་གྲུབ་
 མཐའ་དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་སྟོན་ལས། བཟོག་པའི་དོན་མངོན་
 ཞེས་པ་ནས། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། རིག་ཆེན་ལས། དངོས་ཀྱི་རྟགས་བརྒྱུ་ན་དམ་བཅའ་བརྒྱུ་དགོས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་དེ། སྒྱུར་དག་དེའི་རྟགས་བརྒྱུ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱུ་དགོས་ཞེས་ལེགས་
ལུན་ལྟ་བུའི་མཁས་པས་མི་གསུངས་གསུངས། དེ་ལ་སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་
ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱུང་པ་འགལ་བྱུང་བུ་སོང་ཞེས་སྒྱུན་བརྒྱུ་དེ་རིགས་ཀྱི་དེ་
འབྲའི་སྒྱུན་ཆེ་བ་དོན་ནས་སྤང་ཡང་སྒྱུ་བ་དོན་བཅས་མི་བཞེད་པས་གྲུབ་མཐའ་
དང་འགལ་ཞེས་མཁས་པས་མི་སྤྲ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་
ཆོག་གསལ་བྱ་བ་བཤད་བྱངས་པ་བྱས་བཤད་ལ་དོན་གྱིས་དགག་པར་འགྲོ་བས་
ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་སྒྱུ་འགོག་བྱེད་དོན་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཀྱིས་བདག་སྒྱུ་འགོག་ཚུལ་སྒྱུན་པའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་
ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། སྒྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུ་བཤད་ལ་སྒྱུན་བརྒྱུ་དངོས་སུ་མ་མཛད་དེ། ཤེས་རབ་སྒྱུན་མེ་ལས། འདི་
ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྒྱུ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་
སྒྱུ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐུག་པ་མེད་པར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་རྣམ་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྒྱལ་
བཤད་མ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འཇུག་བ་བརྒྱུ་པའི་
དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་འགྲེལ་གྱི། གསུངས་པ་ལེགས་ལུན་གྱིས་དངོས་ཟིན་
ཀྱི་བརྒྱུ་དོན་རང་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་ཟེར་བ་ལ། འདི་འགལ་བརྒྱུ་ཅམ་ཡིན་
པས་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ལེགས་ལུན་ཁོ་རང་གིས་འདོད་པའི་བརྒྱུ་དོན་
ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱུ་བ་འབྲས་བུ་སྒྱུ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་བ་
དང་། ཞེས་སྤང་ཡང་གི་སྤྲ་མ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་མ་སྤྲ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསྒྲིག་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་
 པས་མདོར་བསྟན་དང་། དགོངས་ཚིག་གི་སྒྱུར་དག་ལ་སྒྲིལ་པའི་སྐགས་ཡོད་པས་
 ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་སྒྲོན་ལས། སྐགས་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་པར་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་
 གིས་བསྐྱབ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དང་ཤེར་སྒྲོན་གཉིས་ཀར་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་བསྒྲིག་པའི་དོན་མདོར་པས། ཞེས་དང་། སྐྱུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 བྱགས་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་
 ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དོན་
 བཅས་སྤྱག་བཅས་སུ་གྱུར་པ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 བས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་སྐབས་མ་ཡིན་དགག་ཤུགས་ལ་འཕང་བ་འགལ་
 ཚོས་ཡིན་གྱི། དེའི་བསྐྱབ་བྱེད་འགལ་ཚོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱིར་གཞན་
 སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལ་སྒྲོན་
 དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་
 པོ་ལས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་མཐུན་
 ལྷམ་པ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་མ་བཀོད་
 གྱང་། ཤུགས་ལ་འཕང་བར་འདོད་པའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 འགྲེལ་བར། རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་ཅིག་
 བཤད་པ། ཞེས་དང་། སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཅམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་བ་འགོག་སྐབས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་པ་སྐྱབ་འདོད་ཡོད་ལ། འདིར་ཉགས་སྐྱེ་བ་དོན་
 བཅས་དང་ཚོགས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚིད་ཚིད་པས་
 གཞན་སྐྱེ་འཕང་སྣམ་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་སྐྱོར་བའི་ཉགས་བསྒྲིག་ན་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲིག་
 དགོས་གསུངས་པ་མིན་པས། རྒྱུན་བཟང་བས། སྐྱོན་རྣམས་མི་འདུག་ལ། མཐའ་
 བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་སྐབས་འདིར་བསྒྲིག་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་ཚུལ་ཡང་དེ་

ཡིན་ནོ། །

འགལ་ཆོས་ཡང་སྤར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤེར་སློན་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་
ཡོངས་སུ་བབྱང་ན་ནི་དེ་སྐབས་པ་གཙུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་སོ། ། ཞེས་
པ་སྐབས་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་སློན་པའི་མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཏེ། ལུང་
ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྦྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱབ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་ལས། གཞན་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་མི་
བཞེད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ། ཞེས་པས་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པར་འདོད་པ་
འགོག་ལ། སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མི་བཞེད་གསུངས་པ་
དེ་པས་མི་འཐད་དོ། ། རྒྱན་བཟང་པས་འདི་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ངོ་། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། ལེགས་ལྟན་ལུགས་ལ། མདོར་བསྟན་ཀྱི་གཞུང་དེ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སློན་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱེད་
ཆོག་སློན་མེད་པའི་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྷབ་སྟེ། དེ་ཐར་
ལམ་སློན་ཚུལ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོར་བསྟན་ཀྱིས་བདག་སྐྱེས་འགོག་
རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བརྗོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་འདི་སྦྱོར་བ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབང་རྟལ་འགའ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། དབང་རྟལ་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་དབང་རྩོད་ལ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་བརྟགས་
པ་མཐའ་བབྱང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ན་རང་རྩེའི་དུས་
སུ་མེད་པར་སྐབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྦྱོར་དག་དེས་གཞན་སྐྱེས་ཐུགས་ལ་འཕང་

བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་འཕངས་པར་ཐལ། དེ་དགག་ཉགས་ཀྱི་
 སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བའི་སྐྱོར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དབྱངས་དག་འཁྱོའི་ཅ་ཤེས་གཞུང་འབྲེལ་ལས། སྐྱོབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོར་དག་དེ་བསྐྱོད་པས་
 གཞན་སྐྱེ་དོན་ལ་འཕངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་འཕེན་པ་བྱེད་
 རང་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། ། ཞེས་འཕུལ་པ་ཡིན་པས་འཆད་པོ་དག་མགོ་མ་
 རྫོངས་ཤིག ཅེས་པ་ལྟར་རམ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལ་ཉགས་བསྐྱོད་པ་
 ལྟར་བྱར་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱོད་པའི་དོན་
 འོ། ཞེས་དང་། སྐྱོང་ཐུན་ལས། བསྐྱོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་འཇུར་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་བདག་སྐྱེ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་འཇོག་
 རྟེ། སྐྱ་རྣམས་བཞེད་འདོད་ཀྱི་དོན་སྟོན་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་གཞན་སྐྱེ་བ་
 སྐྱབ་འདོད་ཡོད་པས་དེ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀོད་ཆོད་སོང་ཆོང་གི་
 བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་འཇོག་གམ་དབྱད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་ལེགས་
 ལྷན་གྱིས་མདོར་བསྟན་ལ་སྐྱོན་མ་བཞེད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སྐྱོར་བ་
 དང་ཐལ་འཇུར་གང་ལ་ཡང་སྐྱོན་མ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་ཡང་ངོས་མ་བེན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྟན་ན་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་བཞེད་པས་སྐྱོན་བཞེད་
 པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལེགས་ལྷན་གྱིས་སྐྱོན་བཞེད་ཡུལ་གྱི་སྐྱོར་བ་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྐྱོད་པའི་དོན་མདོན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོང་ན་
 སྐྱོར་བ་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀོད་པ་མིན། ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཀོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་སྐྱོན་བཞེད་
 པར་ཐལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དགོངས་པ་བླངས་ནས་
 བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་བཞེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་

ལེགས་ལྷན་དགོངས་ཚད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཟེང་དགོས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་སྒྱུན་དེ་མི་འཇུག་པར་སྒྲ་བས་བཤད་ཚུལ་ལ་
གཉིས། དང་པོ་སྒྱུན་མེད་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྒྱུན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
བཞག་ནས་བསྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྒྱུན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་མཐོང་ངོ་། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་སྒྱུན་མེད་པ་
ཁོ་བོས་ཚད་མས་མཐོང་ཞིང་སྐྱབ་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་པའོ། ། གཉིས་པ་
སྒྱུན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྱུན་དང་པོ་གཉིས་མི་འཇུག་ཚུལ་
ལ་གཉིས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་བའི་སྒྱུན་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་
རང་རྒྱུད་མ་བཞོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་མི་རིགས་
པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཏན་ཆོགས་དང་
དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་གཏ། བྱེད་བྱུང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
དཔེ་མ་བརྗོད་ཅེས་ལེགས་ལྷན་ཁྲོད་ཀྱིས་སྐྱས་པ་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གསུམ། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་བཞོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ལེགས་ལྷན་ཁྲོད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལས། རྟགས་དཔེ་བཞོད་པའི་འབྲས་བུ་འཕེལ་དགོས་
པར་འགྱུར་བ་པ་རྩིས་གངས་ཅན་པས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱལ་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཞོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱབ་
ཆོས་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། རྟགས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་ལས་གཏན་
ཆོགས་དང་དཔེ་བཞོད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་དག་ཙམ་
ཞིག་གིས་བཅད་པ་ན་ཅི་པ་རྩིས་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཞེས་པས་བསྟན་
ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ལ། རྟགས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གངས་ཅན་

གྱི་བདག་ལས་སྦྱིས་པའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ནམས་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་
 སྦྱི་ཞེས་སྦྱས་པ་ལ། སྦྱར་ཡང་སྦྱི་བ་དོན་དང་ཐུག་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་གཉིས་གྱིས་
 ནང་འགལ་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་པ་ལྟར་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྦྱིས་ཟིན་སྦྱར་ཡང་སྦྱི་བ་
 དང་ཐུག་མེད་དུ་མི་འདོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་ཁྱོད་གྱིས་བདག་སྦྱི་ལ་ཚོད་
 པ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྦྱིས་ཟིན་སྦྱར་སྦྱི་བ་སོགས་མི་འདོད་པ་དང་། སྦྱི་
 ལྟན་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ལས་སྦྱི་བར་འདོད་པ་དང་ཁས་སྦྱངས་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གྲངས་ཅན་ལ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ན། ལན་མི་ཐེབས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དང་པོ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོད་པ་རྒྱུད་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་སྦྱེའོ། ། ཞེས་སྦྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་
 ཡང་སྦྱི་བ་ལ་དགོས་པ་མཐོང་ཞིང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མཐོང་ལ། ཞེས་བྱུང་།

ཡིག་ཆར། བདག་ལས་ཞེས་པ་ཆད་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་པ་མ་དག གཉིས་པ་
 འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱོད་གྱིས་སྦྱི་བ་སྦྱར་ཡང་སྦྱི་བར་མི་འདོད་ཅིང་ཐུག་པ་
 མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། ། ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་ཁྱོད་ཅག་གི་ཚོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གི་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལོ་པོ་བདག་ལས་སྦྱིས་པར་འདོད་པ་ལ་འདྲི་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་།

འདི་དག་གིས་ཆད་མ་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཐལ་འཁྱར་ཙམ་གྱིས་བསྟུབ་
 བྱ་རྟོགས་སྟབ་པར་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་བཀོད་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད་པ་
 ནི། ལེགས་ལྟན་སོགས་གྱིས་ཐལ་འཁྱར་གྱིས་ནང་འགལ་མཐོང་ཡང་། དམ་བཅའ་
 འདོར་མི་རྒྱས་ཟེར་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་པ་ལོ་པོ་རང་གི་ཁས་སྦྱངས་
 པ་དང་འགལ་བས་བརྟན་པས་ཀྱང་མི་ལྟོག་ཅེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་དེ་ལ་རང་རྒྱུད་
 བཀོད་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱི་ཕྱོད་འོ་ཆ་མེད་པས་སྦྱོན་མཐོང་ཡང་བསྟོན་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཁོ་བོ་སྐབས་བབས་མིན་པ་ལ་མི་ཚྣོད་ལ། ལེགས་
ལྷན་ཁྱོད། དེ་ལ་རྩིས་དཔག་གམ་གཏན་ཆིགས་འཚང་ག་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ལ་དགའ་བ་སྟོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསལ་
པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་
བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི། དེའི་ཆེ་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོན་པ་
དང་། ཞེས་པ་དང་། བྱལ་སྟེ་བ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་བསྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚྣོད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར། སྟོན་དཔོན་ནི། གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རྩིས་སུ་དཔག་པར་
འཚང་བར་བྱེད་པ་ནི་བདག་ཉིད་རྩིས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མངོན་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་སྟོན་དོ། ། འདིས་སྟོར་ངག་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལས་རྒྱས་པ་
ལྷག་པ་མེད་པར་བསྟན་པས། ཚད་མ་པ་སྤྱིར་བཏགས་གོ། གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་ཁས་
ལེན་མི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དངོས་ནི། མཐའ་མཐས་ཅད་བཏགས་པའི་དབུ་
མ་པ་ཡིན་ཕྱིན་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་དཔག་གམ་
སྟོར་བ་བྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་ལ། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་ཡོད་མཐའ་
དང་། གཏན་ནས་མེད་པའི་མེད་མཐའ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་འདིག་པའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་
སྟོང་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་ཕྱོགས་སམ། བསྐྱབ་བྱ་གཞན་གང་ཡང་ཁས་སྤངས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་གསལ་བ་དང་ཉགས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པར། དེ་ཉིད་
ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
དེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་སྤྲོད་འགོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རི་སྐད་དུ་ཡང་། འཕགས་
པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། ། གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། ། དེ་
ལ་ཡུན་རིང་པོ་ནའང་། ། ལྷན་ཀ་བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་དོ། ། ཚྣོད་པ་

བསྐྱོག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། ། དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་
 ཡོད། ། ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། ། ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། ། གལ་ཏེ་མངོན་
 སུམ་ལ་སོགས་པའི། ། འོན་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། ། སྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་
 པར་བྱ་ན་དེ། ། མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ལྟན་ཀ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་བྱུང་། དེ་
 ལས་ཡུན་རིང་པོ་ཞེས་པ་དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡུན་ཅི་
 ཅམ་བསྐྱབ་ཀྱང་སུན་འབྱིན་མི་རུས། ། ཞེས་པའོ། ། དངོས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
 བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནམས་ཀྱིས། དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 བསྐྱོག་མི་རུས་ཏེ། ཆོག་དེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ། དེ་ལ་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་སྐྱོན་དེ་འཇུག་ནའང་ང་ལ་དམ་བཅའ་དེ་
 མེད་པས། སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་སོགས་
 པ་ཆད་མ་ནམས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་འོན་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། རང་དོས་ནས་
 བྱུང་པའམ། རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ཁས་ལེན་བྱ་རིགས་
 ནའང་དེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙོང་བསྐྱོག་གི་དོན་ནོ། །
 དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པས་བྱུང་། ཁས་མི་ལེན་པས་མ་བྱུང་
 པ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དགོངས་པའོ། ། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་གཉལ་
 སོགས་བོད་སྤྱི་མ་པལ་ཆེར་གྱིས་དབྱུ་མ་པ་ལ་དམ་བཅའ་མེད་ཟེར་བ་དགག་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་ན། དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་མེད་དགོས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་
 ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་ཚུལ་
 བྱི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ལན་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་
 མེད་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་བཤད་པ་དེ་ལྟར། སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཆོལ་བ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་པའི་རང་རྒྱུད་ཅམ་ཡང་མ་

བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གསལ་ནི་རིམ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཆེ་དེ་
ལྟར་དབུ་མ་བས་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་
པ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྲིད་ཀྱིས་དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་དམ་བཅད་
བསྐྱེད་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་ཅི་བདག་ལས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་
ལས་སམ། རྒྱ་མི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་གང་དེ་ལས་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་
དང་པོ་ཡིན་ན་ནི། གསལ་ཟིན་ལས་མི་སྦྱེ་བར་ཁོ་བོས་གྲུབ་པས་གྲུབ་ཟིན་སྦྱབ་པ་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཡིན་ན་ནི། བྱུང་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེ་ལྟན་ཐམས་ཅད་དེ་
ལས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱེད་བྱ་གང་ལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་
བའི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་ལྟན་བྱོད་ལྟར། རང་གི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་
ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གལ་ཡོད་དེ་མ་བཞུགས་ལ། དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་པ་
ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རྟགས་ལ་བརྟགས་ནས་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་
པ་ཟེར་ན། གྲུབ་ཟིན་སྦྱབ་པ་དང་། རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཟེར་ན། བྱུང་པ་ལས་
དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲོན་གཉིས་སྤང་ཕྱིར་འབད་དགོས་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་གྱང་མ་བཞུགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གསལ་རིམ་
བཞིན་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དམ་བཅའ་བའི་དོན་འདི་གང་ཡིན། ཅི་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་
འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་སམ། འོན་ཏེ་རྒྱའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་གང་། དེ་ལས་
ཅི་འགྱུར། གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི། གྲུབ་པ་ལ་སྦྱབ་པ་ཡིན་
ལ། རྒྱའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི། འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེ་ལྟན་
ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བར་གང་
ལ་གངས་ཅན་པ་དག་གིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ། རང་གི་སྦྱེ་མཆེད་
རྣམས་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ལྟག་ལ་

ཡོད། ཅེས་པས་རྟགས་དང་པོ་དམ་བཅའ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ནི་གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དམ། འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བའི་དོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་རྟགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་བསྟན་ནོ། །

འདི་ལྟར་ཆིག་གསལ་གྱི་གཞུང་འདི་དག་རྟགས་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་འདི་སྤྲོ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་མ་ཐོན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ལ། བྱང་རུ་དང་སྒོ་མ་སྤྲེ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བྱི་མ་དེ་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་མས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པས་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཆིགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤང་ངོ་། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལེགས་ལྟན་ལྷགས་ལ། ཁོ་རང་གིས་བཀོད་པའི་སྒྱོར་བ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྒྱོར་བ་ལ་སྐྱོན་དེ་སེལ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་བྱང་པར་མེད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་སྟངས་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་མེད། ཡོད་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བས་མ་བྱབ་པས། འགལ་བྱབ་ཀྱང་མེད་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱིར་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ན་གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་དང་པོ་དང་། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། དེ་ལ་བདག་སྐྱེ་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པས་གཉིས་པ་ཡོད་པས་མི་འདྲ་

ཟེར་རམ་དབྱད། ། གངས་ཅན་ལུགས་ལ་གསལ་བ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་
ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་གྱིས་བསྐྱོག་མི་
རྣམས་སམ་སྟུམ། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས། འབྲས་བུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་ཀྱང་། གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམས་བདག་སྐྱེར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་
ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འཇུག་གི་གསལ་
བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། འབྲས་བུ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་
ཅེས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རེའི་བསྐྱུས་གཞུང་ལས། བུམ་པ་ཚོས་
ཅན། བདག་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འཇུག་གི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་བུམ་པ་བུམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་
ཅེས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེའི་ལུགས་ལ་ལྷ་
གུ་ཚོས་ཅན། བདག་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་ལན་
བཏབ་ནས་ངེས་འཕང་གི་བྱད་བྱེད་གོས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། གསལ་
བ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རང་བཞིན་མི་
གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་བའི་སྐྱེ་དེ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་
རང་བཞིན་གང་ཞིག དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་མངོན་གསལ་
གྱི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པར་ཐལ། གསལ་བ་དེ་ཙམ་ལྡེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྡེ་
སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་
པ། ལྷ་གུ་གསལ་བ་དེ་ལྷ་གུ་གསལ་བེན་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། གསལ་
བ་དེ་རང་གི་རྒྱ་མི་གསལ་བ་དང་། རང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་གསལ་བ་སོགས་ལས་མི་
སྐྱེ་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བ་བདག་སྐྱེར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་

བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཟེར་ན། སྤྱབ་ཟིན་སྦྱབ་པར་འགྱུར་གསུངས་པ་ཡང་། འབྲས་བུ་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པ་ཁོ་བོས་སྤྱབ་ཟིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་གསལ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་བདག་སྦྱེ་མིན་པར་སྦྱབ་ཟིན་ཞེས་པ་མིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་རང་ལུགས་ལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལེགས་ལུན་ལྟར་ཉེས་པ་སེལ་དགོས་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉེས་པ་དེ་སེལ་ན་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། དེ་འབྲའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆར། འོན་པསྟུ་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཡང་སྦྱེ་བ་འོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱངས་ཅན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྦྱེ་བ་འོན་པཅས་སུ་མ་རྟོགས་ན་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་སྦྱེས་པར་རྟོགས་མ་རྟོགས། སྦྱེ་ལན་གྱི་དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་སྦྱོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོན་དང་པོ་གཉིས་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལེགས་ལུན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ཀྱང་དོགས་སྦྱོང་གི་ཚད་པ་ནི། ལེགས་ལུན་ན་རེ། ད་དུང་སྦྱོན་སྦྱོང་མི་སྤྱབ་པར་ཐལ། རྒྱ་གསལ་ཁྱོད་གྱིས་བདག་སྦྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བའི་འོན་སྦྱབ་པ་དང་། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་སྦྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་རྟགས་ཀྱིས། གཞན་བྱངས་ཅན་གྱི་དམ་བཅའ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མི་བརྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་རྟགས་དཔེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱབ་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོང་མོད་ཀྱང་། གཞན་གྲངས་ཅན་གྱི་དམ་བཅའ་
ལ་གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གྲངས་ཅན་རང་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་འགོག་པ་ན་དེ་
ལ་གྲགས་པའི་ཕྱོགས་རྟགས་དཔེ་རྣམས་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་
ན་དེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསལ་
བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཞེས་པ་དང་། རྟགས་དང་
པོ་ནི། ཅི་སྟེ་ཡང་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟར་ན། ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆེགས་དང་
དཔེ་དག་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སུ་དཔོག་པ་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཕྱིར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སྦྱབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་
གྲུབ་པའི་རྩིས་སུ་དཔག་པས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་བསལ་བར་མ་གྱུར་མོད། ཅེས་
པ་དང་། རྟགས་གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་རང་གི་རྩིས་སུ་དཔག་པས་
འགལ་བ་བཟོད་པར་ནི་བྱ་དགོས་པས། རང་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་དང་
གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་དག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་
དེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྟགས་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་སྒྲོན་མེད་
ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་འདིར་གཞན་གྲགས་
གཙོ་བོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱི་ཆོལ་ཀུན་ལ་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བཟོད་
དགོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
དགོས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་ན། ངེས་པར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་
གཞོད་པ་བཟོད་པའི་དག་དོད་དགོས་པ་ལྟག་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
གསལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་
བསྟན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པས་རྒྱ་མཚན་ངེས་སོ། ། རྟགས་ནི། འདིར་རྩིས་

སྲུང་པག་པས་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་གོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་པས་བསྟན་
 ཏོ། ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། མདོར་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། ། གངས་ཅན་གྱིས་རང་གིས་བདག་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚྭགས་འདི་ནི་འཐད་
 པ་དང་བྲལ་བས་བདག་ཉིད་བསྟུ་བར་བྱེད་པ་ལས་སྟབ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་ངེས་པ་སྟེད་མི་རུས་སོ། ། ཞེས་གང་གིས་རང་གི་བདག་སྟེ་དམ་
 བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྟབ་བྱེད་ལ་རུས་པ་མེད་པར་ངེས་པ་འདི་ཉིད་གངས་ཅན་
 འདིའི་སྲུན་འབྲེན་གསལ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་
 ཚྭགས་ཁས་སྒྲངས་པས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བསྟུ་བར་བྱེད་པས་གཞན་ལ་
 ངེས་པ་བསྟེད་པར་མི་རུས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བར་གང་རང་གི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་
 སྟབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རུས་པ་མེད་པ་འདི་ཉིད་སྲུན་འབྲེན་པ་ཆེས་གསལ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན་པས། ཡིག་ཆར། མི་རུས་སོ། ། ཞེས་དང་། ཞེས་པ་མ་དག་
 གོ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། སྤྱིར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བསྟབ་བྱའི་དོན་གང་ཞིག ། ཆོལ་
 བ་གང་གིས་དམ་བཅས་པ་ཆོལ་བ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་བཞིན་དུ་བྱི་ཆོལ་ལ་
 ངེས་པ་བསྟེད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས། བསྟབ་བྱའི་དོན་འདིའི་སྟབ་བྱེད་གང་
 གི་སྟོན་རང་གིས་ངེས་པའི་སྟབ་བྱེད་དེ་ཉིད་བྱི་ཆོལ་ལ་བསྟན་དགོས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱང་སྲུན་འབྲེན་མ་ཐུབ་ན། རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་སྟབ་བྱེད་
 པ་རོལ་པོ་བྱི་ཆོལ་དེས་འགོད་པ་ནི་རེ་ཞིག་སྟེ་རིགས་སྟོབ་སྤྱིའི་ལྷགས་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག ། གངས་ཅན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་སྲུན་མ་ཐུང་ན། ཕྱིར་ལྷག་ནས་སྟབ་
 བྱེད་ཡང་དག་འགོད་དགོས་པ་ལ། གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱད་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་
 ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྟེ་སྟེ། མེད་པ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་སོ་སོར་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རུས་པ་རུས་ཅན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ནི། གཞན་དབྱ་
 མ་ལ་དམ་བཅའ་མ་བྱབ་པར་མ་ཟད་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེའི་

རྟགས་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པས། སྐབ་བྱེད་དེ་ནི་གྲངས་ཅན་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པའི་
རྩིས་འབྲང་ཙམ་ཡིན་པས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དོན་
གང་ཞིག ། གང་གིས་དམ་བཅའ་པ་དེས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ངས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་
དག་ལ་ངས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས། དོན་འདིའི་འཐད་པ་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཁོང་
དུ་རྒྱུད་པའི་འཐད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྐབ་པར་བྱེད་པ་
ནི། བ་རོལ་པོ་ཁོ་ནས་ཉེ་བར་འགོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་ལྷགས་
ཡིན་ན། ཞེས་པ་དང་། རྟགས་གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་གཞན་ལ་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ནོ། ། གཏན་ཆོགས་དང་། དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དམ་བཅའ་པའི་དོན་གྱི་
སྐབ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཁས་འཆེས་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་འབའ་ཞིག་ཉེ་བར་བཀོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྐྱེད་ལ། འདིར་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་བཞེན་
ནས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱི། ཡིག་ཆ་ལྟར་གསུམ་ག་ཙམ་བའི་རྟགས་སྐབ་དུ་བྱས་ཀྱང་རུང་
ངོ་། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལྡེ་པོ་དེ་ཆད་མའི་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་
པའི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་བྲངས་ནས། སྐབ་མཐའ་ཆེན་མོར། གཏན་ཆོགས་
གསུམ་གྱིས་སྐབ་པར་ཀ་ཤིས་བཤད་དོ། ། གསུངས་པ། དབྱེ་བསྐྱེ་ཞིག་ཡོད་དམ་
དཔུང། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་
དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འཁྱར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱེད་པ་ནི། ཆོག་
གསལ་དང་མཐུན་པས་རང་བཟོར་མི་བསམ་སོ། ། ཞེས་པའི་ཆོག་གསལ་གྱི་གཞུང་
ནི་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་བརྗོད་དགོས་ནའང་པལ་བའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་
ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། ལེགས་ལུན་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཡང་གཞན་
ལ་གྲགས་པའམ་ཕྱིར་ཚོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྩིས་དཔག་གིས་འགལ་བ་ངས་པར་

བཅོམ་དགོས་པར་ཐལ། མདོ་དང་ཁྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ནང་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་ལ་གྲགས་
པའི་སྒྲིབ་རྒྱ་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་
སྲུང་པག་པས་འགལ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེ་ན། ཞེས་
པས་བསྟན་ནོ། ། ལེགས་ལུན་གྱིས་སྐབས་འདིར་དངོས་སྲུང་བཀོད་ཀྱང་སྒྲིབ་ཆད་
མའི་གཞུང་སོགས་ན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྲགས་དེ་ཡང་ཚོལ་བ་དབང་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལ་བཅོམ་
དགོས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་སྟེ། གང་གིས་བཅོམ་
ན། དགོས་པ་དེ་འདྲའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་དེས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲིབ་
བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲིབ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གསལ་ནི། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་ནི་དེ་སྐད་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲིབ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲིབ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་
ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། ། དེ་ལ་བྱུང་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱིས་དེ་དག་གི་ཞེས་པས། རྒྱ་ཏུས་ན་མི་གསལ་བར་
འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྒྲིབ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་
ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པས་སྒྲིབ་
བའི་རྟགས་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་བསྟན། སྒྲིབ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཞེས་པས་སྐབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་ལ། བསྟོམས་པས་བསྐྱབ་རྒྱལ་ལན་ལག་
ལྟ་བུར་ཅན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་
པ་དག་ལ་ནི་ཡང་སྒྲིབ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་པས་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་གྲགས་པའི་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། སྐབ་བྱའི་ཆོས་དང་། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྟེ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
ལུན་གྱི་མཐུན་དཔེ་དང་། ཆོས་ཅན་བསྟན་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་

པས་རྟགས་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། ཆོག་དེ་དེ་དག་གི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཅ་རྟགས་ནི། དེ་ལ་དེ་དག་གི་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པས།
དེའི་རྒྱ་མཁོན་དྲིས་ལ། བསྟན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
པ་དག་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བཞག་པའི་
རག་དེའི་འགྲེལ་བའི་རག་ཡིན་ལ། རག་འདིས་ནི། ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་ལ་
རབ་དུ་གྲགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཆོས་དང་ལྷན་པ་ཉི་བར་
བབྱང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཆོག་ས་
འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་རྟགས་སྐྱབ་བསྟན་ལ། དེ་བསྟན་ཚུལ་གོ་བདེ་བར་
བརྗོད་ན། དེ་དག་གི་གྲངས་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་རྒྱ་དུས་ན་གསལ་མི་གསལ་
གཉིས་འདོད་པས། དག་ཅེས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་སྒྲ་མ་དཔེ་དང་བྱི་མ་
ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་ལ། གིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་སྐྱར་བས་དེ་གཉིས་རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་ཡོད་པ་དེ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་བེན་པར་འདྲ་བས་མི་གསལ་བ་སྐྱར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
ཅེས་པ་ཡིན་པས། གཏན་ཆོག་ས་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་
བསྟན་ནོ། ། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་ནི། གཞུང་དེ་ལ་སྟེ་དེས་སྐྱབ་རག་རི་ལྟར་བསྟན་
ཞེ་ན། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་
པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འདིར་ཉེར་བར་སྐྱར་
བས་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པས་

འདི་ལྟར་ཡན་ལག་ལྔ་སྐྱུར་བས་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་གོ་བ་བཞིན་ཞེས་དཔེ་
བསྟན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་སྐབས་འདིར་ཡང་། དངོས་སོ་རྣམས་
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པས་དངོས་སོ་རྣམས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
དེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ཤུགས་ལ་བསྟན། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་
བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་བྱབ་པའམ་རྟགས་དང་། འདི་
ན་རི་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མདུན་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་
ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མཐོང་བ། ཞེས་པས་དཔེ་འམ་དཔེ་ལ་བྱབ་
པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འདིམ་པའི་གོང་བུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
ན་ཡང་གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་
ཏུ་སེམས་ན་ནི། ཞེས་པས་དཔེ་དོན་ཉེར་སྐྱུར། དེའི་ཆེ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་
ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མཐུག་སྟུང་བསྟན་ནོ།

ཡན་ལག་གཉིས་པ་རྟགས་ལ་སྐྱུར་བ་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་པ་ཅམ་དང་སྐྱུར་བས། བྱས་པ་ནི། མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། ཞེས་པ་མར་
སྐྱུར་བས། དཔེ་ལ་བྱབ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བཤད་པ་དོན་གྱི་སྐབས་དང་ཡང་འགྲིག་
པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། གསུངས་ལ། རྗེ་བཙུན་པས། རྟོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་
དེ། བྱབ་པ་བརྗོད་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་གཉིས་པ་རྟགས་དང་། གསུམ་པ་
དཔེ་བརྗོད་པ་ཞེས་བཤད་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ལ་སྐྱིར་མིན་ཏེ། གསུམ་པས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། བྱང་རུའི་ཡིག་ཆར། དམ་བཅའ་ལ་ལྷ་བྱ་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་འདོག་རྒྱ་བྱས་
པ། ཆེག་གསལ་ལས། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་
ལོ། འོན་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་རྟོགས་ཆོས་དང་དཔེ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྲངས་ནས་
བྱབ་པ་བརྗོད་བ་ཆད་པར་གསུངས་པ་འགོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ཡིན་ནོ། ལུགས་
འདིར་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ཀྱང་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་

བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་ལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལྟར་ལན་འདེབས་སམ་ཡིན་ཟེར་དགྲ།

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ལེགས་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲེལ་ངག་འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཟོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཉེ་བར་སྦྱར་བས་གཏན་ཆེགས་གསལ་བར་བྱས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤར་ཡང་སྦྱོ་བ་དགག་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཆེགས་ཉེ་བར་སྦྱར་བས་གསལ་བར་བྱས་པ། ཡང་སྦྱོ་བ་དགག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས། གྲངས་ཅན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་ཅི་སྟེ་བཟོད་པར་བྱེད་ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་མེད་ཚུལ་དངོས་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་སྟོན་མེད་པར་མ་ཟད། སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་དུས་ན་མི་གསལ་པར་འདོད་པའི་རྩ་བུ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྦྱོ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདོན་གསལ་གྱི་བུ་མ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། གྲུབ་ཟིན་སྦྱབ་པ་དང་འགལ་མ་ངེས་དོགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་པས་རྒྱ་མཚོ་

དེས་པའམ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བ་དེ་ལ་གྲུབ་ཟིན་དང་
འགལ་དོགས་མེད་པ་གང་ཞིག བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་
མེད། དོགས་པ་དེ་དག་མེད་པ་དཔེ་སྟོན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆ་བའི་རྟགས་
འདིའི་གསལ་བ་བྱས་ནས་སྟོན་པར་སྲུན་འབྱིན་པ་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དོ། ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱུང་།

འདིའི་རྟགས་ནི། རང་གི་རྗེས་སྲུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་
རི་སྐད་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
བསལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། གཞུང་འདི་དག་རྟགས་
ཟུར་ཐ་མ་གཉིས་གོང་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་དང་པོའི་འཕྲོས་དོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
ཤུགས་བསྟན་ནོ། ། དེ་ལ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོགས་
པ་མེད་པ་གང་ཞིག འགལ་བྱུང་གི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་
ནི། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་ཉིད་ཏུ་དོགས་པའམ། གཏན་ཆོགས་འགལ་
བའི་དོན་ཉིད་ཏུ་དོགས་པ་གལ་ཡོད་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བས་བསྟན་ལ། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། བྱངས་ཅན་པས་མདུན་ན་གནས་པའི་གསལ་ཟིན་པའི་བྱམ་པ་སྐར་ཡང་སྒྱེ་བར་
མི་འདོད་ཀྱང་། དེ་འདིར་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པས། དེ་སྐར་ཡང་མི་སྒྱེ་བར་བསྒྲུབ་
སྟམ་པ་སྒྱེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་བྱངས་ཅན་པ་དག་མདུན་ན་གནས་པའི་
བྱམ་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ཡང་མངོན་པར་གསལ་བར་མི་
འདོད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་འདིར་དཔེ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། ཞེས་པས་
བསྟན། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཏུས་སུ་རུས་པའི་ངོ་བོར་རྗོགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། མི་
གསལ་བའི་རྩ་བྱམ་སོགས་སྐར་ཡང་སྒྱེ་བ་བཀག་པ་སྟེ། དོན་མེད་ཏུ་གསལ་ཟིན་
དཔེར་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་མངོན་པར་
གསལ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྒྱེ་བ་བཀག་པའི་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པ་ནི། བསྒྲུབ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །

གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པའི་མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མ་
བཀོད་ཀྱང་། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ནས། ཟླ་གྲགས་ཁྱོད་གྱིས་བུམ་པ་ཅམ་ལས་མ་
སྒྲས་པས། སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། ལྷ་མ་
བྱ་སོགས་དེར་ངེས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསྐྱུ་
ཏེ། ལྷ་མ་བྱ་སོགས་གྱིས་མ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་
སོགས་སྒྲས་གངས་ཅན་པས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའམ། རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོད་གཞིར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུ་བར་བཟོད་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། ། གོང་གི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོར་བསྟན་གྱི་
སྒྱུར་བ་དེར་མ་ཟད་དེར་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་གཞན་བདག་སྐྱེ་སྒྲ་བའི་གངས་ཅན་
གྱིས་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བཞིན་ཞེས་པའི་
སྒྱུར་བ་ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་ལ། སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཡང་ན་སྒྱུར་བ་འདི་ནི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་སྐྱེ་བར་
སྒྲས་པ་སྐྱེས་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དཔེར་བཟོད་པ་འདི་
ཉིད་དཔེར་བཟོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
དུ་བསྐྱབ་པས། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པར་གསལ་བར་འདོད་པའི་ཞེགས་
པར་ཐལ། དེས་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་

ལས། གལ་ཏེ་ཡང་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་མངོན་པར་གསལ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཞེས་པས་བསྟན་ནས། ལན་ནི། དེ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱས་སྐྱར་ཡང་མངོན་པར་
 གསལ་བ་དོན་མེད་པ་དེ་བསྟུས་ནས་བ་སྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་གསལ་བ་
 གཉིས་སྡོན་རྒྱ་དུས་ན་མི་དམིགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་འབྲས་བུའི་དུས་ན་དམིགས་པར་
 ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསལ་བ་ནི། འདི་བཀག་པས་གཞོད་པར་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི། སྐྱེ་བའི་སྐྱས་མངོན་པར་གསལ་
 བ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་སྐྱབ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་མངོན་པར་
 གསལ་བ་ལ་བཏགས་ནས་སྡོན་དང་ཕྱི་མར་མ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པར་ཆོས་
 མཐུན་པས་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྟན་ཚུལ་འདི་དག་ལྷ་བའི་རང་བཟོར་
 ཐལ་བའི་ཚོད་སྤོང་ནི། བཏག་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་ནས། ལེགས་ལྷན་རྗེས་འབྲང་
 ན་རེ། ལྷ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་བསྟན་ཚུལ་ནམ་པར་བཤད་པ་འདི་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞུང་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱས་པའི་དོན་དེ་འབྲ་
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་རི་སྐད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ནམ་པར་དཔྱོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་རི་ལྟར་
 བརྗོད་ཅེ་ན། ཞེས་པས་བསྟན་ནས་ལན་ནི། མདོར་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་འདིར་དེ་དག་མ་
 བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་ཁོ་བོས་རི་སྐད་སྐྱས་པའི་དོན་
 དེ་དག་བསྟུས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཆིག་གསལ་འདིར་
 རི་སྐད་སྐྱས་པའི་དོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཉགས་དཔེ་དེ་ཁོང་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ལྷན་ཀྱི་དག་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསལ་བ་ནི། འདིར་མ་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 སྤེད་ངོ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི་རི་སྐད་སྐྱས་པའི་དོན་བསྟུས་ནས་འབྲུག་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཤད་ན་རི་སྐད་སྐྱས་པའི་དོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་པས། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་སྒྱུ་ནི། འོན་གྱི་ངག་འདི་དག་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་
ཡིན་པས་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། མ་ངེས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་འདི་འཕྲོས་དོན་གྱི་ཚད་
སྟོང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་གསུམ་པ་བསྟོག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྟོན་མེད་ཚུལ་
ལ་བཞི། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བསྟོག་
དོན་ཁས་སྒྲངས་པས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་འཇུར་
གཉིས་ཀྱི་བསྟོག་དོན་པ་རོལ་གྲངས་ཅན་ཁོ་ནར་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
ལ་མིན་ཏེ། སྐར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་སོགས་དམ་བཅའ་སྟེ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཐལ་བར་འཇུར་བ་བསྟོག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་
པོ་ཉིད་འབྲེལ་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་བའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད་ཅིས་པས་
བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ཉགས་བྱུར་གསུམ་སོ་སོར་སྒྱུབ་པ་ནི། བསྟོག་དོན་
གྲངས་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཐལ་འཇུར་གཉིས་ཀྱིས་པ་རོལ་པོ་ཁས་
སྒྲངས་ལས་བསྟོག་པ་བསྒྱུབ་པས་ཁོ་རང་ལ་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་སོགས་ཉིས་པ་
མང་བོ་མཐོང་བར་འཇུར་བ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་འདོད་ནས་སྒྱུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ཐལ་བ་ལས་བསྟོག་པ་བསྒྱུབ་པས། པ་རོལ་པོ་ལ་ཉིས་པ་མང་བོ་ཅི་ཙམ་དུ་འཇུར་
བ་དེ་ཙམ་ཁོ་བོ་ཅག་མདོན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཞེས་པས་བསྟན་
ལ། ཉགས་བྱུར་གཉིས་པ་ཐལ་འཇུར་གཉིས་ཀྱི་བསྟོག་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པའི་དོན་དུ་འཇུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྒྱུབ་
པ་ནི་པ་རོལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྟེ་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ་
དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། སྐ་རྒྱུས་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་སོགས་བཞིན་

དུ་སྐྱ་བ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་མི་བྱེད་པར་བརྟེན་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་
 སྐྱ་བ་པོ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བ་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བཅས་སྐྱ་གྲངས་ཅན་ལ་ཐལ་བས་བསྐྱབས་པ་ན་
 བསྐྱོག་དོན་འཕེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་ནི། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་
 པའི་དོན་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི། ཐལ་བ་བསྐྱབ་
 པ་ནི། ས་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་སུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་དང་། བྱབ་བསྐྱབ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་
 སྐྱ་བ་ལ་ཐལ་བ་བསྐྱབས་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་ག་
 ལ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་ནམས་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་དང་། ཞགས་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྐྱ་བ་པོ་
 རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱས་པ་ཡོད་ན་སྐྱ་བ་པོའི་
 བརྟེན་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་གང་ལས་གཞུང་འདི་ལ་བསྐྱོག་དོན་དམ་བཅས་
 པས་གཞན་གྱིས་ལྷགས་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷགས་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པའི་རྗེས་འབྲང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་ལྷགས་བཅས་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་
 པ་ག་ལ་ཡོད་དེ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གང་ལས་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ལྷགས་
 རྟེན་པར་འགྱུར་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་ཆོག་གསུང་
 པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་། ཅས་པས་བསྟན་ཏོ། ། གསུམ་པ་དེ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་
 བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ནི། རྣམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་
 རོལ་ན། ། རྣམ་མཁའ་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། ། གལ་ཏེ་མཆན་ལས་སྟར་སྟར་ན། །
 མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་
 ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་པར། ། གཟུགས་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར། ། ཐལ་བར་སྟར་

ཏེ་དོན་གང་ཡང་། ། རྒྱ་མེད་པ་ནི་གང་ནའང་མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ། རྒྱ་མེད་འདས་པ་དངོས་པོ་མིན། ། རྒྱ་མེད་མཚན་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར། ། རྒྱ་མེད་
འཆི་བ་མེད་པ་ཡི། ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་པལ་
ཆེར་ཐལ་བ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བར་མཛད་དོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། མཚན་ཉིད་ཐོགས་རེག་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་རོལ་ནས་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཡོད་ན་
དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་དང་། གཞུགས་གྱི་རྒྱུར་མ་གཏོགས་པའི་
གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། གཞུགས་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། དོན་གང་རྒྱ་
མེད་ན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱེ་སྐྱས་ཐུང་འདས་དངོས་པོར་ཁས་
སྲངས་པ་ལ། དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
ཐལ། རྒྱ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་
ནོ། ། རྒྱས་པར་རྟེན་ཆེན་ལྟོས། །

བཞི་བ་ཙོད་སྟོང་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཙོད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་
གཞུང་རྣམས་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོར་དག་དུ་མ་གསུངས་ན། སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟོར་དག་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུང་ངེས་པར་གསུང་དགོས་ཏེ། སྟོར་དག་
རྒྱས་པར་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་མཁན་པོ་རྣམས་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་
ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དག་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་
ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པས། སྟོར་བ་དུ་མའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་སངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དག་དག་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་མི་རྟོག། འོན་ཏེ་སྟོར་
བའི་དག་རྒྱས་པར་བཞེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འགྲེལ་བ་མཁན་པོ་
རྣམས་གྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ན། ཞེས་པས་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་ལ་ནི། སྟོར་
དག་ངེས་པར་བཞེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཙོད་བསྐྱོད་རང་འགྲེལ་ལས་སྟོར་

ངག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚྱོད་པ་བསྒྲིག་པའི་
འགྲེལ་བ་མཛད་པ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་ངག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། འདི་ནི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ལས་དོན་ཐོབ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཅ་
བའི་ཉགས་བྱུར་བཞི་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ།

སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱུད་ནི། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་
ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཁས་མི་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཞེས་
འཕང་ན་རང་རིག་སོགས་ལྟར་རམ། ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་ལྟར་གང་བྱས་ཀྱང་རིགས་
ལམ་མང་ངོ་། ། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱ་
གུ་སོགས་སྦྱི་ཅམ་འཛོག་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཚྱོད་གཞི་ཕྱ་གུ་སྦྱི་ཅམ་
བབྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཡིག་ཆར། ཕྱ་གུ་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་སྡེ་མ་
ནམས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་ལས་དོན་སྟོང་བྱན་ལྟར་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དུས་
ན་མི་གསལ་བར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ནམས་འཛོག་སྟེ། གསལ་བ་སྤྲར་
ཡང་སྦྱི་བར་གངས་ཅན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལ་སྦྱི་ཅམ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
བསལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་སྦྱི་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
སྐབས་འདིའི་འགོག་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལ། གོང་དུ་ཅ་ཤེས་ལས་ཉན་
ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་བདེན་དངོས་གཙོ་བོར་འགོག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གངས་ཅན་གྱི་ཕྱ་གུ་སོགས་རང་རྒྱུའི་དུས་ན་ཡོད་པར་
འདོད་པ་དང་བདག་སྦྱིས་སུ་འདོད་པ་དང་། དངོས་སྤྲས་འདོད་པའི་བདེན་དངོས་
འགོག་ཀྱང་། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྦྱི་དང་། དངོས་སྤྲས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་

པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྤྲུལ་དང་དོན་གྱི་
མདོར་འདོད་པའི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་
ཟིན་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་ཅིང་སྟེ་བར་མི་འདོད་པས་རང་སྟོག་གཙུག་པོ་དང་
ལྷ་གྲུ་གཉིས་ཀ་འདོད་ཀྱང་བདག་ལས་སྟེ་བར་མི་འདོད་དེ། སྟེ་བར་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མི་གསལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཐལ་ངག་དེ་དག་
ལ་བཞེན་ནས་བདག་སྟེ་དམ་བཅའ་དོར་བ་ན་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟངས་དུ་དམ་བཅའ་
དོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདག་སྟེས་སུ་དམ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
བསྟུབ་པ་ན་རྒྱ་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བ་འདོར་
ལ། དེས་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་དོར་བས་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་
པའི་གཞི་སྟོག་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་སྟངས་དུ་བདག་སྟེ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རེ། སྟོར་བ་ཕྱི་མ་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེས་སུ་ལས་
གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་
གྲུབ་ལ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་ཙམ་བཟུང་ན་གོང་གི་མ་ངེས་པའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་སོགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བདག་སྟེ་མེད་པ་མི་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་
ཡང་ཤེས་རིག་གི་སྟེས་སུ་བཞག་ན་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིན་
ན་ཆོས་ཅན་ལ་སྟེས་སུ་ལས་གཞན་སྤྲུལ་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིག་
ཆ་ལྟར་གྲངས་ཅན་གྱི་དོར་སྟེས་སུ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ནམས་དང་། དེའི་
དོར་སྟེས་སུ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། ། དེའི་དོར་སྟེས་སུ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་
རྒྱས་ཟེར་བ་དང་། དེའི་དོར་མ་བྱུང་བེར་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་ལ་
རག་ལས་སོ། ། གྲངས་ཅང་ཡིས་གསལ་ཟིན་སྤྲུལ་ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་དང་བདག་

ལས་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཁས་ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་
པ་མིན་ཏེ། རེ་སྐྱེ་བར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགལ་བའི་སྒྲོན་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཡིན་ན། བདག་
ལས་སྐྱེ་བས་བྱུང་བའི་ལས་འགལ་བྱུང་བའི་བ་ཡིན་ལ། མ་ངེས་པའི་སྒྲོན་ནི། བྱམ་
པ་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱུང་ན། ལྷན་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ངེས་མི་བྱུང་བའི་དོན་
ཡིན་གྱི། བྱུང་པ་མ་ངེས་ཞེས་པ་མིན་ནོ། ། འགྲེལ་བའི་ཐ་སྟད་ཅམ་ཡིན་པ་ཞེས་
པས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྟད་པ་བསྐྱབ་པ་མིན་གྱི་ཅམ་སྐྱས་ཐ་སྟད་ཅམ་ལས་རང་བཞིན་མེད་
པ་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་སྐྱུར་མེད་པར་བརྗོད་འདོད་ལ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་ནི་མི་ལྟན་རྣམ་བཅད་སོགས་ལ་ཁོ་ན་ལྟ་བུའི་ཆོག་ཕྱད་
དངོས་སུ་སྐྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་སོགས་ཀྱི་དབང་ལས་དོན་དེ་
དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ། དཔེར་ན། སྐྱ་བསང་བྱ་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་ནམ་ཞེས་
ངི་བ་ན། དེ་འཕོངས་སྐྱེན་ཞེས་པས་དེ་གོ་བ་དང་། སྤིད་སྐྱབ་ལས་འཕོངས་སྐྱེན་པ་
མཆོག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ངི་བ་ན། དེ་འཕོངས་སྐྱེན་ཞེས་པས་དེ་ལས་མཆོག་མེད་
པ་གོ་བ་བཞིན། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། སྐྱ་དེའི་དོན་དེ་
སྟོན་པ་སྐྱབས་བབས་ལ་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་པ་སོགས་ཡིད་དཔྱད་གྱིས་ངེས་ཏེ།
རྟོགས་ཁ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་བསྐྱབ་པ་སྐྱབས་བབས་ལ་
ཡང་ཡོད་དགོས། ཞེས་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་བབས་ལ་བདེན་ཞེན་ཆེ་བ་
མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། བདེན་ཞེན་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་
པ་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྟོགས་སྐྱུར་འགོད་པ་སྐྱབས་བབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་

ཆར། དེ་འདྲ་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ། ཞེས་
དང་། ལམ་རིམ་ལས། དང་པོ་ནས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འཁྱར་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟགས་རུང་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་ཞེན་
ཀྱིས་དམ་བཅའ་བ་གཅིག་དང་། ཞེས་དང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་འཁྱར་ཐལ་འཁྱར་ཡང་
དག་ཏུ་འགོ་ཁ་མ་དང་སོང་མ་ཐག་པ་ལ་ལྷ་གྲ་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་འདོད་པས་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲའི་དངོས་སྒྲ་བས། རྟེན་འབྲེལ་ལ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱབ་པར་དམ་མི་བཅའ་བར་ཐལ། རྟགས་བྱབ་ལ་ལན་མི་འདེབས་
ཤིང་མི་ཐེབས་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་མ་དོར་
ཡང་གཞོད་པ་མཐོང་བས་བསྟོན་འདིང་ནས་ལན་མི་འདེབས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟགས་
པའི་སྟོད་རུང་དུ་སོང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲ་བདེན་མེད་རྟགས་ཁ་མའི་དངོས་
སྒྲའི་རྒྱུད་ལ། ལྷ་གྲ་བདེན་མེད་འཛིན་པའི་ཡིད་དུ་དཔྱོད་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་
ན། དེ་འཛིན་པའི་ཐོས་བསམ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཟེར་
ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ནས། ལྷ་གྲ་བདེན་ཞེན་
ཀྱིས་འདོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷ་གྲ་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་འདོད་ན། དེ་ཡིད་
དཔྱོད་ཀྱིས་ངས་པ་དང་། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བདེན་མེད་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
བཞིན་དུ་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་དམ་བཅའ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་དེ་འདྲ་
ཐལ་འཁྱར་ཐལ་འཁྱར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པ་ལ་ཡོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་དེ་འདྲའི་དངོས་སྒྲས། ལྷ་གྲའི་སྟོང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱབ་པ་
དང་། ལྷ་གྲ་བདེན་མེད་གཉིས་ཐལ་འཁྱར་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་ཅར་
དུ་ངས་པ་དངོས་སྒྲའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་དུས་མཉམ་པས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
སྒྲུར་བའི་ཚུལ་གསུམ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟགས་པས་སྒྲུར་ངག་འགོད་མི་

དགོས་ཤིང་གཞན་གྲགས་ལས་ཐལ་འགྱུར་བཟང་བ་དེས་ཤེས་སོ། ། འོག་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་མི་རྣམས་གསུངས་པ་སྦྱབ་བྱེད་བཟླ་དོན་བཅའ་ཆེ་བ་
 དང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱག་གོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ཁ་
 མའི་ཐལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐུ་གུ་བདེན་པར་འདོད་པས་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ལ་བཞེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་
 ཐལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་བཀོད་ཀྱི་དུས་སོ་སོར་ཡོད་པས་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་
 པའི་སྟོན་ནས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་གྲང་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་རུང་དུ་སོང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ཆེ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་གྲང་སོང་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་འདྲིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་
 སོགས་སྦྱེས་རྗེས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོང་འོག་སུའི་ལྷགས་ལ་དངོས་སྤྱི་
 རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་འདྲིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་འདོག་མི་ཉན་པས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྟོར་གྱུར་ཁ་མ་བག་ཆགས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་དང་པོ་རང་རྒྱུད་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་མི་འདུག་
 པར་མ་ཟད་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྟོག་གའི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་ཙམ་བསྟན་འདོད་ནས་
 དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མང་པོ་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དུ་མའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་བདག་
 སྦྱོར་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དོན་དམ་པར་ནང་གི་ཞེས་སོགས་སྦྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 ཆོས་ཅན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་། རྟོག་གེ་པ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གེ་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས། དབུ་མའི་ལྷ་

བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། ཞེས་པ་དང་། ཐལ་ཆོས་ནི། ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་
རྟོགས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་བྱི་བར་སྒྱུར་ཀྱང་ཆོག་ལ། སྒྱུར་ངག་ཇི་ལྟར་བཀོད་པ་ལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་
ཞིག་གང་འདི་རྟོགས་དུ་འདིར་སྒྱུར་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། འོན་ཏེ་ཐང་བར་ནང་གི་
སྒྱེ་མཆེད་ནམས་བདག་ལས་སྒྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་
པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་ནོ། དེའི་
ནང་ནས་གང་གིས་འདི་རྟོགས་དུ་བདག་སྒྱེ་འགོག་པའི་རྟོགས་འདིར་བཀོད་པའི་
སྒྱུར་བའི་ཆོག་ལ་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འོན་ཏེ་ཐང་གི་བྱང་པར་
སོགས་སྒྱུར་ནས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འོན་ཏེ་ཐང་མན་རྟགས་སྒྱུབ་ཏུ་བྱས་ན་ཡིག་
ཆར་འབྲེལ་ལོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལྟ། དང་པོ་ཕྱོགས་སོགས་མ་གྲུབ་པས་བདག་སྒྱེ་
འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་འོན་ཏེ་ཐང་གི་བྱང་པར་སྒྱུར་བ་
འོན་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་བྱི་བ་ནི། ལེགས་ལུན་ཁྲོད་ཀྱིས་བདག་
སྒྱེ་འགོག་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་འོན་ཏེ་ཐང་པའི་བྱང་
པར་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་གང་ལ་སྒྱུར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདིར་
འོན་ཏེ་ཐང་པར་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་པས་
བསྟན་ནོ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་བའི་ལན་དགག་པ་
ལ་གཉིས། དང་པོ་ལན་ནི། གལ་ཏེ་འདིག་རྟོན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་བར་ཁས་སྒྲངས་
པ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་ན་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་དེ་བསྒྱུབ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་ཏེ། འདིག་
རྟོན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་དགག་མི་རུས་པའཕྱིར་ཏེ། དེ་འགོག་ན་

ལས་སྒྲངས་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཟེར་ན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་དང་པོ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། དང་པོ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དེ་དབྱུ་མ་པ་རང་ལ་སྟོས་ཏེ་མི་དགོས་པ་ནི། དེ་སྐྱུར་བའི་དགོས་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱུ་མ་པས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་སྒྲངས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོན་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་མ་སྐྱུར་བ་བཞིན་སྐྱབས་གྱིས་ཀྱང་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་ནི། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་དང་། བྱབ་སྐྱབ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའི་མུ་གུ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན། བདག་གིས་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས། དབང་ཕྱག་གིས་མ་བྱས། དུས་གྱིས་མ་བསྐྱར། རྩལ་ཕྱ་རབ་ལས་མ་བྱང་། རང་བཞིན་ལས་མ་བྱང་། རོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་བྱང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་མ་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ས་བོན་ཡོད་ན་མུ་གུ་ཇི་བཞིན་ཏེ། ། ས་བོན་གང་ཡིན་མུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། ། དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ལྟར་ཉག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། ། དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། ། དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་ཕྱིར། ། དེ་ཕྱིར་ཆད་མིན་ཉག་མ་ཡིན། ། ཞེས་འཆད་དོ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་བྱང་བ་རྒྱལ་མ་སྟོས་པར་མ་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་དང་རྩ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྐང་པ་དང་པོས་སྟོས་བྱབ་དང་། བར་བ་གཉིས་གྱིས་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པ་དང་། ཐ་མས་ངས་ན་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བར་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་བདག་གཞན་གང་ལའང་དོན་དམ་མ་སྐྱུར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་མི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་

རིགས་པས་དགག་ཚུལ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་བྱད་པར་སྐྱར་བེར་ན་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དག་གི་ལྷགས་བཞག་
པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་སྦངས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་
པའི་ལྷགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་བཀག་ན་ལེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། ། ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་གི་ནམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་སྦངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉམས་པའི་ཐུ་སྟེགས་པ་
དག་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ལོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་
པར་རྟོགས་སོ། ། ཞེས་བས་ཐལ་ཆོས་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་ལྟོས་ཏེ། བྱད་པར་
བརྫོད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་སྟེ་གོ་སྐྱེའོ། ། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་
རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ། མི་དགོས་པ་ནི། གཞུང་གང་ལས་དོན་དམ་སྐྱར་བ་དེ་ལ་
འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་
པས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཐའ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱོད་པ་
མེད་པར་རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཁས་ལེན་པས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་
ཀྱང་མདོ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ནམ་བཞག་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
ཆོས་ནི། གང་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་། བྱད་པར་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འབྱུར་
བ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རྟོགས་
ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཉགས་སྐྱབ་ནི། འཇིག་རྟེན་པས་ནི། བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་སྟོད་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་ས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་ངོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོབ་དཔོན་
ཡང་དེ་ལྟར་ནམ་པར་བཞག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་དོན་ནི། དེའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱད་པར་དོན་མེད་
 པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། ། ཞེས་ཏེ་སྒྲུའོ། ། གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་
 དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲུའི་ལན་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ། བྱངས་ཅན་གྱིས་
 དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་མིག་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་བ་དགག་འདོད་ནས་ཆོས་
 ཅན་ལ་སྐྱར་བེར་ན། ཞེས་པའི་ལན་གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་བ་དགག་
 པར་འདོད་ནས་བྱད་པར་འདི་འགོད་པར་བྱེད་ན་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། གཉིས་པ་
 དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལེགས་ལྡན་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་འཐད་པ་ནི། དེའི་ཆེ་
 ལེགས་ལྡན་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་པའམ། གཞི་
 ཏྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཏྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་དོན་དམ་
 པའི་མིག་སོགས་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཏྟགས་རིམ་བཞིན། དེའི་
 ཆེ་རང་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པའམ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྱེ་མཆེད་ནམས་
 ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་མིག་སོགས་ཀུན་
 རྫོབ་པ་ཚེད་གཞིར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཉེས་སྤོང་
 ནི། སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་ཡོད་ལ་དེ་ཚེད་གཞིར་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་ནི། ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། ཏྟགས་ནི། གལ་
 ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་དགག་
 པ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཞེས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་གང་གི་བྱད་པར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཏྟགས། འོ་ན་དོན་དམ་པར་
 ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་དང་། འདི་གང་གི་བྱད་པར་ཡིན་ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྐྱོན་སྤོང་ནི། བྱད་

པར་དེ་སྐབ་བྱའི་ཚས་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱར་ཏེ། མིག་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྩོད་གཞིར་བྱས་
ནས་དེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་
ཀྱན་རྫོབ་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པ་སྦྱོས་པ་ནི། སྐྱེ་
བ་འགོག་པའི་བྱང་པར་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པས་རྟགས་ཚས་རིམ་བཞིན་ནོ། ། གཉིས་
པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་མིག་
སོགས་ཚས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་ལ་དེ་སྐད་མ་
སྦྱས་པ་གང་ཞིག་སྦྱས་ན་ཡང་གཞན་གྱི་ཚོལ་ལ་སྦྱོས་ནས་ཚས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱངས་ཅན་དག་གིས་མིག་སོགས་དབུ་མ་
པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྩིས་སམ་དོན་དམ་དུ་འདོད་ཀྱི། བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་
པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཚས་ནི། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ནི། དེ་
ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ན། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ་སྦྱས་སོ། ། སྦྱས་ན་
ཡང་གཞན་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་
སྐབ་ནི། ས་རོལ་བོ་དག་ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩིས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་
ལྷངས་པའི་བྱིར་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པར་ཁས་མ་ལྷངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་
སོ། །

དེ་ལ་ལེགས་ལུན་ལུགས་ལ་ཤེར་སྐྱོན་དངོས་བསྟན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བར་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་ཚས་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚོད་བརྗོད་ལས་
འཕྲོས་ཏེ་མཉམ་བཞག་གི་དོའི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་མེད་སྐབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
བྱིར། འོ་ན་དེའི་ལུགས་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱངས་ཅན་སོགས་ལ་མཉམ་བཞག་གི་དོར་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སྐབ་དོན་མེད་
པའི་བྱིར་དང་། བདག་སྐྱེ་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་པར། མཉམ་བཞག་གི་དོར་དགག་

པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དགོས་པ་མཉམ་བཞག་གི་དེའི་སྐྱེ་བ་འགོག་
པ་ལ་མཐའ་གཅིད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཀོད་པས། བདག་སྐྱེ་འགག་པ་ལ་སྦྱར་བྱང་
པར་མི་སྦྱར་ཏེ། དབུ་མ་སྦྱིང་པོ་རྩ་འབྲེལ་དུ་མ་སྦྱར་བར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཤེར་སྦྱོན་ཆིག་ཟིན་གྱི་དེ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
དེའི་དངོས་བསྟན་ལ། བདག་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་རྟགས་སོགས་སྤར་ལྟར་
བཀོད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྦྱར་བ་ཡོད་ཅེས་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སྦྱོན་བཞེད་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་བ་དགོས་ཚུལ་སོགས་དང་འགྲིག་གམ་
སྟུང་སྟེ་དབུང་།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ན། ཡིག་ཆར། སྐབ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་
སྦྱར་བེར་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བ་ནི། ཞེས་པ་དང་། ཆིག་གསལ་
ལས། ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་བའི་ཉེས་སྤོང་ནམས་ལེགས་ལྟན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། ཡིག་ཆར། དེས་ན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཞེས་གསུངས་པས། ཆིག་
གསལ་ལས། སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་མི་རུང་པས་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྦྱར་
ཞེ་ན། ཞེས་ཐོགས་སྤར་བ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེས་འོག་གི་གངས་ཅན་ལ་སྟོས་ཏེ་བེར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་བའི་
དོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིད་ཕྱིར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བར་གོ་ཆེད་ཡིན་
ཏེ། གོང་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡང་དེའི་དོན་མེད་ཚུལ་བཤད་འདོད་ནས་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ལ་སྟོམ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེས། ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ་ལ་གྲུབ་མཐས་ཁ་
མ་བསྦྱར་བའི་འདིག་ཉེན་པ་དང་། ཁ་བསྦྱར་པའི་གངས་ཅན་པ་དང་། རྣང་པ་ལ་
སྟོས་པའི་དགོས་མེད་ཅེས་ས་བཅད་ལྔ་དང་པོ་ནི། ལེགས་བཤད་སྦྱིང་པོ་ལས། རང་

ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱར་མི་དགོས་ལ། གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས། འདིག་ཏེན་
གྱི་ཐ་སྟད་དུ་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་དགག་མི་རིགས་པས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་པར་
སྐྱར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལ། ཡིག་ཆ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ཏོ། །
ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འདྲིན་པ་རྣམས་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
དོན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ནས། ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་
རྒྱུ་པ་ནས། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་པ་ཕྱི་ཆོལ་གྲངས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་དགོས་
པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དབུ་མ་པར་སྐྱར་བ་དང་ནང་འགལ་ལ། དེ་སྤྲུལ་མའི་ཉེས་
སྤོང་མ་ཁྱུས་པར་རྩ་བའི་ས་བཅད་བྱས་པ་ཡང་། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་གང་གི་
བྱང་པར་ཡིན། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་འབྲེལ་དང་འགལ་སྒྲུལ་
སོ། ། ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀོད་པ་ལ་
ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱར་
བར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་ལའམ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱར་བ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་པ་
ཡིན་ནོ། ། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་རྟོགས་
དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་གཞིར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟོས།

༥ གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འདྲིན་པའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་
པོ་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དཔེ་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དཔེ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ངེ་ལྟར་རམ་ཡང་དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་སྤྱི་ཙམ་བཟུང་
གྱི་ཆོལ་སོ་སོའི་འདོད་པའི་བྱང་པར་སྐྱར་མི་རིགས་ཏེ། བྱབ་མཐའ་རང་རང་གི་
འདོད་པའི་བྱང་པར་སྐྱར་ན་དཔག་བྱེད་རྟགས་དང་དཔག་བྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
ཐ་སྟད་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅི་སྟེ་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་གཉིས་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱང་པར་འདྲིན་ན་ནི་རྟེན་

སྲ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སྲ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པས་
 སོ། ། གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱི་དཔེ་ནི། ཆོས་ཅན་
 ལ་ཁྱད་པར་དོར་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟ་དེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པས། བྱེ་བྲག་པ་ལ་
 ཚྱོད་ཆེ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཚྱོད་གཞིར་འདིན་ན་པ་སྟོན་ལ་མ་གྲུབ། ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་འདིན་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས། གཅེར་བྱ་པར་
 ཚྱོད་ཆེ་བྱས་པའི་སྐྱ་འདིན་ན་གཅེར་བྱ་པ་དང་སྟོན་ཡོད་རྒྱུ་གསལ་གྱི་སྐྱ་འདིན་
 ན། བྱེ་བྲག་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལྟར་གཤེད་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྐྱ་འདིན་ན་ནི་དེ་པ་སྟོན་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། ། འོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་འདིན་ན་ནི། དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱེ་བྲག་པས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་བ་ནའང་བྱས་པའི་སྐྱ་འདིན་ན་ནི། དེ་
 གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པོ། ། འོན་ཏེ་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་རང་ལ་
 མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔག་བྱ་སྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་དོར་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་ཆེ་ཆོས་ཅན་བཞིན་དུ་འདིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་པ་
 ཆོས་སྲ་འདིན་ན་ཅི་རིགས་པར་སྟེ་གནས་མ་བྱུ་མ་གཏོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པ་
 རང་ལ་མ་གྲུབ། དེ་འབྲེལ་རྒྱ་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་འདིན་ན། བྱེ་བྲག་པར་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འདིག་པ་ཡང་གཤེད་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་
 ན་ནི། དེ་པ་སྟོན་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་སོ། ། ཐལ་ཆོས་གཉིས་མདོར་
 བསྟན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དོན་བདག་སྐྱེ་སོགས་ལ་སྐྱར་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ། དོན་
 དམ་པར་ཞེས་པ་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པས། དེ་བཤད་ཀྱི་གྲངས་ཅན་སོགས་

དང་ཚྭ་ཆེ་སྐབས་འདིར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དོར་
བའི་མིག་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་སྦྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་སྦྱོན་དེ་དག་མེད་
པར་ཐལ། དཔེ་ལ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དཔེ་མི་རྟག་པའི་སྐབས་འདིར་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྦྱི་ཙམ་འཛིན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་
རིམ་བཞིན་དེའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྦྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་བྱང་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེན། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་དགག་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དོན་མི་འཐད་པ་
ལ་གསུམ། དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི། ལེགས་ལུན་བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་
ཙམ་འཛིན་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
འདི་ལྟར་སྐབས་འདིར་རིགས་ངོའི་དེ་ཁོ་ནར་སྦྱོ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
འདོད་ཆེ་དེའི་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་
བོ་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ནི་ཉམས་པར་བྱས་ནས་མ་འཁྲུལ་བས་རྟེན་པར་ལེགས་
ལུན་འདིས་ཁས་སྐྱངས་པ་གང་ཞིག མ་འཁྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་ལ་རྟུན་པ་མེད་
དེ། འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟུན་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྦྱོ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་
ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟེན་པ་ནི། ཉམས་
པར་གྱུར་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་དོ། ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་སོ། །

འདི་ནི་ཡིག་ཆར་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ལྷག་
མཐོང་ཆེན་མོ་དང་སྟོང་བུན་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རྟེན་པར་ལེགས་ལུན་

རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཆེ་སྐབས་འདིར་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་སྦྱེ་བ་བཀག་པ་སྦྱབ་
 བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མིག་སོགས་གྲངས་ཅན་གྱིས་
 མ་འཁྲུལ་པའི་རྟེན་དོན་དང་། རང་ཅག་དབྱ་མ་པས་འཁྲུལ་པའི་རྟེན་དོན་དུ་འདོད་
 པ་ལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དོན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟེན་པ་ནི། རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཉིད་
 ཏོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་རྟགས་སྦྱབ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་འདིས་རང་
 ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཉིད་ཏོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་རྟགས་སྦྱབ་ནི། གང་གི་ཆེ་ནས་
 འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པས་བསྟན་ལ། བྱ་སྦྱབ་ལྷག་མས་སོ། ། དེ་ལྟར་སྟོང་སྟོན་ན་
 གསལ་བས། འཇམ་དབྱངས་དགའ་ལྡོས། སྟོང་སྟོན་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་དང་མཐུན་
 པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་ཏོ། ། འདི་ནི་ཡིག་ཆར། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་
 འོག་དུ་འཆད་ཏོ། ། ཞེས་དང་། འོག་དུ་འོན་རྟེན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་སྟོ་
 འཁྲུལ་བས་མ་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟེན་
 ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་པ་ནམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཉམས་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་ཅེས་
 བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྷན་གྱི་དབྱ་མ་སྟིང་པོ་ལས། མཉམ་བཞག་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་ན་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བཟླག་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་སྦྱར་ནས་
 བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྷན་སྟིང་པོ་ལས། རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་
 པ་ཉམས་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟིང་ནས་ཀྱང་གཞན་དུ་བཤད་པ་དང་ཚུལ་འདི་
 གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོགས་སྒྲངས་པའི་དོན་ནོ། །

དོན་བསྟན་ན། སྤྲུལ་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
 འདོག་མི་རྟུས་པས་རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་རྟེན་དོན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། མ་འཁྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་ལ་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྩུན་པ་མི་ཡོང་བའི་བྱིར་
ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན་ཡུལ་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་ན་དེའི་རང་མཚན་ལ་
ཚད་མར་འགོ་དགོས་པར་འདོད་པ་བཀག་ལ། རྩི་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། བྱིན་ཅི་
ལོག་མ་ལོག་གི་ཤེས་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་འགོག་ཆེད། ཡིག་ཆར། འདིའི་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱ་རིགས་ཏེ་རྟེན་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། འདིའི་
བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཡུལ་ལ་འཐད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་དུ་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཐ་དད་
པ་སྟེ་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ན། བྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་ཞེས་པའི་དེ་ཡུལ་ཅན་དང་བྱི་མ་
གཉིས་ཡུལ་བདེན་རྩུན་གཉིས་ལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་འོ་ན་ལམ་རིམ་
ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
གཉིས་ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པས་རྟེན་པའི་དོན་དང་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལྟར་ན་མི་རུང་ཞེས་པ་ཡིན་པ་རྟགས་
ཀྱིས་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱིར་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱས་ཆོག་པ། ཆོག་གསལ་ལས། རྩུ་
བཤད་སྐབས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི། ཞེས་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཞེས་འཛིན་མཁན་
གྱི་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན། ཡིག་ཆར་ཡང་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བ་དངོས་བབྱུང་ནས་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། བྱི་མ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སོགས་མཉམ་བཞག་
མ་འཁྲུལ་བའི་དོར་མེད་པར་སྐྱབ་པས་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དུ་ཁས་སྦྱངས་ལ།
གངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པས་མཐུན་སྣང་བ་
མེད་དེ། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་དེ་དག་རིགས་དོའི་
དོན་དམ་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་ལ་དེའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་

འགྲོ་དགོས་པ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། དང་པོ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་
 ཚད་མར་མ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡུལ་གཉིས་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིར་བསྟན་
 བས་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མིག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་
 རྟོགས་པར་ག་ལ་འཇུག་ཏེ། མི་འཇུག་བར་ཐལ། དེ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་སྟེ། སྤང་བ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་
 རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སྐྱེད་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་དཔེ་ནི། གང་གི་ཆེ་
 རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཞེས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འདྲིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི། ཞེས་དང་། རྟགས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 གིས་ཡོད་པར་འཇུག་བའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འཇུག། ཞེས་པས་
 སོ། ། གཉིས་པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་དེ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
 ཤེས་པས་མིག་སོགས་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་
 པ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མིག་སོགས་ཆ་ཅམ་ཡང་རྟོགས་པར་
 མི་འཇུག་བར་ཐལ། དེས་ཡང་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་པ་
 རང་མཚན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཤེས་པས་སྐྱེད་མི་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་
 ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་མི་འདོགས་
 པ་དེའི་ཆེ་ན་ཡང་གང་གིས་ན་དེའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་ཡོད། ཞེས་པས་སོ། ། གསུམ་པ་དེ་ལྟ་
 གྱི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཐལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་མདོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། དོན་
 གྱིས་འགལ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། སྒྲུབ་པའམ་བཟློག་པར་བྱ་བ་སྟེ། མེད་ཕྱིར་ང་ལ་

ལྷན་ཀ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། དེ་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཞོག་མི་རྣམས་ལན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་མིག་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོར་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤར་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བའམ་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་རྟགས་སོགས་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཞོག་པ་མེད་པ་ཉིད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་ནོ་དང་། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མིག་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དཔེ་དང་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཚོད་ཆེ་འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྲོ་དང་མི་རྟག་པ་སྦྱི་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་ཀྱང་། མིག་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཆད་མ་གང་དུ་ཡང་མ་སོང་ཀྱང་མིག་སྦྱི་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་རང་བཞིན་སྟོང་སྤྲོ་ཐལ་འབྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་དངོས་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་པས། དཔེ་དང་ཡང་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་སྤྲོའི་སྦྱི་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱི་བྱད་པར་

བཟོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྒྲི་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྟེ་བ་དག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མ་སྒྲངས་
ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ལེགས་ལུན་གྱིས་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལ་
གཉིས། དང་པོ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནི། རྟོལ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གི་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་མཐུན་སྒྲུབ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དེ་ཁྱོད་གྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་གི་རྟགས་ལ་འང་ཆད་མ་གཉིས་གི་རྟེན་དོན་ཐུན་མོང་བ་
མི་ཡོད་ཚུལ་སྒྲུབ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ནི། ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །
ཞེས་པ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གི་ཉེས་པ་བཟོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་འདི་
ཉིད་ནི། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་བཟོད་
པ་ལ། ཞེས་པས་ཐལ་ཆོས་བསྟན་ནོ། ། འདི་འཇམ་དབྱངས་དག་འཁྲོལ་ས་བཅད་
གོང་མའི་མཐུག་ཏུ་སྒྱུར་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ལམ་རིམ་གྱི་དགོངས་
པའོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་དེ་ལེགས་ལུན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱུད་གི་སྒྱུར་
བ་ལ་ཕྱོགས་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདིར་བཀོད་པ་ལྟར་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རི་རྒྱད་བཟོད་པའི་སྟོན་འདི་ནི་ལེགས་ལུན་རང་
ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲངས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁས་སྒྲངས་
དགོས་པར་རི་ལྟར་ཤེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་ན། དེ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་ཤེར་སྟོན་ལས། བྱང་གི་སྒྲི་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་རི་རྒྱད་
གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའོ། ། ཞེས་

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེ་པ་གཞན་དངོས་སྤྲུལ་བཀོད་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱི་དོན་གང་ཀུན་རྫོབ་པའམ་དོན་དམ་པར་གསུངས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་པ་རང་
ལ་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚུ་ཤེ་ལས། གང་ཆེ་ཆོས་ནི་ཡོད་པ་དང་། ། མེད་
དང་ཡོད་མེད་མི་འགྲུབ་པས། ། ཞེས་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་
མེད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པར་རྒྱུན་གྱིས་སྦྱོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་
ལྟར་སྦྱབ་བྱེད་ཆུ་ཞེས་བྲ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱབ་
བྱེད་དོན་དམ་པར་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དག་དོན་དེའི་ཕྱིར། དོན་
དམ་པར་བསྦྱབ་བྲ་སྦྱབ་བྱེད་མ་གྲུབ་པས། ཁོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རྟགས་མ་གྲུབ་དང་
ནང་འགལ་བའི་སྒྱུ་ཡོད་ཅེས་སྤྲུལ་པ་གང་ཞིག དེ་ལེགས་ལྟར་རང་གི་བདག་
སྦྱོ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུ་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོས་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་
འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟགས་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རི་རྒྱུད་བསྟུང་པའི་དོན་འདི་
ནི་རྟོག་གི་བ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་
ཞེ་ན། ཞེས་པས་སྦྱབ་བྱེད་ངེས་ནས། ནང་གི་སྦྱོ་མཆེད་ནམས་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་
རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་འཕྲུལ་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ། ། ཞེས་བྲ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྲ་
བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་འདི་ལ་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དོན་དུ་
འདོད་པ་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དུ་དེ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རམ། འོན་ཏེ། དོན་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་རང་ལ་
གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། ། འོན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ནི། གང་ཆེ་
ཆོས་ནི་ཡོད་པ་དང་། ། མེད་དང་ཡོད་མེད་མ་འགྲུབ་པས། ། དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ཡོད་
པ་དང་། མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྦྱབ་
བྱེད་དུ་ཞེས་བྲ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མི་རིགས་སོ། ། དེ་ནི་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་

པ་ཁོ་ན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངག་གི་དོན་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་
དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་
དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་འདིས་སྒྲིན་འདི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པར་
ཉག་སྐྱབ་བསྟན་ནོ། ། ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་ལྷག་མ་སྤྲོ་བས་མ་བྲིས་གསུངས་པ་
འདི་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་ཡིག་ཆར། གཞན་མང་པོ་ཞིག་འབྲུལ་སྤང་རོ། ། ཞེས་པ། ལམ་
རིམ་ལས། འགའ་ཞིག་གིས་ས་དོན་དམ་པར་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟོག་གི་འབར་བར་བཀོད་པ་ལ། དོན་དམ་པར་འབྲུང་བ་བཀོད་ན་རང་
དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྲུང་བ་བཀོད་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཙག་པར་འདོད་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་ འབྲུང་བ་ཅམ་བཀོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་འགོག་ཟེར་བ་
སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་འགོག་ཚུལ་ལམ་རིམ་ལས་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀོད་པ་ན་ཉག་སྐྱ་བཀོད་པའི་འབྲུང་བ་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་
སྤྲོ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འབྲུང་བ་གང་ཉག་སྐྱ་བཀོད་ཅེས་སྤྲོ་
ན་ཕྱོགས་སྤྲོ་གཏན་མ་གོ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་གཞན་ལའང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་ལ་གཉིས།
དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི་ལེགས་ལྷན་གྱིས། ཆད་གྲུབ་མཐུན་སྤང་བའི་དངོས་པོ་
ཉག་སྐྱ་བཀོད་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་སྒྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཅན། སྤར་ལྟར་
ཉག་སྐྱ་སོགས་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་བྱེད་འདིག་པའི་སྒྲིན་ཡོད་བར་ཐལ། སྤར་གྱི་རྒྱ་
མཚན་འདིས་ཉག་སྐྱ་སོགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཚིང་གཞི་ནི། དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆོག་སྐྱ་བཀོད་པའི་རྗེས་སྐྱ་དཔག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་དང་། ཆོས་ནི་གཏན་ཆོག་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འདིག་པར་འཇུག་རོ་དང་། ཉག་སྐྱ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་འདིས་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་རྟགས་མིག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྟད་སྦྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་བྱད་པར་ཅན་བྱེད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་
སྦྱེ་ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་མཉམ་བཞག་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་
དོན་དུ་མདོར་བསྐྱབ་པ་སྦྱེ་གྲུབ་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་སྦྱེ། དོན་དམ་པར་དེ་བཞག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། གོང་འོག་གི་སྦྱོར་བ་ལྡེལ་ཡང་སྦྱར་བར་
གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྦྱེ། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་
གཞན་དག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་བཞིན་
ནོ། ། ཡང་ན་དོན་དམ་པར་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། གཞན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷལ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདིར་གཞན་ཉིད་
ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ལྟར་འདིས་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་སྦྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་
ཡུལ་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྟད་བྱད་པར་ཅན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གཞན་གྱིས་
བརྗོད་པའི་གཏན་ཆོག་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པས། འདི་སྐྱད་
དུ་འོན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རྣལ་འབྱོར་བ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བའི་སྦྱེ་བ་དང་
འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ན་ནི། དེའི་ཆོ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དང་ལྡན་
པའི་ཐ་སྟད་བྱད་པར་ཅན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་
པའི་དོན་ཉིད་དེ། འགྲོ་བ་ཡང་སྦྱེ་བ་བཞག་པ་ཁོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
སྒྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་བྱས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡང་དོན་དམ་

པར་མ་སྐང་བ་ལ་འགོ་བ་མེད་དེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐང་བའི་ལམ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་ལམ་ཉིད་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་
 བ་ལ། དོན་དམ་པར་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བར་མི་
 བྱེད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་དང་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ། འབྱུང་བ་
 ལས་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ས་ནི་སྤ་
 བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རླུང་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ཡང་གཏན་ཆོག་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྦྱར་
 བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྤའོ། ། བཞི་བ་རྟགས་མ་ངེས་པའི་སྒྲིན་ནི། ལེགས་
 ལྷན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་བ་འདི་ལ་ས་རོལ་གངས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ངེས་པའི་སྒྲིན་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤེས་པ་བཞིན་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བའམ། བྱམ་
 པ་བཞིན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན། མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ནི། ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་འདི་ཡང་ས་རོལ་པའི་ལྟར་ན། ཅི་ནང་གི་སྐྱེ་
 མཆེད་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ།
 འོན་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་མ་ངེས་པ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཅན་དུ་བབྱུང་བས་དོགས་པ་ཕྱི་མ་མེད་པས་སྒྲིན་མེད་ཟེར་ན། ཞེས་པ་གལ་ཏེ་
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེ་ན། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བབྱུང་སྟེ། བྱེད་ཀྱིས་དེ་སྐད་མ་
 སྒྲས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ་སྒྲས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། ཞེས་པས་སོ། །

ལྷ་པ་སྒྲིན་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། ལེགས་

ལྷན་ན་རེ། ཟླ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་བཅོམ་འདི་དག་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞན་ཁོ་བོའི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོན་སྤྲུལ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གྲགས་ལ་ཡང་ཉེས་པར་ཐལ་
བས་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་གཅིག་བྱ་ལ་བཀལ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གལ་ཏེ་གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལ་སྟོན་རྒྱུ་དུ་སྤྲུལ་
པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་དུ་སྤྲུལ་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་
བས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དེ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་གང་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ནི་གཅིག་
ལ་བཀལ་པར་མི་བྱ་ཤྱ། དེས་ན་སྟོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་ཞེ་ན། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ལན་ལ་ལྟ། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ལེགས་
ལྷན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཁོ་བོའི་སྦྱོར་བ་ལ་མེད་ཚུལ་ཁྱོད་ལ་བཅོམ་པར་བྱ་
བར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྤང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོས་དེ་མི་
སྦྱོར་ལ། གཞན་གྲགས་ནི། གཞན་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་བཅོམ་པར་བྱ་ཤྱ། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྲུལ་བ་དག་ལ་ཉེས་
པ་འདིར་འགྱུར་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་སུ་
དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་ཀྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཅམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྟགས་དཔེ་སོགས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་
བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཞན་མིག་ལྟོ། ། ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་དེ་ནི་མིག་
ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་ལྟ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ལ་ཞེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དམ་
བཅའ་འགོག་ཚུལ་འདི་ལྟར་རམ། སྟོན་མེད་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཞེས་དང་། ཀྱང་སྤྲུལ་
དེས་དབུ་མ་པ་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་བསྐྱབ་ལ། དེ་དག་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་འདོད་པས་བསྐྱབ་མི་
དགོས་པའོ། ། གཉིས་པ་བྲབ་པ་དེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྗེས་བྲབ་

ངེས་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལྷོག་བྱས་པ་རྩིས་ལས་སྤངས་ཚུལ་ནི། གཞན་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆོས་ཤིག་མེད་ན། དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བས་བྱས་པ་ལས་སྤངས་ཞེས་པ་གཞན་ལ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་ལས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་རྗེས་བྱས་ནི། ལས་སྤངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པོ་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ཡུལ་གཞན་ལ་རང་གི་ངོས་ནས་ལྟ་བུ་མེད་པས་བྱས་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། མིག་ཆོས་ཅན། གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བྱས་ཏུགས་སོགས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་ལ་མི་ལྟ་བུ་དང་འགལ་བར་འཇུག་བ་སྟེན་པོ་སོགས་ལ་རང་ངོས་ནས་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱི་ཆོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་སྦྱོར་བ་འདི་དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་དངོས་སྦྱར་བ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་བས་ལོག་ཏེ་གསེལ་ཏེ། ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ། མིག་ལ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་འདི་ལ་མེད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་ལྟ་བུ་དང་འགལ་བར་སྟེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། འདི་དག་ནི་བྱུང་བ་ལི་ཏར། ལྟ་མའི་མེ་ཏོག་གི་རི་དང་གོས་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་པས་དགོངས་པའོ། ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་ན་རྒྱ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྟ་དགོས་པས་རང་ལ་མི་ལྟ་ལ་གཞན་གཟུགས་སོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟར་བ་ནི། རང་རྒྱུད་དང་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་བོའི་གཞན་

གྲགས་ལ་སྒྲིན་དེ་དག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྲགས་
གི་སྒྲིར་བ་དག་གིས་རྟགས་དཔེ་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱི་རྒྱུ་གི་
འདོད་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚོས་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་དག་གིས་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། གང་ལ་ཉེས་པ་
མཚུངས་པར་འཇུག་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ངི་སྐད་བསྟན་པའི་སྒྲིན་འཇུག་པ་
ག་ལ་ཡོད། ཅེས་པས་སོ། །

བཞི་བ་ཚོད་སྤོང་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། ལེགས་ལྷན་ན་རེ། ཚོས་
ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་རྒྱུ་ཕྱིར་རྒྱུ་གང་རུང་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཀྱང་
གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་ཅི་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲིན་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གཞོད་པ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ནི། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་རྒྱུ་རང་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
གཞོད་ཀྱི། གཞན་སྒྲིན་ཕྱིར་གྲུབ་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རེས་
འགའ་དབང་པོའི་ཆིག་དང་རེས་འགའ་རྒྱུ་བ་རང་རང་གི་རྒྱལ་པམ་དུ་འཇུག་ཀྱི།
གཞན་ཀྱིས་ཆིག་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལྟར་བསྟན་བཅོས་
ལ་སྐབས་སུ་བབས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོས་
ནི། ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། རྟགས་ནི། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ལ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་
ཀྱིས་ཡིན་ཀྱི། གཞན་ལ་གྲུབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟགས་སྒྲུབ་ནི། འཇིག་
རྟེན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དབང་པོའི་རྒྱུ་
བ་དང་ཕྱིར་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཆིག་གིས་རྒྱལ་བའམ་པམ་པར་
འཇུག་ལ། རེས་འགའ་ནི་རང་གི་ཆིག་ཁོ་ནས་འཇུག་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་ཆིག་གིས་ནི་
རྒྱལ་བའམ་པམ་པར་འཇུག་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། བྱལ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་

ན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་
ཁོ་ན་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་སོ། ། ལྷ་
བ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྟོག་གི་པ་ནམས་གཞན་གྲགས་ཁས་སྦངས་དགོས་
པར་གདམས་པ་ནི། རྩ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་འགའ་ཞིག་གཞན་
གྲགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྦངས་དགག་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཕྱོགས་སྦང་སོགས་སྟོན་ཕྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་
བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་དང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། གང་རུང་ལ་གྲུབ་པའམ།
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དག་མ་ཡིན་སྟམ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་བཞེན་
ནས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དཔེར་ན་བཞོག་པ་ལུང་
གིས་གཞོད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་
ལ་ནི། ཕྱིར་སྟོན་རང་ལ་གྲགས་པ་ཟབ་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་
དབང་གིས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་
དགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། །

གང་ཞིག་གང་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པའམ་སུན་
འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པ་འམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེས་ཀྱང་ཞེས་དང་། ཆོས་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ནམ་
པར་བཞག་པ་ལ་བཞེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རི་སྐད་སྐྱས་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་
ཁས་སྦངས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ཉགས་ནི། འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གཞོད་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་གྲུབ་པའི་
སྟོན་མ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རང་
ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་

སོ། ། གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་སོགས་དོན་མེད་པ་ནི། སྤར་གྱི་རྒྱ་མཚན་
དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་སྟེ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་ལ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་
མཐུན་གྲུབ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་སྦྱུད་མི་སྤྱབ་པ་སོགས་བརྗོད་
པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྔོངས་པའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ལ་པན་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྟོག་གེ་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་རང་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྦྱོ་བོ་
ལ་པན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོད་ཀྱི་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་མེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡང་བཞག་ནས་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་
བྱད་པར་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་གུང་སྒྱ་སྒྱུ་ངེས་པ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་ལ་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། གང་རུང་གི་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་
སྒྲ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཆོལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་བྱར་ཡོད་ལ། ཞེས་
དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། བྱམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་གུང་གང་ལ་ཆད་མར་སོང་
བའི་སྒྲ་ཅམ་ཞིག་གི་དོན་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱལ་སྟེ། ལུང་སྤྲ་མས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་མས་མཐུན་
སྣང་བའི་སྒྲ་ཅམ་ཞིག་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་མའི་མཚན་དུ་སྟོང་ཐུན་དངས་
པ་ལས། སངས་རྒྱས་པས་ཞེས་པ་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ཅམ་ལ་
ཆད་མར་སོང་བ་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པས་ཆད་མ་དེའི་རྟེན་དོན་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཇིག་པ་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཞེ་འདོད་
ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་བྱད་པར་

གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་
 གི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སྐྱའི་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་
 ཞེས་སྐྱས་པ་ལྟར་གྱི་ཚད་མ་ནི་མེད་དོ། ། དེ་ནི་སྤྱི་ཚུལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་
 ལས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཚུལ་ཐལ་འཇུར་བ་
 ཡིན་ན་དེའི་འདོད་པའི་སྐྱའི་དོན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། རང་མཚན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་རིམ་ལྟར་འཐད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་སྐབས་
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་དང་། དོན་གྱི་སྐབས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་དག་གིས་ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་
 སྐས་དང་། སྟོམ་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་དོན་ལ་ཡང་བདེན་
 རྒྱན་ནམ། བདེན་པ་དང་བདེན་མེད་གང་རུང་གིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་
 གྱི་ཚམ་ལ་ཚད་མར་སོང་བར་བདེན་སྟོང་སྐྱབ་པའི་ལེགས་ལྟན་དང་། དངོས་སྐྱས་
 ལས་མ་སྒྲངས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་ལེགས་ལྟན་མི་
 འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་དང་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་གཉིས་ཀར་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་སྟོང་བར་སྐྱབ་དང་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། ཐལ་འཇུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ཡང་
 དེ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་གསུངས་པའང་ལམ་རིམ་
 དད་སྟོང་ཐུན་ལྟར་འབྲལ་མ་འབྲལ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ལ་ཚད་མར་སོང་
 རྒྱལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ལེགས་ཀྱང་། དཔེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་གི་བྱད་པར་དུ་
 མ་བྱས་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། ལེགས་
 ལྟན་གྱིས་འབྱུང་འཇུར་སོགས་ལས་རྟག་མི་རྟག་ལ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོག་ཟིན་
 ལྟར་ན་དེ་གང་རུང་གི་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དོན་དང་། མ་བྱས་པར་ཚད་མར་
 སོང་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། འདིའི་བྱད་པར་ལེགས་ལྟན་གྱིས་སྐྱས་རྒྱལ་

ལྟར་འབྱུང་འབྱུར་སོགས་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུངས་སོ། ། བསོད་གྲགས་པས། ཕྱི་མ་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཀུན་
རྫོབ་དབྱེད་པ་ཡིན་པས་ཞེས་པ་ནས། རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྟོན་དམ་ལ་དབྱེད་པ་
ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་པ་བཞག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཀུན་རྫོབ་དང་རྟོན་དམ་དབྱེད་སྐབས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་
བས་ལན་བཏབ་པ་ལེགས་ལུན་གྱིས་རྟོན་དམ་པར་ན་ཞེས་པ་ལ། དགོངས་ན་ཡང་
ཐལ་རང་སུའི་ལྷགས་ལ་ཡང་རྟོན་དམ་དབྱེད་སྐབས་མིན་པ་སྟར་ལྟར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྟོང་ཉིད་སྒྲ་བ་ལ་ལེགས་ལུན་འཛོག་པར་ཐལ། དེས་མིག་
སོགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་
དཔེ་དང་མི་འདྲ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོན་བསྐྱེད་བྱེད་རང་
བཞིན་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་གང་ལ་ཆང་མར་སོང་ན་ཡུལ་དེའི་རང་མཆན་ལ་ཆད་
མར་འགོ་དགོས་པ་དང་། རང་མཆན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མས་རྟེན་དགོས་པར་
འདོད་པས། ཆད་མ་མདོ་ལས། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བྱུང་བ་ཉིད། ། སྐྱབ་པ་དང་ནི་སྐྱབ་
འབྱེན་ཡིན། ། ཞེས་བ་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ཆེ་ནང་པན་ཚུན་ཆོས་ཅན་སོགས་
མཐུན་སྣང་བ་འདོད་ཀྱང་། ཁོ་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་བས་དེ་འདྲའི་ཆད་བྱུང་
དང་། ཆད་མ་གཏན་མི་འདོད་ཅིང་། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཆད་མའི་རྟེན་རྟོན་ཡང་
འགལ་བར་འདོད་པས། མིག་སོགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་
མཐུན་སྣང་བ་མི་འདོད་པས་མི་འདྲ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འབྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཐལ་འབྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཚད་ཆེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ལམ་
རིམ་མཆན་ལས། འདི་ཕྱིར་ཤོལ་དངོས་སྒྲ་ལ་ཡིན་ཐལ་འབྱུར་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
དང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས། རང་རྒྱུད་པ་དང་གྲངས་ཅན་སོགས་ལ་ཆོས་ཅན་

མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྲུལ་མར་མ་བྱས་སྟེ། དེའི་དོན་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ནམས་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་དང་། དོན་དམ་ནམས་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་
མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ནི། རང་
མཆན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མས་རྟེན་པའམ། བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རྒྱ་བས་དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་
སོང་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་བྱུང་གཞིར་བབྱང་བའི་
ཆོས་ཅན་ཅམ་པོ་ག་ལ་སྤྱིད་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། གྲིས་ལན་སྟོང་གི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་
ལྷགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་རྒྱ་བས་བཞེད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀའི་
ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་དེ་ཡོད་པར་རྒྱ་བས་མི་བཞེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷགས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྤྱི་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆད་མ་དེའི་
གཞལ་བྱ་རྒྱ་བས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ལྷགས་ཀྱི་སྟོ་གཞོད་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པར། ལེགས་ལུན་གྱིས་བརྟག་པ་བྱས་ཚུལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་ན་དབུ་མ་པ་ལ་མ་
བྱུང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཟེར་ན་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་མ་བྱུང་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་དུ་བྱུང་ན་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་མ་བྱུང་དགོས་ན། གཞི་བྱུང་ན་དངོས་
སྤྱི་བ་ལ་མ་བྱུང་པའི་བྱུང་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་བདེན་
གཉིས་གང་ཡིན་དེས་ནས་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་ལ་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་
པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་མ་བྱུང་ཅེས་ངེ་ལྟར་བཞེད་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆོས་
ཅན་དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་རྟོག་དེ་

དག་གིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྒྱ་རྒྱུན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་
གྱི། ཉུགས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་མེད་ཟེར་ན། གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་ཡོད་པར་
ཐལ། ཆེག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ན་ནི་རང་ལ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དོན་མ་
གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དང་འགལ་བའི་
དོན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་འདིས་སྒྱུན་འདི་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལམ་རིམ་སྟོང་ཐུན་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །

ཡིག་ཆའི་དེ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཆེག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་པས་གོ་བདེ་བར་
བརྗོད་ན་ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཉུགས་སུ་སོང་ཆོད་ཀྱི་དོན་དེ་ཁྱོད་གྱིས་བསམ་ཆོད་ལ་
དོན་གང་དོན་དམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་དེ་གང་དུ་
གསུངས་པར་འདོད། དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་
ན། ཁོ་བོ་ལ་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་ན། དངོས་སྒྲ་རང་ལ་
མ་གྲུབ་པས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་ཡོད་ཅེས་བཤད་པས། ཟླ་བས་
དེ་ལྟར་ན། ལེགས་ལྟན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་དུ་བཀོད་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འཁྲལ་མ་འཁྲལ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་གང་གི་ཡང་རྟེན་དོན་མིན་པ་མི་
སྲིད་ལ། ཁྱོད་གྱིས་དངོས་སྒྲ་བ་ལ་བཀོད་པའི་ཉུགས་སོགས་ཀྱང་མ་འཁྲལ་པའི་
ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་ན། དབུ་མ་བ་ལ་མ་གྲུབ། འཁྲལ་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་
ཡིན་ན། དངོས་སྒྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུན་ཡོད་པར་དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མིན་ན་སྔ་མ་དང་ནང་འགལ་ཞེས་ཆེག་གསལ་དང་སྟོང་
ཐུན་གྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་སོ། ། ལམ་རིམ་གྱི་དོན་སྔར་བཤད་ཟིན་
ལ། ཡིག་ཆར་ལྷང་འདིས་ཉུགས་སུ་སོང་ཆོད་ཅེས་པའི་དོན་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཞེས་
པས་ཉུགས་སུ་སོང་ཆོད་པོ་དེ་དོན་དམ་སོགས་སུ་བརྟག་པ་བྱ་ཡི། ཉུགས་དེ་ཀུན་

རྫོག་ཡིན་ན་དང་། ཀུན་རྫོག་པའི་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་
ཅེས་སོགས་སུ་འདོད་པ་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པས་དེ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་
ཞེས་པ་ཡིན་པས་འགལ་སྔོང་བྱས་ཆར་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་
གཉིས་ལས་མ་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྟགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ངི་དགོས་གསུངས་
པ་ལམ་རིམ་གྱིས་སྟོང་ཐུན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སོང་ཆོད་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་
སྤར་གྱི་དེ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གང་གིས་བྱད་པར་མ་བྱས་པའི་ཅམ་པོ་དང་བཅས་
པའི་བརྟགས་པ་གསུམ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་སུ་གང་འདོད་ཅེས་ངི་དགོས་
གསུངས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་སྤྲོ་བ་ལ་དོན་དམ་དུ་འཕྲ་ཀུན་རྫོག་དུ་རྒྱ་ཡོད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ་སྤྱིར་རྒྱ་ཅམ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་བྱབ་
པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་དང་། རྫོག་པའི་ལེགས་ལྡན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འཁྲུལ་པའི་
འཕ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་གྱི་ཡོད་པའམ། གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་
པ་ཅམ་པོ་འགོད། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པར་འཇུག་ཞེས་བརྟགས་པ་
བྱས་ན་ལྷག་ཆོད་དུ་མི་འཇུག་ལ། སྟོང་ཐུན་ལས། ལྷག་ཆོད་དུ་གསུངས་པ་ཅམ་པོ་
མེད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཅམ་བྱས་ན་མཐའ་མ་ཆོད་པས་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་
དོ།

ཁོ་ན་རེ། ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལ་དངོས་སྤྲོ་བཀོད་པའི་སྤྱིར་བ་དེའི་རྟགས་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྫོག་པའི་ལུགས་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྤྱིར་བ་དེའི་
རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་རྒྱུད་སྤྱིར་མཐུན་
སྤང་བའི་རྟགས་སོགས་བཀོད་འདོད་པས་སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་ལ།
དངོས་སྤྲོ་བ་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་སྤྱིར་པས། སྤྲོ་ཞོལ་

གྱི་ཞེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཙམ་བཀོད་འདོད་ན་སོང་
བཀོད་སོ་སོར་མེད་པས་ཉགས་གྲུབ་ཅེས་ཆོག་སྟེ། བརྗོད་འདོད་ལ་རག་ལས་པའི་
ཕྱིར། མིན་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བཀོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཞན་ལའང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐུན་སྣང་བ་ཉགས་སོགས་སུ་བཀོད་
པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་གྱིས་རྒྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་
པའི་ཉགས་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉགས་དེ་དངོས་སྒྲ་དང་དབུ་མ་བ་གཉིས་
ཀའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་
ཀའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་དང་། གྲུབ་ཚུལ་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
དང་། མདོར་བསྟུན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བྲལ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་དུ་འདོགས་པ་ཆོལ་
བའི་བསམ་པ་དང་ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་ཆོགས་ཙམ་གྱིས་འདོགས་པ་ལས། ཁོ་རང་
གི་དོས་ནས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དང་། ཉགས་སོགས་སུ་འདོགས་བྱེད་
མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་དང་། ཆད་མ་གཉིས་ལའང་ཡུལ་སོགས་ལ་སྟོས་ཙམ་ལས་
ཁོ་རང་གི་ཡུལ་འཇལ་བའི་བྱ་བ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པས་ཆོལ་བ་གཉིས་གྱིས་སྒྲར་
ལྟར་བཉགས་ནས་བཙལ་ན་ཆོས་ཅན་སོགས་གང་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་འདི་ཆོས་
ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལས། ཟླ་བས་དེ་
འདྲ་བ་དེ་རང་གི་དོས་ནས་ཡོད་པར་སོང་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་
ཡིན་པས། དེ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་པོ་གལ་སྲིད་སྟམ་དུ་དགོངས་
ནས་བྱུང་པར་དོར་བའི་སྒྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འདིན་པ་འགོག་གོ། ཞེས་དང་། འོག་མའི་
འདོད་ཚུལ་ཡང་། བདེན་གཉིས་ལས། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ། རི་ཙམ་སྣང་

བའི་ཆ་ཡོད་པ། དེ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཚེས་ཅན་ཚེས་ལ་སོགས་པར་རྟོག།
ཅེས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅའ་ན་མཐུན་སྣང་དུ་རྟེན་རྒྱ་ཞིག་དགོས་པའི་
ཕྱིར།

དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་
ལ། ཐལ་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་འགལ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་མཐོང་བ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་
མི་རྟེན་པས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་མི་བྱུང་པར་འདོད་ལ། ལྷ་བས་པ་རོལ་པོའི་གཞོན་
བྱེད་མཐོང་བ་ལས་ལྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐུན་སྣང་བ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པས། ཐལ་འཇུག་
ལས་ལྟག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཐབས་མེད་ལ། གཞན་གྲགས་ཀྱང་པ་རོལ་པོའི་དམ་
བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་མིན་པས་མཐུན་སྣང་བའི་བརྟག་པ་བྱས་
པའི་སྒྲིབ་དེ་མི་འདུག། ཅེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་མེད་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་
མེད་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འཇུག་དངོས་སྐྱབ་པ་ལ་བཀོད་པ་ན། སྒྲིབ་ཡོད་ན་གཅིག་དང་
དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པས་སྐྱེ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཁྲབ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་
པར་མཐོང་ནས་ཐལ་འཇུག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་སྟེ། རྟགས་ཁྲབ་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ཅིག་
ཆར་དུ་ངེས་ནས་འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ཏེ། དབུ་མར་ཁྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
རྗེས་སུ་རྩོམ་པའི་གཟེགས་མ་སོགས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འཇུག་དེ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པ་ལ་རྟགས་དེ་ཁས་ལེན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ཏེ། རེས་འགའ་དབང་པོའི་ཆོག་གིས་རྒྱལ་པམ་བྱེད་པ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་རྒྱལ་འགས་རྟགས་ཁྲབ་ངེས་ཀྱང་དུང་བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པ་
ལ་གཞན་གྲགས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་

བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་སྟོན་བཅོམ་ཚུལ་སྒྲ་བས་སྟོན་
དེ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཚུལ་ཆོག་གསལ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་
སྒྲ་སྒྲས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྒྲ་བས་ཀྱང་། སྒྲ་ལན་བཏབ་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདག་སྐྱེ་སྐབས་ལས་བྱུང་པ་མེད་པས་ཡིག་ཆར་མ་གསུངས་
ལ། གཞུང་འདི་ནི་ཐལ་རང་གི་བྱུང་མཐའི་གཏིང་དཔོག་བྱེད་ཤིན་ཏུ་བསྐྱིད་བས་
ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱངས་ནས་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏིར་
བཏོན་ཟིན་ནའང་ད་ལྟ་དེ་ཡང་དཀའ་བར་ཡོད་པས་ཆོག་རྫོགས་པར་བྱངས་ནས་
བསྐྱེད་དོན་ཅམ་བྱས་སོ། ། སྒྲ་བ་ལས་བྱུང་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། ། ཐུབ་
བསྟན་ཀུ་མུད་དགའ་ཆེལ་བཞད་པ་དང་། ། ལྟན་ཅིག་མཁས་སྒྲོམ་རྒྱ་སྐར་སྣང་བ་
ཡང་། ། རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར། །

གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།

༄ གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་སྦྱར་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་
ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་པ་
མན་ཆད་ཐུན་མོང་དུ་བཀག་པས། སྐབས་འགར་རང་རྒྱུད་པ་དང་། འགར་དངོས་སྒྲ་
བ་སོགས་གྱིས་ཅོད་པ་དང་། དེ་དག་གང་སྟོགས་སྒྲར་སྒྲངས་པ་ཤེས་བ་གལ་ཆེ་བས་
དེས་བཅད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། ། དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་ལ་སྦྱར་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ། མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། རང་མཚན་གྱིས་
རྒྱ་ལས་རང་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་གྱིས་བཀག་པ་ལ། ཐམས་ཅད་གྱིས་དེའི་སྟོན་

མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱད་
གཅིག་པ་དང་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་སོགས་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ལས་སྐྱེ་ཡི་ཐམས་ཅད་
ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། རྒྱས་སོགས་ལ་ས་ལུའི་ལྷ་གུའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བཞི་
མ་ཆང་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་ཡང་མ་ཆང་བར་ཐལ། དེ་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱོན་སྤོང་བཀག་ཅིང་། དེ་བྱུང་། ས་
ལྷ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། དུས་ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་པས་ལྷ་གུའི་དུས་
སྤྱི་ཡང་ས་བོན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་བ་ཡིན་
པས་རྟགས་གྱིས་བཀག་པ་ལ། ས་ལུ་ལྷ་དང་བའི་མདོ་ལས། སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་
གི་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་ས་བོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་གུ་སྐྱེ་ལོ། ། ཞེས་
པ་ལྟར་སྤང་མདའི་དཔེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་འགག་པ་དང་། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དུས་
གཅིག་པས་ས་ལྷ་གུ་དུས་མཉམ་ནའང་ཅི་སྐྱོན་ཞེས་དོན་སྤྱི་བས་ཚོད་པ་ལ། དཔེ་
མི་འདྲ་སྤྱི། སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ནའང་ས་ལྷ་གུ་གི་བྱ་
བ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གི་དུས་སྤྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་མདོན་དུ་
ཕྱོགས་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ། འདི་ནམ་བཤད་ལས། ཆོས་
ལས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་བྱེ་སྤྱི་བའོ། ། རང་
འགྲེལ་ལས། རང་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ཡང་ཕྱོགས་
སྤྱི་མི་རུང་བ་རྟེན་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་སྤྱི་
དག་རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཆོངས་ལྡན་
གི་རྒྱ་འདུ་ཤེས་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིག་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་
ལ། མིག་སྤྱི་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དུས་སྤྱི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་ན་སྤྱི་བ་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་འབྲས་
དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་གོ། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལྷ་བཞི་དབྱེད་ནས་
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གིས་དགག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་གཉིས་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤངས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་སོགས་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་པ་ནམས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཟེར་བ་ལ། ལན་དུ་བདེན་གཉིས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིད་ཤེས་ནམས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ངེས་དཀའ་བས་བྱུང་དུ་གསུངས་ནས། སྐབས་དོན་རྩྭ་དཔེ་ལན་ལ་སྒྱུར་ཚུལ་དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བས། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་གྱི་མཐོང་བ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞན་སྐྱེ་མཐོང་བའི་སྒོ་འཁྲུལ་བས། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་མཐོང་བའི་སྒོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་མི་གཞོད་པ་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན་དེ་དག་འཇོག་ཚུལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཏི་ཟུག་རང་བཞིན་སོགས་གྱིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གསུངས་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཆོས་ནམས་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་དང་དེའི་ལམ་འཆོལ་བ་དོན་མེད། ཅེས་པ་རོལ་བོ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་ནས། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་བུམ་པ་རྩིས་སམ་ཡོ་བྱད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཞོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་གཞོད་ལ། དེ་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་བྱ་དང་ཤིང་གི་ས་བོན་ཅམ་བཏབ་ནས་འདི་བདག་གིས་སྐྱེད་དོ་བཙུགས་སོ། ། ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྤངས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་ལན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བས་གཞན་སྐྱེ་མི་འདོད་པ། ཚ་བར། འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་དང་། ཆོག་གསལ་

ལས། དེས་བདག་ལས་སམ་གཞན་སྐྱེད་ཞེས་བཏགས་པར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐལ་འཇུར་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་ཐ་སྙད་གདགས་
 པས་མ་ཆོམ་པར་བྱ་བུ་སྐྱེད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་
 བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེད་ཞེས་ཆོམ་བ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་འཛོག་
 གོ། རས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཅམ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་མི་
 འཛོག་གི། ལྷར་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་
 གམ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་དོན་གྱི་སྟོན་ལྷགས་ནས་བྱབ་པ་ཡིན་
 དབྱེད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་
 ལོས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་། སྤང་ཅམ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
 གཞིར་བཞག་པ་ནི། མདོ་ལས། ཤེས་བར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་། སྤང་ཅམ་དུ་གསུངས་
 པ་ཡིན་ལ། ཐང་སག་པས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་བཞག་པ་འཇུག་པ་ལ་བཞེན་
 བོ། ། བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་ཁོ་རང་དོས་ཡོད་པ་ཞིག་
 བཞག་གམ་དབྱུད། ལྷག་ལོས། ཤེས་བྱ་མ་བཏགས་མ་དབྱུད་པའི་དོ་ཅམ་དུ་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པས་འཇུག་བྱས་པ་པར་བྱིན་མཆན་
 ལྟར་རོ། ། སྟོན་ལུང་བས། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། སྟོའི་ཡུལ་ལ་ཀུན་
 རྟོག་བདེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་འཇུག་གི་རྟེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྐྱར་བ་དགག་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། སྟོན་འཇུག་གི་ལུང་དེས་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ནི། ཡབ་སྲས་འཇལ་བའི་མདོ་ལྟར་ཡིན་
 པར་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡིག་ཆར་གསུངས་ལ། འཇུག་པ་འདིར་རིགས་ཤེས་གཉིས་
 ཀྱིས་རྟོན་དོན་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དུ་
 བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལྟའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་
 བ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ལྷན་དང་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་
 དུ་འཇུར་ན་ནི། དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྲངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཀུན་

རྩོམ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པའི་ངོར་དོན་དམ་
བདེན་པ་ལས་ཀྱན་རྩོམ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སུང་སོགས་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་
ཡུལ་དང་། ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྒྲོས་བཅས་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་ཀྱན་
རྩོམ་བདེན་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པས། ཉེན་གཞི་མི་འདྲ་ཡང་དོན་
གཅིག་གོ། དེ་ལ་གྲུང་རུ་རྩེ་བཅུན་པ་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་གྱིས། ཤེས་བྱ་ཚོས་
ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་
རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ། ཡིག་ཆར། སངས་འཕགས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་བཟུང་བྱར་
མིག་ཤེས་གྱིས་བཟུང་བྱ་མི་དགོས་པས་བཀག་ལ། རྩེ་བཅུན་པས། བདེན་མེད་གྱི་
དོན་སྦྱི་ཚོས་ཅན། ནས། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྩིས་དཔག་
གི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྤང་བ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་རྟེན་པ་ལ་སྒོ་ལ་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ། ལམ་རིམ་ལས། དམིགས་རྟེན་རྟེན་པའི་
ཆད་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་བྱེད་ཅེས་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་
ཞེས་དམིགས་རྟེན་རྟེན་པ་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། སྒོ་ལ་སྤང་
བ་འདི་ཁོ་ན། ། ཀྱན་རྩོམ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། ། ཞེས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ལ་སྤང་
མི་སྤང་གིས་རྟེན་དོན་ཡིན་མིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་
རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤང་ངོ་། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་ཞིང་།

བདེན་གཉིས་དར་རྒྱུ་ལས། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྟོན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། དེ་ལས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པའི་དོན་ནི་ཅིག་
 ཤོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་རིགས་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱིས་རྟོན་བདེན་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ཅིང་། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པ་ལ། དེའི་སྤང་ཡུལ་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེའི་སྤང་བའི་སྤང་ཆ་ཀུན་རྫོབ་དང་སྤང་བ་སྟོང་ཉིད་དུ་
 གསུངས་ནས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོར་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་གསུངས་
 པས། བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བཀག་གོ། དེ་
 ལ་སྟོན་གཞན་ཡང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ལམ་རིམ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱས་ནས་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བར་གོང་དུ་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འཁྲུལ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱིས་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མར་སོང་བར་ཐལ་ལོ། ། བྱེད་ཀྱིས་ཐུགས་
 ཅེ་གཏད་སའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དེས་
 སྟོབ་པའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་འགལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་དང་གཞལ་
 བྱ་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཐ་སྦད་པའི་ཆད་
 མར་སོང་བའི་རྟོན། ཞེས་སྐུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་

ཆར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་འབྲུལ་ཤེས་ནམས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ཤེས་པ་དེའི་གཞལ་
བྱར་མི་འདྲིལ་གྱང་། འདིར་དེ་དེར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཆད་མ་
གཉིས་སོ་ཡུལ་དེ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མར་
སོང་བའི་རྟེན་དོན་ཞེས་བྱུང་པར་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་དང་ནམ་བཤད་
གཉིས་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱམ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་དག་ལ་ལམ་རིམ་དང་ནམ་བཤད་ལས་བྱུང་པར་
སྐྱར་བ་རྟེན་དོན་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ན། ཆད་མ་
དེར་སོང་བའི་རྟེན་དོན་ཞེས་སྐྱར་དགོས་ཀྱི། བྱོད་རང་གིས་རིགས་ཤེས་སོ་སོའི་
རྟེན་དོན་གང་ཞིག ཞེས་མཚན་ཉིད་ཏུ་སྐྱར་བ་མི་ལེགས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རང་
ལྷགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་དང་། གོང་ཏུ་ཐ་སྟད་
ཆད་མ་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་གཞལ་བྱ་ཅམ་དོན་གཅིག་བྱས་ནས་
བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་སྐྱབས་འདིར་ཡང་འདྲིལ་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་འོག་
ཏུ་ཡང་། རིགས་ཤེས་སྐྱུ་དང་ནམ་མཁུན་སྐྱུ་མོང་གི་སྟོན་དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཞེས་ནམ་མཁུན་གྱིས་བདེན་གཉིས་གཟིགས་ཚུལ་སོ་སོར་
ཤེས་ཆེད་ཏུ་བྱུང་པར་དེ་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་དེ་སྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། ནམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་
རི་ལྟ་བུ་འཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟེན་པའོ། ། ཞེས་དང་། རྟུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་
ལས་བདག་གི་ངོ་སོ་ཡོད་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་སྤར་བཤད་པ་ནི་སྐྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་འདྲིལ་ཚུལ་འདྲ་བས་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཏུ་
འཇུག་པ་དངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གུང་རུས་འདི་སྤྱིར་བཏང་དང་། མཚན་ཉིད་ཅིག་ཤོས་དམིགས་བསལ་
 དུ་གསུངས་པས། དམིགས་བསལ་གཙོ་བའི་ཕྱིར། སོགས་གསུངས་ཀྱང་། འདིའི་
 དམིགས་བསལ་ནི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བྱའོ། ། ལ་ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཚད་
 མས་དམིགས་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིག་ཆར། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བབྱུང་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི།
 རྒྱུད་ཀྱིས་མ་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རི་ལྟ་བ་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་
 ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་
 ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་སྤྱི་སྤྱིར་
 བསམ་འདོད་ཟེར་དགོས་སོ། ། འདི་འདྲའི་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་ཤེས་ན་གུང་རུས། ཀྱན་
 རྩེ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ཀྱན་རྩེ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན། དོན་དམ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། ཞེས་པ་
 ལྟར་རྩེ་བཅུན་པས་ཀྱང་གསུངས་ནས་ཡང་། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
 རྩེ་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་གསུངས་པ་དང་། བསོད་གྲགས་
 པས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཁ་སང་སོགས་མི་མཁྱེན་ཡང་། དེ་རིང་

གི་དུས་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་དེ་རིང་ཁ་སང་སང་ཉིན་གསུམ་ཀ་མཁུན་པ་
རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ཤེས་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པར་རྟོགས་ན། ཀུན་རྫོབ་དེ་བདེན་པར་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞི་དེ་མ་
རིག་པའི་ངོ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་ངོ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་རྟོགས་དགོས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མི་དགོས་
ཀྱང་། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་སྒོས་དེ་དོན་དམ་པར་དང་། བདེན་པར་རྟོགས་ཀྱང་
མི་འགལ་ཏེ། བདེན་བར་ཆད་མས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། གཉིས་པ་ཡང་ཡིག་ཆར། གཟུགས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲིབ་ལུགས་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མ་བྱལ། གསུངས་པ་ལྟར། ཁྱོད་
སྐྱེས་སུ་ཡོད་ན་མ་བྱལ་བེར་ལ། སྤང་མ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་དེའི་ངོར་གནས་ལུགས་
ཡིན་པར་རྟོགས་མ་གྲུབ་བེར་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ། བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདས་པའི་བྱང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་དུས་དེ་དང་དེར་བྱང་ཚུལ་ད་ལྟ་སྐད་ཅིག་ལ་མཁུན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱང་བར་
མཁུན་པ་མ་ཡིན་ལ། ནས། ཅིག་ཆར་མཁུན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
ཡིག་ཆར། ཚུར་ཁའི་རིའི་སྟེང་གི་གང་ཟག་གིས་པར་ཁའི་རི་མཐོང་ཡང་། བར་ཁའི་
རི་ཚུར་ཁའི་མཐོང་ས་ན་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྣམ་མཁུན་གྱིས་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཁ་སང་མཁུན་ཀྱང་། དེ་རིང་གི་དུས་
སུ་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ལ། ཁ་སང་ཆོས་ཅན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་སུ་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་
སོ། ། གཞན་དུ་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་བྱ་བ་མི་བྱན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཡིག་

ཆར། མང་པོ་ཞིག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ཚུལ་སོགས་ལ་རྟོག་དབྱེད་མེད་
 པར་གསུངས་པའང་། རྗེ་བཙུན་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང། ཤེས་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དང་གསུམ། གསུངས་པ་ཇ་ཡ་ཨ་ནུ་ཡིན་
 ནམ་སྟམ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
 དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་མོ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལ་སྟོས་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པོ། ། ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་དང་། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྩུབ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 འོ། ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྟན་སོགས་འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་རྩུབ་
 པ་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདེན་པར་མི་
 འཛིན་པས་དེ་ལ་སྤང་བ་ནམས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཏུ་གསུངས་པ་ནམ་བཤད་ཏུ་བཀག་
 པས་སོ། ། དོན་དམ་དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་གསུངས་པ་དོན་དམ་ལ་དྲི་མ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱི་དྲི་བཅས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དྲི་མས་སྐྱིབ་པ་ལ་བྱེད་པས་མི་
 འདྲའོ། ། བདེན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་ངོ་པོ་ལྟོག་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཐ་དད་
 སོགས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་སོ། །

སྟག་ལོས། རང་འགྲེལ་ཀྱི་ཆེག་ཅམ་ལ་འཁྲུལ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ཡིག་ཆ་
 ལྟར་ལ། དགག་ཚུལ་མ་རིག་པས་བཞག་པ་མི་སྲིད་པས། རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་དེའི་
 ཆེག་ཟུར་ཀྱི་བདེན་པ་མ་རིག་པའི་ངོ་ཅམ་ཏུ་འཛོག་པའི་དོན་དང་། ཡང་རང་
 འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྩུབ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པ་མ་ཡིན་འོ། ། ཞེས་པའི་དེ་དང་ཞེས་པ་གོང་ཏུ་རང་བཞིན་མ་རིག་པ་དང་
 ལུན་པ་ནམས་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་སྤང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་བཞིན་
 རྟོང་ཉིད་དང་། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྩུབ་པ་ནི་ཞེས་པས། གཟུགས་བརྟན་སོགས་
 འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་སྟོས་པའི་རྩུབ་པ་ནི། སྤྲུལ་སྐྱུར་མིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་

བརྟུང་གི་སྒོ་དེའི་དོར་མི་བདེན་པས། དེའི་དོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན། ཞེས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱང་སོགས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་དོར་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དོར་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་མའི་རང་བཞི་ཉིན་གྱི་བདེན་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མདོན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི། ནས། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་སྒོ་
དོར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ལས་བདེན་པ་མིན་ཏེ། བདེན་འདྲིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱང་སོགས་བདེན་པར་སྤྲང་
ཚུལ་གཟིགས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་སོ་སྟེ་བདེན་འདྲིན་གྱི་དོར་
བདེན་པར་སྤྲང་ཚུལ་དང་། དེའི་དོ་ཅམ་དུ་བདེན་ཚུལ་རྟོགས་པས་དེའི་རྩིས་ཐོབ་
ཀྱི་དོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འདྲིག་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་
ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་བདེན་པར་སྤྲང་ཡང་། དེས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་དེ་
ལ་སྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་བདེན་པར་
སྤྲང་ངམ་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྟེན་ཅིང་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པས་མི་སྤྲང་གསུངས་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲང་བ་ལོག་པའི་དོན་མིན། ཞེས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་
བཀལ་ནས་དགག་པ། མདོར་བསྟུས་ཅམ་གསུངས་པ་གྲུབ་མཐར་རྒྱས་པར་ཡིན་
ནོ། །

ལོ་ཀུམ་སི་ཤི་ཏ། སུབ་ཞེས་པའི་ལོ་ཀུམ་འདྲིག་རྟེན་ཡིན་པས་འདིའི་འཇུག་
རྟེན་ལ་གང་ཞག་ཐམས་ཅད་དང་གཉིས་སྤྲང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིག་

པ། མདོ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་
 ཉེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་འབྲུབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་འཛིག་སྟེ། མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་སྟོང་པར་ཞེས་དང་། ཡིག་
 ཆར། འཛིག་ཉེན་དེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལོངས་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན། གང་ཟག་རྣམས། ། འཛིག་ཉེན་སྤང་པོར་རབ་གྲགས་པ། ། ཞེས་པ་ལྟར་
 གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་ལ་བཞེན་པས་དང་། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་
 སྤང་ཚུལ་གནས་ལུགས་སུ་མ་སོང་བས་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ནི་དངོས་པོ་
 རི་ལྟར་གནས་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལོ་ཉ་ཀུན་
 རྫོབ་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ཉ་ཀུན་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་
 ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་
 པའི་ཆོག་བྱུང་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆོག་བྱུང་
 གྱི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འཛོག་ཚུལ་དང་སྤྱོད་ཀ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འཛིག་
 ཉེན་པའི་ཕན་ཚུན་བཞེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ་ཕན་ཚུན་བཞེན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཡོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་
 དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་འཛིག་ཉེན་པའི་བརྗོད་མཐའ་ཐ་སྙད་
 ཡིན་པས་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ། འཛིག་ཉེན་པའི་བརྗོད་མཐའ་ཐ་སྙད་ལ་སྤང་
 ཚུལ་དང་། གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས།
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ནི། འཛིག་ཉེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། བརྗོད་
 བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ལུས་བ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། ། ཞེས་གཉིས་
 ཀ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྱོད་ཀ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་ལྟར། ཡིག་ཆར། ཕན་ཚུན་
 བཞེན་པ་ཅམ་དུ་རི་ལྟར་གནས་པས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་བདེན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་གྱིས་མི་སྟོང་བའམ། ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་

བདེན་པ་ཞེས་བདེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཉིས་པ་བདེན་པའི་ཐ་
སྟད་ཅམ་དང་།

གསུམ་པ་ཐ་སྟད་བདེན་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པའི་སྐད་དོད་སྟུང་
འཆི་མེད་མཛོད་ལས། བདེན་དང་ལེགས་དང་ཡོད་པ་དང་། ། བསྐྱེད་པ་མཚོད་
འོས་ནམས་ལས་ཏ། ། ཅེས་པ་བྲངས་ནས་གཉིས་པ་བདེན་པའི་སྐད་དོན་ཞེས་པ་ཡིག་
ཆར་ཆད། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཅམ་ལས་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་པའི་བདེན་པ་ནི། བདེན་འདྲིན་གྱི་དོར་བདེན་པ་ཅམ་ལ་བྱའོ། ། རྩི་བཙུན་
པས། ཀུན་ཞེས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དང་། རྫོབ་ཅེས་བརྒྱན་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་པའང་
ཀུན་དང་རྫོབ་གྱི་སྐྱབ་དོན་ན་མིན་པས་བཀག་གོ།

གསུམ་པ་འདིག་རྟེན་ཐ་སྟད་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་རྫོད་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་ཐ་
སྟད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ནམས་བརྫོད་པའི་སྐྱབ་དང་། དེ་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། བརྫོད་
བྱ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ། ཡིག་ཆར། ཐ་སྟད་པ་ཞེས་པས་བྱམ་ཆེ་བའང་
སེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འོ་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐ་སྟད་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། ། དེས་ན་ཡིག་ཆར། བཙུན་བཙུན་བརྟེན་པར་རྟོགས་ན་
རྟེན་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི། གཞན་གཉིས་རྟོགས་ན་རྟེན་པར་རྟོགས་པས་མ་བྱམ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བདེན་འདྲིན་གྱིས་
ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྱིབ་པར་རྟོགས་ན་དེ་དག་རྟེན་པར་རྟོགས་མི་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །
ཁོ་ན་རེ། འདིག་རྟེན་ཤེས་དོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ལྷ་འདིག་རྟེན་ཤེས་དོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྷ་འདིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདིག་རྟེན་ཤེས་དོ་ལ་
སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱམ་སྟེ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱམ། འདི་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པར་རྟོགས་པས་དེའི་

དོར་ཡང་དག་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པས། སྤྱིར་ལམ་རིམ་དང་
སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་ལ། ཡིག་ཆར། སྐབས་འདིའི་ཞེས་མང་
དུ་གསུངས་ལ། གུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལྟན་སྤྱིས་རགས་
པའི་དོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གནང་བས། འཇིག་རྟེན་པའི་སློང་དགའ་བའི་
ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། སྤྱིར་གཟུགས་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་རྩུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་དེ་ཀུན་རྫོབ་
དང་། ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
ནམ་བཞག་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། ། ཞེས་དང་། འཇིག་
རྟེན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། སྐབས་འདིའི་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཇོག་
པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མིན་གཅིག་དང་། གང་གི་
ངོར་ལོག་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆད་མས་བྱབ་ཀྱང་། ལམ་རིམ་ལས། འཇིག་
རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་ཆད་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཇིག་
རྟེན་པའི་སློང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། གཙོ་བོ་སོགས་
ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སློང་དགའ་བས་མི་རྟོགས་
ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མདོན་དུ་མ་སྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ལོག་པར་
རྟོགས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཆད་མ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་སློལ་
མ་སྟོགས་པའི་ཆད་མ་རགས་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་གསུངས་

པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་བཞིན་
ནི་ཆ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་དག་
གིས་རྟོགས་མི་རུས་པས། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་ངོ་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྤང་
བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་ལ། ཞེས་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ཁོ་ན་ལ་
སྐྱར་བ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཤེས་པ་རང་དགའ་བའམ་སྒོ་ལྟན་སྦྱེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་
པ་ལ་བྱེད་པས་འཕགས་རྒྱུད་ནའང་ཡོད་ལ། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་པ་ནི། ཕྱི་ནང་
གི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལ་དབྱད་པ་མ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཤེས་པ་དང་སྡེ་མ་
གཉིས་གཞུང་ནའང་བྱད་འབྱེད་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེདོ།

འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཆད་མས་ངས་དོར་དབང་ཕྱག་གི་བྲིས་སྐྱ་
དབང་ཕྱག་རྟུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པས་དཔེ་དེ་བཞིན་རྟུ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བའི་ངོ་ན་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་ངོ་ན་
སྤང་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཡང་ལོག་འཛོག་ཚུལ་འཇུག་པ་
དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ། དེ་
ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། ། འདི་
ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དཔེའི་སྒོས་ཤེས་སྤྲུལ། རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་
པའི་འགྲེལ་བར། དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་ཞེས་པས་གསལ་ལ། སྟོང་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་ལ་སྟོས་དེ་ཉིད་
མཐོང་། ། ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དེ་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཆད་
མས་རྟོགས་པ་ན་ཆོས་དེའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་ལྟར་ན་གཉིས་
ཀ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བའི་ངོར་སྤང་བ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཡང་
དག་པར་གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱིས་བཞག་པས། གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་སྒོ་

ལ་ཚད་མིན་དགོས་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་ཚད་མ་དགོས་སོ། །

དེས་ན་ཡིག་ཆར། གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཞེས་
 པ་འཛིག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། འདྲུག་
 པའི་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་དབྱ་མའི་ཟེན་གྱིས་
 ལས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བར་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 གྱིས་ཡང་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་རིམ་དུ་ཡང་བཤད་ལ། འདི་དུས་
 ཕྱིས་མིན་མགོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་
 རོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གྲུང་ཅུ་རྗེ་བཙུན་པ་བསོད་གྲགས་པ་སོགས། སྟོང་ཐུན་ལས། འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་
 དམ། ཞེས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ལ། བདག་གི་སྒྲ་མ་མི་
 བཞེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ལ། ཡིག་
 ཆར། ལྟར་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་སྦྱི་ལ་སྦྱར་ན་འདོད་བེར་རུང་ཡང་། རང་
 ལྷགས། སྟོང་ཐུན་དང་མཐུན་ཆེད་སྐབས་འདིར་སྦྱར་ན་མ་ཁྱབ་གསུངས་པ། ལམ་
 རིམ་ཆེ་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གཞོད་མེད་ནམས་ཡང་དག་ཀུན་
 རྫོབ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་སྟོང་ཐུན་གྱི་དེ་སྐབས་འདིའི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོང་གཅིག་པོ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་
 རོན་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་དེ་སྐབས་འདིའི་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་དང་། སྦྱིར་ཀུན་རྫོབ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བཞག་སྟེ། ཡིག་ཆར། སྟོང་གཅིག་པོ་དེའི་ངོར་ཞེས་དང་། འོག་
 ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བསྟན་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱི་མ་སྤྱིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མ་ཟད་ཅེས་པས་མེད་པ་ནམས་
ཀྱང་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྐྱབ་ཏོ། །

དེས་ན་རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ལ་སྐབས་འདིའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་ནམ་བཤད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
པའང་། ཡིག་ཆར། དེ་དག་ཐ་སྙད་ཆད་མའི་ངོ་ན་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དག་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ན་ཡང་དག་གང་ཞིག ། དེ་དག་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་
པའི་ངོ་ན་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་ལམ་རིམ་ལས། ཐ་སྙད་ཏུ་འབྱུང་
བའི་ཐ་སྙད་དང་། ཤེས་བ་གང་ལ་སྒྲོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས་ཞེས་པས་བསྐྱབ་པའང་གཟུགས་སོགས་གང་གི་ངོར་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་འཛོག་བྱེད་དེ་དག་རྒྱན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། གང་གི་ངོར་ཡང་དག་
འཛོག་བྱེད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀ་
མིན་ཡང་སོ་སོ་ལ་སྒྲོས་ན་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཆད་མའི་ངོར་
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྐྱབ་པོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་བདེན་
འཛིན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་མིག་ཤེས་མ་
འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་བདེན་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་མ་འབྱུང་བ་དགག་བྱའི་བདག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་དགག་བྱའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་མ་ཟད་སྤང་
བ་ལྟར་བྱུང་པར་འཛིན་པའང་ཡིན་ཏེ། མ་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་
ན་ཡིག་ཆར། དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་པར་འཛིན་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་བདེན་
འཛིན་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། འོན་ཀྱང་ཐལ་འཁྱར་བའི་

སྐབས་འདིའི་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་འཛིག་པའི་
ཤེས་པ་ལ་དེ་མི་དགོས་པ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་
འཛིག་པར་ཐལ། གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་དེས་བཞག་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་
ཏུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་
དེར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁོ་ན་རེ། འདིའི་ཡང་ལོག་
གི་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཡང་ལོག་གང་རུང་ལ་ཡུལ་ཅན་
དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡུལ་གྱིས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆར། འདི་གོ་
བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ལ། གཞན་རྟོགས་སྤྱི་ཞེས་གསུངས་པས། སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ཡིན་
ན་སོགས་སྒྱུར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་
དང་། གང་ཟག་དང་བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སོགས་ཡུལ་ཅན་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
དགོངས་ནས་པར་བྱིན་མཆན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས་གསུངས་སོ། ། པར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་
མི་སྤང་བས་འདིའི་ཡུལ་ཏུ་མ་བཞག་གོ།

འདིའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ལ་སྐབས་འདིའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་བསྐྱད་པ་དགོས་
ཀྱང་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསྐྱད་པ་མི་དགོས་ཏེ། གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་
སྒོ་ལྟར་སྤྱི་ལ་རྣམས་སྐབས་འདིའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ། སྐབས་
འདིའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་སོགས་སྤྱི་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ངེས་མི་རུས་པའི་སྒྱུར་ཡང་
མེད་དེ། ལྟར་སྤྱི་ཀྱང་བཏགས་སམ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་དཔྱད་པའི་
ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་རུས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་འཛིག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐད་དོད་ལྟར་སྤྱི་སྤྱི་

ཞེས་པའི་ཕྱ་ར་ལྷ་དགོས་དོན་མཆོག་གམ་དམ་པ་དང་། ཨ་ཐ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་དོན་ལ་བྱས་ནས་བདེན་པ་དང་། གསུམ་ག་ཡུལ་ལ་བྱ་ཡི། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་
མི་འཛོག་སྟེ། ཚུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གཞན་དག་དམ་པ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་དང་། དོན་དམ་དེའི་ཡུལ་ལ་འཆད་བ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་དང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་འཛོག་
པས། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་འདོད་དོ། ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱེ་འཇུག་གཞི་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བཤད་
གཞི་མིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རོན་བདེན་ཀྱང་། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་པར་ཕྱིན་ཡིག་ཆར། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་རོན་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་དུ་མེད་
པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བཤད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གསུངས་ནས།
དེས་དོན་དམ་གཉིས་ལའང་རིགས་འདྲ་ཞེས་གནས་ལུགས་གསལ་བྱེད་ལ་དོན་
དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་
དང་། དོན་དམ་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་མེད་
ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་འདྲ། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཐུན་ཀྱི་ཆོག་འདི་དང་པར་ཕྱིན་
ཡིག་ཆར། གནས་ལུགས་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། པར་ཕྱིན་མཆན་
ལས། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ལ་དོན་དམ་ཞེས་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་གྲགས་ཆེ་ལ། ཞེས་པ་
ནས། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་གནས་ལུགས་སུ་འཛོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་དོན་དམ་
དུ་བཤད་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས་འགྲུབ་པོ། །

ཉལ་ཉ་སྒྲ་མས། དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་
ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དངོས་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སྐྱེ་མ་དང་རིགས་མི་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆ་འདིར། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྒྱ་བདེན་མེད་དེ་

ཡུལ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་དངོས་གནས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལམ་
 རིམ་ལས། སྤྱིར་དོན་དམ་དངོས་མིན་ཟེར་བ་མིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། སར་ཕྱིན་ཡིག་ཆར། ཏུ་མར་མི་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། གསུངས་པ། མཆན་ཏུ་གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་པར་ཞེས་དང་། ཞིབ་ཆ་དགོས་ཞེས་
 པ་ལྟར། ཡིག་ཆ་འདིར་ཡང་གཉིས་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་སོ། ། ལམ་རིམ་ལས། ཐ་སྙད་
 ཏུ་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བྱལ་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་ཡོད་
 མེད་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་
 གཞོད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ར་ནང་
 བའི་གཞན་སྤྱིར་བསྐྱོམ་པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་
 ཀྱིས་བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་ལ་མི་གཞོད་
 པ་དང་། བདེན་འཛིན་ལ་གཞོད་པར་གསུངས་སོ། ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷུང་ལས་
 གསུངས། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཏྲ་མང་དང་སྦྱ་མའི་ཏྲ་མང་ཐ་སྙད་ཅམ་ཏུ་འབྲ་བར་
 བྱས་ན་ནས། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པར་འགྲོ་ཞིང་། ཞེས་སྤང་ཚུགས་ལ་ཅིས་
 བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤང་ཚུགས་དོར་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཅིས་མེད་པས་ངན་འགྲོའི་
 ལས་བསགས་ཏེ། བདེ་འགྲོ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་དཀའ་པས་བདེན་གཉིས་མ་ཤེས་པའི་
 ཉེས་དམིགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་མ་ཤེས་ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བདེ་འགྲོ་ཡང་མི་
 འཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་འཛོག་
 མ་ཤེས་ན་ལམ་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་སོགས་འཛོག་མི་ཤེས་པས་སྤྲགས་དང་
 ཤེར་མདོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དོན་སྦྱ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་མེད་པ་
 དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་སྤྲག་བདེན་དང་བཅའ་རིག་རྒྱན་ཆད་པ་སོགས་

བྱུང་ལ། སེམས་ཅམ་པས། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཟེར་གྱང་། སྟོང་བ་ཉིན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འདྲིལ་མ་ཤེས་པས་རིགས་བདེན་གྲུབ་སོགས་བཞག་པ་སྤངས་སྟོང་ལ་ཉེ་རིང་བྱས་པས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པས་གྱང་བདེན་གཉིས་པན་རྒྱུན་གྲོགས་སུ་འགོ་བར་འདོད་གྱང་ངོ་བོ་རང་ངོས་ནས་སོ་སོ་བར་བཞག་པས་སྤངས་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་མ་རྒྱས་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་སྟོན་པ་ཐ་དད་སོགས་ཇི་བཞིན་འདྲིལ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ལོག་པར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་སོགས་བཞག་ལ། ལྷགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྦྱ་སྦྱི་ཅམ་གྱི་གོ་བ་ཆགས་ནའང་ལས་འབྲས་ལ་ཆིས་ཇེ་ཆེར་འགོ་ཞིང་། སྤྱིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཐར་བའི་ས་བོན་བྱད་པར་ཅན་འདྲིལ་པས། འདིར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་དེའོ། །

རྩིའི་བྱ་ཆེན་སོ་སོའི་བཞེད་རྒྱལ་ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འཇུག་དར་རྒྱུ་དང་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར། རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱང་མི་འཐད་པར་བྱས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་གྱང་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས། ཞེས་ཞལ་འཆམ་པ་ལ་པར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བྱེད་ཅག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྟེད་པ་ཡོད་ཅེད་བརྒྱུད་པའི་དོན་ཅེད་པར་ཐལ། གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་རྒྱུད་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཟིགས་པས་གཞུགས་རྒྱ་གཅིག་གྱང་ཅེད་དེ། དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྟེད་པ་ཡོད་ཅེད་རྩོད་པའང་མིན། ཡེ་ཤེས་དེས་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཟིགས་པའི་ངོ་དེ། དེའི་ངོ་ལ་སྒོ་ཆེ་གཏད་ནས་དེ་ལྟར་སྟོས་ན་སྟོས་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། སྟོན་འཇུག་དར་རྒྱུ་ལས། རང་ཉིད་ལ་

རང་ཉིད་མི་སྤང་ཡང་རྟོགས་པ་ལོ། ཞེས་པ་ཆ་ལས་ཆ་ཅན་ཡན་གར་བའི་སྤང་བ་
 མི་འཆར་བ་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ནི། གོང་དུ་རང་ཉིད་སྤང་བར་འདོད་པ་ནི་
 རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཚུལ། རང་ཉིད་ལ་རང་
 ཉིད་གཉིས་སུ་སྤང་ན་རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དང་འགྲིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། སྤང་ཐུན་ལས། རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་ཤར་
 བར་རིགས་དགོས་སོ། ཞེས་ཁོ་བོས་བསྒྲིག་ལ་སྤྱི་གཞོན་བྱེད་སྟོན་ཅིག་གསུངས་
 པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཀྱང་། འདྲ་རྣམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་དང་།
 ཞེས་འདྲ་རྣམ་མ་ཤར་བ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་རང་
 དང་འདྲ་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་སྟེ། འོག་དུ་
 ཕྱི་མའི་བྲབ་པ་ལ་ལན་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བྱོད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པ་
 ཡིན་དགོས་ཞེས་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་སྟོན་པ་རྟོགས་ཞེས་པ་ཡང་། སྤྱིར་གཉིས་
 སྤང་རུབ་པ་ལ་མ་སྐྱར་བར་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་རུབ་པ་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཡབ་སྲས་
 གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་གོ།

འདྲ་རྣམ་ནི། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཤེལ་སྟོན་པོ་གཅིག་རས་གཞི་
 དམར་བོའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཆེ་དེའི་ཁ་དོག་དང་ཆ་གང་ཡང་དེའི་ཆེ་དམར་བོར་མ་
 བྱར་ཀྱང་། དེར་བཞག་ཆེ་ཤེལ་དེ་དམར་བོར་བྱར་སང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལྟར།
 སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་པོའི་འདྲ་རྣམ་ཤར་ཆེ་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པོ་དང་འདྲ་བའི་
 རྣམ་པར་ཤར་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་ལ་ཤེས་པ་ཁོ་རང་འཛིན་གི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པོ་མི་འཛིན་
 པ་གཉིས་དཔེ་དོན་སྟོར་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་
 སྤྱི་བ་ན་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟིན་བྲིས་དེ་ལས། མདོ་
 རྟེན་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མདོན་སུམ་ལ་སྟོན་པོའི་འདྲ་རྣམ་ཤར་བ་དེ་མདོན་

སུམ་ཁོ་རང་ལ་འདྲིལ་ལ། རྟོག་པ་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་འབྲ་རྣམ་ཤར་བ་རྟོག་པ་ཁོ་རང་
ལ་མི་འདྲིལ་གོ། གསུངས་པས་དོན་སྦྱི་འདྲིལ་གམ་དཔུང། ཡེ་ཤེས་དེ་བྱ་བེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཀྱང་བྱ་བེད་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་གོ་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
དུས་མཉམ་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་
གཅིག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་བྱབ་པས། དེ་ཡིན་ན་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
སོགས་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་
བོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་
སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པ་རྟོག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། ། འདིར་
ཡབ་སྲས་གསུམ་བཞེད་པ་མཐུན་ཚུལ་དང་། ཞི་བ་ལྟ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སྒྲ་
བའི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་གསུམ་གྱིས་ཡང་ལོག་འདྲིལ་ཚུལ་དང་། ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གསུམ་སོགས་རྗེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཁོ་
ནའི་བྱད་ཆོས་སུ་སྤང་ངོ་། ། ཞེ་མ་སྟོན་མེད་ལྷ་ཉི་མ་རའི་ཁ། ལྷག་པར་མྱོད་པ་ཅི་
དགར་མི་སྟོད་པར། ། པད་ཆལ་པལ་པར་ངལ་བའི་རྐང་དུག་ལྟར། ། མ་བྱེད་དལ་
འབྱོར་འཆི་བ་སོམ་ལ་བསྐྱིམ། །

༥ ། གསུམ་པ་གཞན་སྦྱེ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཞི་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྦྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། ཡིག་ཆ་འདིར་གོང་དུ་གསུངས་
ནས་སྐབས་འདིར་མ་གསུངས་པ་ནི། མཐའ་དཔུང་རྒྱ་བྱར་བ་མེད་པས་ཡིན་
ལ། འདིར་འཇུག་པའི་གཞུང་ངེས་ཆེད་དུ་བསྟུས་དོན་ཅམ་འགོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་
བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། གང་ཕྱིར་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། ། སོགས་ཆེགས་
རྐང་བཞིས་ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མིན་པས་འབྲས་བུའི་
དུས་སུ་རྒྱ་ཞིག་སྟེ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པས་ཆད་མཐའ་སྤངས་ལ། རྒྱ་འབྲས་རང་

བཞིན་གྱིས་གཅིག་མིན་པས་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་རྒྱ་ཞིག་ནས་མེད་པས་མི་འཛིག་
པའི་རྟག་མཐའ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞེས་པའོ། ། འདི་རང་འབྲེལ་དུ་རྒྱ་
ཆེར་རོལ་བའི་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་
སྤང་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་
བ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དབྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་
ཞིགས་པར་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་པའི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
བརྟེན་གྱུར་ན། ། སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞིས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས། དངོས་
པོ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་རྒྱ་ལ་རྟེན་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་
པར་གཟིགས་པས་དེའི་ཆོ་དེ་དག་འཛིག་པའི་རྒྱར་ཐལ། དེའི་སྡོན་དུ་དེ་དག་
རང་མཚན་གྱིས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་
ནོ། ། ཞེས་བཀག་གོ། འདི་གསུམ་གྱིས་གཙོ་ཆེར་ལེགས་ལྷན་བཀག་ཀྱང་། འདིར་
རང་འབྲེལ་ལས། དཀོན་བཅེགས་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་
བྱེད་སོགས་བྲངས་པའི་མཐུག་དུ། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཁས་སྤངས་
པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་བཀག་གོ། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་
རྣམ་དབྱད་ན། ། སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞིས། སྡེ་མ་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་མཉམ་བཞག་
གིས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་གཟིགས་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པར་བདེན་
པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལ་བདེན་པ་མི་བསྐྱེད་བ་གཅིག་ལས་མེད་པར་མདོ་
ལས་གསུངས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་དབྱད་
པ་བྱེད་མི་རུང་བར་ཐལ། ཐ་སྙད་པ་ལ་དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་ན་ཚུལ་
རོལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མི་རྟོན་ལ། གལ་ཏེ་རྟོན་ན་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་

དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་གྲོ་།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། ། སོགས་ཆིག་
ཀར་བཞིས་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་སོ་ཟེར་
བ་ལ། བྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཆད་མ་གང་གིས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་སྐབས་བདག་གཞན་ལས་སྦྱོར་བ་རིགས་པ་མིན་པ་
བཞིན་དུ་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟེན་ན་དོན་དམ་
པའི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བཀའ་གྲོ་། འདིར་རང་འབྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་གྱིས། ཞེས་སོགས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་
བ་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་སྦྱོང་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། ། སོགས་ཆིག་ཀར་དུག་
གིས་ལེགས་ལྷན་སོགས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། རང་
འདྲིན་མིག་ཤེས་སོགས་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་ལ། གཟུགས་བརྟན་
སོགས་འདྲིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྒྱུན་པ་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་
པའི་དབང་གིས་བྱད་བཞིན་དུ་འདྲིན་པའི་སློབ་སྦྱོར་བ་ལྟར་རང་མཆན་གྱིས་སྟོང་
བའི་གཟུགས་སོགས་ལས་རང་འདྲིན་མིག་ཤེས་སོགས་སྦྱོར་ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་མཆོད་སོགས་སུ་བཞེད་པའི་བྱངས་སོ། །

༥ ལྷ་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཀའ་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤངས་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་
འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་སོགས་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བའི་རྟག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
འདྲིག་པའི་ཆད་མཐའ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ། གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྤངས་

མི་དགོས་པ། ལས་འགག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་དཔེ། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤོང་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་གི་རྒྱུ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་སྤྱི་ན་པའི་དུས་པར་དུ། གནས་ན་
ལས་དེ་ཉལ་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འགག་ན་འགག་འགྱུར་བས། འབྲས་བྱ་རི་ལྟར་
སྤྱི་བར་འགྱུར། ཞེས་གཞན་ཅུམས་ཀྱིས་བཅུད་པ་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་
དང་། བྱེ་སྤྱོད་འགས་བྱ་ལོན་གྱི་དབང་རྒྱ་འདྲ་བའི་ཚུད་མི་ཟབ་དང་། ལ་ལས། ལས་
ལས་སྤྱི་བའི་ཐོབ་པ་དང་། ལ་ལས། ཅུམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞག་ལ། འདིར་
ལས་འགག་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་སྟེ། ཀུན་བཞི་སྤྱོད་པ་མེད་
ཀྱང་། ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་གྱིར་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
འགག་པའི་གྱིར། གསུངས་སོ། གཉིས་པ་དཔེ་ནི། མི་ལམ་སྤྱོད་ཀྱིས། དཔེར་ན། མི་
ལམ་དུ་བྱད་མེད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ནས་སྤང་ཆོ་མི་ལམ་གྱི་བྱད་མེད་འགག་པ་
ལས་སྤྱོད་པོ་ཆགས་པ་སྤྱི་བ་བཞིན། ཞེས་པ་འོ། འདི་རང་འགྲེལ་དུ་སྤྱོད་པ་འཕོ་
བའི་མདོས་བ་སྤྱོད་པས་སོ། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཅུམ་སྤྱོད་ཐུག་མེད་དུ་འབྱེན་
པའི་ཚྱོད་སྤོང་ནི། རི་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱིས། རང་སྤྱོད་འོག་མ་ཅུམས་ཀྱིས། འོ་ན། ལས་
སྤྱོད་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་སྤང་ནས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་ཐལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་
པ་མེད་པའི་གྱིར། ཞེས་ཚྱོད་པ་ལ། དཔེར་ན། སྤྱོད་དང་བོད་བྱའི་རྒྱ་གཉིས་མེད་
པར་མཚུངས་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མིག་གིས་སྤྱོད་མ་མཐོང་ཡང་བྱི་མ་མི་མཐོང་
བ་བཞིན་དུ་ལས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། སྤྱོད་ཟིན་རྒྱ་
ཆོགས་མ་ཆངས་པས་སྤང་མི་སྤྱོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་མི་དགེ་ལས་ཀྱི་ཅུམ་སྤྱོད་
ཀྱང་ཐ་སྤྱོད་དུ་སོ་སོར་ངེས་ཤིང་། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཅན་
ཅུམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས། ལས་ཀྱི་ཅུམ་པར་སྤྱོད་
པ་བསམ་མི་བྱལ། ཅེས་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལས་འབྲས་ལ་དབྱུང་པ་དགག་པ་
མཛད་པའི་གྱིར། ཞེས་ལས་འབྲས་ལ་ཅིས་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདིར་དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་མང་པོ་
ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟོར་དུ་དོགས་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་
སྐྱེད་ཐབས་མཛད་པ་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བས་ཀྱང་དེའི་
ངེས་པ་བརྟན་པའི་གྲོགས་བྱས་པའི་སྟོང་ནས། ད་རེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་ཕྱིན་པ་
སྟོང་ལོག་དུ་མི་འགོ་བ་ལ་འབད་པར་བྱོས་ཤིག ། ཅེས་གདམས་པ་ཐུགས་ལ་བཅིང་
དགོས་སོ། ། ཚྱོད་སྟོང་གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚྱོད་
སྟོང་ནི། ཀུན་གཞི་ཡོད་སོགས་ཀྱིས། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཀུན་གཞི་མེད་
པར་ལས་འབྲས་འདྲིལ་ན། ལང་གཤེགས་སོགས་ལས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་པ་ལ། ལན་དུ། ཀུན་
གཞི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་དང་དེར་མ་ཟད་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བའི་རྣམས་ཡོད་དང་། སྤང་
པོ་བདེན་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཟབ་དོན་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་པ་
རྣམས་ལ། རེ་ཞིག་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་དགོས་དབང་གིས་གསུངས་ཞེས་བརྟན་
ནས། དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ཞེས་འགྲེལ་བའི་ཁ་བསྐང་ངོ་། ། དེའི་
ཞར་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཁས་མི་ལེན་པས། དེའི་ཆེད་དུ་
དགོངས་ཏེ་གསུང་པའི་དཔེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་འདིག་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་། འདིག་རྟེན་པ་
ལ་པན་ཕྱིར་ང་དང་ངའི་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་བརྟན་པའང་འདིག་རྟེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་དྲང་དོན་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཤར་རིའི་སྡེ་
བའི་ལུང་གིས་དགོངས་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་བསྐྱབས་སོ། །

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་དུས་གསུམ་འདྲིལ་ཚུལ་ནི། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་
ལས། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་རྣམས་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གསུམ་འདྲིལ་
པས་ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ལྷ་གྲུར་ཡོད་པར་འདོད་

དེ། དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རང་ཉིད་
 བྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་དུས་སོ་སོར་བཞག་པ་ལ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྦྱོས་ཞིག་ཞེས་
 དགག་ཚུལ་མཛོད་ལྟར་ལ། དབུས་མཐའ་ལས། འབྲས་བུ་རྩ་རྩམས་སྤྱད་ཟིན་
 དང་། ། དེ་བཞིན་མ་སྤྱད་གཞན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་རྩ་བྱ་དང་དེའི་
 རྩ་གཉིས་ཀས་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་མིན་པས་རྩ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་སྤྱད་པ་སྟེ། རྩ་བྱ་མ་
 སྦྱོས་པའི་ཆ་ལ་མ་འོངས་པ་དང་། རྩ་འབྲས་དེ་གཉིས་སྤྱད་ཟིན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་
 མ་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཞིག་པ་ལ་འདས་པ་དང་། རང་གི་རྩ་འགག་ལ་འབྲས་
 བུ་རྩ་བྱ་རང་ཉིད་མ་འགག་པས་རྩ་སྤྱད་ཟིན་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱད་མ་ཟིན་པ་ད་ལྟར་
 བར་འཛོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་སྦྱོས་པ་དང་མ་ཞིག་པས་འཛོག་པས་
 གཙེ་བོ་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ད་ལྟར་བ་ལ་བསྟོས་པས་ཕལ་བ་དང་། དུས་
 གསུམ་གང་ཟག་ལ་གཅིག་གི་རྩམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འཆར་དགོས་
 པ་ཅུང་འདྲ་བས། ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱ་བ་
 མཐའ་གཞན་གསུམ་མཐུན་ལ། ཞེས་དང་། དེ་ཅུང་ཞིག་མདོ་སེམས་དབུ་མ་པ་ཀུན་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུངས་སོ། ། འོག་མ་རྩམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་རྩ་
 བྱ་ལྟ་བུ་གང་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་དེར་མ་སྦྱོས་པའི་ཆ་ཅུང་ཡིན་པས་དང་། རྩ་བྱ་
 ཞིག་པ་ཡང་རྩ་བྱ་ཞིག་པ་ཅུང་ལས་དངོས་པོ་གཞན་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་པས་གཉིས་
 ཀ་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ལ། ཐལ་འཁྱར་པས། རྩ་བྱ་མ་འོངས་པའི་སྐྱས་ཁོ་རང་རྩ་བྱ་
 སྦྱོ་བའི་རྒྱན་མ་ཆང་བ་ལས་བྱང་བ་དང་། རྒྱན་ཆང་ན་རྩ་བྱ་སྦྱོ་བའང་འཕང་བས་
 མ་འོངས་པ་མེད་དགག་མིན་པ་དང་། དངོས་པོར་བསྐྱབ་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་
 ལ་འོ་ན་ནི། རྒྱན་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྦྱོ་བ་ལ་རྩུར་གནས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱན་མ་
 ཆང་བར་མ་ཁྱར་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་སྦྱོ་བར་འཁྱར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དེས་མ་འོངས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་
 ཕྱི་མ་དེ་སྦྱོ་བའི་རྒྱན་མ་ཆང་བ་ལས་བྱང་བར་འདྲ་བས། རྒྱུ་ཆེན་ལས། མ་འོངས་

པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་
སྐོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་ཆར། རྒྱས་པར་ཁྱིམ་ཆེན་ལྟ་དགོས་
གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་རྒྱུ་ཚུ་བའི་
འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟར་གིས་སྐྱབ་པ་ནི་ཡིག་ཆ་
ལྟར། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཤི་བ་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བྱ་དང་། འཆི་བ་མ་རིག་པའི་རྒྱར་
གསུངས་པས། ཞིག་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གར་སྐྱབ་ལ། རིགས་པ་དང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟེན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་
འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་རྟེན་ཁས་སྦངས་ནས་འདུས་བྱས་ནམས་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེ་
བ་དེའི་ལྟར་ན། ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲ་བཀོད་ནས། དངོས་པོ་ནམས་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་
མ་དང་འདུས་བྱས་སྒྲ་མི་འཇུར་བར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་འཇིག་པའི་བྱ་བ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་པའི་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་
མ་ཉིད་དང་། འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་ནམས་འདུས་བྱས་ཉིད་རྟེན་འབྲུག་པར་ག་ལ་
འཇུར་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་པ་ཉིད་རྟེན་འཇུར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེས་
དངོས་པོ་འཇིག་བཞིན་པ་དང་། འཇིག་པ་གཉིས་ཀས་ཞིག་པ་སྐྱེད་པར་བསྐྱབ་
པོ། ། གང་ཡང་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་
ཆ་ཡིན་པས་རྒྱ་མེད་ཅེས་པ། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཞེས་པ་
ནས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། ཞེས་བྱང་། འོ་ན། ཐམས་ཅད་
ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། དངོས་པོ་སྐྱེས་ཟིན་
པ་རྒྱས་བྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འཇུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ནས། ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། སྐྱེས་

ཟིན་པ་ལ་ནི་ཡང་བསྐྱེད་དུ་མེད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་སོ། ། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྡོན་པོ་ཞིག་
 པ་དག་དོད་དེ་ཞིག་ཟིན་ནས་རྒྱས་བྱེད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། སྡོན་པོ་གནས་རྒྱུན་མ་ཆང་
 བས་ཞིག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། རང་ལ་སྟོས་ཏེ་དངོས་པོ་དང་། སྡོན་པོ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་དངོས་མེད་དམ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ། སྤར་མེད་གསར་རྒྱུ་
 བའི་རིགས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྤར་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་མེད་
 པ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བ་སྤར་མེད་ལ་ཕྱིས་བྱུང་བས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ངི་ལྟར་སྤར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིག་པ་ཡིན་པར་
 འདོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། ། ཡིག་ཆར་དོན་ཐོབ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བའི་གསུངས་ཚུལ་ནི། རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 པ་ལས། རྒྱ་བྱེད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། ། ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། ། ཞེས་པ་
 ལྟར། ཞིག་པ་རྒྱས་རྒྱེད་པ་འདིག་ཉེན་གྲགས་པས་འགྲུབ་པར་ཐལ། འདིག་ཉེན་
 བ་རྒྱ་མེད་པས་འབྱུང་བ་རྒྱག་པ་དང་། ཟས་མེད་པས་བྱ་ཤི་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར། དེ་
 གཉིས་ཞིག་པ་རྒྱ་དང་ཟས་མེད་པས་རྒྱེད་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱ་ཡི་
 འདིག་ཉེན་པས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆར། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པས་
 ཞིབ་ཆ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཞེས་མིའི་གཞུགས་མཐོང་བ་ལ་མི་དེ་མཐོང་བ་ཐ་
 སྟོང་རང་དགའ་བ་ཡིན་ཀྱང་། མིའི་གཞུགས་མི་མིན་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་རྒྱ་
 མ་ལྟ་བུ་རང་དགའ་བ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་མིན་ཀྱང་། འདིག་ཉེན་ཐ་སྟོང་ལ་མི་འགལ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རིགས་པ་འདིས་མ་འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོར་འགྲུབ་
 རྟེན། རྟེན་ཆེན་ལས། ལྷ་གྲུ་རྒྱུ་འགྱུར་ད་ལྟ་མ་རྒྱུས་པའི་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡང་རྒྱུན་
 སྤར་ཡོད་ཟད་ནས་མ་ཆང་བ་ལ་བཞེད་དེ། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདིག་པ་ལ་མ་

འོངས་པ་ལ་ཡང་འདི་འདྲ་ཅིག་བཞེད་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དངོས་
པོ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ལ་མ་འགག་པས་བྱང་། རྒྱུ་ལ་མ་འགག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
སྟེ། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་དེ་རྒྱུ་ལ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། རང་ཉིད་རྒྱུ་
ལ་རང་ཉིད་མ་འགག་ན་རང་ཉིད་རྒྱུ་ལ་མ་འགག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འགག་དགོས་དང་འགག་པ་གཉིས་ཀར་
བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གང་ལ་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་དུས་གཞན་
གཉིས་འཆར་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟོང་ཐུན་ལས། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱུ་ལ་མ་འགག་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་འཆར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དུས་ན་ཐལ་ཟིན་
པ་དང་། མ་སྤེབས་པའི་ཆོས་གཞན་ཀྱི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་གཞན་ཞིག་མ་རྒྱུས་པ་དང་།
ཞིག་པས་མི་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པ་
དང་། མ་རྒྱུས་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཞག་མི་དགོས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟོང་ཐུན་ཆོག་ཟིན་ལྟར་བྱས་ནས་གཙོ་པོ་ལ་ཡང་
ལྟོས་མི་ལྟོས་ཀྱིས་བཞག་པ། ཡིག་ཆར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གཉིས་གཉིས་
ལ་མ་ལྟོས་པར་རེ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ལས་མ་
བརྒྱལ་བའམ་མ་འདས་པ་ལ་ད་ལྟར་བ་བཞག་དགོས་པས་ཞེས་པ་བྱངས་ནས། རྒྱུ་
ལ་ཞེས་པས་མ་འོངས་པ་དང་། མ་འགག་ཅེས་པས་འདས་པ་གཙོད་པ་སྟོང་བའི་
དགོངས་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་སྲས་ཀྱང་མ་ཐོན་ནོ། ། བརྒྱ་བ་ལས། མ་འོངས་
བྱམ་ལ་ད་ལྟར་བའི། ། བྱམ་ཡོང་མ་ཡིན་འདས་པ་མེད། ། ཅེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
འོངས་པའི་བྱམ་པ་དང་། འདས་པའི་བྱམ་བཞེས་གསུངས་པ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་
ལས། རྩ་བུ་ཀྱི་རྒྱ་དུས་སུ་རྩ་བུ་མིན་ཡང་དུས་དེར་བྱམ་པར་བྱུང་དགོས་ཀྱི་རྩ་

བུམ་དེ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ཡིན། བུམ་པ་ཞིག་དུས་སྟེ་ཞིག་པའི་བུམ་པ་འདས་
 པའི་བུམ་པ་ཡིན་ནོ། ། སྟོག་དབང་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་མེད་ཀྱང་འདས་པའི་མི་
 དང་ཤི་བའི་མི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ། བུམ་པ་ཞིག་དུས་སྟེ་ཞིག་པའི་བུམ་པ་
 ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བུམ་པའི་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་སྟེ་བུམ་
 པ་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དེ་དེ་དུས་སྟེ་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འདས་
 པའི་བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་བའི་
 བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཞིག་དུས་སྟེ་ཞིག་པའི་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་དུས་
 སྟེ་ཞིག་པའི་ཁ་སང་དེ་ཁ་སང་ཡོད་ཀྱི་དེ་རིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟིན་བྲིས་ཅིག་ཤོས་
 ལས། བུམ་པ་དེ་བུམ་པའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེ་རྒྱུའི་བུམ་པ་ཡིན་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་
 མ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་གཅིག་འཛོག་ན་འདི་ལྟར་འཛོག་དགོས་ཏེ། ཞེས་
 པ་ནས། ཤི་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ་ཤི་བའི་མི་དེ་འདས་པའི་མི་ལ་འཛོག་གམ་
 དབྱ། གསུངས་པས། རྩ་མ་ནི་དུས་དེར་འདས་པའི་མི་དང་། མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་
 འཛོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། བར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་སོགས་སྟེ་འདས་པའི་མི་མེད་པར་གསུངས་
 པས། ཡིག་ཆར། མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ལ་འཛོག་པ་ལ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་
 བུམ་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། གསུངས་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་རྩ་འབྲེལ་གྱི་
 ཆོག་ཟིན་ལྟར་གསུངས་པ་ལས། འོན་ཀྱང་བུམ་པའི་འདས་མ་འོངས་ལ་བྱེད་དེ། བརྒྱ་
 བའི་དེ་ནི་རིགས་བྱེད་པས་དུས་རྟག་པར་ཁས་སྐྱོངས་པ་ལ་བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ལ་
 བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བརྒྱ་བའི་དར་རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཞིག་པ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པའི་དུས་
 དེར་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོར་མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་ན་འདས་པའི་བུམ་པ་དེ་མ་འོངས་
 པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་བུམ་པའི་དུས་སྟེ་མ་འོངས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བུམ་པ་ཞིག་པ་དང་། འདས་པའི་བུམ་པ་བྱུང་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིང་

གི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེད་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སང་ཉིན་
སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་དུས་སུ་མ་
འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན། རང་དུས་
སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། དེ་
རིང་གི་དུས་སུ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སང་ཉིན་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། འདས་པ་དང་དེའི་དུས་གཉིས་མི་འབྲ་གསུངས་
པ། བུ་མ་པ་འདས་པའི་དུས་ཡིན་ན། བུ་མ་པ་འདས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཞེས་པ་ཡིན་
ཀྱི། སྐྱིར་འདས་པའི་དུས་དང་འདས་པ་སོགས་ཡིན་བྱལ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་
ཏུ་བུ་མ་པའི་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་བུ་མ་པ་ད་ལྟར་བའི་དུས་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷ་གྲ་ཞིག་པ་ནི་ལྷ་གྲ་འདས་པའི་དུས་དང་། ལྷ་
གྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ལྷ་གྲ་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ལྷ་གྲ་སྐྱབ་ནས་མ་ཞིག་པ་ནི་ལྷ་གྲ་
ད་ལྟར་བའི་དུས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟིན་བྲིས་དེར་དུས་གསུམ་
གཅིག་གཅིག་ལ་འཇུག་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ས་བོན་གྱི་སྟངས་གི་ལྷ་གྲ་སྐྱེ་
བཞིན་པ་རྣམས་པ་ཅོམ་ཡིན་པས་ལྷ་གྲའི་རྣམས་རྒྱུན་དང་། གསེར་བུ་མ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུན་
གྱི་རྣམས་རྒྱུན་ཡོད་ཆོག་གམ་དབྱད།

ཡང་དེར་ལྷ་གྲའི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་དང་། ལྷ་ཅིག་དང་པོའི་དུས་གཉིས་ཀ་
ལྷ་གྲ་སྐྱེ་དུས་ལ། ལྷ་བས་བཞི་བར་བཤད་པ་སྐྱེ་ཕྱོགས་ལ་ཞུས་པས། དེ་སྐྱེའི་ལུགས་
གྱི་བཤད་པ་རེད། བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་རྒྱ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་པ། རྒྱུས་དེ་
སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དུས་དངོས་རྒྱུའི་དུས་དང་། ལྷ་གྲ་རང་གི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དུས་
ལྷ་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ཡིན་གསུངས་པའོ། ། ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྐྱེན་ཞིག་པ་ལྷས་སྐྱེན་
གྱི་རང་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འཆི་བ་དང་ཤི་བ་དེ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་

སྟེ། དེ་གཉིས་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། འགྲོ་བ་ཤི་བ་ནི་དེ་ཞིག་པ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཞིག་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀར་ལུང་གིས་སྦྱབ་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤི་བ་འཆི་སྲིད་གྲུབ་པ་ནས་ཡོད་པ་སྲིད་པ་བཞིའི་གོ་རིམ་གྱིས་ཤེས་
 ལ། མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་
 སུ་ཞིག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཤི་བ་གྲུབ་ན་ཤི་ཆར་བས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁང་པ་ཞིག་
 པ་གྲུབ་ན་ཞིག་ཆར་བས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་འོ་ན། དེ་དུས་སུ་ལྷས་སྦྱིན་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་འབྲས་བུའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིག་པ་གྲུབ་དུས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤི་བ་གང་ཡིན་མིན་གྱི་ཆེ་དེའི་སྟོག་དབང་འགག་མ་ཐག་པའི་ཤི་
 བ་དེ་འཇོག་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱད་ན་སྦྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ཤིའོ། ། ཞེས་པའི་ཤི་བ་གཞི་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྔ་མའི་འཕང་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས་སྦྱིན་འགག་ཆད་
 གྲང་འཆི་སྲིད་ཕྱ་མོ་གྲུབ་པ་ནས་ལུས་རགས་པ་དོར་བས་དེ་ནས་ཡིན་ཏེ། མི་ཡིན་
 པའི་ཆ་དོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིར་ཆགས་པ་མི་མིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་
 རྟེན་གྲགས་པ་ལྟར། དེ་ནས་འདིའི་ཤི་བ་དང་། ཞིག་པ་བཞག་ཆོག་གམ་དཔུང། ཞིག་
 པ་ཤི་མ་ཐག་ཡང་འཇོག་དགོས་པས། ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མི་འབྲེལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཆན་མོ་རྒྱ་མཆོར་མེ་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱ་མེད་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེར་མེ་མེད་པ་གཏན་མེད་དང་། མེད་
 ཅིམ་ལ་གོ་བས་མེད་དགག་དང་། འདིའི་རྒྱ་མེད་པ་རྒྱུན་མ་ཆར་བ་ལ་གོ་བས་མི་
 འདྲ་ལ། སྦྱིར་རྒྱ་མེད་པ་ལ་དཔུང་གཞི་རྩུང་བུད་ཡོད་དེ། ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཆེ་
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཟག་མེད་
 ཡིན་པས། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་གྲགས་པས། མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ན་རྟོག་
 པ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་མདོན་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། ཡིག་ཆར། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་བག་ཆགས་སྟོ་གཞི་ལ་ངར་

འདྲིན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དགོས་གསུངས་པ། དགོས་ཀྱང་བྱུང་མཐའ་བཟུང་
བ་མིན་ཏེ། འོག་དུ་བག་ཆགས་བསྒོམ་གཞིའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་རེས་འགར་བསྒོམ་གཞིས་
བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅིས་དང་། གཞན་ཡང་། གང་
ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐོག་
མེད་ནས་བག་ཆགས་བསྒོམ་པའི་སེམས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོད་པའི་བྱུང་
པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། དེའི་ཤེས་རྒྱུད་བག་ཆགས་
བསྒོམ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་
འདྲིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། སེམས་ཡོད་
ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མེད་པའི་ཞེས་པ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་སྟེ། གདགས་གཞི་ལ་
དེ་མི་སྲིད་ན་བཏགས་ཆོས་ལ་ཡང་དེ་མི་ལྷན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གདགས་
གཞི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཏན་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོམ་གཞི་མེད་ན། དེ་ལ་བཏགས་པའི་
གང་ཟག་ཡང་མེད་དགོས་པ་རྟེན་ཆེན་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་
ཆད་མ་ཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་འཆད་
མ་ཐོང་བས་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་ལ་བསྒོམ་ཆོག་ལ། སེམས་གཅིག་ཐོག་མེད་ནས་ཤེས་པ་
ཡིན་བཞིན་པར་འོངས་པ་མེད་པས་གཏན་ཀྱི་བསྒོམ་གཞིར་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མའི་ཟེན་གྲིས་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་རྒྱུད་དུ་བྱས་ན་ཐོག་
མེད་ནས་ཡོད་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཕོ་མ་
ཐོང་བའི་སེམས་ཞིག་སྐབས་འདིར་མི་འདོད་དོ། ། ཞེས་དང་། ལ་མོ་སྒོ་བཟང་བཟླ་
ཤེས་པའི་དབུ་མར་དེའི་ཐད་དུ་ཐོག་མེད་ནས་བག་ཆགས་བསྒོམ་པའི་སེམས་མེད་
ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་
རྒྱུན་ཆད་མ་ཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དེ་དང་།
དེའི་རྒྱུད་འཆང་རྒྱ་ཁྱས་ཟེར་བ་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲའི་ཁྱས་པ་ཡོད་པས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། དབུ་མའི་ཟེན་གྲིས་ལས། དགེ་མི་དགའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ལ་

དེའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་འཛོག་ལ། ཞེས་
 པ། ཡིག་ཆར། རྣམ་སྤྲིན་མ་ཟད་པའི་ལས་དག་པའི་ཞིག་པ་དགེ་བ། དེ་མ་ཟད་པའི་
 མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་དགེ་
 བའི་ལས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱས་སམ་སྟམ་ལ། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཞེས་གསུངས་
 བས་ལུས་ལས་ལྟ་བུ་འགག་ཀྱང་བག་ཆགས་མི་དགེ་བ་ཡོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་
 འགག་ཀྱང་རིག་མིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས། ཞིག་པ་ལས་ཡིན་ན། ལས་འགག་
 ཅེས་སོགས་དང་ཨེ་འགྲིག་དཔུང། ། རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མར། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་
 མི་དགེ་བའི་ལས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ན་ཡོད་ཀྱི། དེ་ཕྱིན་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ལན་འདེབས་པའམ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རང་འབྲས་རྣམ་
 སྤྲིན་ཐུང་མ་ཟེན་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ། དགེ་བ་དང་། དེ་འབྲེལ་མི་དགེ་
 བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་མི་དགེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི། དགེ་མི་དགེ་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་
 གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་
 ལྟར། གུང་རུས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། སོགས་གསུངས་ནས། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ། ཡིག་ཆར། ཤེས་སྤྱིབ་ལ་སྦྱར་ནས་
 བཀག་སྟེ། འདས་མ་འོངས་སུ་འཛོག་པ་ལ་གཏན་མེད་དང་། གཏན་བཏགས་མ་ཡིན་
 པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བཀག་ནས། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་ཞིག་པ་མེད་
 པར་གསུངས་པས་མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་མེད་པར་འབྲུབ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ཐུང་ཟེན་
 པའི་དགེ་མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་ལྷང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་
 རྣམ་སྤྲིན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་
 པ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ལན་བཏབ་ན་བཟང་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ཟེན་གྱིས་

ལས། རྒྱན་གཏན་བརྒྱན་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་ཡང་། དགེ་མི་དགེ་སོགས་
དངོས་པོ་དེའི་རྒྱན་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་འདས་མ་འོངས་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱི། མར་
མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་སོགས་རྒྱན་འཆད་ཁ་མ་ལ་རང་འབྲས་ཞིག་པ་མེད་ཅེས་པ་ལྟར་
དེའི་དོན་དུ་དོན་གྲུབ་འདོད་ཀྱང་། གཞུང་ནམས་དང་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་བས་དེ་
ལྟར་མི་རུང་ངོ་། །

ཤེས་སྒྲིབ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཞིག་པ་དེ་ཕྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཟེར་ན་མ་གཏོགས་
རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ན་མེད་པས་ན། དེ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སུ་ཞིག་
འདྲི། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལེགས་ཏེ། ལུས་ལས་ལྟ་བུ་འགག་ནས་བག་ཆགས་སུ་
གྱུར་པ་ན། བག་ཆགས་དེའི་སྟེང་དུ་ལས་དེ་ཞིག་པའི་ཆ་འདྲི་གི་བག་ཆགས་
ཀྱང་ཟད་པ་ན་དེའི་ཞིག་པ་འདྲི་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁང་པ་
ཞིག་པའི་ཀྱང་ཤུལ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་ཡོད་ཀྱི། དེའི་ཤུལ་
དུ་ཁང་པ་གསར་བ་བྱས་ནས་ཤུལ་མི་མངོན་པ་ན་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དོན་གྲུབ་ཀྱིས། རྒྱན་འཆད་ཁ་མ་ལ་རང་འབྲས་ཞིག་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འདྲི་པའི་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་
པོ་དང་འགལ་ལ། རྩི་བཙུན་པའི་ལན་དང་པོ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཞིག་པ་ལས་དེ་
འགོག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་བར། ལ་
ལར་ལས་འགག་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་ཀྱང་། ། ཞེས་ལས་འགག་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་
ཀྱང་། ཞིག་པས་ནམ་སྒྲིན་འབྱིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་
སོགས་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ན་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་སོགས་ཀྱང་
མེད་པར་ཐལ། དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རང་འབྲས་ནམ་སྒྲིན་ཕྱང་མ་ཟེན་

པའི་མི་དག་བའི་ཞིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉགས་བྱུང་ཁས། རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་
ངས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་རྣམ་སྤྲིན་ལྷུང་ཁའི་བར་དུ་འདོག་གི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
གི་ཡུན་ཆད་ཅན་མི་དགོས་སོ། །

ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། ཕྱི་དོན་མེད་
པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ། སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་སྐྱས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་
ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། གཟུང་བ་མེད་པར་འདྲིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ནས། ཡོད་དང་སྒྲོས་ཀྱན་ཡུལ་
མིན་རང་བཞིན་ཡོད། ཅས་པའི་བར་ཆོག་བཅད་གསུམ་གྱིས། བྱང་སར་མཉམ་ཉིད་
བཅུས་ས་དུག་པར་འདུག་ཚུལ་སྐབས། ས་དུག་པ་བས་གཟུང་འདྲིན་རྩལ་གཞན་
མེད་པར་སྲིད་གསུམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ཀྱན་གཞིའི་
སྟེང་གི་ཀྱན་བྱང་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྤྲིན་པ་ལས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་
མ་དག་པའི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་འབྱུང་བས་དེ་ནི་ཀྱན་བཏགས་
འདོགས་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ། དོན་དམ་པར་སྐྱོ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་མིན་པ་སྟེ། བྱང་པར་གསུམ་དང་
ལྷན་པ་མདོ་ལས། གང་ལ་གང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་
འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་རྒྱས་པར་དགག་པ། མཐུག་བསྐྱབ་བ་གཉིས་བྱས་ནས། དང་
པོ་ལ་གསུམ་བྱས་ཏེ། དང་པོ་ལ། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སེམས་

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེ་གང་ཡིན་ངེས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་
གང་དུ་ཡོད། ། ཅེས་པ་ཡིན་པས། འདི་དཔེ་གཉིས་ཀའི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས། དཔེ་དང་པོ་མི་ལམ་དུ་ཁང་ཆུང་ནང་དུ་སྤང་ཆེན་
མེད་ཀྱང་། དེ་མཐོང་བའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཞེས་པར། དཔེ་དེ་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། མི་ལམ་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར། རྩོགས་
སྤྲུལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། སད་ཆེ་དེ་དྲན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ཕྱི་
དོན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ངས་མཐོང་སྟུང་དྲན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་བསམ་བྱ། ། བྱས། དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་
པས་དཔེ་དེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་ལ། གལ་ཏེ་
གཉིད་ན་སོགས་བཞིས། གཉིད་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་ཡུལ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཡིད་
ཤེས་ཁོ་ནས་ཕྱི་དོན་དུ་ཞེན་པ་བཞིན་སད་པའི་ཆེ་ཡང་ཕྱི་དོན་སྤང་ཡང་མེད་པ་
འདྲའོ། ། ཞེས་པར། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སོགས་ལྷས། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ལམ་དུ་ཡུལ་ཕྱི་དོན་
མ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་དེར་ཡིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མི་ལམ་གྱི་
ངོའི་མིག་སོགས་ལྷའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྩྭ་བ་ཡིན་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔེ་ཕྱི་དོན་གཏན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅེས་
པའོ། །

འདིར་རང་འགྲེལ་དུ། ལེགས་ལྡན་གྱི་དེ་ལ་མི་ལམ་དུ་དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་པའི་གཟུགས་ཞིག་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བས། ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ལན་བཏབ་པ་ཡང་། མི་
ལམ་རྩྭ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་བཀག་གོ། མི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་སོགས་
བདུན་གྱིས། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། མི་ལམ་
བཞིན་སད་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྩྭ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་

མལ་བའི་གཉིད་སད་པའི་ངོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན། མ་སད་
པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་ངོར་མིག་སོགས་གསུམ་པོ་ཡོད་ལ། སད་པ་ན་མེད་པར་ཤེས་
པ་ལྟར་དེ་གསུམ་གཉི་ཟུག་གི་ངོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་གཉི་ཟུག་གི་གཉིད་
སད་པའི་ཟག་མེད་པའི་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པའི་རྩོན་པར་བསྐྱབས་སོ། །

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཐེག་བསྐྱུས་སུ་མི་ལམ་དང་། གཟུགས་བརྟན་
ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་དཔེ་མང་པོས་བསྐྱབ་པ་ལས། འདིར་
དཔེ་གཉིས་དགག་པས་གཞན་ཀྱང་འགྲུབ་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ། དེ་འདྲའི་སྟོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་
གྱི་སྟོ་ངོར་སྐྱེ་ཤད་དང་། དེ་མཐོང་བའི་སྟོ་གཉིས་ཀ་བདེན་ལ། རབ་རིབ་མེད་པའི་
སྟོ་ངོར་གཉིས་ཀ་རྩོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྟོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་མེད་པར་སྟོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རྩུ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡུལ་
དེ་ལ་མིག་གཏད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་རིབ་མེད་པའང་སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྤང་གི་སྟོ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐལ་བ་
གཉིས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ་གསུམ་བྱས་ནས། དང་པོ་བག་ཆགས་སྒྲིན་མ་
སྒྲིན་གྱིས་དོན་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དགག་པ་ནི། སྤར་ཐལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་
ཙམ་པས་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་སྐྱེ་ཤད་མེད་པས་དེ་འདྲིན་པའི་སྟོ་མི་སྐྱེ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་མ་སྒྲིན་པས་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། གང་
ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཚྭ་གས་སྤྲ་བའོད་ནས། རྣམ་ཏེ་མེད་ཅེས་
པའི་རྟེན་བ་གཅིག་གིས། དེས་སྟོ་འདི་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མདོར་བསྟན། རང་འགྲེལ་ལྟར་ན། སྒྲིམ་ལ་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱང་
བ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དམ། མ་སྒྲིམ་
པ་འདས་མ་འོངས་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་ནས། ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འདོད་
ན་རྒྱས་པ་དང་ནམ་ཤེས་དུས་མཉམ་པས། རྒྱས་པའི་ནམ་ཤེས་འབྱུང་ཞེས་དུག་སྒྲིམ་
བྱས་ན་ནམ་ཤེས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱས་པ་ལས་འབྱུང་
ཞེས་ནམ་དབྱེ་ལྡ་པ་ཡིན་ན། ནམ་ཤེས་རྒྱ་རྒྱས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པས། དེས་བསྐྱེད་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བས་ཁ་བསྐྱང་ངོ་། ། ནམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་མ་འོངས་པའི་ནམ་ཤེས་མེད་པས། བྱད་
གཞི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱད་ཆོས་མེད་པར་བྱད་གཞི་ཡོད་ན། མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་ལའང་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་བྱད་པར་མེད་པར་སོགས་
ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པ་ལ། རྟོགས་སྤྲས་འབྲས་འཆོད་པ་ལ་འབྲས་ཅན་ཆོས་
ཤིག་དང་། ལྷལ་མ་ལ་རས་ཡུག་འཕྱོག་། ཅེས་དང་། མཛོད་ལས། མངལ་དུ་འཇུག་
པ་གསུམ་དག་སྟེ། ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དང་ཞེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་
ལ་བསམས་ནས་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་གསུངས་པ་ལྟར། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནམ་ཤེས་
སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་ཞེས་བསྟན་ཅེས། གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་ཞེས་ཀྱང་པ་
གཅིག་གིས་ཉེས་སྒྲོང་བྱས་པ་ལ། རྒྱས་པ་མེད་པར་ཞེས་པའི་ཀྱང་བ་གཅིག་གིས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་དེ་ལས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བཀག་གོ། །

ཡང་རྟོགས་སྤྲས་ནམ་ཤེས་དང་རྒྱས་པ་པན་ཚུན་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་
ཟེར་བ་ལ། འོན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྟོས་གྲུབ་ནམས་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པར་དམ་པ་ནམས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། པན་ཚུན་དོན་ལ་ཞེས་པའི་
ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་གོ། འདིར་འགྲེལ་བར་རྩ་ཤེས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་དྲངས་

སོ། ། གལ་ཏེ་འགག་པའི་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་འགག་པའི་རྩ་ལ་
སྤྲོན་པས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་འབྱུང་ཞེས་ཚུགས་སྤྲོས་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཀྱན་ལས་སྦྱེ་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་གྱི་
རྩ་ལ་ལས་འབྲས་བྱ་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ཅན་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས། གཞན་གྱི་རྩ་ལ་སོགས་རྐང་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་
པར། ཚུགས་སྤྲོས་སྦྱོར་དེ་མེད་དེ། སྤྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཀྱང་། རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམས་རྒྱན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས། གལ་ཏེ་དེར་ནི་སོགས་རྐང་བ་
ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་ཉེས་སྤོང་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་གཞན་སྦྱེ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཉེས་སྤོང་མཐར་ཐུག་གོ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱན་གཅིག་པ་འདི་རང་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཅམ་
ལས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱན་གཅིག་པའི་གོ་སྐབས་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུམས་པ་དང་། ཉེས་སྤྲོས་གཉིས་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོ་
བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག ། སོགས་རྐང་
པ་ཕྱེད་དང་བདུན་གྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་སྤྲོས་ཡང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་ཚུགས་
སྤྲོས་ཕྱི་དོན་གྱི་དབང་པོ་མེད་དེ། དབང་སློ་རྣམས་རང་སྦྱེ་བའི་རྩ་ལ་ལས་སྦྱེ་བའི་
རྩ་ལ་ལས་སྦྱེ་ཞིང་རྩ་ལ་དེ་ལྟར་པའི་ཆ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་མིག་སློ་སྦྱེ་བ་སོགས་བཞི་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་བཟུང་བ་ཡུལ་ཡང་མེད་དེ། ཤིང་
ལ་བརྟགས་པའི་ནོར་བུའི་གཟུགས་རྒྱུ་ཤར་བ་ན། དེར་ཡོད་པར་སྤང་བ་ལྟར།
འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་ཤེས་ལྷ་ཕྱི་ཡུལ་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྤོ་སོགས་
སྤང་བ་འབྱུང་བ་མ་རྟོགས་པར་སེམས་ལ་སྤང་བ་དེ་ཕྱི་དོན་གྱི་གཟུང་བར་ཞེན་
པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས། འདི་ན་དབང་པོ་སོགས་བཞི་དང་། མི་ལམ་བཞིན་
དུ་སང་ཆོ་ཡང་ཕྱི་ཡུལ་མེད་པར་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས། མི་ལམ་ན་ནི་

སོགས་བཞི་ལྟ་ཆོག་བཅད་གསུམ་གྱིས་འདོད་པ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་འོ་ན། འོང་
བ་ལ་ཡང་ས་བོན་སྤྲོད་པ་ལས་སྡོ་སོགས་སྤང་བའི་སློབ་སྤྲོད་བར་ཐལ། མིག་སོགས་
མེད་པར་མི་ལམ་དུ་རང་རྒྱས་སྤྲོད་པ་ལས་སྡོ་སོགས་སྤང་བའི་སློབ་རང་བཞིན་གྱིས་
འབྱུང་བ་གང་ཞིག ། མིག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རི་ལྟར་མིག་མེད་
སོགས་བཞི་དང་། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་འོང་བ་མི་སྤྲོད་བ་མིག་མེད་པས་མིན་གྱི་ས་
བོན་མ་སྤྲོད་པས་ཡིན་ལ། གཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་མི་ལམ་ན་ས་བོན་སྤྲོད་ལོ་ཞེས་ཉེས་
སྤོང་བྱས་པ་ལ། འོང་བ་ལ་སྡོ་སོགས་མཐོང་བའི་དུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྤྲོད་
པ་མེད་པ་མེད་པ་ལྟར། མི་ལམ་ན་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་རིགས་པར་ཐལ། མིག་མེད་
པ་སང་པའི་འོང་བ་ལ་དོན་སྤང་གི་རྒྱས་པ་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་མིན་པ་ལྟར། མི་ལམ་དུ་
གཉིད་ནི་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱ་ལ་མི་སྤྲོས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་སོགས་དུག་གིས་ཉེས་སྤོང་བཀག་གོ། འདིས་འོང་བའི་
ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲོ་མཆོད་མེད་པར་འགྲུབ་པོ། །

དེས་ན་མི་ལམ་དུ་སང་པའི་སྐབས་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་མིག་གིས་
མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་རྟུན་པའི་རྒྱར་རྒྱས་པ་རྟུན་པ་ཁས་སྲུང་བར་རིགས་པར་
ཐལ། གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ཕྱིར་མི་ལམ་སོགས་གཉིས་
ཀྱིས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་པ་འདིས་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་
བའི་དམ་བཅའ་རང་བཞིན་ཡོད་ཕྱི་དོན་མེད་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱབ་བྱེད་
རྣམ་དག་མེད་པས་སེལ་བྱེད་སྤོང་། ཞེས་འདི་ཡིས་ལན་ནི་སོགས་རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་
གསུམ་བུར་། འདིར་འགྲེལ་བར་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་
མེད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེད་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་གཅིག་གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་དུ་
གསལ་ལོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སོགས་རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་གསུམ་པ་

སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
མ་བསྟན་ཞེས་འགྲེལ་བར་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟུན་ནས། དེའི་དགོངས་
པ་སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་ལ་བྱས་པ། དེ་ཉིད་ལས། གཅིག་ལ་
གཅིག་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་བ་ལང་རྟར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པས་བ་ལང་ཡོད་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་ལྟར། གཞན་དབང་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་
བ་རེ་བསྟོམ་པས་འཁོར་རྩལ་མི་གཞོད་པས་བསྟུན་ལ། ཡབ་སྲས་འཇལ་བའི་མདོས་
ཀྱང་བསྟུན། གསུམ་པ། སེམས་ཅམ་པས། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་བས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་སྟོན་ནས་ཀེང་རུས་མེད་པར་
ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱབ་པར་མཐོང་བའི་སྟོ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། རྣལ་འབྱོར་
བ་ཡིས་སོགས་བཞིས་རྣལ་འབྱོར་བས་དེ་མཐོང་ཆེ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟེ་བར་ཐལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལོག་པ་སྟེ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་
དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་དང་། སྟོད་ཀྱི་དབང་སྟོའི་སོགས་བཞིས། འོ་
ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་རྟུན་པར་མི་འཇུག་བར་ཐལ། སྟོད་ཀྱི་གར་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་
ཆེ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་ཅིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་བས་ཀེང་རུས་
མཐོང་ཆེ། རྣལ་འབྱོར་བ་མིན་པས་ཀྱང་དེ་ལ་སྟོ་གཏད་ན་མཐོང་བར་འཇུག་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མན་ངག་སོགས་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་
བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་བསྟུས་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་
རྣམས་དང་། ། ཞེས་ཚུ་ལྟར་རྟག་དུ་སྒྲུང་བ་སོགས་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེར་མི་རུང་ཞེས། རབ་རིབ་དང་ལྡན་སོགས་གཉིས་
ཀྱིས་གསུངས་སོ། ། ཤེས་བྱ་ཕྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྟོ་ཡང་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་མདོར་ན་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་མཇུག་བསྟུས་སོ། །

རིགས་ཆོགས་གསུངས་དུས་དོན་སྟེ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བས་དེ་གཙོ་བོར་

དགག་ལ། ཟླ་པའི་དུས་ས་སྟེ་དང་པུ་ཀ་ར་ཏ་སྟེ་བརྒྱད་སོགས་གསུངས་ནས་སེམས་
ཅམ་པ་གྲགས་ཆེ་བས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་ལ། དེ་ཡང་འདི་ཡན་གྱིས་དམ་བཅའ་
དང་མན་གྱིས་སྦྱབ་བྱེད་གཙོ་བོར་དགག་པས་ཙུ་འབྲུག་བཞི་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
དགག་བྱའི་བྱེད་པར་སྦྱར་ཚུལ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་མ་ཤེས་ན་མི་ལམ་གྱི་མི་དང་མི་
སོགས་ལ་བདེན་རྒྱན་མེད་པ་སོགས་འབྱུང་ལ། ཤེས་ན་སྤྱི་རབས་པ་དང་གཞན་
ཚུགས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་འདིར་བཀག་པའང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་
ན་འཆད་ཚོད་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཚོགས་སྤྱི་ཤེས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་
ཚུལ། དེ་ཐལ་འགྱུར་གཤིས་དང་གསུམ་གྱིས་དགག་ཚུལ་ཞེས་ས་བཅད་ཀྱི་སྟེང་
ནས་སོ་སོར་བྱས་ན་སྟོར་འཇགས་པ་དང་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པ་ལ་བྱེད་ཆེ་ཞིང་ལྟ་བུ་ལ་
གོ་བ་ནམ་དག་སྟེའོ།

ཕྱི་བྱེ་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་ལྡ་མི་འདོད་དམ་སྟམ་
སྟེ། རུལ་སྤྱི་རབ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་
བྱས་ནས་ཐོགས་མེད་ལ་རིག་མིན་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མི་
ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་དང་། མི་སྦྱག་པའི་མོས་ངོའི་ཀོང་རུས་སོགས་ལྟན་མིན་དུ་འདོག་
གམ། ཡང་ན་ཕྱི་མས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དེས་བྱབ་པར་མོས་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་གྱི་ཀོང་
རུས་འདོག་གམ་དབྱད། སྦྱ་མའི་ཏྲ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐོགས་བཅས་སུ་
འདོད་དེ། གཞུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལ་བྱབ་པར། མཛོད་ལས། གཞུགས་
བརྟན་མ་བྱབ་ཕྱིར་བ་དང་། ། སོགས་ཙུ་འབྲེལ་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རང་སྟེ་གཞན་
ནམས་གྱིས་རུལ་སྤྱི་རབ་རགས་པ་བསིལ་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་བསྟུས་པ་ལས་བྱུར་
པའི་གཞུགས་དང་། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱང་བའི་བར་སྤྱང་སྦྱ་སེངས་མངོན་པར་
སྐབས་ཡོད་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཏྲ་སྤྱང་དང་ས་གཞི་ཀོང་རུས་གྱིས་བྱབ་པར་སྤྱང་བ་
སོགས་དོན་དངོས་ལ་མ་བྱབ་པས་ཀྱན་བཏགས་པའི་དང་། དག་བཙོམ་དང་དག་

ས་བས་དངོས་སུ་ཀེང་རུས་གྱིས་བྱབ་པར་སྦྱལ་བ་དབང་འབྱོར་བའི་གཞུགས་སུ་
བཞག་ནས་དེ་དག་གཞུགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་སྒངས་པ་ལས་བྱང་བའི་
གཞུགས་ནི་མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་འཛོག་ལ། བྱི་སྦྱ་དང་
ཐལ་འཁྱུར་བས་གཞུགས་སུ་འདོད་དོ། །

སྦྱ་མའི་རྟ་བར་བ་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཞུགས་ཡིན་ཀྱང་
ལྷན་མིན་དུ་འདོད་ལ། འདིར་དེ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཀྱན་བཏགས་པའི་
གཞུགས་གཉིས་ཀར་འདོད་དོ། ། ཟད་པར་སོགས་གྱིས་དངོས་སུ་སྦྱལ་ནས་སྤང་བ་
ཐོགས་མེད་ཡིན་ལ། དེས་དངོས་སུ་སྦྱལ་བའི་ཚུ་སོགས་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་
དབང་འབྱོར་བའི་གཞུགས་ལ་ཆོས་ཁམས་གྱིས་མ་བྱབ་བོ། །

དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཐལ་འཁྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་
བར་སྤང་སྦྱ་སེངས་སྤང་བ་དོན་སྦྱི་ཡང་ཡིན་ལ་བྱི་དོན་ཡང་ཡིན། གཞུགས་བརྟན་
དང་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ། གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བ་
གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་བྱི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཆི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་
སྤང་བ་གཞུགས་དང་། རྟོག་པའི་སྤང་བ་དོན་སྦྱི་འཛོག་པར་གསུངས་པ། རྟོག་པ་ལ་
ཡུལ་དེའི་དོན་སྦྱི་སྤང་བ་དོན་སྦྱི་དང་། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་དེ་སྤང་བ་ཡུལ་དེར་
འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་ཅམ་པོ་དེ་གཞུགས་
སུ་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། ། རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུ་
གསུངས་པས། ཁ་དོག་ལ་སྦྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། དབྱིབས་ལ་གསུམ་འཛོག་དགོས་
སོ། ། ལེགས་ལྷན་དང་ཐལ་འཁྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་སྒྲ་གཉིས་དང་། སྐྱེད་དུ་སྤང་བ་
སོགས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་བཞག་ལ། སེམས་
ཅམ་པས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་མངོན་ལེའུ་ཁྱེད་གསུངས་པས། གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། སྦྱ་མའི་རྟ་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་དེ་སྤང་བ་

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་དུ་འཛོག་དགོས་པས་སྒྲུ་མའི་རྟ་མིན་ཟེར་བ་འདྲའོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱལ་པར་སྤང་བ་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱལ་པར་སྤང་བའང་དེ་དང་འདྲའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། འཇུག་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ། ལས་དང་པོ་པས་སྤང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དག་ས་པས་དངོས་སུ་སྒྲུལ་པའི་སྤང་བ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་ཞིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནག་སོགས་ཀྱང་ཁོ་རང་གི་ཁ་དོག་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། གཟུགས་བརྟན་བྱང་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ནམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐུར་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མངོན་ཐུར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འོག་མས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བྱུགས་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་མིན་ཟེར་རམ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྟ་བ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱིས་གང་བཟོས་བཟོས་ཡིན་ཟེར་བ་སྤར་གྱི་དགག་བྱ་བྱལ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་པས། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འཐུར་ཞེས་བཀག་ནས། དེ་འདྲའི་ནམ་སྒྲིན་མ་བྱུང་གོང་དུ་དགེ་བས་བསྒྲོག་སྟབས་ཀྱང་། ནམ་པར་སྒྲིན་ཟིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དཀའ་ན་ཞེས་གསུངས་པས། འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ལས་སྒྲིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་བྱི་མའི་ནམ་སྒྲིན་བསྒྲོག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཞེས་གདམས་པ་འདི་སྟོང་ལ་

བཅིང་ནས་ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་འབད་འཚལ། ། མཁས་པ་སྟག་ཚང་བ་དང་། བྱང་
རུ་རྒྱན་བཟང་བས། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་སོ་ཅན་མཚུངས་པ། ། ཞེས་གསུངས་
པས། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཚུ་སྤྱང་ནག་དུ་སྤང་བ་དང་། སྤྱུ་ཤད་སྤང་བ་ཡུལ་ཡོད་མེད་
མཚུངས་པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེར་ནག་ཐིག་པ་འགའ་
ཡང་མེད་ན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་ཡང་། དེའི་ཆོ་མིས་ཚུའི་སྤྱི་གི་
ནག་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་སྤྱིར་ནག་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེའི་ཆོ་
མིས་ནག་འོག་གི་ཚུ་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ནག་དེ་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཐོགས་བཅས་གཅིག་གིས་རང་གི་གོ་སར་ཐོགས་བཅས་གཞན་
འབྱུང་བའི་གོ་མི་འགོག་པར་ཐལ་བས། ཚུ་ཐོར་གང་ལ་ལས་ཅན་གསུམ་གྱིས་ལྟོས་
ཆོ་བདུད་ཅི་དང་ནག་དངོས་གནས་ལ་མེད་པས་ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ཆད་མ་མིན་ཟེར་བ་ནམ་བཤད་དང་། ལྟོང་
ཐུན་ལྟར་ལྱང་སྤྲ་མ། མདོར་ན་ངི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། ། ལྟོ་ཡང་མེད་ཅེས་
པ་ལྟར། དེའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་
ལ། སེམས་ཅན་ལྷགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་
སྤྱོད་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། ། ཞེས་དེ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱི་
དོན་གྱི་ནག་མེད་པ་ལ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་ལ། འོ་ན། དེའི་ཆོ་མིས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་
གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་འོག་གི་ས་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བས་བཀག་
ནས་དེ་དག་ལས་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས། བྱམ་པའི་གོ་སར་ཁོ་རང་གི་མཚུ་
ཞབས་ཡོད་པ་ལྟར། ཅ་བའི་བརྒྱན་གཤེར་ཐོར་གང་གི་གོ་སར་རང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུ་
ནག་བདུད་ཅི་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། གཅིག་གཅིག་གི་གོ་སར་མེད་ལ། ཐོགས་བཅས་
ཡིན་ན། རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་བགེགས་བྱེད་པས་མ་བྱུང་བ་
བར་དོའི་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ཆད་མ་མིན་ན། འགྲོ་བ་གཞན་
ལ་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མ་མིན་པར་ཐལ་བས་

བཀག་ནས། དེའི་ཆེ་ཆ་ནས་སོགས་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པ་མདོ་དང་དཔལ་བོའི་
གཞུང་གིས་བསྐྱབ་ཅིང་། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བྲིས་པའི་སྤྲིང་གཞིར་མཚོག་བྱུང་
གིས་དཔྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་གཟིགས་ནས་འཁོར་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་གསུངས་
པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ལ། དེ་ལྟར་སྤྲང་བའི་དབང་ཤེས་གསུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་
ན། ཞེས་པ་པ་རོལ་བོས་དོན་གསུམ་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་ན་ཅ་བའི་ལྷན་གཤེར་དེ་
གསུམ་དུ་ཐལ་བས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཟེར་བ་དེ་
ཡིན་པས་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱབས་པ་མིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྲང་བའི་དབང་ཤེས་གསུམ་
ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་
ནག་པོར་གང་རྟོགས་པའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་ཅ་བའི་ལྷན་གཤེར་པོར་གང་
ནག་དུ་སྤྲང་བའི་སྟོ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་། ནག་དུ་འཛིན་
པའི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབུ་མའི་ཟེན་བྲིས་ལས། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་
གསུམ་ལ་བལྟ་བུ་སྤྲུལ་མོང་བའི་ལྷན་གཤེར་པོར་གང་པོ་དེ་སྤྲང་བ་མིན་ན། བལྟ་
བུ་སྤྲུལ་མོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས། དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུ་ནག་བདུད་ཅི་པོར་
གསུམ་སྤྲང་བ་དང་། རྟོགས་པ་ན་དེ་འདྲའི་བལྟ་བུའི་པོར་བ་དང་། ལྷན་གཤེར་པོར་
བ་གང་པོ་དེ་གཉིས་ཀ་སྤྲང་བ་དང་། རྟོགས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། མིན་ན་དེ་ལ་ཅ་བའི་ལྷན་གཤེར་པོར་གང་ནག་དུ་མི་སྤྲང་བར་
ཐལ་ལོ། །

དེས་དེ་ནག་དུ་ཞེན་པའི་ལོག་ཤེས་འདྲན་ཅིང་། ཅ་བའི་ལྷན་གཤེར་ནག་
དུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ནི། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ནས་ཆ་ཤས་ནག་དུ་མ་སྟེ་
བའི་སྐྱབས་དེར་སྟེས་སམ་དཔྱད། དྲགས་པོ་བཀྲས་རྣམ་པ་དང་། ཀོ་རམ་པས། ལས་
ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་སྟོས་ཆེ་ཚུ་ནག་བདུད་ཅི་གསུམ་གྲུབ་ཀྱང་པན་

ཚུན་ལས་གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་ལ་དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མི་མཐོང་སྟེ། བན་ཚུན་ལས་གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་པའི་ལུང་རིགས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཚུལ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ཉེ་རིང་གིས་གསལ་མི་གསལ་ལས། གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་གི། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་མངོས་མི་མངོས་ལ་རྩོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོང་ཐུན་གྱིས་བཀག་པ་ལ། རྟོགས་སྤངས་དེར་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པ་བདེན། ཁོ་བོ་ཞོར་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་པར་སུས་ཀྱང་གང་དུ་འང་ཁས་མ་སྐྱངས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁས་སྐྱངས་ན་ཡང་ཞེས་འཁྱེད་སྤངས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཐ་དད་པར་ནི་ཁྱོད་མི་འཇུག། ཞེས་ཐལ་བ་འཕང་བ་ལ། རྟོགས་སྤངས་མ་མཐོང་སྐྱབ་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། ། ཞེས་པས་སྟོན་མེད་དེ། དེ་མ་མཐོང་བ་ལ་གཞུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཡིག་ཆར། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ནོར་བར་མ་ཟད་རིགས་པའང་ནོར་བར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གོང་མ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་མངོས་མི་མངོས་གཉིས་ཀར་ཁས་མ་སྐྱངས་ལ། གཞུང་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་གཞུགས་དེ་ལས་གཞུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤངས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཞུགས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་དག་གཉེན་ལ་བྱད་མེད་པར་སྟོ་ཁ་ནང་དུ་འཁྱེད་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་ཚུད་ཚུལ་རྟེན་གྲུབ་ཆེན་ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲལ་ལ་མདོ་སྤྲོད་བས་དོགས་པ་གསུམ་བཞོད་པའི་དང་པོ། སྡོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་ཆོ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྡོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱར་མི་འཐད་དེ། སྡོན་པོ་རང་འཛིན་མདོན་སུམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ནས་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྤྲོད་བ་ཁྱོད་ཀྱིས། ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྡོན་པོ་གསུམ་གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ཡང་། ཡུལ་སྤྱི་བ་མ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་དབང་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱི། ཡུལ་སྤྱི་བམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཕྱི་རོལ་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡུལ་གཅིག་བྱ་དེས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་གཏད་པས་དེ་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྡོན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དེ། ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། ། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྡོན་ཕྱིར། ། ཞེས་པས་ཡུལ་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་ཐལ། ཞེས་འཕངས་པས་སྤྱོད་པས་སྤྲོད་པ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་ཁས་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སོ། །

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པས། དེ་གཉིས་ཀར་ཁོ་བོས་མི་འདོད་མོད། གལ་ཏེ་གཉིས་ཀར་ཁས་སྤངས་ན་ཡང་སྡོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་པ། ཁས་སྤངས་ན་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་དག་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་མི་འདོད་སོ་སོར་མི་སྤྱོད་བར་རེ་རེ་ལ་གཉིས་ཀ་འཆར་བར་ཐལ། ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀར་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཏད་ལ། མིག་ཤེས་དེ་དེ་ལ་མ་འཁྲལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཉིས་པོ་དག་ཐ་དད་པར་ནི་སྤྱོད་མི་འཇུག། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ལ་པ་རོལ་བོས་རེ་རེས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་ལྟ་བུས་ཡིད་དུ་འོང་བ་མ་ཐོང་བ་ལས་ཀྱིས་སྤྱིབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས། མ་ཐོང་སྤྱིབ་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། ། ཞེས་པས་ཉེས་སྤོང་བྱས་

པས། ཡིག་ཆར། མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི་ལས་གཟུགས་ལ་བཤད་
ན་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་
རྟོགས་མི་འགྱུར། ། ཞེས་པས་ཡུལ་དེ་ཕྱི་རོལ་ནས་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་དབང་གིས་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀར་གནས་ཀྱང་ལས་གྱིས་སྒྲིབ་ནས་
རེ་རེ་ལས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་སོ། ། ཡང་། ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་
ལ། ། གཅིག་གི་བདག་ཏུ་མཐོང་བྱེད་པ། ། མ་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ན། ། དོན་མཐོང་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ། ཞེས་པས་མ་མཐོང་བའི་ལས་དེས་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དེ་མཐོང་དེ་མཐོང་བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་ཏུ་
གནས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ལ། མདོ་སྟེ་བ་སོགས་འདོད་མི་འདོད་ཏུ་སྤང་བའི་སྒོ་རྟོག་
པ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤང་མདོན་སུམ་མིན་ནོ། ། ཞེས་པ་གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་
དག ། སྤང་བ་རྟོག་ཡིན་དོན་སྒོ་མིན། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་
ལ་སོགས་པ། ། མཚམས་སྦྱོར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན། ། ཞེས་པས་དེ་མི་འཐད་
དེ། ལྟའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡིད་ཏུ་འོང་བར་སྤང་བ་འཆི་ལྟས་སོགས་གྱིས་ཟིན་ཆེ་
ཡིད་ཏུ་འོང་བར་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བར་དབང་པོའི་སེམས་གྱིས་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་འདི་དག་ནི་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ་འདོད་མི་འདོད་
གཉིས་ཀར་ཁས་སྤངས་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་འཕང་བ་ཡིན་གྱི། དྲགས་པོ་བ་
སོགས་ལྟར་ཡིད་ཏུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འཕངས་པ་མིན་
པར་ཤེས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཁས་སྤངས་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར་སྟེ་སྟེགས་
བྱེ་བྲག་པ་དག་དོན་རང་ངོས་ནས་སྒོ་ལ་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟར་འང་མ་མཐོང་བ་ཆོས་
དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གྱི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཉི་ཆེ་བར་སྤང་བ་ཡིན་

ནོ། ། ཞེས་སྒྲུས་པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྡེ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པས། ཡིག་ཆར། ཡང་གཤམ་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གསུངས་པ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་
འདོད་པས་ཡིན་གྱི་ཚྱོགས་སྡེ་མ་མིན་ཟེར་རམ་དབྱུང་ལ། ཟྱེ་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་
ཡང་། ། སོགས་ཀྱིས་ཚྱོགས་སྡེས་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་པར་འདི་དང་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀར་གསུངས་ཀྱང་། སྦྱིར་བྱེད་དོན་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་
ཡིན་ནོ། །

ལས་གཞུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། མ་མཐོང་སྐྱབ་བྱིར་མིན་
ཞེ་ན། ། སོགས་གཞན་སྐྱབ་འགོག་སྐབས་ལས་གཞུགས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེ་
བྲག་པས་ཁས་སྒྲངས་ན། ཆོས་གྲགས་ཚོད་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ། རྟེན་སྲུ་སྒྲང་
བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་སྒྲར་ཡང་བྲིས་
ནས་འགོག་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས། ལས་གཞུགས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་ལྟ་བུའི་
ཡུལ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཟེར་བ་དག་མི་འཐད་ཚུལ་བྱེ་སྐྱབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་མེད་འདོད་པ་
བཀག་ཚུལ་བཤད་ན་ཤེས་ཚུལ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་བྱུང་པར་
གྱིས། ། གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་ངོ་། ། ཞེས་པས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟས་པའི་
བུམ་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་མི་རུང་བར་ཐལ། གཉིས་ཀས་དེ་རྣམ་མེད་དུ་རིག་
པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ལ། ཚྱོགས་སྡེས་ཉེས་སྒོང་བྲག་ལས། དང་པོ་སྒྲང་བའི་བྱུང་
པར་གྱི་ཉེས་སྒོང་ནི། གཤམ་ཏེ་སྒྲང་བྱུང་ལས་དེ་འཇུག། ། ཞེས་བྱེ་སྐྱབ་སྒྲང་བ་གསལ་
མི་གསལ་ལས་བུམ་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལས་མིན་ནོ་ཟེར་
བ་དགག་པ་ནི། དེ་ནི་ཆོད་དང་མ་ཆོད་དག ། མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་མཚུངས་པར་
འཇུག། ། ཞེས་སྒྲང་བས་དོན་བུམ་གཞུགས་ལྟ་བུ་བར་ཆོད་ཅིང་སྐྱབ་ན་ཐག་ཉེ་རིང་
གཉིས་ཀ་ནས་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་
ཅིང་རྣམ་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཆོད་ཅིང་མ་སྐྱབ་ན་གཉིས་ཀ་

གསལ་བར་མཐོང་བར་མཚུངས་སོ། ། ཞེས་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་ཉེ་རིང་གི་དེ་ནི། གལ་ཏེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས། ། དེ་ཆ་སྤྱོད་
འགའ་ཞིག་ནི། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ཐ་དང་ན། ། ཞེས་པས་གལ་ཏེ་སྣང་བ་སྤྱི་བ་བྱེད་
མིན་ཀྱང་ཡུལ་ཐག་རིང་ཆེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས་ཡུལ་དེའི་ཆ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉེ་རིང་གི་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ངོ་ཟེར་བ་ལ། ཕྱི་
རོལ་དོན་གཅིག་མཐོང་བ་དང་། ། མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། ། སྤྱུལ་དུ་མ་
ཐ་དད་མཐོང་མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། ། ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་ཆ་ཅན་བྱམ་པ་
ལྟ་བུ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཆེ་གསལ་བར་མཐོང་མི་མཐོང་གི་བྱད་པར་ཐ་དད་
པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་མེད་ཐུག་སྤྱད་དུ་མཐོང་བར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
དེའི་ཆེ་བྱམ་པའི་ཆ་ཤས་སྤྱུལ་དུ་མ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་མི་མཐོང་བའི་བྱད་པར་
ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་ཀྱང་རྣམ་མེད་ཐུག་སྤྱད་དུ་སྣང་བས་བྱམ་པ་སྣང་ནས་
ཆ་ཤས་མི་སྣང་མི་སྤྱི་དཔེ་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ།

འདི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་ལྟ་དབང་སྟོས། ཕྱི་དོན་རགས་པ་ཆ་མེད་དང་སྤྱོད་བ་ཆ་
མེད་བཀག་པའི་སྟོན་ནས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པར་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་
གསུངས་པས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཕྱི་དོན་ཆ་མེད་བཀག་པས་ཆ་བཅས་
ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་དབང་སྟོན་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྦངས་པ་དང་དོན་ཁས་སྦངས་པ་དང་དོན་
ཁས་མ་སྦངས་པའི་གཞུང་གི་གཅོད་མཆོམས་འདི་དག་ནི་ལྟ་དབང་སྟོན་འགྲེལ་
བས་གསལ་བར་བྱེ་བ་བཞིན་དུ་བཀོད་དོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། བདོ་སྟེ་
པས། སྟོན་པོ་རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཆ་མེད་དུ་མ་གཉིས་
ཀ་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྱག་སྦྱ་བ་
ཡང་། སྟོན་པོ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

དོན་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱིས་དེ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་ཉེས་སྤོང་ནི། གལ་ཏེ་སྣང་བ་གསལ་
མི་གསལ། ། བྱད་པར་གྱིས་སྒོ་ཐ་དད་ན། ། ཞེས་པ་དང་པོ་ལྟར་ལ། དེ་ལ། གཞན་ཐ་
དད་པས་ཐ་དད་མེད། ། གང་ལས་ཐ་དད་སྣང་བར་འགྱུར། ། སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་
གསལ། ། ཞེས་པས་སྣང་བའི་བྱད་པར་གང་ལས་བྱམ་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་
དད་ཏུ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྣང་བ་དང་བྱམ་པ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
ཡིན་པས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཐ་དད་པས་གཞན་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། སྣང་བ་དེ་ཡང་ཐག་རིང་བའི་ཆོ་ཅིས་མི་གསལ། ཞེས་
ངེས་པར། བཞི་པ་སྒྲིབ་རྩལ་གྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་ནི། སྒྲིབ་ཕྱིར་ཞེས་ཏུ་བ་
དང་ཁྱལ་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་སྣང་བའི་རྩལ་བསྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་མི་གསལ་
བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ལ། དེ་འདྲིར་ཅིས་མ་ཡིན། ། ཞེས་པས་སོ། ། འོ་ན་དེ་དག་གིས་
ཐག་ཉེ་འདྲིར་སྣང་རྩལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཅིས་མ་ཡིན། ཞེས་ངེས་པར། བསྐབས་ཕྱིར་ཞེས་
པས་ཐག་ཉེ་ཆོ་བར་གྱི་སྒྲིབ་བརྩལ་སྐབ་ཅིང་ཉུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། སྣང་བ་དེ་
ལྟ་ཉིད། ། གཞན་ཏུ་བསྐབས་མིན་ཡོད་པ་ཉིད། ། ཅིས་པས་ཐག་ཉེ་ཆོ་སྣང་བའི་རྩལ་
ཡང་སྐབ་ཅིང་ཉུང་བ་དེ་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཐལ། སྒྲིབ་རྩལ་སྐབ་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་ཉེ་ཆོ་སྣང་བ་ཆེས་མི་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། ། ཡང་གཞན་
ཐག་རིང་པོར་ལྟ་བའི་ཆོ་སྣང་རྩལ་སྐབ་མིན་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་རྩལ་ལ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་རིང་ཆོ་སྣང་བ་ཆེས་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པ་འགོ་སྒྲོམས་ཀྱིས་བཀག་པར། ས་རོལ་པོས་གསལ་མི་གསལ་ཐག་ཉེ་
རང་གིས་ཡིན་ཟེར་བར། ཤིན་ཏུ་ཉེ་ལ་སྣང་བ་ནི། ། ཆེར་གསལ་དེ་ཡང་སྣང་བར་
འགྱུར། ། ཞེས་པས་རྩི་མ་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བར་ཐལ། དེ་མིག་ལ་
ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་སྣང་བ་ཆེར་གསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པས། ཁ་ཅིག་དང་

པོས་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ་ཞེས་སོགས་ལས་གཞུགས་ལ་སྦྱར་བ་འབྲུལ་བར་ཤེས་སོ། །

ལྷ་པ་ལས་གཞུགས་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་ནི། གཤམ་ཉེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། ། བརྟེན་ནས་གཞུགས་སུ་གཞན་འཇུག་ན། ། ཞེས་པས་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཆེ་དེར་ལུས་དང་དབང་པོའི་བར་དུ་མཐོང་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལས་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་གཞན་འཇུག་པ་མཐོང་བས་ཡིན་གྱི། རྣམ་པས་མིན་ནོ་ཟེར་བ་ལ། དེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་པན་ཚུན་སྦྱིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་སྦྱིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕང་བར། དེ་དག་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་དུ། ། སྦྱིབ་འཇུར་ཞེས་རྟགས་ལ་ལན་འདེབས་ན། དེ་ལ་དེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ནི། ། སྦྱིབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྤང་འཇུར། ། ཞེས་པས་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་སྦྱིབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གསལ་བའི་ལས་གཞུགས་གཅིག་བྱ་སྤང་བར་ཐལ། ཉེ་བའི་སྦྱིབ་བྱེད་ལ་ཡང་ལས་གཞུགས་མི་གསལ་བ་དེ་མདུན་དུ་གནས་ནས་ལས་གཞུགས་གསལ་བ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གསལ་བ་གཅིག་བྱ་སྤང་བར་ཐལ། དེས་ཅིག་ཤོས་སྦྱིབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ལ། དེ་མི་སྦྱིབ་ན་ཞེས་པན་ཚུན་མི་སྦྱིབ་ཅེས་རྟགས་ལན་བྱེད་ན། དེ་ལ་ཅིག་ཆར་ནི། ། གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག ། མཐོང་འཇུར་ཞེས་པས་ཐག་ཉེ་རིང་གང་ནས་ལྟས་ཀྱང་། ཅིག་ཆར་ལས་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དག་མཐོང་བར་ཐལ། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མ་སྦྱིབ་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་ཡིག་ཆའི་གསུངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཉིག་ཆེན་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཐོན་པོ་དང་ལས་གཞུགས་དེ་དག་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་དུ་བསྦྱིབ་བྱེད་དུ་འཇུར་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ལས་གཞུགས་གཅིག་བྱ་སྤང་བར་འཇུར་གྱི་ཐོན་

པོ་སྣང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ལས་གཞུགས་དང་། རྫོན་པོ་སོ་སོར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཉན། དེ་ལྟར་སོ་སོར་
མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། ཞེས་རྫོན་པོ་དང་ལས་གཞུགས་སྐྱེ་ཚུན་སྦྲིབ་
མ་སྦྲིབ་ལ་སྦྱར་ནས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ། ། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་
ལ། ། བཏེན་ནས་གཞུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། ། ཞེས་སྦྲས་པའི་དོན་ནི། ཐག་ཉེ་
བའི་ཆོ་ལས་གཞུགས་གསལ་བ་གཞན་འབྱུང་ལ། ཐག་རིང་བའི་ཆོ་ལས་གཞུགས་
མི་གསལ་བ་གཞན་ཡུལ་དབང་བར་དུ་འབྱུང་རོ། ། ཞེས་སྦྲས་ཀྱི་ཐག་ཉེ་རིང་
ནས་བལྟ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆོའང་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་
བར་མ་སྦྲོས་སོ། ། དེས་ན་ཁྱོགས་སྡེ་མ་སྦྲེ་བ་པོའི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ལས་
གཞུགས་གཉིས་སྐྱེ་ཚུན་བསྦྲིབས་སམ་མ་སྦྲིབས་ཞེས་འདྲི་བ་ནི། འབྲེལ་མེད་གྱི་
དྲི་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་མ་རྒྱས་པར་བཀག་གོ།

ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་ན་ལས་གཞུགས་ཀྱང་ཡུལ་སྦྲིབ་པར་མ་བཤད་པས་
ཞེས་པ་རོལ་པོས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སོགས་ལྟར་འདོད་པས། དེ་ལྟར་བཀོད་
ཅིས། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པས་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་འདོན་རྒྱ་ཡོད་དམ་དཔྱད་ལ། གང་
ལྟར་ཡང་བྱེ་སྦྲེ་དང་བྱེ་བྲག་པ་དག་གིས་ལས་གཞུགས་གསལ་བ་ཡུལ་གསལ་བ་
མཐོང་བྱེད་དང་། ལས་གཞུགས་མི་གསལ་བ་ཡུལ་མི་གསལ་བ་མཐོང་བྱེད་དུ་
འདོད་ཀྱི། སྦྲིབ་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པས། ཡིག་ཆར། ལས་གཞུགས་གསལ་མི་གསལ་
གཉིས་ཀ་ཡང་རྫོན་པོ་འཕ་བྱམ་པ་མཐོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡུལ་ཁོ་ན་སྦྲིབ་
པར་འདོད་པ་དགག་ཚུལ་འདིས་ཤེས་སོ། ། དུག་པ་མཐོང་མེད་ལས་ཀྱི་ཉེས་སྦྲོང་
ནི། མཐོང་མེད་ཀྱིས་གཅིག་སྦྲིབ། ། ཅིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། ཐག་ཉེ་
རིང་ལྟ་བུའི་ཆོ་ལས་གཞུགས་གཉིས་ཀ་མི་མཐོང་བ་མཐོང་མེད་ལས་དགེ་མི་དགེ་
ལས་ཀྱིས་སྦྲིབ་ནས་ཉེ་ཆོ་མི་གསལ་བ་དང་། རིང་ཆོ་གསལ་བ་མི་མཐོང་བེར་བ་

ལ། གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། ། དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཅི་བྱེད། ། ཅས་པས་
སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་སོ་སོར་མཐོང་
བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ལས་དེའི་བྱེད་པ་གང་གིས་དེའི་དོན་ཡུལ་ལ་ཕན་པ་
དང་། ཡུལ་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་གོ། ཉེས་སྤོང་དང་སོ་
དང་གསུམ་པ་གཉིས་འདྲ་ཡང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་བྱིར་དོན་རྟེན་སྐྱེས་འགྱུར་བའི། ཟ࿳ང་བ་ཇི་ལྟའི་
རྒྱ་བཞིན་དུ། ། རྣམ་པ་ཐ་དད་འཛིན་བྱེད་དེ། ། ལྷག་མ་སློང་ན་ལྷགས་ངན་ཡིན། །
ཞེས་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེའི་བྱིར་བྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཟ࿳ང་བ་དབང་
ཤེས་རྣམས་ཉེ་རིང་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ་ལྷག་མ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པ་
ནི། སློ་གྲོས་ངན་པས་ཀྱང་ནས་སྤང་བའི་ལྷགས་ངན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུངས་
སོ། ། ཡིག་ཆར། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་རྫོགས་པར་དངས་ནས་
གསུངས་པ་ནི། སློང་ཐུན་ལས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་
གཉིས་སུ་གནས་པར་སུས་ཀྱང་གང་དུ་འང་ཁས་མ་སྤངས་ཤིང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེ་སྐྱོད་དང་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པའི་ལས་གཟུགས་ནི། ལས་ཅན་གྱི་ལྟ་
ལ་ཡུལ་དབང་གིས་བར་དུ་དགེ་བའི་ལས་དབང་གིས་བདུད་ཅི་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཟུགས་ཅན་གསལ་བ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དེས་བདུད་ཅི་མཐོང་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྣལ་སོགས་མཐོང་མི་འོས་པ་སྐྱིབ་པར་འདོད་ལ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་
བར་དུ་ལས་གཟུགས་སྐྱེས་པ་བཀག་གི་དེའི་ཆེ་རྣལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མ་བཀག་པས་
གོ་བོ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ་
ལས་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པ་འདྲའོ། ། འདི་ཡན་གྱིས་རགས་པའི་གནས་ལ་འཁྲུལ་

བ་བཅད་ནས། ། སྤྱི་བའི་གནས་ལ་འབྱུང་བ་སེལ་ཚུལ། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་རྩི་བའི་བཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་ལ་ཅིག་ཅན་དུ་ལྷས་ཆེ་རྩི་བའི་ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་གི་གོ་སར་དུས་གཅིག་ཏུ་རྩི་བའི་ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་དང་ཆད་མཚུངས་ཀྱི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅི་ཕྱོད་བ་གསུམ་མེད་པ་སྟོང་ཐུན་གྱི་དོན་དང་། དེའི་ཆེ་རྩི་བའི་ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་གི་གོ་སར་དུས་གཅིག་ཏུ་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅི་ཕྱོད་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་གཅིག་གི་གོ་སར་མེད་པ་དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་དེར་སྟོང་ཐུན་དུ་བཤད་ཟིན་པར་ཡང་གསུངས་པས། ལ་ཅིག་གིས། མཁས་གྲུབ་རྩི་རྒྱུ་ཆེན་ཅོམ་དུས་དམ་བཅའ་འཇུག་སོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། ། རྩི་བའི་ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་གི་གོ་སར་ཆད་མཚུངས་ཀྱི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅི་ཕྱོད་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆད་མཚུངས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གྱིས་ཕྱོད་བ་གཅིག་བཀང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཆད་མཚུངས་ཀྱི། དེ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེའི་གོ་སར་རྩི་བའི་ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་དང་ཆད་མཚུངས་པའི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅི་ཕྱོད་བ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་འོངས་སྟོད་དུ་དགོས་ཐོབ་བྱས་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐུན་མོང་དུ་སྟོད་ཆེ་མེད་ཀྱང་སོ་སོར་སྟོད་ཆེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅི་ཕྱོད་བ་གསུམ་ཡང་གཅིག་གཅིག་གི་གོ་སར་ཡོད་དེ། དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྩི་བོ་གཞུང་གི་གོ་སར་འདྲ་དང་ཆད་མཚུངས་པའི་རྩི་རྒྱུ་བདུད་ཅིའི་ཁྱུང་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཟུན་གཤེར་ཕྱོད་གང་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆ་ཤས་ཅད་རྩི་བའི་ཐུན་བཟུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་ཅན་ཐུན་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་དུས་འཁོར་གྱི་ཐུན་པོ་ལྷུ་པོ་དང་། མངོན་པའི་ཐུན་པོ་གྲུ་བཞི་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེར། དག་བཅོམ་དང་བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་པས་སྤྲུག་པ་

ཁྱུ་ལྔའི་ནང་དུ་འཁོར་བསྐྱར་དཔུང་དང་བཅས་ཤོང་བ་དང་། སྤྱག་པ་ཆེར་སྦྱེད་མི་
དགོས་པ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་གསུངས་པ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་
བྱང་ཆུམ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ལས། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྩ་འཕྲུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་
པའི་ལས་ཀྱི་མཐུ་གཉིས་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་བྱལ་བའི་བྱེད་སྐབས་རྒྱས་
གྱིས་ཀྱང་དབྱེ་བར་གཤམ་ལ་ནུས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་དཔེ་ཡིན་
གྱི། ཆ་ཅན་ལྷན་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་ལྷན་པོ་དེ་གཉིས་ཤོང་ཀྱང་། སྤྱག་པ་ཁྱུ་ལྔའི་
ནང་དུ་འཁོར་བསྐྱར་དཔུང་བཅས་མི་ཤོང་བེར་དགོས་ཏེ། ཤོང་ན་སྤར་རིང་སོང་
སྐབས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྱག་པ་ཁྱུ་ལྔའི་ནང་
དུ་འཁོར་བསྐྱར་དཔུང་བཅས་ཤོང་བར་ཐལ། འཁོར་བསྐྱར་དཔུང་བཅས་དེར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ལ་གལ་ཡང་རྒྱུ་སྤྱག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བེར་རམ། དབང་
ཐོབ་པ་དང་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་སྐྱར་འདེབས་སུ་མི་འགྱུར་བ་གཤམ་
ཆེའོ།

ཁོ་ན་རེ། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལྷུ་པོ་དང་། མངོན་གྱི་ལྷན་པོ་གྲུ་
བཞི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དུས་འཁོར་ནས་ལྷན་པོ་སོགས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་གཞལ་དུ་མེད་པར་གོང་གི་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མངོན་གྱི་ལྷན་པོ་ལ་གྲུབ་བཞིས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། དུས་འཁོར་
ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེས་ན་མངོན་པ་མངོན་གྱི་བྱེ་སྦྱེའི་ལུགས་
ལ་ལྷན་པོ་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་རུང་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྐབས་དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་
ལྷན་པོ་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ནི་དཔེ་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་དངོས་
འགལ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་ལུགས་ལ་ལྷན་
པོ་ལྷུ་པོ་མེད་བེར་དགོས་པ་འདྲའོ། ། སྤྱག་པ་ཁྱུ་ལྔའི་ནང་དུ་གནས་པའི་འཁོར་
བསྐྱར་དེ་ལ་སྤྱག་པ་ཁྱུ་ལྔའི་ཆད་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་དཔུང་དགོས་ཏེ། ལྟར་ཅིག་བསྐྱལ་

བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབས་པ་ན་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་སྤང་གི་སྐད་ཅིག་མི་སྤང་
བའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ལོ་ལ་གཉིས་ཀ་སྤང་ངོ་། ། འོ་ན། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་
ལའང་ཡི་དྲགས་གྱི་འོངས་སྒྱུད་བྱའི་རྟག་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་རྟགས་མ་བྱུབ་སྟེ། འདིའི་ལས་ཅན་ནི་པལ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། པལ་བའི་ལས་གྱི་རྩིས་པ་བཤད་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། ། སྤྱི་བའི་གནས་ལ་འབྱུལ་བ་སྤྱི་བ་ནི། རྩེ་དྲུང་པས་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་ན། ཆ་
རེག་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་སྟེ། ལྷགས་གོང་མེ་འབར་བའི་སྟེང་གི་གྲང་རེག་དེ་ཆ་བའི་
རེག་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། ཆ་རེག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་
གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རྩེ་བཙུན་པས་ཀྱང་
གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར། དེ་འདྲའི་གྲང་རེག་ཆོས་ཅན། ཆ་བའི་རེག་བྱར་ཐལ། མེའི་
རེག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་ཅེས། ཆ་བའི་རེག་བྱ་དང་མེའི་རེག་བྱ་ལ་བྱང་
པར་བྱེ་ནས་བཀག་པ་ནི། རྩམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་མེའི་རང་བཞིན་ལ་ཆ་བ་གསལ་
བ་དམར་འབར་བ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལྷགས་གོང་དམར་
འབར་བའི་ཁ་དོག་དེ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། དེས་ན་དེའི་རོ་རེག་དག་
ཀྱང་མེའི་རོ་རེག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྷགས་གོང་དམར་
འབར་བའི་ཆ་ཀྱན་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྲེལ་བ་ཏུ་བ་ན་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲང་
རེག་ཏུ་བསྐྱར་བས་དེ་ལ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་མེད་ལ། ལག་པ་ཙམ་ལ་བཏབ་ན་དེས་
གང་ལ་རེག་པའི་ཆ་དེ་ལ་རེག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་མེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེའི་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་མེད་པའི་བྱིར།

པ་རོལ་པོས་དེའི་ཆེ་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་དེ་མེ་ཡིན་པས་ཆ་བ་
ཡིན་ལ། དེའི་རེག་བྱ་ཡིན་པས་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་ལ། རེག་བྱ་དེས་ལག་པ་སོགས་
མི་སྐྱེད་པས་ཆ་རེག་མིན་སྟམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་རྟོག་བར། དེས་ན་ཆ་ཞིང་སྐྱེད་

པ་དེའི་རེག་བྱ་དང་། གང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། ། མེད་རེག་བྱ་དང་གང་
རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་ཞིང་སླེག་པའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་
གཞི་མཐུན་མེད་དེ། ཚ་བའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡང་མེད། སླེག་
པའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷགས་དམར་
འབར་བ་དེ་ཚ་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ་
སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ཆ་དེའི་ཚ་བ་ཉམས་པར་བྱས་པས་ཚ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡིག་
ཆར། དེ་འདྲའི་གང་རེག་ཆོས་ཅན། གང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། མེད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ། ལག་པ་ཙམ་
ལ་སྤྲུགས་བཏབ་ནས་རེག་པའི་ཆའི་གང་རེག་ཡིན་ནམ་སྤྲུལ་སྟེ། དེ་ལག་པས་རེག་
པ་དང་བྲལ་བ་ན་ཚ་བར་འགྱུར་བར་ཕྱོགས་སྤྲུལ་གྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་
དག་གིས་བསོད་གྲགས་པས། མེད་རེག་བྱ་ཡིན་ན། ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་ཡིན་ན། ཚ་ཞིང་སླེག་པ་ཡིན་དགོས་གསུངས་ནས། རྣམ་བཤད་
ལས། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལྷགས་དེའི་རེག་བྱ་འདྲིན་གྱང་། ཞེས་པའི་དོན་སྦྱེས་བྱ་དེའི་
ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཐྱོང་བའི་ལྷགས་གོང་རང་མཆན་པའི་རེག་པའི་རེག་བྱ་དེ་རང་རྩ་
ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ལས་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དེས་ལྷགས་གོང་
དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་མ་ཐྱོང་བའང་ཁེགས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མེ་ལ་ཚ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། མེད་རེག་བྱ་ལ་ཚ་བའི་
རེག་བྱས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མའི་ཟེན་བྲིས་ལས། དེ་འདྲའི་མེ་
ཆོས་ཅན། ཚ་ཞིང་སླེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རེགས་སྤྲུགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡིན་པས་ན། སྟོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས། ཞེས་དང་།
ཡིག་ཆར། དེ་འདྲ་སྦྱིར་བཏང་ལ་མེད་གྱང་རེགས་སྤྲུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡོད་
པས་ན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་མཐུ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

དང་། འོ་ན་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་སློག་པའི་ཀྱི་ལས་དང་། སྒྲིན་པར་ཀྱི་པའི་ཀྱི་ལས་དང་། མི་སློག་པར་རྩོ་བར་ཀྱི་པའི་ཀྱི་ལས་སོགས་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ལ་སློག་པའི་བྱ་བ་མེད་ན་གཞི་དེ་ལ་མེད་ཀྱི་ལས་མི་ལྟན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

མཛོད་མཐའ་དབྱེད་ལས། ཐིག་ནག་པོ་འདེབས་མཁན་སོགས་མདོ་སྡེ་པས་འབྱུང་བཞིའི་བྱད་པར་ལ་འདོད། བྱེ་སྒྲིལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དབུ་སེམས་ཀྱང་འདོད་ལ། དམུལ་བའི་གཤིན་རྗེ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་དམུལ་སྤང་ནམས་གཟུགས་ཡིན་ནོ། ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱི་དབང་གི་འབྲས་བུས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བུ་རིམས་སོགས་བསྐྱོག་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་སོགས་འབྱུང་བ་ཡང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་དད་པ་དང་། ཆོགས་བསགས་པ་སོགས་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་དགོས་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ནོར་གྱི་ཆར་བབ་པར་གྱུར་ཀྱང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཁམས་ནམས་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཉིད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ། ཐོག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཕྱིར་ལྟོས་སུ་མ་སོང་བའི་ཐོས་བསམ་གཤའ་མ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སོ། །

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་ དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་
ལ་བཞི། དང་པོ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ་ལ། དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་རིས་པ་
ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འདྲིལ་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། ། སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
གིས་གཟུང་འདྲིལ་གཉིས་སྟོང་གི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གང་
གིས་ཤེས་ཏེ། རང་གིས་རང་མི་རིག་པ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལྟར། རལ་གྱིས་
རང་མི་གཙོད་པ་སོགས་དཔེ་ལྟས་ཤེས་ལ། རང་དང་རྣམས་ཐ་དད་པས་ཤེས་ན་རྣམ་
རིག་ཙམ་སྐྱབ་བའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཆད་མས་མ་བཟུང་བར་
ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། ། ཞེས་རིས་པ་ན། རྣམ་འགྲེལ་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་
པས་རང་རིག་གིས་བྱུང་བོ། ། ཟེར་བ་ལ། གཉིས་པ་དགག་པའི་རིགས་པ་མདོར་
བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་གིས་རང་རིག་ཁོ་རང་མ་
བྱུང་པས་དེས་དེ་ཚུང་བ་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་བཀག་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དེས་མདོ་
སྟེ་བའི་ཚུགས་བཟུང་ནས་མར་མས་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་གསལ་བ་དང་། ལུམ་
པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་རང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་འདྲིལ་བྱེད་སྐྱེད་པ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་
བ་ནའང་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་གསལ་དགོས་ཞེས་དཔེ་གཉིས་དང་། ལྷིས་ཡུལ་
ཅན་པོ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་དུས་ན་རང་ཚུང་བྱེད་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ནས། རང་
དུས་སམ་རང་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ཚུང་བྱེད་རྣམས་གཞན་སྐྱེ་ན། ཚུང་བྱེད་ཐུག་མེད་
དང་། ལྷི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མི་གཙོད་བར་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། ཞར་ལ་

སྒྲ་ཚོགས་རིམ་འབྱུང་བའི་འདོད་པའང་བཀོད་ནས་རང་རིག་བསྐྱབ་ཚུལ་རྣམ་
འབྲེལ་ལྟར་རང་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ནས་དེ་རྒྱས་པར་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་བཞི་
ལས། དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་སོགས་རྒྱུ་པ་
གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བྱ་པ་མ་བྱུང་བས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་བ་བྱ་པ་མེད་པས་
དེས་དེ་བསྐྱབ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན། ཞེས་
དང་། གཉིས་པ་རང་རིག་བྱུང་དུ་ཆུག་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལ་བྱ་པ་མི་
རུང་བ་ནི། རང་རིག་པ་ནི་བྱུང་ལ་སོགས་བཞིས་བྱ་པས་ཁྱོང་བ་སྐྱ་མ་བྱ་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉེར་
སྐྱས་གྱིས་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་བྱམས་པས་ཁྱོང་བ་མི་བྱ་པ་བཞིན་ནོ། །

གཏན་ཚིགས་འདིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་ཀྱན་འཛོམས་ཞེས་དང་།
གསུམ་པ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གང་ཕྱིར་གང་གིས་སོགས་
བཞིས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་སྐྱར་མིག་ཤེས་གྱིས་ཡུལ་མཐོང་བའི་སྒོ་བས་གྱིས་ངས་
ཡུལ་འདི་མཐོང་སྐྱམ་དུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྐྱགས་ནས་བྱ་ཏེ། ཡུལ་ཁྱོང་བྱ་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའམ་ཡུལ་ལས་གཞན་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་བ་བྱ་པ་དབུ་མ་པའི་
ལྷགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་བྱ་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལྷགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་།

བཞི་པ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་རང་རིག་སོགས་བཞིས་
སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་དབང་འདྲིན་བྱེད་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམས་གཅིག་
ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། འདིར་རང་འབྲེལ་ལས། ལང་
གཤེགས་ལས། རི་ལྟར་རལ་གྱིས་རང་གི་སོ། ། སོགས་བྱངས་ནས་ལུང་གིས་ཀྱང་

བསྐྱབས་སོ། །

གསུམ་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་
པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་སོགས་བཞིས། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་
གནོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་མེད་པར་འདོད་དེ་ཡོད་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ།
གཞན་དབང་མཐའ་གཞིར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་རང་ངོས་ནས་ཆད་མས་མ་སྐྱབ་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་ནི། གང་ཆོ་གཞན་
དབང་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་གྱིས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས། ཀྱན་
རྫོབ་པ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུའམ་བདགས་གཞིར་རང་མཆན་གྱིས་མེད་ཅེས་རང་
ངོས་ནས་སྐྱབ་པས་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་སོགས་གཉིས་
གྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་ན་འགོ་འདུག་སོགས་བྱ་བ་མི་རུང་བས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལས་
ཉམས་ཏེ། གཞན་དབང་བདེན་སྐྱབ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དག་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། གསུམ་པ་དེས་ན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་
ཞབས་ཀྱི་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་སློལ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཐར་
པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་
པས་དེ་མ་བཏང་བར་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཐབས་ཐབས་
བྱུང་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པས་ལོག་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ངངས་ནས་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་
སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ལོག་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་བསྐྱབས་ནས་བདེན་གཉིས་ཐབས་
ཐབས་བྱུང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་ཅེས་ངངས་སོ། །

བཞི་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་
མི་མཚུངས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་

སོགས་མི་རུང་བས་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སོགས་བཀག་གོ་
ཟེར་བ་ལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་སོགས་བཞིས་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལྟར་གཞན་དབང་
རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་འབྲས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་
ཅེས་སྒྲ་བས་སྟོན་མེད་ཅེས་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་པོ་སོགས་བཞིས་སྤང་པོ་སོགས་དག་
བཅོམ་ལྷག་མེད་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་མེད་པ་བཞིན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་
ངོར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཁོ་བོས་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲ་
ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་སོགས་བཞིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆད་མས་བྱབ་པའི་དོན་
བཀག་པས་ཁྱོད་ལ་མི་གཞོད་ན། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་དང་ཚོད་དང་གང་སྟོབས་དང་
ལྷན་པ་ལ་བདག་གིས་གྲོགས་བྱའོ། ། ཞེས་པའོ། སྤར་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་ནམ་ཤེས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་གྱིས་བཀག་ནས། འདི་དག་གིས་དེའི་སྒྱབ་
བྱེད་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་
ན་རེ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་མདོ་སེམས་འདོག་པར་གསུངས་པས། ཡིག་
ཆར། སྤར་མས་སྟེ་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་རང་རིག་དངོས་སུ་མ་བཤད་པས་
བཀག་ལ། དགག་ལུལ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་ཡོད་པ་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་དགོས་
པ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྟེ་བའི་ཕྱོགས་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཞེས་
པས་འབྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་ཞེས་དང་། མདོ་
སྟེ་བའི་རིགས་པ་སྒྲངས་ནས་བསྒྱབ་པས། དེ་བཀག་ན་མདོ་སྟེ་བ་ཡང་བཀག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་ཙམ་པ་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྤར་མིན་གསུངས་པ། ཐོགས་
མེད་ཤིང་རྟེན་སྟོན་འབྱེད་ཡིན་པས་སེམས་ཙམ་པ་སྒྱུའི་ལྷགས་སྟེ་རྗེས་འབྲང་ལ་
བྱེད་གོས་པས་ཡིན་ནོ། །

ས་སྡེ་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་གསུངས་པ། ས་
སྡེ་ནས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་
ལས་མངོན་སུམ་བཞི་བཤད་པས་སྐྱབ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་
ནའང་རང་རིག་དངོས་སུ་བཤད་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དངོས་སུ་མ་བཤད་
པ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲང་ངེས་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་ཞེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གཉིས་པོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་གཉིས་ཆོས་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་སྐྱོག་ལ་མ་ལྟོས་པར་
རང་གི་ངོ་བོ་བབྱུང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སློབ་
པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་བདུས་ལས། ། དབང་པོའི་སྦྱོང་ཡུལ་ལ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དབང་པོའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་སྦྱར་པ་ནི་
རྗེས་སུ་ཡོད་པའོ། ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཟད་བསྐྱབ་པ་ལས། དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་
གི་མཆོད་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། བདོར་ན་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ལ་ཞེས་པའི་
དོན་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་ཅིང་རྗེས་སུ་ཡོད་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་རྗེས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་
ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྗེས་སུ་མེད་པར་རྟོག་སྤར་མི་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མི་འདོད་ན་དེ་དག་རྗེས་སུ་ཡོད་དུ་འདོགས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དེས་ན་གཞུང་དེ་དག་གིས་རང་རིག་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

འོག་དུ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་ལུང་གི་རྗེས་
འབྲང་ཁ་ཅིག་གི་ལྷགས་ཡིན་ཟེར་ན། བསྐྱབ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེ་དག་གིས་སེམས་
ཙམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་བདུགས་མ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། ། འོན་ཀྱང་། རང་རིག་
མི་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བར་འདིར་ལྷགས་གསུམ་

བཀོད་པའི་སྲ་མ་གཉིས་རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་ལ་སེམས་
ཅམ་པ་ཡོད་པ་ཡིག་ཆར། རང་གི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པར། མདོ་སེམས་གཉིས་ཞེས་
མཆན་བཏབ་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་རང་རིག་མི་འདོད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་
ཐྱོང་བྱེད་ལ་ཡང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མིག་ཤེས་གཞན་དང་། མིག་ཤེས་རང་
གིས་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་འདྲིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་གྱི་
གསུངས་ཚུལ་བཤད་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་
ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལྟགས་མཐའ་དག་
ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་
ཏེ་སྲ་སློ་དེ་ཉིད་ན། ། ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་སེམས་
ཁ་ཅིག་གིས་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ཡུལ་
གཉིས་ཀ་འདྲིན་པས་ཐྱོང་བྱེད་རྩིས་གཞན་ཡོད་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན། དེའི་རྩིས་རྒྱུ་བྱི་
མ་མཐའ་དག་གིས་བྱིའི་ཡུལ་སྡོན་པོ་སོགས་མི་གཅོད་པར་ཐལ། ནང་ཤེས་པ་སྲ་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀའ་གྲགས། རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་སྲ་མ་
སྲ་མ་ཤེས་པ་བྱི་མ་བྱི་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོན། སྲ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
བྱི་མ་དེ་སྦྱོང་གོས་ལ། དེའི་ཆོ་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་པོར་ནས་
རིང་བའི་བྱི་རོལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཡིག་ཆར། ལ་ལས། སྡོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་གཅིག་བྱས་ཡུལ་སྡོན་
པོ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་འདྲིན་ཟེར། གསུངས་པ་སྡོན་འདྲིན་བྱི་མ་རྣམས་ལས་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་མིན་ནོ། ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །
དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངས་བྱིར་དང་། ། ཞེས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཤེས་པ་བཀའ་
ལ། མདོན་པ་ནས་ཁམས་བཅུ་གསུམ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པས། ཡིག་
ཆར། མདོན་པ་དང་འགལ་ལོ། ། གསུངས་སོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་ཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས། མདོ་སེམས་ཁ་ཅིག་གིས། སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་
དུ་མིག་ཤེས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གཞན་གཅིག་སྟེ་བས་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་
འཕོ་བའི་སྟོན་མེད་ཟེར་བ་སེམས་ཅན་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
དག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་བའི་
བདག་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མང་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རིགས་མཐུན་པ་ཤ་
སྟག་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་གཟུགས་གཉིས་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བར་འདོད་པ་ལྟར། འདིས་དོན་ཤེས་གཉིས་རིགས་མཐུན་གྱི་
མིག་ཤེས་དུ་མས་སྟོང་བར་འདོད་པས་སོ། ། དེ་ལ་དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་
བ་དེ་དག་གིས་ནི། གང་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་ཞེས་པ་ནས། གོ་སྐབས་མེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་གཅིག་པའོ། །
ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྒྲིག་པར་དགའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བཀག་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་སྡོན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་གཅོད་པའི་སྡོན་འཛིན་གྱི་
རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དང་སྡོན་པོ་གཅོད་པའི་སྡོན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་གཅིག་
ཏུ་སྟེ་བས་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྟོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་
སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་གཅིག་
པ་སྟེ། རེ་རེ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འདིས་ཀྱང་སྡོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དང་། སྡོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྟེ་བར་འདོད་དོ། ། རྒྱན་
རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་

ནམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། དེ་སྐད་གསུངས་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་
པ་ནས། ཐང་དང་པར་ཐལ་བར་འཇུག་གི་གནོད་པ་ནི་ཅི་ཡང་མི་སྦྱིད་དོ། ། ཞེས་
པས་ཚྱུགས་སྣམ་མདོ་དོན་ཀུན་གཞི་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཚྱུགས་
དང་གཉེན་པོའི་སེམས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཕྱི་དོན་གིས་སྤོང་
པའི་སེམས་འབང་ཞིག་ལས་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཟེར་བས་སེམས་ཙམ་པར་འབྱུང་
ལ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ཡང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། དེ་དག་ནམས་ལས་རིགས་མཐུན་
པའི། ། ནས། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་ཏྟགས། ། ཞེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་
བ་དང་། དབུས་མཐའ་སོགས་ལས་ཀུན་གཞི་ལ་ལུས་ཡོངས་སྦྱོད་གནས་སོགས་དུ་
མ་སྤང་བར་བཤད་པས་དུ་མ་ལྟན་ཅིག་སྦྱིད་པར་ཐལ། ལུལ་དུ་མ་ཡོད་པས་ནམ་
ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྦྱིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནམ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་
བརྗོད་པས་ཀུན་གཞི་འདོད་མཁན་ཕྱི་མ་ཞིག་ཡིན་པར་འབྱུང་པོ། ། ནམ་བཤད་ནི་
དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས། ནམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་སོགས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བཤད་
ཀྱི་བཀའ་བ་འགོག་སྐབས་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་དྲངས་པ་སྐབས་འདིའི་རང་
རིག་སྒྲུབ་མཁན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མདོ་ལུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཀའ་ཚུལ་ཤེས་ཆེད་
དང་། ལུགས་གཉིས་པས་མདོ་དོན་བཀའ་ཚུལ་དང་། དགག་ཚུལ་སོགས་རྒྱན་རང་
འགྲེལ་འདི་བལྟ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས། ཡིག་ཆར། ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ལུང་
འདི་དྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འགྲེལ་བ་འདི་བལྟ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མདོ་
ལུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀའ་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་སོགས་ཡིན་ནོ། །
གསུངས་པ་དོ་རྗེའི་ཆིག་དུ་སྤང་དོ། །

དེས་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུང་བྱེད་རྣམས་གཞན་བཞག་པས་རང་རིག་
མི་འདོད་པར་འབྱུང་པོ། ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ནམས་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛོག་
ཚུལ་རང་ཚུང་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་ལུལ་ཚུང་སྟོབས་

གྱིས་འཛིན་པས་འཛིག་གམ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ནམས་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན། ཡང་ན་
དེ་དག་རྣམས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་དམ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལ་པོ་མ་མཐོང་བས་དབྱུང་པར་
འཚལ། ། རྒྱན་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་དག་སྒྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གྲུ་སྒྲིའི་འདོད་
ཚུལ་ལ་སྒྱུར་བས། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཆར་སྒྱེ་བར་འདོད་པ་ནམས་དགག་
པ་ཡིན་ནོ། ། ལུགས་གསུམ་པ་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་འདབ་
མ་བརྒྱ་འབྲིག་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ནམས་འཇུག་པ་ལྟར་བས་ཅིག་ཅར་ཏུ་
འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་
མཐུན་དུ་མ་གཅིག་ཅར་མི་སྒྱེ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། བོད་མང་པོས། བླ་བོ་
ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་དེའི་དཀར་དམར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྒྱེ་
ཞེས་པའི་ལན་དུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་བས་ཅིག་ཅར་སྒྱེ་བར་སྤང་
ངོ། ། ཞེས་གཉིས་ཀས་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་རྣམས་འགྲེལ་རྗེས་འབྲང་
གི་ལུགས་སུ་བཞག་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་ནམས་འགྲེལ་ལས། ཅིག་ཅར་རིགས་
མི་མཐུན་སྒྱེ་ཡང་། ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། ། ལུས་
པ་ངེས་པར་འཇུར་བ་ཡིན། ། ཞེས་པ་དྲངས་ནས། རིགས་མི་མཐུན་ཅིག་ཅར་སྒྱེ་བ་
དང་། མདོ་དོན་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བཀག་
ལ། གཉིས་པ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱོན་གསུམ་བཞེད་པ་ལྟར། ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཅིག་ཅར་
མི་སྒྱེ་བར་ཐལ་བ། ། རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ། བླ་
འཛིན་མིག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་ཅིང་། འཇུག་པ་ལྟར་བ་ཅིག་
ཅར་སྤང་བའི་རྒྱར་རྣམས་འགྲེལ་དུ་བཀག་པས་མི་འཐད་ཚུལ་ཡང་། རྣམས་འགྲེལ་ལས།
རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ། སོགས་དྲངས་ནས་བཀག་ལ། དེ་རིག་པ་ཅན་
པས། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤང་བ་ན་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་
རྟོག་པ་དང་། མིག་ཤེས་སོ་སོར་མ་མཐོང་བས། དེ་གཉིས་གཅིག་པས་མཐོང་རྟོག་
གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ལན་དུ་སྒྲུབ་པོ་དག་མཐོང་རྟོག་སོ་སོར་མ་མཐོང་བར་གཅིག་

ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་
གྱིས་བྱུང་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །
ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། ། འཇུག་པ་ལྟར་ཕྱིར་སྤྲོན་པོ་དག ། དེ་དག་ལ་ནི་
གཅིག་ཏུ་ཞེན། ། གསུངས། དེ་ལ་རིགས་པ་ཅན་པས། མཐོང་རྟོག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
ན་རྟོག་པས་བར་བཅད་པས། མཐོང་བ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། གལ་ཏེ་རྣམ་
རྟོག་གིས་བཅད་ན། ། མཐོང་བ་རྒྱན་ཆད་འགྱུར་ཞེ་ན། ། གསུངས་སོ། །

དེ་ལ། གཞན་ལའང་རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི། ། རྣམ་པར་རྟོག་ཆེ་ངི་ལྟར་
མིན། ། ཞེས་གཞན་ཁྱོད་རང་གི་ལྷགས་ལའང་། མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་
གཟུགས་དང་རིགས་ཐ་དད་པའི་འདས་པའི་སྐྱ་སོགས་རྟོག་པས་དྲན་ཆེ་དེས་མིག་
ཤེས་སྡུ་ཕྱིའི་བར་གཅོད་པ་ངི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པར། གལ་ཏེ་
མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། ། དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན། ། ཞེས་རིག་
པ་ཅན་པས། མགལ་མེ་སྡུ་ཕྱི་བར་བཅད་ཀྱང་འཇུག་པ་ལྟར་པས་རྟོག་པས་པར་མ་
ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱར་བས་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་
ད་ལྟ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདྲིན་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདས་སོགས་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་
ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ངེས་པར་བཅད་ཀྱང་དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལྟར་བས་བར་
མ་ཆད་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཟེར་བར། འོན་དགག་པ་ནི། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་
པར་འགྱུར། ། ཞེས་པས། ཡི་གེ་སར་དང་། ར་ས་ཞེས་སྒྲོས་ཆེ་ས་དང་ར་གཉིས་སྡུ་
ཕྱི་མེད་པར་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་དེ་དག་འཇུག་པ་ལྟར་བའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྡུ་མའི་ས་སྟོན་དང་ར་རྩེས་སྡུ་ཐོས་པར་རྒྱ་མཚོ་གོ་བ་དང་། ཕྱི་མའི་ར་སྟོན་
དང་ས་རྩེས་སྡུ་ཐོས་པས་རོ་གོ་བ་མེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་དང་།

དཔེ་དགག་པ་ནི། མགལ་མེ་ལ་སོགས་ལྟར་འཇུག་པའི། ། རྩེས་སྡུ་འགྲོ་བས་
གཞོད་པ་ཅན། ། མིག་ལས་འཁོར་ལོར་འཁྲལ་སྒྲེས་ཡི། ། དེ་མཐོང་མཚམས་སྦྱར་

ལས་མ་ཡིན། ། ཞེས་པས་མགལ་མི་འཁོར་ལོར་མཐོང་བ་རྟོག་པས་མེད་ཆ་ཤས་སྔ་
བྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལས་མིན་ཏེ། མགལ་མེ་སོགས་མུར་དུ་འཇུག་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་
བས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་མིག་དབང་བསྐྱད་པ་ལས་འཁོར་ལོར་འཇུག་པའི་
དབང་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱིར། ཞེས་འཇུག་པ་མུར་བ་དབང་ཤེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་
རྒྱར་འདོད་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་བཀག་པས། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལྷགས་སུ་མི་
རུང་ལ། འོ་ན། ལྷགས་གསུམ་པ་འདི་གང་གིས་འདོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་
གངས་མཉམ་རིམ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་འཚོས་སྒྲ་བའི་རྗེས་
སུ་འབྱང་ནས། དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། དཀར་པོ་དག་ལ་སོགས་པ་ཡི། ། ཤེས་པ་དེ་ནི་
རིམ་འབྱུང་སྟེ། ། མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བྱིར་སྒྲུན་པོ་དག། གཅིག་ཆའོ་སྒྲུམ་དུ་ཤེས་པ་
ཡིན། ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེ་རྟོག་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་
བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་མུར་བའི་བྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་ཆའོ་སྒྲུམ་དུ་ཤེས་སོ། །
ཞེས་འཛིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་མ་གཏོགས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མགལ་མེ་འཁོར་ལོ་དཔེར་བཀོད་པ་ལས། འདི་
བཀོད་པ་མ་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་ལྷགས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་
ལས། ལྷགས་སྔ་མའི་མཇུག་ཏུ་འཛིན་ཏོ། ། དཔེར་ན་མགལ་མེ་འཁོར་ལོར་མཐོང་
བ་བཞིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ནི་མུར་དུ་བསྐྱོར་བའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་ལྷགས་
དེ་དཔེར་བཀོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མདོ་སྟེ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་
སྟེ། སྐབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འང་ཕྱོགས་སྔར་བྱས་པས་ལུང་
གི་མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ན་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་མདོ་སྟེ་
པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྱང་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་སྐབས་དེ་
ཉིད་ལས། གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྟེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་

འདྲིན་རིམ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་འདྲོད་པའི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་
པར་མངོན་ཏེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་
ལས། དུས་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཆར་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་ཕྱིར། ཟུར་དུ་
འཇུག་པ་ལས་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བར་འབྲུལ་པའང་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་
ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུར་བར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་
གི་མདོ་ལྟེ་བ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་པ་མགལ་མེ་དཔེར་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཏེ། དཔེ་འདི་
འགོད་མཁན་རང་རིག་འདྲོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། འདི་ཡང་རང་
རིག་འདྲོད་མཁན་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བར་
དེར་ལུགས་གསུམ་བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་རང་རིག་འདྲོད་མཁན་གྱིས་བཀག་ལ།
གསུམ་པ་མ་བཀག་ཅིང་། གྲུབ་དོན་མཐུན་པར་དེའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་རིག་འདྲོད་པས་དེར་མ་བཀག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པས་ན་ཞེས་དེའི་རྗེས་འབྲང་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བས་ཀྱང་སྒྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་པ་ཟུར་བ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམ་
འགྲེལ་དུ་མ་བཀག་པར་ཐལ། འཇུག་པ་ཟུར་ཕྱིན་སྒྲུབ་པོ་དག ། དེ་དག་ལ་ནི་ཞེན་
ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བཅོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ཟུར་བས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་
ཆེན་ལས། བཅོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཞེས་རིགས་པ་
ཅན་པའི་ལན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལྟ་དབང་སྟོས། དེ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་
ཅིག་ཅར་སྒྱེ་མི་སྟིད་པར་འདྲོད་པའི་ལུགས་དང་། ཀླང་པ་སྡུ་མ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་
ལན་དུ་བྱས་ནས་སྡུ་མ་རང་ལུགས་མིན་པར་འདྲོད་ལ། རྒྱན་མཁན་པོས། རིག་པ་
ཅན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་ཟུར་བས་གཅིག་

ཏུ་ཞེན་པ་བཞིན། དེད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་སྦྱར་པོ་དག་གཅིག་ཏུ་
ཞེན་ཞེས་དཔེར་བྱས་ནས་འཆད་པ་གཉིས་རྒྱུ་ཆེན་ཏུ་བཀག་ནས། ཡི་གེའང་
ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པ་མུར་བས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་
པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཇུག་པ་མུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་
མཐོང་བའི་རྒྱར་སྦྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱར་སྦྱ་བ་འགོག་པ་
ག་ལ་ཡིན། དེ་གཉིས་མ་བྱེ་བས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་མཐོང་རྟོག་རིམ་
གྱིས་འབྱུང་བ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱར་འདོད་ཀྱང་། རིག་པ་ཅན་པས་མིག་
ཤེས་པར་མ་ཆད་པར་ཞེན་པས། འཁྲུལ་རྒྱར་འཇུག་པ་མུར་བ་བཀོད་པར་བྱབ་པ་
མ་ངེས་པས། དེ་དེའི་འཁྲུལ་རྒྱར་མི་རུང་ངོ་། ། ཞེས་བཀག་པས། འཇུག་པ་མུར་བ་
སྦྱིར་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་གོ།

ཡིག་ཆར་ཡང་བྱད་པར་དེ་དག་ཤེས་ཆེད་ཏུ། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་
ཡིད། ། སོགས་བྱངས་པ་ཡིན་པས་བཀའ་ངིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་
སྦྱོན་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དོན་ད་ལྟའི་རང་འགྲེལ་འདིར་ལྷགས་གསུམ་པའི་ཙྰ་
ཚུལ་དང་། རང་རིག་གཞན་ཐོང་གང་འདོད་པ་ལ་བཞག་པ་མི་གསལ་བ་དང་། བོང་
གི་རང་རིག་སྐྱབ་མཁན་དང་གཅིག་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ཞི་མཆོའི་གསུངས་
ཚུལ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལྟར་ན་འདིའི་མ་དཔེ་བསྐྱར་གཞིའི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་
པ་དང་འགྱུར་སྦྱོན་གང་རུང་ཏུ་མངོན་ཞེས་བྱབ་མཐས་འདོད་ཚུལ་དང་། ཞི་མཆོའི་
རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །
ཐོགས་སྐྱས་རང་རིག་སྐྱབ་ཚུལ་གོང་ལྟར་ལ། དགག་ཚུལ་ལྷ་གསུངས་པའི་དང་པོ་
ཙྰ་ཚློག་དང་ཅ་ཤེས་ལས། མེས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་ན་རང་
བསྐྱེག་པ་དང་། ལྷན་པས་རང་སྦྱིབ་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པས། གཙོ་བོ་དཔེ་དགག་
ནས། མེ་ལ་བསལ་བྱའི་ལྷན་པ་མེད་པས་རང་གསལ་བ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གིས། རང་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
རང་གིས་རང་རིག་ན་གཉིས་སུ་འབྱུང་། ། ཞེས་དོན་དང་། དཔེ་དང་། དཔེ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། སོགས་ཀྱིས་མར་མེད་དཔེས་སྤར་ལྟར་དགག་ལ། གསུམ་པ་
ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། བྱེད་ཀྱིས་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་གསལ་རིག་ཅམ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་
དོན་མེད་དེ། རང་ཡན་གར་བའི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞན་རིག་གི་
ཤེས་པ་བཞིན། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་རང་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་
དང་ཏུ་སྤང་བ་ལ་མ་འབྲལ་བས་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་ལོ། ཞེས་བཀག་ལ། ཡན་གར་བསྐྱར་
ན། ཡིག་ཆར། ཡན་གར་ཞེས་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་གཞིར་བཞག་ལ་སོགས་དང་འགྲིག་
གོ། རྣམ་མཐུན་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་གདགས་གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཆ་
སོགས་ཤར་ཏེ། མཐུན་པས་ཡན་གར་བ་མཐུན་པ་མིན་པ་ལྟར། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་
རང་ཉིད་རིག་ནའང་རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་རིག་པ་མིན་ནོ། ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མ་རིག་
པས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཐལ། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་
ཀྱང་བཀག་གོ། བཞི་པ་མདོ་དང་སྟོད་འཇུག་གི་རིགས་པ་ནི། བྱོད་ལྟར་བཏགས་
དོན་བཅུ་ཉེ་དབྱེད་ན་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་སེམས་མཐོང་
བ་པོ་མི་རྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྱིས་རང་མི་གཙོད་པ་སོར་མོས་རང་གི་
ཅེར་མི་རིག་པ་རང་གི་ཕྲག་པར་ཞོན་མི་སྤྱབ་པ་མིག་གིས་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཞེས། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོར་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོད་འཇུག་ཏུ་
ཡན་གསུངས་སོ། ། ལྷ་པ་རྩ་བས་དགག་ཚུལ་བཤད་བྱེད་ཏོ། །

རང་ལུགས་ལ་རང་བྱོང་གཞན་བྱོང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། བྱོང་པ་ཡོད་ཚུལ་
སོགས་ནི། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་སྤང་བ་ན་རང་གི་ཡུལ་
དང་རང་གཉིས་རྒྱང་ཆད་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་པར་སྤང་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཆད་མར་ཡང་

སོང་བས། དེས་རང་དང་རང་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའང་འགྲུབ་སྟེ། ཐ་དང་
དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
ཅམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཆད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་
པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རང་གིས་ངོ་བོ་འཛོག་པའི་དོན་
ཡང་རང་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་རང་འཛིན་པའི་བྱན་ཤེས་འབྲེན་ཅུས་པས་ཡིན་
ཀྱི། རང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཆོ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་
ཐོང་བ་ནི། དཔྱགས་པའི་ཆོ་དུག་མ་ཐོང་བ་དང་འབྲེན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་དུས་སུ་རང་ཐོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་ཆད་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལ་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་མཐུན་དེ་སྟོན་འཛིན་དབང་སྟོན་གྱི་དུས་
སུ་སྟོན་འཛིན་དབང་སྟོན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཀྱང་། དེ་
ལ་དངོས་པོའི་རྒྱ་དུས་སུ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྒྱ་དེ་དུས་སུ་དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་འགྲིག། རང་དུས་སུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་
ཕྱིས་ཡུལ་དེ་ངས་མཐོང་ངོ་སྟམ་དུ་བྱན་པ་ན་ཡིད་མངོན་ཆད་མ་གཅིག་གིས་འདི་
ཞེས་ཡུལ་དང་། མཐོང་ཞེས་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱན་པའི་ཤེས་པ་དེ་འཛོག་
བྱེད་དང་། ཐོང་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོན་འཛིན་ནི་གཞན་ལྷགས་
ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་བཞུན་
ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུབ་པོ། ། ཞེས་པའི་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི། རྗེ་བཙུན་པས། དེ་རྟོགས་བྱེད་
ཀྱི་སྟོང་དང་། དེ་ཐོང་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྟོང་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་
རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཡིན་ཡང་། རང་ཐོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་ཉིད་ཤུགས་
ལ་རྟོགས་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་མིན་ནོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་
རང་གིས་རང་མཐོང་བ་སོགས་ཐ་སྟད་རགས་པ་ཁས་སྤངས་ན། རྟོང་ཐུན་ལས། རང་
རིག་འགོག་བྱེད་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་བཟེན་བ་དང་། ཁ་ཅིག ། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་དང་། རྟོང་
ཐུན་ཏུ་ཐ་སྟད་རགས་པ་དེ་མ་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་འདིར་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ཆད་མས་འགྲུབ་ཅེས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་ཡང་བཤད་པས་དེ་གཉིས་
མི་མཐུན་བཟེན་བ་དགག་ཚུལ་ལྟན་ཅིག་བཤད་ན། རྟོང་ཐུན་ལས། སྤར་མིག་ཤེས་
ངེས་མཐོང་བའི་དོན་དང་། ཕྱིས་དྲན་ཤེས་དེས་དྲན་པའི་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་
པའི་ཞེས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་པར་བཤད་པ་རགས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་
དུ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་ཚྱོང་བ་ནི། དཔྱད་གསུངས་པའི་ཆོ་ཞེས་པས་སྤ་
མོ་རྟོང་ཐུན་ལྟར་གསུངས་པར་མི་མཐུན་པ་མིན་པ་སྤྲུལ། ཐ་སྟད་རགས་པ་དང་སྤ་
བ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་དགོས་ཚུལ་སྤར་བདེན་གཉིས་སུ་སྒོ་ལྟན་སྦྱེས་རང་འགའ་
བའི་ངོའི་ཡང་དག་དང་། འདིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་གི་བྱུང་པར་སོགས་བཤད་
བྱེད་པས་ཤེས་ལ། འདིར་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར། མིག་ཤེས་ཀྱིས་འདྲིན་པ་ལ་མིག་
གིས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། ལམ་རིམ་དུ་སེམས་མ་གཡེང་པར་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་དེ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པ་དང་། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཉི་ལྟེན་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་འོད་ལ་ཉི་ལྟེན་འོད་དུ་བཤད་པ་སོགས་འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་རགས་
པ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རྟོན་པོ་ཉི་མ་སྔ་ཕྱིར་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་ངས་འདི་
ཁ་སང་མཐོང་ཞེས་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པའང་ཁས་སྤངས་དགོས་ལ། དེ་
ལ་འདི་ཁ་སང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ཁ་སང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་
སང་གི་རྟོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཐ་སྟད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་ལྟན་སྦྱེས་རགས་པའི་ངོ་བོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྟད་
སྤ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་ལུས་རྟེན་མཐོང་བས་གང་ཟག་མཐོང་

པར་འཛོག་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཅམ་འཐད་དོ། །

ངས་འདི་ཁ་སང་མཐོང་ངོ་སྟམ་པའི་བྲན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཁ་སང་གི་སྡོན་
པོ་སྡོ་འཛིན་གཉིས་དང་། དེ་རིང་གི་སྡོན་པོ་གསུམ་ག་དང་། དེའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་དེ་རིང་གི་སྡོན་པོ་གཅིག་ཕུ་འཛོག་པ་ཐ་སྙད་ཕྱ་བ་གཙུག་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མའི་བེན་བྱིས་ལས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རྟོགས་པའི་གཞན་ཐུང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
ལ་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྟོན་མི་འབྱུང་ཚུལ་ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྟོགས་པའི་གཞན་ཐུང་
དེས་རང་ཉིད་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་གསུམ་ག་རྟོགས་
པར་འདོད་ལ། གསུངས་པས་རང་ཡུལ་བྲན་པའི་ཤེས་པས་ཐུང་བ་མིན་ཏེ། འདིར་
ཆད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་
གྱིས་རང་ཉིད་ཡུལ་བཅས་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། སློ་ཁ་ཐྱོགས་ཅམ་གྱིས་དེ་རྟོགས་
པའི་བྲན་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་པས་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་རྟོགས་པར་གསུངས་
སོ། །

ཡིག་ཆར། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་
ཡུལ་བཅས་ཡོད་པ་གཉིས་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་
དང་། དབུ་མའི་བེན་བྱིས་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་སུ་དཔག་
གིས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་དང་རང་ཉིད་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ལ། དེའི་སྟོབས་ལྷགས་
གྱིས་དེ་གཉིས་རྟོགས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས་པས། ཡིག་
ཆར། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་
བྱེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་སོགས་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་སྟོབས་ལྷགས་
གྱིས་རྟོགས་པ་གང་རུང་གིས་བྱབ་ཅེས་ཞིབ་ཆ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་མེད་དགག་རྟོགས་པའི་སློ་རྣམས་གྱིས་རང་ཡུལ་བཅས་ཡོད་

པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ན་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་ན་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེས་
རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཤུགས་
ལ་འཕང་པའང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་མེད་དགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་
རྟོགས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཉིས་སྤང་ཅན་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཡིག་ཆར། སྒོན་འཛིན་སོགས་
གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་རྟགས་མ་ཁྲབ་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཆད་མའི་རྣམ་བཞག

༥ ཐལ་འགྱུར་བའི་ཆད་མའི་རྣམ་བཞག་ལ། མདོ་དང་ཁྱུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་
གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། བཞི་བརྒྱ་པ་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་
བའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་ཆིག་གསལ་ལས། འདིར་
འགའ་ཞིག་དག་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་
ངས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚོད་ལན། དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མ་དགག་
པ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་རྣམ་བཞག་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ས་བཅད་གསུམ་

གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་དུ་འང་མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་ལས་
མེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཆོག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཟབ་རྒྱས་
ཀུན་གསལ་དུ་ཆོག་ཡོངས་རྫོགས་དངས་ནས་ཞིབ་དུ་བཀྲལ་བས་དེར་ངེས་པར་
བལྟ་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་དཀའ་གནས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། དབྱ་
མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེར་སྟོས་ཤིག ། ཅེས་གསུངས་པས་
མཐའ་དབྱེད་འདི་དང་སྐར་ནས་བལྟ་དགོས་སོ། །

བོད་ཀྱི་འགའ་ཞིག་གིས། རྗེ་བོའི་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་
རྣམ་བཞག་སྐྱེགས་གྱི་ཚོལ་བ་བསྒྲིག་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལྷག་ལོས། ཚད་
མ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲིལ་ཐུབ་ཟེར་བ་ལ། བདེན་གཉིས་གྱི་དོན། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་མཚན་
ནམ་དོན་དམ་པར་བྱབ་པ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་མདོན་སྐྱུང་དང་། སྤྱི་མཚན་སྤང་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་གསུངས་པ། དབྱ་མ་སྤང་བར། ཐམས་ཅད་
གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ།
ཚད་མའི་གཞུང་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་པ། དེ་འདྲའི་
ཚད་མ་དགོས་པ་མེད། ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་མིན་པ་ཚོད་སྒྲིག་ལས། འོན་ཏེ་ཚད་མ་
མེད་པར་ཡང་། ། དེ་རྣམས་བྱབ་ན་སྤྲོ་བ་ཉམས། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་གོ། སྤྱི་
དོན་པ་སྤྲོ་ཁའི་པ་འོག་མ་རྣམས་དང་པོ་དང་ཐོག་མ་ལ་བྱས་ནས་གསར་དུ་འདི་དོན་
དུ་བྱས་པ། ཚོད་སྒྲིག་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། ། བར་པ་མ་ཡིན་ཐ་མ་
མིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་དབྱེད་ན་དངོས་པོ་གང་གི་ཐོག་མཐའ་དང་རང་རིག་གཞན་
རིག་སོགས་མི་རྟོག་པས། འོག་མ་ལྟར་གྱི་གསར་རྟོགས་དང་གཞན་རིག་སོགས་
མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཅམ་ཚད་མར་བཞག་པ་བརྟགས་དོན་
བཅའ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། སློབ་གྲྭ་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་རབ་རྒྱ་ཤེས་
པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། ཅུས། ཤེས་རབ་ནི་ཆད་མར་གྱུར་པའོ། ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཡང་
དག་པར་སྦྱད་པ་ལས། མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་པ། ཤེས་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པས། འཇིག་རྟེན་ན་པའི་དོན་པ་ཉི་ལྔ་བྱས་ན་རབ་དང་སྦྱལ་དང་གཙོ་
བོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྤྱི་ཁྱོད་འཇུག་པ་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་
རབ་རྒྱ་འཇུག་བའམ་རང་གི་གཞུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྐྱབ་པས་ཆད་མ་ཞེས་པའི་
དོན་ལྟུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཞུང་ཚུལ་དང་གཞུང་བྱའི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་
བྱས་སོ། ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་
ཉིད་ཏུ་མཐོང་ན་ཞེས་པས། འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བ་ལྟར་བཏགས་དོན་མ་བཅའ་
བར་མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་ཏུ་འཇོག་པར་གསུངས་པས། སྟག་
ཆད་བས། ཆད་མ་བཞི་འཇིག་རྟེན་པའི་སློབ་ལྟན་སྦྱེས་རང་དགའ་བས་འཇོག་ཟེར་
བ་དང་། རྒྱན་བཟང་བས། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནས། མདོན་
སྤྱུང་ཉིད་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་ལ་ཆད་མ་དགོས་ཟེར་བ་
དང་། རང་སྟོགས་པ་ཁ་ཅིག ། རྣམ་བཤད་ལས། བདག་འཇིག་གཉིས་ཆད་མ་མིན་
པར་གསུངས་པས་རྟོག་མིན་ལོག་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་ཁེགས་ལ། གཉིས་
པ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི། ཅུས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་རང་མཆོད་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཆད་མར་ཐལ་བ་འཕང་བས་ཀྱང་འགག་གོ།

ཁ་ཅིག རང་གི་གཞུང་བྱ་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་
བ། ཆོག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མདོན་སྤྱུང་དམིགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འགོག་ཚུལ། ཟབ་རྒྱས་ཀྱང་གསལ་ལས། འཇིག་
རྟེན་ན་ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་དོན་ཞེས་བསྟན། ཡོད་ན་ནི། ཞེས་

པས་ཤེས་ངོ་དེ་ན་ཡུལ་དེའམ་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་ནི། ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྟོས་འཛོག་གིས་མངོན་སུམ་དངོས་བདག་ས་སུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟར། གཉིས་སྣང་ཅན་འཛིག་ཉེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་སྣང་བ་
 ལ་མི་སྤྱོད་བར་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བདེན་སྣང་ཅན་རྣམས་མི་སྤྱོད་བ་མིན་
 པར་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ནི་མི་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་
 པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་སྤྱོད་བ་ལ། དེ་ནི་དེ་
 ཉིད་ལས། སྤྱོད་བ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་པ་རིམ་བུ་བཞིག་གང་རྟོག་
 པ་དང་བྲལ་བའོ། ། ཞེས་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
 དངོས་སྤྱོད་མངོན་སུམ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟར་དུ་བཞེད་པའི་གཉིས་པ་རང་མཚན་
 ལ་མི་སྤྱོད་བ་མིན་ཞེས་སྤྱོད་ལྟར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བས་བཀག་པས་
 དེ་ཡིན་གྱི། མི་སྤྱོད་བ་ཙམ་མིན་ནོ། །

དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་འདོད་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུགས་མཐོང་ཆེ་
 ན་བུམ་པ་ནི། ། སོགས་ལྟར་བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་དུ་མེད་པས་མངོན་
 སུམ་མིན་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་རང་
 མཚན་སྤྱོད་པའི་གིས་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་མི་བསྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དྲ་ཅུ་ཞེས་པའི་
 དྲ་ཏི་སོ་སོ་དང་ཨུ་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཉེན་དབང་པོ་སྤྱོད་པའི་གཉིས་ལ་བཞེད་ནས་
 གནས་པའི་ཕྱིར་བེར་རོ། ། འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་ནི། ཀུན་གསལ་ལས། གཡེར་པོ་ནི་
 མཁས་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་འབྲེད་པ་ལ་རྟོག་པ་མཁས་པར་བསྟན་ཏོ། ། གསུངས་
 སོ། །

བྱུང་པར་དང་པོ་འགོག་པ་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེས་འཛིག་

རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་རྟོག་བྲལ་དགོས་ན་འདིག་
རྟེན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་གཅོད་ཚུལ་དབང་མངོན་ལྟར་རྟོག་བྲལ་གྱིས་
འདིན་སྟངས་གསལ་བར་ཤར་ནས་ཅོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཤར་ཀྱང་ཆོར་བ་ལྟར་
ཁྱེད་སྟོབས་གྱིས་གཅོད་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་ཐ་སྟད་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། འདིག་རྟེན་པའི་ཆད་མ་དང་ནས། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པ་
ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པས་འདིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་
དངོས་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྟད་བྱུགས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་
ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་སྒྲུབ་འདོད་ན་ཡང་། རྟོག་བྲལ་ལོག་ཤེས་དང་བཅད་ཤེས་ནམས་
ཆད་མིན་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་པས་རྟོག་བྲལ་སྒྲུབ་བ་དོན་མེད་ཅེས་དང་། ལྷང་ལས། མིག་
གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པས་སྟོན་པོ་ཤེས་གྱི་སྟོན་པོའོ་སྟམ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་ལྷང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ནས། འདི་ནི་མི་རིགས་
སོ། ། ཞེས་པས་ལྷང་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་དབང་ཤེས་ལྡན་ཤེས་གཡེར་པོ་དང་བྲལ་བས་སྒྲུན་པར་སྟོན་པ་ཅུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དེས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཏུ་གསུངས་པར་མི་རིགས་སོ། །
ཞེས་བཀའ་གྲོགས། གསུམ་པ་དགག་ཚུལ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པར། དབང་པོའི་ནམ་པར་
ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སོགས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རྫོས་པའི་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། སོགས་གྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཅིག་
ལས་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་སྟོན་བརྗོད་ལ། དེ་དག་ལ་འཐད་ལྟན་ལས། དབང་པོ་
ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་སྒྲུབ་ཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུབ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་ནི། རང་བཞིན་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དོན་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྒྲུབ་ཤད་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་

ལ། ཆིག་གསལ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་བདག་རྒྱན་དབང་པོའི་སྟོན་སྒྲ་བཤད་པ་དགོས་པ་མེད་
 ཅེས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ། ཆིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་
 བྱི་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་དོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་
 མངོན་དུ་སྟོན་པའི་དོན་བྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོད་
 བྲ་ཏི་ཨ་ཁྲ་ཞེས་པའི་བྲ་ཏི་སྟོན་པ་སོགས་དང་། ཨ་ཁྲ་དབང་པོ་ལ་འཛོག་པ་གོང་
 འོག་མཐུན་པས་དབང་པོའི་སྟོན་བཤད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་
 དོད་ཞི་རྩེ་ཡ་ཀི་ཞེས་པའི་ཞི་རྩེ་དབང་པོ་ཨི་ཡ་ཀ་ཡུལ་ལ་བྱས་ནས་དབང་པོའི་ཡུལ་
 སོགས་ལ་འཛོག་ཚུལ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱན་གསལ་ཏུ་གསལ་ལ། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་སྤྱབ་
 བསྟན་རྒྱ་མཆོས། བྲ་ཏི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འཇུག་པས་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དབང་
 པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་གསུངས་གསུང་བཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

ཆིག་གསལ་ལས། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི། རྣ་དང་
 སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་
 བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། གྲང་ཏུ་སོགས་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པས་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་གི། མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་དོན་མི་གཅིག་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་དེ། རྣའི་མེ་རྣ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན། ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ལ་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཡུལ་
 མཐོང་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དབང་
 ཤེས་ལྷ་ལྷ་སྤུའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཐལ་ཆེར་མངོན་སུམ་ཡིན་
 ཏེ། ཟབ་རྒྱས་ཀྱན་གསལ་ལས། ཁ་ཅིག ། ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་
 ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་དང་། གང་ཟག་སོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་
 མི་རིགས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཀྱན་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ནི་བྱམ་པ་མངོན་
སྲུང་ཡིན་ཞིང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་མངོན་སྲུང་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སྲུང་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཞེས་པས། མིག་སོགས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ཅན་གང་ཟག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་གཞུང་ཚན་འདིར་ཆོག་ཟིན་
ལ་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སྲུང་དང་མངོན་གྱུར་དུ་
འགྱུར་བོ། །

འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དབང་པོ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་། དབང་རྟེན་ལྷ་མངོན་
གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་མིག་སོགས་དབང་རྟེན་ལ་དགོངས་
པ་སྤངས་ནས་གང་ཟག་ཡིན་པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་སྐབས་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་འགྱུར་ཚུལ། དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྟམ་དུ་དུས་པས་སྤར་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུས་ཡུལ་
ཁྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག ། ཁྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
དགོས་པའི་ཆོས་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་
གང་ཟག་ཀྱང་འགྱུར་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། སྟོན་འདྲིན་གྱི་ཤེས་པས་སྟོན་
པོ་མཐོང་བ་དུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ། ། ཞེས་གང་ཟག་
དུན་པ་དེས་སྟོན་འདྲིན་གྱི་ཤེས་པ་དུན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ། ཞེས་དང་། དབུ་
མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དེ་ལྟར་དུན་པ་ནི་ང་ཟེར་བའི་མིག་ཤེས་དང་ང་གཉིས་གཅིག་
ཆར་དུ་དུན་ལ། ངས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་ངས་མཐོང་བར་འདྲིག་པ་ལ་གྱུབ་
མཐའ་ཀླན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དུན་པ་དེས་ཡུལ་ཤེས་གང་ཟག་གསུམ་ག་རྟོགས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་སྤར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཕལ་ཆེར་རང་གི་སྤར་བ་ལ་མངོན་སྲུང་གྱི་

ཚད་མ་ཡིན་པས། བདེན་འདྲིན་ལ་བདེན་པར་སྤང་བ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
 མེད་པས་དེ་ཡང་མདོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གསལ་ལས། འདྲིག་རྟེན་པའི་དབང་པོ་
 རྟག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མདོན་སྤྲུལ་ཚད་མ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞལ་དེ་
 མདོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བདེན་འདྲིན་གྱིས་བྱངས་པའི་
 བྱན་ཤེས་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འདྲིན་ཡོད་པའང་མདོན་གྱུར་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ང་ལ་བདེན་པར་སྤང་སྟམ་དུ་བྱན་པ་ན་སྤང་བྱེད་ཡོད་པ་དང་
 སྤང་མཁན་གང་ཟག་ཀྱང་བྱན་པའི་ཕྱིར་སྟམ་སྟེ་དཔུང། ། འོན་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་
 དང་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུའི་མིག་ཤེས་སོགས་མདོན་གྱུར་མིན་ཏེ། རང་གིས་བྱངས་
 པའི་བྱན་པས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། དབང་པོ་རྟག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་དབང་གི་ཡུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཐུབ་
 ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། དབང་པོ་རྟག་ནི་འདྲིག་རྟེན་པའི་དབང་པོ་རྟག་ལ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱམ་པ་དང་དེ་འདྲིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པའང་མདོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁོ་
 རང་རྟོགས་ན་ཁོ་རང་ཡོད་པའང་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བབྱང་བའི་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་ཅི་ལྟར་འགོད་དཔུང། ། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་མཚན་
 ཅན་གྱིས། གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བ་
 བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་ནས་འདྲིག་དགོས་པས་ནང་གི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་དམ། ཡང་
 བ་སྟོན་པོ་འདྲིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྤང་ཙམ་པོ་སྟོན་པོར་འདྲིག་པས་རང་
 ལྟོག་ཕྱིའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནམ། དེ་ཡིན་ན། གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བ་སྟོན་པོ་ཡིན་
 ནམ། ཡང་ན། དེ་ལ་རེག་པས་གངས་རི་ལ་རེག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐུབ་པས་གངས་
 རི་ཡིན་ནམ་དཔུང་ལ། ཕྱིའི་ཆོས་སུ་བྱས་ན་བྱམ་པ་བདེན་པར་སྟོབ་པ་ལྟགས་པ་བྱམ་
 པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགྲིག་གམ་སྟམ་ལ། བྱམ་པའི་སྟངས་ཀྱི་ཆོས་

ལ་ནང་གི་ཆོས་ཡོད་མེད་ཀྱང་དབྱད། གསུངས་ལ། ཕྱིས་དབྱད་ན་ནམ་བཤད་
ལས། བྱེད་པ་འདིས་ཆོར་བ་དང་། འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་ལྟར་བྱེད་
པ་འདིས་སྤང་བ་ཤེས་པ་དང་། འདི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་བ་ཡུལ་ལ་བྱས་ནས་འདི་ནི་
ཡུལ་ཡིན་པས་ཕྱིར་ཆོས་ཡིན་ལ། སྡོན་པོ་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྡོན་པོར་སྤང་
བ་ཅམ་དང་མི་འདྲ་བར་འདི་འཕྲལ་གྱིས་འཁྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པས་སྡོན་པོར་འཛིག་
པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་སྡོན་པོ་མིན་ལ། དེ་ལ་གངས་རིམ་སྤང་བས་གངས་རི་
མིན་ཀྱང་། འཁྲལ་སྤང་གི་གཟུགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་སོ། །

སྟོང་ཉིད་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་དྲན་པས་ཐྱོང་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་
ཀྱང་དེའི་སྡོན་ཏུ་རྟགས་སོགས་ལ་བརྟེན་པས་མི་འདྲའོ། ། འོག་མས། གཞལ་བྱ་རང་
སྤྱི་གཉིས་གྱིས་ཆད་མ་གཉིས་འཛིག་པ་འགོག་ཚུལ། ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་མཆོན་
ཉིད་དེ་གཉིས་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོན་ཉིད་དེ་གཉིས་ལམ་ཆོན་གཞིའམ་མཆོན་
བྱ་གཞན་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་བྱངས་མ་ངེས་ལ། མེད་ན་མཆོན་བྱ་མེད་
པས་མཆོན་ཉིད་མི་སྲིད་པས་དེས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེ་མི་བྱལ་བོ། ། དེའི་ཕྱིར་
ཁྱོད་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་བྱལ་ལ། གོན་དམ་པར་དེ་བས་ཀྱང་
མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ལ། རྒྱས་པར་བྱལ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་དུ་གསལ་ལོ། །

ཡིད་མངོན་པལ་ཆེར་འོག་མའི་འདོད་པའི་སྤྱི་མཆོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་རྟོག་པར་བརྒྱུ་བའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རང་གི་སྤང་བ་
ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འགོ་བ་ལ། ཁྱོད་ལྟར་གྱི་
རང་མཆོན་དངོས་པོ་མི་དགོས་ལ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་
མངོན་སྟོག་གཉིས་སོགས་གྱི་དབང་གིས་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
མ་བྱད། གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཁྱོད་ལ་མ་བྲགས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་དང་། དཔེས་
ཉེར་འཇལ་སོགས་བཞི་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོག་གསལ་ལྟར་བཀག་གོ། སྟོང་

ཐུན་ལས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གི་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་སྤང་ཡུལ་
ལ་འཁྱུལ་ཞིང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ཁས་ཐང་དུ་
མི་རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་བཙུན་པ་དང་། གྲུང་རུ་སོགས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པར་བཞེད་པ་
ལྟར། གུན་གསལ་ལས། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་ཚུལ་འཁྱུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་རྟོགས་གི་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ན་ཞེན་ཡུལ་
ལ་འཁྱུལ་བར་གསུངས་ནས། ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ལྟར་སྤང་པོ་མི་རྟག་
སོགས་སུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་ཡང་། དེས་པའི་འདྲིན་སྤངས་
ལ་ཚད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ།
དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་ཞིང་མ་འཁྱུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་
མེད་པས་མ་འཁྱུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པ་བྲངས་ནས། འདིར་ཡབ་སྲས་གཉིས་
གི་གསུངས་གཉིས་མི་མཐུན་ན་མ་དབྱེད་དགོས་གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། ཚ་བར་
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྤང་དོར་གཉིས་སྤང་གི་
སྒྲིབ་པ་མ་བཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་དོར་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་བཅད་པར་
སྟོང་ཐུན་དང་། ཏུས་འཁོར་རྟེན་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་སྟོང་ཐུན་གི་
དོན་མིན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྱུལ་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས། དེའི་ཞེན་
ཡུལ་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་པ་འཁྱུལ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་རིམ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱི་རྩོམ་འདི་ལྟར་བྱས་ན་རིགས་པ་རྩག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་
ཆོག་གསལ་སོགས་དང་འགྲིག་གོ།

གུན་གསལ་ལས། འོག་མས་མངོན་སྟོག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་བསྐྱབས་པ་
ལྟར་བྱས་ན་མངོན་སྟོག་གི་བཏགས་དོན་བཅའ་བར་འགོ་བས་ཞེས་པ་ལྟར། ཚད་

རང་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་བྱས་ན། མངོན་རྩིས་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱས་
པས་མངོན་སྒྲོག་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། རང་ལྷགས་ལ། འཆི་མེད་
མཛོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། ། སྒྲོག་ཏུ་ཐུར་དང་མངོན་སུམ་
མིན། ། ཞེས་པ་ལྟར། བཏགས་དོན་མ་བཅལ་བར་འདྲིལ་ཉེན་གྲགས་པ་དང་
བསྐྱེད་ནས་མངོན་སྒྲོག་གཉིས་འགལ་བས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་འགལ་བར་
འདོད་དོ། ། རྩི་བཅུན་པས་སྒྲོང་ཐུན་ལ་བཏེན་ནས་རང་གི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
ཏུ་ཐུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་ཐུར་པ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་བར། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་དེ་བྱས་མཉམ་མིན་ལ། རང་སྐྱེ་རྩིས་
དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ལའང་ཡོད་ལ། ཀུན་གསལ་ཏུ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་རང་སྐྱེ་
ཐུར་ཀྱང་ཆོག་འཁྲི་ཆོད་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱས། འདི་ལྟར་རང་སྐྱེ་དོར་ན་ལེགས་སོ། །
འདི་འབྲུག་ཁུང་གཞན་ནའང་མང་དོ། ། སྒྲོན་གཙོ་བོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཞེས་སོགས་ལྟར་སྒྲོང་ཉིད་དེ་དེའི་ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པའི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་ཐུར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་ཐུར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པའི་སྒྲོག་ཐུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ཆོག་གོ་རྒྱུ་
བཟང་པས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བདག་རྒྱེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
བཏེན་དགོས་ཟེར་བ་དགག་སླ་ལ། ཁ་ཅིག ། སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་མངོན་སུམ་ཐོབ་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་
བྲལ་དགོས་ཟེར་བ་འགོག་ཚུལ། ཡིག་ཆར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བར་རྒྱས་ལ། དེར་ཡང་མངོན་སུམ་ཐུར་
རྒྱ་དང་། ཐུར་ཚུལ་གཞན་བཀག་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་མ་བཀག་ཅིང་། མདོ་དག་ཀྱང་དེ་
ལྟར་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲེལ་བ་དེར་འོག་མས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཚུལ་གཞན་བཀག་ནས་རྟོག་བྲལ་མ་བཀག་པ་དང་། མདོ་དག་གི་དོན་ཡང་རྟོག་
བྲལ་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བས་བཀག་གོ།

རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར། དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 མི་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་འགལ་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བདག་མེད་གཉིས་རང་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པས། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་ཏུ་བཞག་ཆོག་པ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་
 ལ། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རང་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་མི་འཐད་དད་པར་ཁས་སྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར། སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་སྦྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཏུ་མི་འཐད་པས། དེའི་ཆོག་འདི་ནི་ངེས་པར་བརྟགས་ན་འབྲེལ་
 བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་ཀུན་བདུས་
 ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བསྟན། ། མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །
 ཞེས་མདོ་སྟེ་པས་བདག་མེད་དོན་སྦྱིའི་སྒོས་རྟོགས་པའི་སྒོ་གོམས་པས་དེ་དང་མ་
 འདྲེས་པའི་རང་མཆན་ཞིག་མངོན་ཏུ་ཐུར་པར་འདོད་པ་ལ། འོ་ན། གང་ཟག་དེས་
 མ་བསྒོམ་པའི་ཆོས་ཀུན་མངོན་ཏུ་ཐུར་པར་ཐལ། སྤྱི་མཆན་བསྒོམས་ཀྱང་མ་བསྒོམ་
 པའི་རང་མཆན་མངོན་ཏུ་ཐུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མངོན་ཏུ་ཐུར་རྒྱའི་རང་མཆན་དང་།
 བདག་མེད་བསྒོམ་པས་མངོན་ཏུ་ཐུར་ཚུལ་བཀག་ལ། རྟོག་བྲལ་མ་བཀག་པར་མ་
 ཟད། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྟག་བསྐལ་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡང་
 མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟག་བདེན་སོགས་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པ་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཏུ་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

རྗེ་བཙུན་པས། ཆོར་བ་ཡིད་མངོན་ཏུ་གསུངས་པ། བདག་མེད་སྤྱོད་པས་
 གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་ཐུར་པའི་ཆོར་བར་དགོངས་གསུངས་ནས་རྗེས་
 དཔག་དང་ཡིད་མངོན་མི་འགལ་ལ། བདེ་བ་ལ་ཆོར་བའི་དངོས་པོ་དགོས་པར་
 འདོད་པ། ཆོག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་བྱངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱ་གཞན་གྱི་དབང་

ཡིན་པས་ཞེས་པ་ལྟར་མངོན་སྒྲིག་གཉིས་འགལ་བས་ཐྱིང་སྟོབས་དང་རྟགས་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་དགོས་པས་བཀག་ནས། བཞི་བརྒྱ་
བའི་འགྲེལ་བའི་དོན་དུས་གསུམ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པས་དུས་འཛོག་པ་བུམ་པ་སོགས་
དང་། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་མི་རུས་
པར་བསྟན་ཅམ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བས་ཡུལ་ཐྱིང་བའི་སྒོ་ནས་
རྟགས་ཀྱང་ཐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྟགས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གནང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་མིན་ན། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཡིད་མངོན་དུ་ཐལ། སེམས་སེམས་
བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐྱིང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བདེ་བ་ལ་
ཡུལ་ཅན་མི་དགོས་པ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ཡང་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཁོ་ན་མིན་གྱི། དེ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་གང་ལ་དམིགས་
ནས་སྦྲེས་པའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་ལོ། ། ཞེས་པ་
དང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་སོགས་ཀྱིས། ཐྱིང་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞི་བ་
སོགས་བདེ་བར་བསྐྱབས་ནས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོར་བ་འདི་བས་ཐྱིང་ཉིད་
ལ་བདེ་བར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། བདེ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱང་བདེ་བ་
ཡིན་པར་མ་རྟགས་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱས་ནས་ཆོར་བས་རང་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཐྱིང་
བས་རང་གིས་རང་ཐྱིང་བར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པས་སྦྱབ་པས། དེའི་ཐྱིང་བྱ་
ལ་དེའི་ཡུལ་མི་དགོས་སོ། ། འདིས་གྲུང་རུ་ཡང་བཞག་གོ།

དེས་ན་དབང་མངོན་དང་རྗེས་དཔག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་
ཐམས་ཅད་ཡིད་མངོན་ཡིན་ཀྱང་། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
ཞེས་ཆོར་བ་བྱུར་དུ་བཀར་བ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་བ་ལ་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྒྲུག་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་ནང་དུ་ཉམས་ཐྱིང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། ། རྣམ། ཡིད་

གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། རྟོག་པའི་ཡིད་མངོན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་
 ཤེས་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཁྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པས་ཡིད་མངོན་དུ་འདྲིན་པའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་འཇམ་
 དབྱངས་མཆན་ཅན་གྱིས། ཡིད་མངོན་རྣམས་ཁྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པས་བཞག་
 ལ། ཁྱོད་བྱེད་གཙོ་བོ་ཆོར་བ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེད་ཤེས་རྣམས་ཡིད་མངོན་དུ་
 འདྲིན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཆོར་བ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱད། ཀུན་གསལ་ལས། བྱེད་
 ཤེས་ཐམས་ཅད་ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་སྟོག་
 རྒྱུར་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱངས་པའི་བྱེད་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་བྱམ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་
 བས་ཀྱ་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་སུ་རྒྱུར་ན། རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་པས་
 ཡིད་མངོན་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡིག་ཆར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་
 ལ་ཡིད་མངོན་བཞག་ཡོད་ཆོད་ཡིན། ལུང་དེའི་མཛུགས་ཏུ། དེས་ན་ཆད་མ་རྣམས་
 མངོན་རྗེས་བཞིན་འདུ་ཡང་དེ་གང་བྱང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། རྟོག་པའི་ཡིད་མངོན་
 གྱི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཞལ་བྱ་མངོན་རྒྱུར་པ་ཞིག་མེད་ན། མངོན་སུམ་ཆད་
 མར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པས། ཆད་མ་བཞི་ཡང་མངོན་སུམ་གསུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ལ་
 བྱས་ནས་སྟོག་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་བྱེད་ཤེས་རྣམས་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་
 མངོན་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅེས་ན། དབུ་མར། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་གསུམ་དུ་
 བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་གསུམ་དུ་བྱེ་
 བའི་དེའི་མཆན་ཉིད་ལ་རང་གི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་
 སུམ་པ་རྒྱུར་དགོས་པས་དཔྱད་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་བྱམ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱ་བ་བདེན་མེད་རྒྱ་

མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀླ་བ་བདེན་མེད་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་དེས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཆད་མ་གཞན་དང་རྩུ་མཆན་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སློལ་ཕྱོགས་ཅམ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩུ་མཆན་ལ་བརྟེན་ན་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྒྱལ་སྐས་མང་པོ་ལ་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་མ་ཐུས་འདི་ལྟར་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡོད་པས་ཡིད་མངོན་འབྱུང་གོ། ། ཞེས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་མ་སྟོས་པར་གསུངས་ལ། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟུར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡིད་མངོན་དུ་གསུངས་ནས་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་མིན་པར་གསུངས་ལ། ཀུན་གསལ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ཅམ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་། ཞི་ལྷག་སོགས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པས། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་ལ་སྟོག་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་འབྱུང་པས། འདི་སྟོང་སྤྱན་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་གཞན་འདོད་ཞིག་བཀོད་དམ་དཔྱད།

གོང་དུ་དེས་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གཞལ་བ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་ཚུལ་དང་གསུངས་པའང་། རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་བྱེད་དམ་མངོན་སྤྱང་དུ་གཞལ་བ་ལ་བྱེད་དཔྱད། ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཆན་གཞིའམ་ནས། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ། ཞེས་པས། མངོན་སུམ་ཆད་མ་སྤྱི་དང་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། གཉིས་སྤང་ཅན་རྣམས་རང་གི་སྤྱང་བ་

ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགོ་ཚུལ་མངོན་སུམ་དངོས་བདགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཅས་
 བསྟན་པས། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་སྤྱི་ལ་ཡང་། ཅུཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཚ་བ་མོ་
 དང་། མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཤིས་ཡིན་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྤུང་མོང་
 ཡིན་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་
 པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བདག་མེད་
 སོགས་སྤྱི་མཚན་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་རང་མཚན་དུ་བྱས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དེ་ལ་
 བྱེད་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱིས། རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པས། སྟོང་སྤུང་
 ལས། དངོས་སྤྱིས་རང་སྤྱི་གང་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་པ། ཡོད་
 མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་ཉེན་པ་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་ཤེས་
 པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགོ་དགོས་པར་
 བསྟན་ཅམ་ཡིན་གསུངས་ལ། དེས་ན་ཡིག་ཆར། མདོར་བསྟུས་ན་ཞེས་པ་ནས། ཇི་
 མེད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་ལྷང་དེས་དོན་རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་
 རྣམ་པ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར་
 རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་དང་རང་གི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་
 བ་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་
 ཅེས་པ་ཡིན་པ། ལྷ་བ་དང་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདེན་གཉིས་
 གྲླབས་ཡིག་ཆར། རྣམ་བཤད་ཚད་འགོག་དང་མཐུན་ནམ་སྟམ་སྟེ་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། ། གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་ཉིད་ཐྱོང་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྟོགས་པས་དེའི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ། རྗེ་བཙུན་པས། དེ་བའི་
 མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་
 པའི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པ་རང་ཡུལ་
 གཏན་ལ་འབེབས་མི་རུས་པས་སྐྱབ་པ་ལ། ཚད་མ་དང་བདེན་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་
 སྐད་ཅིག་སོ་སོར་བྱེ་ན་ཤེས་པ་མིན་པར་མར་མའི་དཔེ་ཡིས་སྐྱབ་པས། སོ་སྤྱི་རྒྱུད་

ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐུར་བའི་ཤེས་པ་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། ཡོད་ན་པལ་བས་
དེའི་ཡུན་ལ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ཐུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཡོད་ན་
འདྲིན་སྒྲངས་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་ཟེར་རམ་དཔྱད།

དེས་གྲུང་རུས། རྒྱུ་ལྟུང་དཔག་ལ་རང་དུས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་གཉིས་པ་རྒྱུ་
དཔག་ཟེར་བའང་ཁེགས་སོ། ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་
ཉིད་ལྟས་ཆད་མ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ཞེས་པས་མངོན་སུམ་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་པས་རྒྱུ་ལྟུང་དཔག་དང་། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྒྱུར་
བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་པས་ཉེར་འཇལ་དང་། ལྷང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
གཏན་ལ་པབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་ལྷང་གི་ཆོད་མའི་ཡུལ་དང་། ཡོངས་སུ་
ཐུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་པས་ཆད་མ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་ཐུབ་ཚུལ་
བསྟན་པར་ཀུན་གསལ་ལས་སོ། ། རྒྱུ་ལྟུང་གི་མཚན་ཉིད། རྒྱ་མཚན་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་མི་འགལ་བ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་
བྱ་སྒོག་ཐུར་པ་ལ་མི་སྒྱུ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་པས། རྒྱུ་ལྟུང་མཚན་པ་དང་། བསོད་གྲགས་
པས། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་ངག་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་དང་། འདྲིན་
སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐུར་བའི་ཞེས་སྒྱུར་བ་དང་། བསོད་གྲགས་པས། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་
གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལྟུང་གི་མི་ཐུབ་པར་སྒོང་ཐུན་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་
དགག་ཆད་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ཐལ། བདེན་
པར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་
རྒྱུ་ལྟུང་གི་ཚུལ་ཆོག་གསལ་སོགས་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་། འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
ཐུར་བའི་ཞེས་པ་སྒྱུ་མའི་རྟ་ཡིན་ན། སྒྱུ་མར་ཐུར་བའི་རྟ་ཡིན་མི་དགོས་པ་སོགས་
གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྒྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་རྟགས་

དེ་ཡང་ཡང་དག་མིན་ལ། རྒྱགས་ལ་འཕང་བའི་སྒྲིབ་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་
མཚན་བསམ་པའམ་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དངོས་སུ་ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་སོགས་
ལ་རྒྱད་ནས་བརྟེན་ཀྱང་། ཡུལ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་སྤྲོད་པས་ཁྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་
པས་རྒྱ་མཚན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྟན་དོ། ། སྐྱ་བཤད་གཙུག་པོ་རྟོགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་ལ་སྒྱུར་བ་འཐད་ལྟན་ལྟར་ལ། ཨ་རུ་རྗེས་སུ་དང་སྤྲོད་པ་འདུལ་བའམ་དཔོག་
པ་ལ་འདུག་པས་རྒྱ་མཚན་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་དོན་དེ་དཔོག་པ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
གམ་སྟེ་མོ། ། རྗེས་དཔག་ལ་བསམ་བྱུང་གིས་བྱབ་པ་བསམ་གཟུགས་སོགས་ལས་
གསུངས་པས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ཐོས་བསམ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཐོས་བྱུང་མིན་ནོ། ། ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་ཏུ་སྒྱུར་
བའི་ཡུལ་ཅན་ནས། རྗེས་སུ་དཔོག་པའོ། ། ཞེས་པས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
བསྟན་པས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་
བྱ་བྱང་ཟད་རྟོག་སྒྱུར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པའོ། ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོ་ལས་
འདས་པའི་དོན་ཞེས་པས་འདྲིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་དབང་པོ་དུག་སོགས་
ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཤིན་ཏུ་རྟོག་སྒྱུར་པའི་དོན་དང་། མདོན་སུམ་དུ་རིག་
ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་སྒྱུར་པ་དག་གིས་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་། ། ཞེས་པས་
རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་དོན་དེ་མདོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་མདོན་སུམ་དང་། དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། འདྲིན་རྟེན་གྲགས་པ་དང་། ལུང་རང་གི་དངོས་རྒྱགས་
དང་གོང་འོག་འགལ་མི་འགལ་དབྱད་པའི་དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཆོག་ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་
དོ། ། སྐྱ་བཤད་ལྷན་མ་སྤྲོད་པའི་ཨག་མ། སྐྱ་གཞུང་ལས་སྒྲོ་བྱུར་བལ་བཤད་
ཅིང་། རབ་བྱེད་བཙུག་པའི་ཆོག་གསལ་དུ་དོན་གསུམ་གྱིས་ལུང་དུ་གསུངས་པས་

ཉེས་ཟད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བརྒྱད་ནས་འོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིང་གོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་མུང་འདས་སུ་འགོ་བྱེད་ཡིན་པས་ལུང་ཚད་མ་
ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་བཤད་
དོ། །

རྒྱུ་མཐུན་དབུངས་མཚན་ཅན་གྱིས། སྤྱིར་ལུང་གི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱའི་
གཙུག་པོ་ཤིན་ཏྲོག་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕྲོ་པ་ན། །
སོགས་ལྟར་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱང་། དབུ་སེམས་སུའི་ལུགས་ལ་ཡང་། བུམ་བ་
ལྟ་བུ་མིང་མི་འདྲ་བ་དང་། ལུལ་དུས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་
སོགས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་བུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྒྱས་
དཔག་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན། སར་བྱིན་མཚན་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བུམ་པ་མི་
རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་རུང་གི་གང་ཟག་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་དབུང་
པ་མི་འཇུག་པ་དེ་སྤིད་དུ་བསྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་དོན་ཡིན། སྤུང་མ་ལ་
ལུང་གིས་མ་སྐྱབ་པར་རྟོགས་ཐབས་མེད་གསུང་། དྲང་ངེས་ཆེན་མོར། སྐྱེ་བའི་བཞིན་
པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞིན་བཞིན་སྤང་དོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
མདོ་དེ་དབུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏྲོག་གྱུར་
སྟོན་པའི་མདོ་རང་གིས་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་
ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དབུང་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་སྐྱེ་བའི་བཞིན་པས་བྱབ་ཟེར་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་། དབུ་མ་
རྒྱས་སྤར་ལུང་ཚད་མ་དང་། དབུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དོན་གཅིག་ཅེས་
པ། འདིར་སྐྱེ་བཤད་ཀྱིས་ཤེས་གསུངས།

ཡིག་ཆར། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་དུ་ལུལ་དུས་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་སྟོ་

ནས་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཞི་གྲབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་གནས་ཀྱི་པལ་བས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་
 གི་དབྱིབས་བཀོད་སོགས། ཞིང་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དབྱ་སེམས་
 ཀྱན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཞིང་དེའི་བཀོད་པ་མདོན་སྲུང་ཆད་མས་ཡུལ་
 ཡིན་པས་དབྱད་པ་དང་བོས་མ་དག་ལ། བཟུམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དངོས་སྟོབས་
 གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དབྱད་པ་གཉིས་པས་མ་དག་པས་ལུང་གིས་སྒྲིབ་པ་དོན་མེད་པ་
 བར་ཕྱིན་མཆན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་གསལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འདྲིན་ལ་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་སོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་བཤད་ཟིན་
 ལ། གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་རང་ཡོད་
 པ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཅོད་སྦྱིན་གྱི་བདེན་འདྲིན་ལ་བདེན་
 པར་སྒྲུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་སོང་བ་ཡོད་པས་
 འདྲིན་པས་རང་ལྟོག་ཅུང་ཟེར་ན། ཤིན་ཏྲོག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་
 པ་མེད་ཅེས་ཆོག་གོ། ཆོག་གསལ་ལས། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་
 པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་མིན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ། སྒྲུམ་པ་ལྟ་
 བུའོ། ། ཞེས་པས་ཉེར་འཇལ་གྱི་སྐད་དོད་ལྷ་བ་སྒྲ་ནའི་ལྷ་བ་ཉེ་བ་དང་འདྲ་བ་དང་
 དཔེ་ལ་འཇུག་པས་འདྲ་བའམ་དཔེ་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་སྟོག་གྱུར་
 གྱི་དོན་དེ་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པས་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཅེས་
 གསུངས་པས། རྗེ་བཙུན་པ་གྲུང་རུ་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་བ་ལང་ལ་བརྟེན་ནས་པ་མིན་
 མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བཞག་པ་ནི་འདྲའོ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་
 ལ། སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་ཟུར་དུ་བཀར་བས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ཡིག་
 ཆར། འདི་ལ་དཔེ་དོན་འདྲར་འདྲིན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཀྱན་གསལ་

ལས། འདིའི་དཔེར་བློན་ལས་ཀྱང་འདྲའོ་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་འདྲིན་སྐྱངས་ལ་འདྲ་
ཆོས་བཞག་ལ། འོན་ཅཱ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུངས་སོ། །

འདྲ་ཆོས་འདྲིན་ཚུལ་གྱིས་བྱུར་དུ་བཀར་བ་ཅཱ་ལས། སྤུ་མ་གཉིས་སུ་
འདུ་སྟེ། ཡིག་ཆར། ལྷ་གྲ་ནི་མི་བདེན་པ་ཞེས་པ་ནས། རྟོང་ཉིད་རྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་
བུའོ། ། ཞེས་དངོས་སྟོབས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་
པ་ཡིན་ན། རང་དང་སྤང་ཚུལ་འགལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པས་བྱབ་ཀྱང་། རང་དང་
འདྲིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་
འདྲིག་པ་རྟོང་བྱན་ལྟར་ལ། ཡིད་དབྱེད་དང་སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སློ་སྟགས་འདྲིན་
སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མ་ངེས་པས་ཆད་མ་མིན་ནོ། ། མིའི་མིག་གིས་གོང་མའི་
གཟུགས་མི་མཐོང་ཡང་། དེའི་ཤས་མིག་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་མི་འགལ་ལོ། །
སློ་བུར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་ནི། གཞན་གྱིས་སྟོགས་དེར་དུ་བ་ཡོད་
ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་མི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ། ཟིན་བྲིས་སུ་གསུངས་
སོ། །

སྦྱབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

༄ གསུམ་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གིས་དགག་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ས་བཅུ་
པ་དང་ལང་གཤེགས་སྟགས་ཀྱིས་སེམས་ཅཱ་དུ་གསུངས་པས། ཕྱི་དོན་མེད་པ་
དང་། དགོངས་འབྲེལ་སྟགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཀྱུན་
གཞི་ཡོད་པ་སྟགས་མི་འབྲུབ་པར་ལུང་གིས་སྦྱབ་པས། གནད་ཆེའོ། ། རྣམ་བཤད་
སྟགས་ལས། སེམས་ཅཱ་དུ་གསུངས་པའི་ཅཱ་སྐྱས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པར་བསྟན་པ་

རང་འགྲེལ་དུ་རང་སྤེའི་འོག་མ་ནམས་ཐུ་སྟེགས་པ་དང་མཚུངས་པར་
 རིན་སྒྲིང་བྲངས་ནས་སྐྱབ་པོ། ། དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་སོགས་བརྒྱ་གཉིས་
 གྱིས། དེ་ཉིད་ལ་སྒོ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་
 པ་བཞིན། དོན་སེམས་གཉིས་ལས་སེམས་གཙོ་བོ་ལ་གཙོ་བོ་མི་མངོན་པར་བྱས་
 བས་སེམས་ཙམ་གསུངས་ཀྱི། ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་སྤྲར་ཡང་། ས་བརྒྱ་པ་
 ལས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྔ་མ་ལས་སྟི་མ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་ན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ་
 ས་བརྒྱ་པ་བྲངས་ལ། སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱིས་སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་འདིག་

རྟེན་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ལས་སྦྱོས་པར་གསུངས་ལ། སེམས་
མེད་ན་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སེམས་བྱེད་པོ་ཡིན་པས། མདོ་
ལས། སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པོ་དགག་གི་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མིན་ནོ། ། རང་
འགྲེལ་ལས། གཞུགས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའང་དགག་མི་དགོས་པར་དཔེའི་སྒོ་ནས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་སེམས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་
ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་སོགས་བརྩམས་ཀྱིས་དོན་སེམས་གཉིས་གཅིག་
ཡོད་ལ་གཅིག་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་མི་རུང་བར་ཐལ། སུང་པོ་ལྷ་ཆར་འཇིག་
རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོར་མེད་མཉམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རིགས་པ་དང་། ཤེར་མདོ་ལས། དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་། ཚོས་
མདོན་པའི་མདོ་ལས། རང་སྦྱི་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ལུང་གིས་སྦྱབ་པོ། ། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མདོའི་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཤིག་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཀག་པས་མི་འགྲུབ་
པས། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མ་སྦྱོས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱོས་པར་རིག་པར་
ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ལང་གཤེགས་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སེམས་ཅམ་བས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ལང་
གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གིས་སྦྱབ་པས། ལན་དུ་ལུང་དེ་དང་དོན་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་
ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་གང་ལས་སོགས་དུག་གིས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ལུང་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་ཆགས་པ་བརྒྱུག་པ་དགོས་
པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དགོངས་གཞི་སེམས་ཀྱིས་བཞག་ཅམ་ཡིན་པ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་ནོ། །

རི་ལྟར་ནད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་དང་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འོག་ནས་

ཅེས་པའི་བག་ཆགས་དང་ནས། ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཆ་
བར་གསུངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་རྒྱུད་རྡོར་ཕྱིང་དུ་ནམ་ཤེས་ཆོགས་
བརྒྱུད་སེམས་དཔལ་བརྒྱུད་དང་སྦྱར་བའི་དོན་དེ་ལྟར་བཀའ་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་
གཞི་ཡོད་ན་བྱི་དོན་མེད་དགོས་པས་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་ཀུན་གཞི་བསྟན་
ན། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ་སོགས་དང་ནང་འགའ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། ། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་བྱིད་དོན་ཡང་
གནས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཨ་ལྷས་ཡང་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། མདོ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱུད་སོགས་གསུངས་པ་འགའ་ཞིག་ལེགས་ལྡན་ལྟར་ཀུན་གཞི་སྟོང་
ཉིད་དང་། ཉོན་ཡིད་ངར་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་འདོག་པ་འགའ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པ་སོགས་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་དེ། སྟོང་
ཉིད་ལ་ཡང་ཀུན་ལ་བྱུང་པས་ཀུན་གཞི་དང་། ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས། རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་བཏགས་པ་དང་། རྒྱུད་སེམས་ལ་བཏགས་པ་ཡང་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གུང་རུས་དེ་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཆོག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་
ཞིག་ཅེས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་སོགས་ཀྱིས་ངང་
དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བཞི་གང་རུང་གིས་བྱུང་བར་
འདོད་ལ། གུང་རུས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོའི་ལུང་དེ་བྱིར་དང་དོན་དུ་སྦྱབ་དགོས་པའི་
མདོ་ལྡོ་ཡོད་པར་བསྟན། ཞེས་དང་། ཤེར་དབང་པས། འགྲེལ་བར་རྟག་བརྟན་སྟོང་
པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དུ་བཀའ་ནས། ཞེས་གསུངས་པས་ཆ་འགྲེལ་ལ་
བྱང་འབྱེད་དམ་དཔུད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞིར་ངེས་པ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་
པར་ཤེས་པར་སྟོབ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་ལྷངས་པ་ཞེས་སོགས་
འདེན་པ་ཞལ་མཐུན་ནོ། ། དེ་དག་ཡིག་ཆ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། རྣམ་བཤད་

ལས། ལུགས་འདིས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་གཞི་ཀྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་གྱི་
 ཞེས་པས་དོན་ཚན་དེ་བཅོད་དོན་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅམ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་གསུམ་དང་། མདོ་བརྟམ་ནས་ལུང་གིས་བཀག་པའི་མཐར་ཐུག་
 ཐེག་གསུམ་སྟོན་པ་སོགས་སྐྱབ་བསྐྱུས་ཀྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་
 གསུངས་པ་དང་བཞི་གཙོ་བོར་བཤད་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྗེད་བྱེད་ལ་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱི་ལུང་བཞིར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རེ་རེ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་དགོངས་
 འགྲེལ་རྒྱན་སྐྱབ་སོགས་དབྱེ་སྒྲོས་བྱེ་ན་མང་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དང་དོན་དུ་
 འགྲེལ་བྱེད་ལ་ཡང་མདོ་བརྟམ་སུ་ཐེག་གཅིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དམ་ཚེས་པད་དཀར་
 སོགས་ཡིག་ཆར་དངས་པ་བརྒྱད་གསུངས་པས་བཞིར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
 ཆར། ལྷིང་རྗེ་པད་དཀར་དང་གསུངས་པ་མ་དགག་མ་དཔྱད།

ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོར། བཞི་དང་དོན་དུ་འཆད་དོ། ། གསུངས་པ་ཡང་
 གཙོ་བོ་ཅམ་མོ། ། སྤྱིར་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱའི་མདོ་ལ་དོན་ཚན་བཞི་གང་
 རུང་བཅོད་བྱར་སྟོན་པའི་མདོས་མ་བྲབ་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མདོན་
 པར་བཅོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་སེམས་ཀྱིས་དག་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་ཞིག་སོ་སོ་རང་རིག་གི་སྒྲིད་ལུལ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་
 སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག ། དེ་སྤྱི་མ་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པར་སེམས་འགྲེལ་དུ་བཀག་
 པ་དང་། ཚུ་བར། གང་ཆེ་ཞི་བ་སོགས་ཀྱིས། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་ན་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་འཇུག་པར་བརྟན་པའི་ཁྱད་པ་ཡིན་
 ཚུལ། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་རིག་པར་བྱ་བ་དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ། ། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་དགོངས་
 པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས། བཅོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་

པ་ནས། འདི་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་དགག་
ཚུལ་ལུང་དེ་ཡང་གཤེགས་ཀྱིས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་སྒྲུབ་པ་དངས་པར། དབུ་
མ་སྒྲུབ་བ་ལས། འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིགས་ལྡར་ཉི་བར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་སྟོན་པའི་
མདོ་སོགས་ཀྱང་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སེམས་
ཙམ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་སྟོན་ཞིང་། དེས་ངས་དོན་དུ་འདོད་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ངས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་
འདིས་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

གྲུང་དུ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པོ་རྟག་བརྟན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བྱས་
ནས་ཡོད་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་
བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སེམས་ཙམ་པས་ངས་དོན་དུ་མི་འདོད་པས་
མིན་པར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པར། ཡིག་ཆར། ལྟས་སྒྲིན་མི་ཡིན་བྱས་པས་
མི་ལྟས་སྒྲིན་ཡིན་སྐྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་ལ། ལུང་འདིས་གསལ་
བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དང་དོན་དུ་བཤད་རྒྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་
རྣམ་བཤད་དང་སྟོང་སྤྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཆ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་
གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གིས་རྟག་བརྟན་སྟོན་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ནས་དེ་དང་ཀུན་གཞི་
སྟོན་པ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་པས་དེ་ཡང་དང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་རྣམ་བཤད་དུ་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྟག་བརྟན་
དང་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་སྐྱ་བ་དང་དོན་ཟེར་བ་བཀག་ནས། སེམས་
ཙམ་སྐྱ་བ་དང་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྟག་བརྟན་གསུངས་པ་དང་དོན་ཡིན་ཞེས་
པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་

ཞེས་པ་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་ན་ལང་གཤེགས་ལས། ཉག་བརྟན་སྟོན་པ་དགོངས་
གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་དེའི་
ཕྱིར། རྒྱན་སྦྱག་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། ། སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྐྱབས་པ་
ཞེས་པ་ལྟར། དེ་དང་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་དགོངས་གཞི་གཅིག་པས་དེས་དེ་དྲང་དོན་
དུ་གསལ་བར་བྱས་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། སྟིང་པོ་
དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་བདེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་སེམས་ཅམ་པས་
ངས་དོན་དུ་ཁས་སྐྱབས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྐྱབས་པས། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཐོག་མར་
སྟིང་པོ་བསྟན་པ་སྐྱེ་འི་བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པས། ཞེས་དང་། སྟིང་སྟན་
ལས། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡོད་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་འི་
ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀའང་དགོངས་གཞི་གཅིག་པ་དང་། གཉིས་
ཀའང་དགོས་པ་སྟ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་དག་སྐྱབས་པ་སྐྱབས་པ་དང་། སྐྱས་
ཟིན་ལྟར་གྲུབ་ན་གཉིས་ཀ་ལའང་། སྟ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱབ་པར་མེད་པར་
ཐལ་པའི་གཞོད་པ་འབབ་པར་མཚུངས་པས། དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དྲང་
དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པའང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལུ་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྩ་འགྲེལ་
གྱིས་ལུང་དེ་དག་གིས་གཞོད་ཚུལ་མ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་
སེམས་ཅམ་པའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་དགོས་པ་ས་བཅད་དང་
ཡང་སྐྱས་ཤེས་ལ། ཉག་བརྟན་སྟོན་པ་ནི། ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། ། ཅེས་
པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ནས་ལུང་དེས་སྣ་མ་སྐྱབས་པས། ཡིག་ཆར་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་
ཀ་དངས་ནས། ཅེས་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་ཞེས་དང་། ལུང་འདིས་གསལ་

བྱེད། ། ཅེས་པའི་བྲང་དོན་དུ་བཤད་རྒྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པས། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱ་ལྡོང་པ་སྟོང་ཐུན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་དང་། གཞན་གྱིས་སེམས་ཙམ་པས་དེས་དོན་དུ་འདོད་པ་དགོས་པར་གསུངས་
པ། ཀླང་པ་དང་པོས་དངོས་བསྟན་གྱི་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱ་ལ་ཐུགས་ཅེ་གཏད་པ་
ཡིན་ཞེས་ཡིག་ཆ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ན་ལེགས་ཀྱི། སྟོང་ཐུན་དང་། ཀྱན་
མཐུན་གྱིས་གསུངས་པ་སྟོང་པོ་རྟག་བརྟན་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ལུང་གིས་ཀྱན་
གཞི་སྟོན་པ་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ཟེར་བ་སོགས་འབྲེལ་མེད་སྟུང་བའི་
རྩིས་སུ་འབྲང་བར་མི་བྱའོ། ། སྐབ་མཐའ་ཙམ་བར། ལང་གཤེགས་དགོངས་འགྲེལ་
རྒྱན་སྟུག་མདོ་ཆོན་ལས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་སེམས་ཙམ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པ་
དང་། ཞེས་སོ་སོར་བྱས་ནས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཆ་བྱེ་བ་མ་བཟང་བ་མ་དག་
སྟེ། ཙམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆོག་རྒྱུ་ལྟར་སེམས་ཙམ་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་
ཞེས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བཞི་པར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

དེ་དག་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ཡང་ལུང་འདིས་ཞེས་པའི་རང་
འགྲེལ་དུ། ལང་གཤེགས་ལས། རི་ལྟར་ནད་པ་སོགས་དང་། རྟག་བརྟན་བྲང་དོན་
དུ་གསུངས་པ་དང་། སློབ་མཁོ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སོགས་ཆ་བྱེ་བ་བྲང་དོན་དུ་
འགྲེལ་བྱེད་དང་གསུམ་གསུངས་ལ། ཀྱང་རུས། དེའི་སྟོང་དུ་མདོ་བརྟན་ལས་ཐེག་
གསུམ་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་དང་བཞིར་ངེས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་སོགས་ལས། རྒྱན་སྟུག་ལས། ས་ནམས་སྟོང་ཆོགས་ཀྱན་གཞི་སྟེ། སོགས་
དང་། སྐབ་མཐའ་ཆེན་མོར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་
སོགས་ལྟར། སློབ་མཁོ་མི་ཟད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐབ་པར་གསུངས་པས་བཞིར་མ་ངེས་
སོ། །རང་འགྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ནི། སྐབ་མཐའ། བྱིས་པར་ཀྱན་
བཏགས་རྒྱལ་ལ་ཡོངས་སྐབ་བཞེད། ཅེས་པ་ལྟར་སོ་སྟེ་ལ་གཞན་དབང་གཤིས་

ལུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཀུན་བཏགས་དང་། སངས་རྒྱལ་ལ་གཤིས་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་གསུངས་སོ། ། གྲུང་བྱ་དང་ཇེ་བཙུན་པས། ཕྱི་དོན་དུ་ཐུར་པའི་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་
དུ་མི་འདོད་གསུངས་པ། གོང་གི་དེ་དང་ནང་འགལ་ཡང་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲས་ཟིན་
འཐད་ལྟན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་དངོས་
བསྟན་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་བསམ་ངོའི་ཀུན་གཞི་མི་འཛོག་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་བྱུར་ཐུར་པའི་སེམས་ཅམ་
པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྤྲེལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་མི་འདོད་སྒྲས་ཟིན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
གྱིས་འཛོག་པས་དེའི་སྒྲས་ཟིན་དུ་ཐུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དེས་
དོན་དུ་འདོད་ཀྱང་། མདོར་མི་འདོད་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་པ་སོགས་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་
གྱི་དབང་གིས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དོ། ། ཉི་ཁྱིའི་བྱམས་ཁུས་གྱིས། ཀུན་བཏགས་རྣམས་སུ་
མེད་པ་གཞན་དབང་གི་གཤིས་ལུགས་སུ་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་རྣམས་སུ་ཡོད་
པ་རྣམས་རྟོག་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་རྣམས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་
མེན་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མེན་པ་གནས་ལུགས་སུ་མེད་པ་མེན་པའོ། །
ཤུཌི་པས་འཁྲུལ་གཞི་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་དུ། མིང་གི་སྡེ་
རོལ་སློ་མེད་ཕྱིར། ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པས་སོ། ། ལེགས་ལྟན་གྱིས་
མདོ་བཞི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བྱས་ནས། དོན་དམ་པར་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་། སྒྲུབ་བ་
ཡོད་མེན་ཞེས་པ་རྣམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་བ་མེད་པ་དང་། གནས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སེམས་
ལ་ཤར་བའི་དོན་དང་། ཀུན་གཞི་སྤར་ལྟར་ལ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་དོན་དམ་པར་
མེད་པ་དང་། རེ་ཞིག་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ནས་སེམས་
ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མདོ་དོན་མེན་པར་གསུངས་

སོ། ། ལྷ་གཅེར་བྱ་པ་ནི་ཕྱི་འཛིན་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱན་སྒྲ་མ་འདྲིམ་པ་སོགས་ལས་སྦྱོར་པས་བདག་དང་རྩི་མཁན་དང་། འཁོར་ལོ་སོགས་ལས་སྦྱོར་བས་གཞན་སྦྱོར་དང་། ཉན་གི་ཆོས་མི་ལྟ་བུ་སློག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྦྱོར་བས་བདག་དང་། བ་མ་དང་ཆོས་མིན་སོགས་ཆིག་དོན་གཞན་ལས་སྦྱོར་བས་གཞན་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་འདོད་པས་བདག་གཞན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་མི་འདུག་ཟེར་རོ། ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སློག་དང་སློག་མ་ཡིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་ཆིག་གི་དོན་དགུ་ནི་ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་རྣམ་བཤད་ལས། བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་སྦྱོར་གིང་ཤེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱའི་ཤུགས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་སྟེ། དགུ་ནི། ཐུབ་མཐའི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་དང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་མཆོད་འོས་ལུགས་གཉིས་གང་དང་མི་མཐུན་གྱང་འཕགས་ལུལ་ལ་འདོད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །

ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། རང་འགྲེལ་ལས། སློང་པ་དཀར་པོ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སློང་བ་དཀར་པོ་པ་ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷར་སྣང་མང་ཡང་ཞེས་པའི་གྲངས་ལྟ་བུར་བྱས་བ་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་གསུངས་པ་ལས། རང་ལུགས་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས། དགེ་སློང་སྦྱོར་བའི་ལ་སོགས་པ་ཞེས་འབྲུང་ལ། དེའི་དོན་གཅེར་བྱ་བའི་དགེ་སློང་ལ་འཆད་དོ། ། སློང་བ་པ་ནི། བསམ་གཏན་པའི་མིང་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་པ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རང་སྤྲེལ་པོ་རྩིས་ཡོད་བྱེད་པ་པོར་སྦྱོར་བ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་ནི། གཉིས་ལས་སྦྱོར་བའང་སོགས་བཞིས་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་སོགས་དང་། གཞན་ལས་སྦྱོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལས་སྦྱོར་བ་ཐ་སྣང་དུ་མེད་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མེད་དེ། རེ་རེ་ལས་

སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཚོགས་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་མ་གཅིག་ལ་མར་
 མེད་པས་མང་པོ་ལ་མེད་པ་བཞིན་ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་སོ། ། བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་པ་ན་
 པས་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཡོད་པས། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་
 ཏོ། ། དེ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དངོས་པོ་པར་འདྲེས་པ་མ་སོགས་ཀྱི་འཇམ་རྩུབ་དང་ཁ་དོག་
 ལྷ་ཚོགས་པ་སྲུས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་དང་། རང་གི་ཚོས་ཆ་བྱ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་
 བཟུང་ནས་ཁ་དོག་སོགས་འགོང་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་
 ཁོ་ན་ལོ། ། ཟེར་རོ། ། དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ལས། འདི་ནི་སྐྱེ་
 བ་སྐྱེ་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་མི་འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པ། རང་
 འགྲེལ་ལས། བྱ་མོས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ཏོ། ། ཞེས་པས་འབྲུག་པོ། ། དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། དང་པོ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་
 ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སོགས་བཞིས། ཆ་བྱའི་མདོངས་བྱ་རོག་ལ་ཡོད་པ་སོགས་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་། དགུན་དུས་སྲུ་ལོ་ཏྲོག་སྐྱེ་བ་སོགས་དུས་ཏྲག་དུ་
 སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ལོ་ཏྲོག་གི་ཆེད་དུ་ས་བོན་སྦྱད་པ་སོགས་བྱེད་པར་མི་
 འཇུར་བར་ཐལ་བ་སྟེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་དང་། མཐོང་བ་དང་འགལ་
 བ་སྟེ། གསུམ་གྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡི་སྟོང་སོགས་
 བཞིས་རྒྱུ་པ་ན་རང་གི་སྡོ་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྟོན་པོ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
 བཞིན་འཇིག་རྟེན་ནམས་། རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་ནམས་
 རྒྱས་སྟོང་ན། ཉམ་མཁའི་ཤུགས་བཞིན། ཆད་མས་བཟུང་དུ་མེད་དགོས་ན་དེ་འཇིག་
 རྟེན་ན་ཚོས་བཀྲ་བས་ཆད་མས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་པོ། རྒྱན་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ཉིད་ནི་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། པར་དང་། ཆ་བྱའི་མདོངས་དང་སྟོ་
 སོགས་རོ་བོ་ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་

མོ་ལས། རྒྱ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་མཁན་དེས་ཀྱང་སེམས་འབྲས་བྱ་དང་འབྲུང་
བཞི་ལས། ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་རྒྱང་ཕན་ཀུན་འདོད་ལ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ནམས་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་འདིའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་
བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཀང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་འདིར་རམ། འདིར་
བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྲུང་བ་འཇིག་རྟེན་པ་
རོལ་དག་ཡོང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
འབྲས་མེད་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྒྱ་འབྲས་མེད་པའི་དོན་ནོ། ། རྒྱང་ཕན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་
པ་རོལ་མེད་དེ། མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བར། རང་འགྲེལ་དུ་དེ་
མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་། མཐོང་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། མ་མཐོང་ན་དེ་མེད་པ་ཚད་མས་མ་
བབྱང་བར་ཐལ་ཏེ། བཟོད་མོ་མང་ཐོས་གང་སྤྲོ་བ། དེ་ནི་སྤྱང་ཀའི་རྩིས་དང་འདྲ། །
ཞེས་རྩིས་དཔག་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་གྲོ་། སྤྱང་ཀའི་རྩིས་གཏམ་
རྒྱད་འགྲེལ་བཤད་དུ་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྒྱང་ཕན་གྱིས་པ་རོལ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲུང་བ་དེ་
དག་བདག་ཉིད་སོགས་བཞིས་ཁྱོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་མཐོང་
བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ། ཁྱོད་གྱིས་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྲུང་བ་དེ་དག་
གི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་སྒོའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་རགས་པ་དེ་ལ་སྐྱིབ་པའི་
ཡིད་ཀྱི་སྙན་པ་འཕྲག་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་
ལྟ་བུ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་སོགས་བཞིས་དེ་
དུས་སུ་རྒྱང་ཕན་རང་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་
རྟེན་པ་རོལ་ལ་སྤྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བའི་ནམ་པ་གནས་པའི་རྒྱར་མཚུངས་པའི་
ལུས་རྟེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲུང་བ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁོག་

པ་དང་ལྡན་ཆེ་བཞིན། ཞེས་སོ། ། འདི་ནི་སེམས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་བར་འདོད་
 པས་ཡིན་ནོ། ། འབྱུང་བ་དེ་དག་རི་ལྟར་སོགས་བཞིས་འབྱུང་བ་བདེན་པར་ལྟ་བ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་པས། དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་ལ། མི་སྟོང་ན། འབྱུང་བ་
 བདེན་མེད་འདིར་བསྐྱབ་དགོས་སོ་ཟེར་བར། གོང་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་
 དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་བཀག་པའི་འབྱུང་བ་བདེན་པ་མེད་ཅེས་བཙུང་
 སྟོང་ངོ་། ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་མཁྱེན་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོང་པར་སྐྱ་
 བ་སོགས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་བའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ལོག་དུ་སྐྱབ་ཚུལ། རྟོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་འཁོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། ། ཞེས་རྟེན་པ་དང་པོ་བསྐྱར་ནས་
 གསུངས་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་མི་མཚུངས་ཚུལ། འདིག་རྟེན་གཞན་གཏོགས་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་། བྱེ་བའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བར་
 རྟོགས་བྱ་སྟེ། ། བདག་གི་ལྟ་བའི་ནམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །
 གང་གི་ཆེ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་བཞིན། ། ཞེས་སོགས་གཞན་
 ལུགས་འཁོག་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་མཐའ་བཞི་བཀག་པའི་
 སྤྱབ་དོན། གང་གི་ཕྱིར་ན་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་སྦྱོར་བ་གསུངས་
 ཉེ་སྟེ། །

གཉིས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཚོད་སྟོང་ལ། སྡོ་སོགས་སྟོས་
 བརྒུང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཚོད་
 སྟོང་། དོན་བསྐྱུ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་གི་སྤྱིན་ཆོགས་སོགས་དུག་གིས། རང་རྒྱད་
 པ་མན་གྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོ་སོགས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རང་མཚན་ལ་ཆད་
 མར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། སྟོ་དེ་ལ་རང་མཚན་དུ་སྤང་བ་གཏི་མུག་གི་དབང་
 གིས་ཡིན་ཏེ། ཆར་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པའི་གཏི་མུག་འཐུག་པོ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་
 དུལ་རྣམས་ལོག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་

སྐྱེ་ཤད་སོགས་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་གཉི་ཟུག་སོགས་བཞིས་མི་
མཁས་པ་དག་འཕེན་བྱེད་ལས་བསགས་པ་གཉི་ཟུག་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་
གོར་མ་ཆག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་བཟང་པོའི་ཉི་མས་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་
བསལ་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། གལ་
ཏེ་དངོས་རྣམས་སོགས་བཞིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། མེད་ན་
ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བྱ་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་པར། རིགས་
པ་གསུམ་གྱིས་བཀག་པའི་དང་པོ། གང་དག་རབ་རིབ་སོགས་བཞིས། སྟོང་གི་
དང་པོར་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྟོང་གིས་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་བྱ་མི་མཐོང་བ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། སྟོང་གིས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་ཤད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུང་
ལ། ཕྱི་ནས་མ་རིག་པའི་སྤང་ཚུལ་ལ་ཚུང་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་མི་ལམ་སོགས་བཞིས། སྟོང་གིས་རང་ལ་ངེ་ལྟར་མི་ལམ་
གི་ཁང་བྱིམ་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་བྱ་མི་མཐོང་བར་མི་རིག་པ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཡོད་པ་མིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་པོར་རང་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་བརྒྱལ་རིགས་ཞེས་གཉིས་ཀ་མགོ་མཚུངས་གི་རིགས་པའོ། ། གསུམ་
པ་ནི། དེ་ཉིད་དུ་འདི་སོགས་བཞིས། སྟོང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཐ་སྟད་
དུ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
འདི་དག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྟད་དུ་མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་ནི། མོ་གཤམ་བྱ་ལ་སོགས་བརྟེན་གཉིས་གྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་མོ་གཤམ་བྱ་བཞིན་
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པས། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་
པ། ། རང་བཞིན་ལྷ་འདས་པ་ཡི། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་

སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དེ་དག་ཐ་སྟད་དུ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ་དུ་བྱེ་སྤྲུལ། གདགས་ཚོས་བུམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གདགས་གཞི་ཕྱ་རབ་བརྒྱད་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ་བཅེར་བར། གདགས་ཚོས་བཏགས་ཡོད་ལ་གདགས་གཞི་རྩལ་ཡོད་མི་རུང་བར་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དེ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་བམ་དཔྱད། གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བས་མཐར་འཛིན་འགོག་ཚུལ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོ་བཞིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ། བཅེར་བར། དེ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞེས་ལན་བཏབ། རང་འགྲེལ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པོ། ། དེ་ནས་བཞིས་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་གཅོད་བྱེད་དུ་ཐལ། དེ་རྟོགས་པས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་གཞོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ། རང་འགྲེལ་དུ་མ་དྲོས་པས་ཁྱེས་པ་སོགས་བྲངས་སོ། ། དེ་ནས་བཞིས་སྤར་གྱི་རིགས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་དཔྱད་བེན་ལ། མཐར་འཛིན་འབྱུང་མི་འབྱུང་བདེན་འཛིན་ལ་ལྟོས་པ་མེ་བྱད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན། ཞེས་སོ། །

ལྷ་བ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དོས་བབྱང་བ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དྲུག་གིས། བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་བཅོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་མིན་གྱི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ནམས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་ལ། འཕགས་པ་དག་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་ལོག་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་འབྲས་བྱར་མཁས་པ་ནམས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལ་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚོད་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་གྲོལ་ཕྱིར་མིན་ཏེ། འདིར་ཕྱོགས་སྤུས་

བརྟགས་པ་མང་པོ་བཀོད་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་དྲུག་གིས། ཟས་འཛོད་
ཕྱིར་མེ་བུས་པ་ན་ཞར་ལ་བུད་ཤིང་སྟེག་པ་ལྟར་གཞན་གཞུང་སྟོབས་རྒྱུང་བས་
ཞར་ལ་འཛིག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་
ལ་སྤང་བ་ནི། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་བསལ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་ནམ་པར་དཔྱོད་པ་རྒྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོ། ། དེས་ན་ཐོས་བསམ་
སོགས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དང་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཆགས་སྤང་དང་མ་
འདྲེས་པའི་ཀུན་སྒོར་ནམ་དག་གཅིག་དང་། མཇུག་དུ་བསྡོམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་
གཉིས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་
མང་པོ་དྲངས་སོ། ། འདི་དག་ཡིག་ཆར་ས་བཅད་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ཐལ་བསྟོག་གི་
སྐབས་སུ་དཔྱད་ཟིན་པས་ཡིན་ལོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།

ལྷ་གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་
ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་
པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྒྱུན་ནམས་སོགས་བཞིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འཛིག་
ལྷ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་
བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་གཉིས། དང་པོ་གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་
དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཕྱོགས་སྤང་བཅོད་པ་ནི། ཟ་བོ་རྟག་དངོས་སོགས་བཞིས་
ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ཁྱད་པར་ལྷ་ལྷན་འཛོག་ཚུལ་
དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་དེ་ལས་བྱེ་ཚུལ་སོགས་བསྟན་ལ། འགྲེལ་

བར། གྲངས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བསྐྱེད་དེ་འཁོར་
བར་འཁོར་ཚུལ་དེ་ཤེས་ནས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ཚུལ་ཤེས་བྱ་
ཉེར་ལྗེ་རོ་བོ་སྐྱེ་ཚུལ། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དགའི་རོ་བོ་དེ་བདག་ལ་
འདུ་ཆེ་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་། རྟོར་ཆེ་ཐར་པ་ཐོབ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་
སོ། ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བྱིར། ། སོགས་
ཆོག་བཅད་བཞིའི་དང་པོས། ལྷ་སྟེགས་པའི་བཏགས་པའི་བདག་ཉེ་དེས་བཏགས་
པ་ལྟར་མེད་པ་དང་། ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་མིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
མེད་ཅེས་བདག་གི་རོ་བོ་དགག་ལ། གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པས་བདག་
གི་བྱད་པར་ལྷ་བཤད་པ་ལ་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་
གཞོད་ཅེས་བདག་གི་བྱད་པར་དགག་ལ། ཆོག་བཅད་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བོ་
ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པས། ཀླང་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བོ་ལ་
མ་བཞེན་པར་བཟུང་ཏུ་མེད་པས་སྤང་བོ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དང་། ཀླང་པ་
བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པར་མི་འཐད་པ་དང་། ཆོག་
བཅད་བྱི་མས་དེ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེས་པར་བསྐྱབ་ནས་
བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རང་སྤེས་བཏགས་པའི་སྤང་བོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་
པ་ལ་ལྷ། དང་པོ་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པས། སྤང་བོ་
ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་བྱིར། ། སོགས་ཆོག་ཀླང་བཙོ་ལྗེ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས། མང་བཀྱར་བས་སྤང་བོའི་ཆོགས་པ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དང་དེ་ནས་གཉིས་
ཀྱིས། མདོ་ལས། སྤང་བོ་ལྷ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། ། ཞེས་པ་ལ་
བཞེན་ནས་མང་བཀྱར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤང་བོ་ལྷ་ཆར་བཞག་པ་དང་། ཡང་
མདོ་ལས། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་མང་བཀྱར་

བ་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་ཕུ་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་བརྟེན་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་
ལེགས་ལྡན་དང་སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་འང་གསུངས་སོ། གལ་ཏེ་སྤང་
པོ་བདག་སོགས་བཞིས་བདག་མང་བ་དང་། རྩེ་སྤྱོད་པ་དང་། འཛིག་ལྟ་ལོག་
ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་ལ། འགྲེལ་བར་རྩེ་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟང་
འགལ་བརྟེན་དོ། ། རྒྱ་ངན་འདས་ཆེ་སོགས་བཞིས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་
པ་དང་། དེའི་སྒྲིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། དེས་ན་ལས་
དང་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཟ་བར་འཇུག་བབ་ཞིས་
བཀག་པ་ལ། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྦྱོན་མེད་ཅེས་པས། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་གྱིས་
སྐད་ཅིག་སྤྲེལ་བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པས་སྦྱོན་
མེད་ཟེར་བ་ལ། སྤར་རྣམ་དཔུང་ཆེ་སོགས་གཉིས་གྱིས། སྤར་བྱམས་པ་ཉེར་སྤྲས་ལ་
བཞེན་ཆོས་རྣམས་ནི། ། སོགས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་རུང་
བ་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པས་སྤང་པོ་སོགས་བདག་ཏུ་མི་རིགས་ཞེས་སྦྱོན་སྤོང་
བཀག་གོ། འདི་དག་ལ་རང་འགྲེལ་དུ་རྩ་ཤེས་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། འཛིག་ཉེན་
མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཅིག་གིས་སྤང་པོ་བདག་
ཡིན་ན། རྩི་བ་བརྩུ་བཞིའི་ལན་ལྟང་སྦྱོན་རིགས་པ་ལ་དེ་བསྟན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་ལྟ་བརྩུ་བཞི་རང་སྤེལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདོད་
རྒྱུལ་དང་ངོ་བོ་ཁྱུངས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་གནས་མ་བྱས་མི་
འདོད་དེ་གཉིས་མིན་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སམ་དཔུང།

གསུམ་པ་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་
ནི། རྟོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས། རྟོད་ལྟར་ན། བདག་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་

མཐོང་ཆེ་ཕུང་པོ་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། ཞེས་བཀག་པ་ལ་མང་བཀྱར་བས། ལས་
 འབྲས་འཛོག་པའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཕུང་པོ་དང་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་བདག་
 གི་སྐྱ་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་པས་སྦྱོན་མེད་ཟེར་བ་
 ལ། ཉག་བདག་སྟོང་ན་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གི་སྐྱ་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་
 པར་ཐལ། ཉག་བདག་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱོན་སྟོང་བཀག་ལ། ཆོགས་
 བཅད་ཕྱི་མས་བདག་མེད་མཐོང་ཆེ་ཉག་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ན། དེ་
 ཆེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་
 མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་བཀག་གོ། བཞི་པ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་
 སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་ལྷ། དང་པོ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཁོ་
 ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་
 ཞེས། ཞེས་སོགས་ཆོགས་རྐང་བཅུ་གཉིས་དང་པོ་བཞིས་ཕྱོགས་སྟུགས། མདོ་ལས་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། མདོ་དེས་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་
 འགོག་གི་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས། གཟུགས་སོགས་བདག་
 མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་
 ལ། ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྟུགས་བསྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཕུང་
 པོའི་ཆོགས་པ་བདག་ཏུ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ངོ་བོ་མིན་ནོ། ། ཟེར་བར། མགོན་
 མིན་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་པ་བདག་མིན་ཏེ། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་
 མགོན་ཡིན་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་
 གོ། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྟུགས་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ། ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་པས། ཆོགས་པ་
 མགོན་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཟེར་བར། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་ཡན་
 ལག་ཆོགས་པ་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ཤིང་རྟར་ཐལ། དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀག་གོ།

གཉིས་པ་འདུས་ཅམ་བདག་མིན་པ་ནི། མདོ་ལས་སྤང་པོ་སོགས་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལས་སྤང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པས་
དང་། གསུམ་པ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་མིན་པ་ནི། དབྱིབས་ཞེན་
ཞེས་པས། ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བཀོད་བྱུང་པར་བ་
བདག་ཏུ་འདོད་པའི་ཚྱུགས་སྒྲ་བཀོད་ནས། དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། ། སོགས་
རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་བཞིས་གཟུགས་ཅན་ལས་སྤང་པོ་བྱི་མ་བཞི་ལ་བདག་གདགས་
སྤྱི་རུང་བར་ཐལ་བས་བཀག་གོ། བཞི་པ་སྤང་པོའི་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་
པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ལེན་པོ་རང་ཉེར་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞིའི་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས། ཚོགས་ཅམ་བདག་ཡིན་ན། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཞེས་བཀག་པ་
ལ། བྱེད་པོ་མེད་ལས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས། སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱི་མདོ་
ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། ། ཞེས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚོགས་ཅམ་གྱི་བདག་ནི་རང་བཞིན་ནམ་རྣམས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་། ལས་སྤྱི་
བྱ་བ་སྤང་པོ་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་སྟམ་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་གོ།

རང་འགྲེལ་དུ་ཟུ་པ་ཉ་ལ་ལྷ་ཁྲའི་རྒྱུ་བྱིན་ན་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་
ཉེར་ལེན་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲ་གཞུང་ལས། གྱི་ཏ་དང་ལྷ་ཁྲ་ནི་སལ་ཆེར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ལྷ་ཁྲ་བྱིན་ནས་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ལའང་འདུག་པར་གསུངས་
པས། སུན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཡང་སྒྲུབ་ལ། མདོ་དོན་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པ་དང་། ལས་སོགས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་བཀལ་ལོ། ། ལྷ་པ་སྒྲུབ་པས། བདག་ཁམས་
དུག་སོགས་ལ་བཏགས་པར་བསྟན་པ་ནི། གང་བྱིར་སྒྲུབ་པས་བདག་དེ་སོགས་
ཚོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་རང་འཛིན་གྱི་དམིགས་
པ་མིན་ཏེ། བདག་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལ་བཏགས་པས་ན་དེ་དག་གདགས་

གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་
 ཆོ་རྟག་པའི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས། རྟག་བདག་ངར་འཛིན་གྱི་
 ལུལ་མིན་པས། དེ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བདག་ལྟ་སྤང་བ་ངོ་མཚར་བར་གསུངས་
 ལ། གཉིས་པས་དཔེའི་སྒོ་ནས་བཞད་གང་བྱས་སོ། ། གསུམ་པ་རྣམ་ལཱི་རྟགས་
 ཟུར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་གསུམ་དགག་པ་ནི། སྤང་པོར་བདག་ཡོང་མ་ཡིན་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིའི་དང་པོས་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་
 མིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་རྟོན་བརྟོན་པར་འདོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་ལ།
 གཉིས་པས། བདག་སྤང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་
 པས། བདག་སྤང་པོ་དང་གཞན་དང་གཞན་མིན་གྱི་ལྷན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན། གསུམ་པས་སྤར་རྣམ་ལཱི་དབྱད་པས་བཀག་
 པའི་དོན་བསྒྲུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུར་བསྒྲུས་
 ཏེ་བསྟན་ལ། རང་འབྲེལ་ལས། བཏོ་ལས། ཉི་ཤུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་སྤང་པོ་ལ་མ་
 བརྟོན་པར་འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་འཛིན་མི་རུས་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དོར་ལ། ཆ་
 ཤེས་ལས། དེ་གསུངས་པ་སྤྲུལ་གསུངས་པའི་ལྷགས་དགག་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
 སྤང་པོ་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟོན་པར་ཡོད་པ་དང་། བདག་ལ་སྤང་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྟོན་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་། རང་སྤེ་པལ་ཆེར་དེ་
 ལྟར་འདོད་པས་མི་འདྲའོ། །

བཞི་པས། བཏོ་ལས་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་རྒྱན་ཞུགས་གྱིས་སྤངས་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ཆ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་ཆེ་མོ་མཐོ་
 བ་ཉི་ཤུ་བོ་འདི་དག་གོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། བཞི་པ་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་རྣམས་ཡོད་
 འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིའི་

དང་པོ་སྤྲེལ་མང་བཀྲར་པ་ཁ་ཅིག ། བདག་སྤངས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
ལ། བདག་མང་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤངས་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བདག་འཛིན་པ་མེད་པ་
སོགས་གྱིས་གཞོད་པས། གཅིག་ཐ་དད་སོགས་གང་དུའང་བཟོད་དུ་མེད་ལ། ལས་
བྱེད་པ་པོ་སོགས་སྤྲེལ་ཡོད་པས་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་འདོད་ལ། མིག་གིས་གཟུགས་
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་མཐོང་བ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སོགས་
སྤྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་བྱ་དང་། ངར་
འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཚུགས་སྤེལ་འདོད་པ་བཟོད་ནས། གང་ཕྱིར་
སོགས་གཉིས་པས་བདག་རྣམས་སྤྲེལ་བ་ན་སེམས་ལྟར་བཟོད་མེད་དུ་མི་འཇུག་བར་
ཐལ། གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་སོགས་སྤྲེལ་བཟོད་མེད་མིན་པ་ལྟར་རྣམས་ཡོད་ལ་
དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམས་ཡོད་བཀག་ལ། གང་ཕྱིར་ཁྱོད་དུམ་སོགས་གསུམ་
པས། མང་བཀྲར་བ་ཁྱོད་གྱིས་དུམ་པ་རང་སྐྱབ་པའི་རྣམས་སྤྲེལ་མེད་པས་རང་གི་ཆ་
ཤས་གཟུགས་སོགས་ལས་རྣམས་དེར་བཟོད་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡོད་
པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་རྣམས་སྤྲེལ་མེད་ཀྱང་། སྤངས་པོ་ལ་བཏགས་ནས་ཡོད་ཅིས་
བཏགས་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པོ། ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞི་བས། རྣམས་སྤྲེལ་ཡོད་ན་སྤངས་
པོ་སོགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་ཡོང་དགོས་ལ། བདག་ནི་དེ་དང་
བྲལ་བས་རྣམས་སྤྲེལ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྣམ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་
ལ། གཟུགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་བཀག་པོ།

ལྟ་བུ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་རྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་
རྟ་དང་འབྲ་བར་བཞུག་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པའི་བདག་ངར་འཛིན་
ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་ཅ་ཤེས་ལྟར་རྣམས་སྐྱབ་ནས། ཀྱང་པ་བཞི་པས་

རྒྱ་མཚན་དེས་བདག་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་དུ་བསྟན་ནོ། ། ཆོགས་
བཅད་གཉིས་པས་བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་པ་ཤིང་རྟེན་དཔེས་བསྟན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྒར་རྣམས་ལྷན་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའི་ལྷག་མ་འདུས་
ཅམ་དང་དབྱིབས་བདག་དུ་བཞག་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོགས་ཅམ་ཤིང་རྟེན་
སོགས་ཆོགས་བཅད་དུག་གི་དང་པོས་ཆོགས་པ་ཤིང་རྟེན་འདྲིལ་ན་ཤིང་རྟེན་བཞིག་
པའི་ཡན་ལག་སིལ་བྱར་གནས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་རྟེན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། རྩོགས་སྒྲས་
ཆོགས་པ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟེན་མི་འདོད་པས། ཤིང་རྟེན་མེད་ན་དེའི་
ཡན་ལག་མེད་པས། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཅམ་དང་། ཆོགས་པ་ཤིང་རྟེན་མི་རུང་
ཞེས་ཆོགས་པ་བཀག་ལ། གཉིས་པ། རྟོད་དབྱིབས་སོགས་གྱིས་ཤིང་རྟེན་བཞིག་པའི་
ཡན་ལག་ལ་ཤིང་རྟེན་མེད་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ལ་ཡང་མེད་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་
དབྱིབས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་དེ་ཤིང་རྟེན་མིན་ཞེས་བཀག་གསུམ་པ། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་སོགས་གྱིས་མ་
བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་མིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཤིང་རྟེན་དུས་
སྤྱ་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་སྒར་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀག་བཞི་པས། ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟེན་མི་རུང་སྟེ། ཆོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་
གདགས་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་གཞི་རྣམས་ཡོད་ཁོ་ནར་ཁྱོད་གྱིས་ཁས་
ལྷངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་བཀག་ནས། དེ་ལ་རྩོགས་སྒྲས་ཆོགས་
པ་བཏགས་ཡོད་རྟེན་པ་ལ་དབྱིབས་རྟེན་པ་བཏགས་སོ་བཟེར་བར། ལྷ་བ། རྟོད་གྱིས་
འདི་ནི་སོགས་གྱིས་ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་རྒྱེ་བ་སོགས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་བསྟན་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་གྲིབ་
མའི་རི་དྲགས་ཀྱི་ཤ་བཟེ་མི་རྒྱས་པ་དང་སྐྱུར་རོ། །

དུག་པའི། འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས་ཤིང་

ཉེ་དཔེ་འདིས་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་བུམ་པའི་རྩལ་བརྒྱད་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་པའོ་སྟམ་
པའི་སྒོ་སྒྲུབ་ར་འདོད་པ་ཞེས་པར་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྒྲུབ་མེད་པས། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཅམ་བུམ་སོགས་མིན་པར་བསྟན་པས་
ཆོགས་བཅད་ཕྱི་མ་གཉིས་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྒོ་བར་གསུངས་སོ། ། གསུམ་
པ་ཕྱོགས་ལྔས་ཤིང་རྟ་རྩམ་པ་བདུན་གང་རུང་བུ་མེད་ན་ཤིང་ཉེ་ཐ་སྟོད་མི་འཐད་
པར་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་རྩམ་
བདུན་གྱི་དབྱེད་པ་ལྟར་དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡན་
ལག་ལ་བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། ། བཞི་པ་མིང་གི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དོན་
གཞན་གྱུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
གིས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་འགྲུབ་པས་འཛིག་
རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བཟླག་ཅེས་དངོས་སྒྲུབ་པ་ལ་གདམས་སོ། །

དུག་པ་དེ་ལྟར་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་སྤང་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་
ནི། རྩམ་བདུན་གྱིས་མེད་སོགས་ཆོགས་བཅད་ལཱའི་དང་པོས། རྩམ་བདུན་གྱིས་
བཅའ་ཆེ་ཤིང་ཉེ་ཡོད་པ་མི་རྟེད་པས། སྐབས་འདིར་ཐ་སྟོད་ཅམ་དུ་གྱུབ་པར་
འདོད་པར་བྱ་སྟེ། གྱུབ་ཚུལ་དེས་ཀུན་རྫོབ་མ་ཟད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་བདེ་ལྷག་
དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཕྱོགས་ལྔས་ཤིང་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་
ཀྱང་འཕང་ལོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་སྤང་ནི། ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་
ན་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་དགོས་
ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོའི་མེས་ཡན་ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་བསྟེན་
ན་ཡན་ལག་དེར་གྱུབ་པ་སྟོང་མི་རྩུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ཆོགས་ན་ཡན་ལག་
ཆོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ། དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་སོགས་ཀྱིས་

ཤིང་རྟ་བཞིན་དུ་བདག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་སྒྲུབ་བྱ་དང་། ལས་
དང་བྱེད་པ་པོར་ཐ་སྟད་དུ་འཐད་ཅེས་བསྟན་རྟོ། ། བཞི་པ། དངོས་ཡོད་མིན་གྱིར་
སོགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་བདག་འདི་ནི་བརྟན་མི་
བརྟན་སོགས་སུ་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདག་
བརྟགས་ཡོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་རྟོ། ། རང་འགྲེལ་དུ་རྩ་ཤེས་དང་མདོ་ལས་མི་ཟད་
པའི་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་སོ། ། ལྷ་པ། གང་ལ་རྟག་དུ་འགོ་ནམས་
སོགས་ཀྱིས་ང་དང་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་སྒོ་འབྱུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་
ནི་མ་བརྟགས་པ་གྲགས་པའི་གཏི་མུག་གི་འབྲུལ་སྤང་ཙམ་དུ་གྲུབ་བོ། ། ཞེས་བདག་
ངོས་བབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གང་གིར་བྱེད་
པོ་མེད་ཀྱང་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས། བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ལས་མེད་པ་
བཞིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པས། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་ལྟ་བའི་ནལ་འབྱོར་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱུང་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བར་
བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་བྱམ་སྒྲུམ་སོགས་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི། བྱམ་པ་སྒྲུམ་བྱ་སོགས་
ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོས་བྱམ་སྒྲུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་དག་འདིག་
རྟེན་པས་ཐ་སྟད་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དཀོན་བརྟེན་ལས། འདིག་རྟེན་ང་
དང་ལྟན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འདིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དེ་ཐ་སྟད་བརྟགས་ཙམ་དུ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་ནས། གཉིས་པས། འདིག་རྟེན་གྱིས་
ཐ་སྟད་ངི་ལྟར་འདོགས་ཞེན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་ནམ་པ་བདུན་དུ་
མེད་ཀྱང་འདིག་རྟེན་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་རྟོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་

སྐྱེད་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་རྩིས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་པན་ཚུན་ལྟོས་པར་མདོར་བསྟན། ལྷག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི། གང་
ལས་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གཅིག་གིས། དངོས་རྒྱས་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། པན་ཚུན་མི་ལྟོས་པས་རྒྱ་འབྲས་གང་སྟེར་གྲུབ་བརྟགས་ནས་
དགག། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྤང་ནས་སྐྱེད་ན་ལྟས་པ་
གཅིག་པས་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མ་སྤང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སྤང་མ་སྤང་བྲགས་ནས་
དགག། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་སོགས་རྒྱུ་ལྟར་གཅིག་གིས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་རང་ངོས་ནས་མི་
སྐྱེད་པས་འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱབ་ནས། དེ་མེད་པས་རྒྱ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་སྦྱབ་པས་ཕྱོགས་སྟེ་བཀག་ཅིང་། གང་གིས་འདི་དག་སོགས་རྒྱུ་ལྟར་
གཅིག་གིས་དབུ་མ་རང་ལྷགས་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དེ། རྒྱ་འབྲས་གཅིག་སོགས་སྦྱ་
མ་ལྟར་ཐ་སྟངས་ཅུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་ལྷགས་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། ལྟོ་འབྲིན་འདིས་
ལྟོ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་ལྟོ་འབྲིན་
འདིས་ལྟོ་དབྱེད་བྱ་དང་སྤང་ནས་སམ་མ་སྤང་པའི་ལྟོ་འབྲིན་ཞེས་པའི་ཉིས་པ་
ཁྱོད་ལ་ཡོད་པས། ལྟོ་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ་སྤང་སྦྱ་ཞིང་དེས་ཁྱོད་རང་གི་ཕྱོགས་
འཛོམས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལྷགས་ལྟོ་དབྱེད་མི་ལྟས་ཞེས་དང་། གང་གིས་
རང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་རྒྱུ་ལྟར་གསུམ་གྱིས། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་
འདོད་བྱ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་པ་མེད་པར་ལྷག་ཆོད་ཅུ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཅད་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁབ་ལེན་
གྱིས་མ་སྤང་པའི་ལྷགས་འཛེན་པ་དང་། མིག་གིས་མ་སྤང་པའི་གཞུགས་མཐོང་།

ཡང་མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་མིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མ་སྤང་པ་རུང་བ་ཁོ་ན་
སྦྱེད་པས་རང་བཞིན་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་སོ། ། ཀླང་པ་ཐ་མས། ཁྱོད་སུན་
ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཕྱོགས་མེད་པར་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཅམ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚེད་པ་གསུམ་བཞོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི། དང་པོ་རང་ལ་སུན་འབྱིན་དང་སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ་
ནི། སུན་འབྱིན་པས་སུན་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱི་དང་པོས། དངོས་སྤྱོད་
ཀྱིས་སྤང་མ་སྤང་བཟླ་པའི་ཐལ་བར་འཇུར་བ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པར་
དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོན་དུ་འཇུར་གྱི། བདག་ལ་དམ་བཅའ་དེ་མེད་པས་མིན་
ནོ། ། ཞེས་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་ཚུལ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཡུམ་མདོ་བྲངས་
སུ་བྲངས་སོ། ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ནས། དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉི་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱང་པར་ནམས་གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟས་བབྱང་
བ་སོགས་གྱི་ཆེ་མཐོང་ལ། དེ་གཉིས་སྤང་མ་སྤང་པར་སྦྱོ་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་
སྦྱོ་བ་མི་རིགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཉི་མ་ལས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ལ། དེ་མི་བདེན་
ཀྱང་། རང་གི་བྱང་བཞིན་མངོས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཞེས་དཔེ་
བཞུན་ལ། དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དཔེ་
དེ་བཞིན་དུ་གདོང་དང་འབྲ་བའི་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པའི་ངི་མ་སྐྱང་བའི་རྒྱས་ལྡན་
གྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་འཐད་པ་དང་བལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་
བསྐྱབ་བྱ་ཉོགས་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་རང་ལྷགས་ལ་ཉོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
པ་དང་། སྐྱབ་པ་སྐྱང་བ་འཐད་པར་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཅ་
ཤེས་ལ། སྤང་མ་སྤང་བཟླ་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡིན་གྱི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཏན་
ཆེགས་སོགས་ལ་མིན་ཞེས་སྤར་གྱི་ཚེད་པར་ལན་བཏབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་གསལ་
བྱེད་སུན་འབྱིན་སོགས་ལ་ལྷགས་འདུག་ན་ཚེད་པ་དེ་བཞོན་མི་རྒྱས་པས་ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལུགས་ཁོ་ན་མངོན་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དངོས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་ཐལ་བ་ཡིད་ཆད་པའི་གནས་སུ་
བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཀླང་པ་བཞིས། བྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་
སུན་འབྲིན་ནི། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོད་ན། སྤང་པ་སོགས་རིགས་པ་དེ་འཇུག་ནའང་། དེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ། རང་འགྲེལ་དུ་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྒྲོན་
རབ་རིབ་མེད་པར་མི་འཇུག་བ་བཞིན་དུ་ཁབ་ལེན་དང་མིག་སོགས་མ་སྤང་པའི་
དཔེ་ཡང་། རང་ངོས་ནས་སྐབ་ན་རུང་མི་རུང་མེད་པས། མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་
འབྲེན་པ་དང་མཐོང་བར་ཐལ་བས་རང་གི་རྟོགས་བཞོས་སྐྱུར་བའི་ལམ་དན་པའི་
ཅི་བྱ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་ཅུས་པ་ལྟར་བསྒྲོག་སྟེ་མི་ཅུས་པ་
ནི། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་སོགས་ཀླང་པ་བཞིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་
སྐྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེས་སྐྱབ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་པ་སྐྱབ་པའི་དཔེ་མེད་པས་
སྐྱབ་མི་ཅུས་སོ། ། མི་ཅུས་བཞིན་དུ་དངོས་སྒྲིབ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་བཅོལ་ནས་འགོ་
བ་རྣམས་ལོག་འདྲིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་འཆིང་བར་བྱེད། གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་
དུ་དར་གི་སྤྱན་བྱས་རང་གི་བྱས་པའི་སྤང་བྱས་བཏུབ་པའི་སྟོང་དུ་སྤང་བྱ་གཞན་
བྲེས་པ་དང་སྐྱུར་རོ། །

བཞི་པ། འདིར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་རིགས་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་
ཚུལ་ནི་སུན་འབྲིན་ལྷག་མ་སོགས་ཀླང་པ་བཞིས་དངོས་སྒྲིབ་ལ་སུན་འབྲིན་བརྗོད་
པའི་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་པ་ཤེས་པར་བྱས་

ནས། དེ་བཀག་པའི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་ལ་སྐྱོན་འབྱེད་པ་སོགས་བཏང་བར་
བྱ་ལ། རང་སྟོགས་ཐ་སྟོད་དུ་བཞག་ཅིང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པས། སྐྱོན་
ཅི་བྱེད་དུ་སྐྱོལ་བའང་མིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་རང་སྟོགས་བཞག་པས་སྐྱར་བཤད་པའི་
སྐྱོན་འབྱེད་ལྟག་མ་དེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། གསུངས་སོ། ། རྒྱན་བཟང་བའི་སྟོང་
ཐུན་ཆུང་བར། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཉིས། ལས་འབྲས་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་བ་སྐྱ་བྱི་དང་ལས་
འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདྲིན་པའོ། ། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འགལ་སྐྱེ་འདྲིན་པའི་སྟོལོ། ། དེ་ལ་གཟང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་སོ། ། དང་པོ་
ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་ནོ། ། ཞེས་
པ། ཡིག་ཆར། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཞི་སྟོ་གཉིས་པ་
མེད་པར་མདོ་དང་བཞི་བརྒྱ་བར་གསུངས་པས་བཀག་པས། བདག་འདྲིན་རགས་
པ་བདག་འདྲིན་མིན་པའང་གྲུབ་ལ། འཁོར་རྩ་ལ་བདག་འདྲིན་དགོས་པར་ཡང་
བསྟན་ནོ། །

གུང་ཅུ་དང་ཐེ་བཙུན་པས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་འདྲིན་ལ་ལྟན་སྦྱེས་ཡོད་པ། རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འདྲིན་པ་ལྟན་
སྦྱེས་ཡོད་པས་སྐྱབ་པ་ཡིག་ཆའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་བར་བཀག་བྱེད་ནོ། ། རྒྱན་
བཟང་བས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་སྟོར་ཡང་བཞག་པ་འདྲའོ། ། ཡིག་ཆར། བདག་འདྲིན་ཡིན་ལ། འདིག་ལྟ་མིན་
པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཡི་གེ་ནོར་བས། བདག་འདྲིན་མིན་ལ་འདིག་ལྟ་ཡིན་པ་ཞེས་
སྐྱར་དགོས་པ་མཚན་གཞིས་ཤེས་ལ། རྒྱན་བཟང་བས། ཅུ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་
ལ། ང་ཡི་བ་དང་། ང་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱབ་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདྲིན་པ། དེ་འདྲའི་

སེམས་དང་། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་དེ་དག་འདྲིན་པའི་སྒོས་མ་ངེས་པར་གསུངས་ནས། ཁོ་
རང་གི་འབྲུལ་གཞི་རྣམ་བཤད་ལས། ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འདྲིན་པ་གཉིས་འདིག་ལྟར་འདྲིག་གསུངས་པ། འདིག་ལྟ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་འོ་
སྒྲུལ་དུ་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པར། རང་འབྲེལ་ལས། འདིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྒྲུལ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་པས། ཞེས་པ་
དང་། ལམ་རིམ་རྒྱུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ལ། ལ་ཅིག་གིས། ང་ཡི་བ་རང་
ལྟོག་གང་ཟག་དང་གཞི་ལྟོག་གང་ཟག་མིན་པར་འདོད་པ། རྩི་བཅུན་པས། གང་ཟག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟས་སྦྱིན་གྱི་མིག་དབང་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཤེར་
དབང་པོས། ལྟས་སྦྱིན་གྱི་ང་ཡི་བ་དེ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚོས་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་ཅེས་དང་། བསོད་གྲགས་
པས། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཏུ་མི་འདོད་ཅིང་། ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ཚོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཀག་ནས། དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚོས་དང་གང་ཟག་
ཡང་མིན་ལ། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་འདིག་
ལྟར། རྒྱུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་ང་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་ནི་ང་ཡི་བར་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་དང་
ཞེས་པ་དང་། སྒྲོང་ཐུན་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པས། ཡིག་ཆར། ལྷ་ཚོགས་སྤྱོད་ཅིང་། ཅེས་
གསུངས་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོག་གསལ་ལས། བདག་ལ་ཕན་པ་ནི་བདག་
གི་སྟེ། བདག་གི་བའི་སྤང་པོ་ལྟ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་
དང་། སྒྲོང་ཐུན་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིག་ན་སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཚན་
གཞི་གང་ཟག་དང་ཚོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ལ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྩི་གཏང་དེ། མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བར་བཞག་པས་
དེ་འདྲ་གསུངས་དགོས་བྱུང་ལ། དེ་ལ་གྲུང་རུས། ང་ཡི་བའི་རང་ལྟོག་ཏུག་པ་ཡིན་

པར། རང་གི་ཚྭ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་ནི། སྟོང་འདུག་དར་ཁྱེལ་ལས། འཇིག་
ལྷ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཐུར་
བའི་ང་ཙམ་དང་། ང་ཡི་བའི་རང་ཚྭ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དང་འགལ་བས། རང་
ཚྭ་ཞེས་པ་སྦྱི་ཚྭ་ལ་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གང་ཞིག ། གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མཁས། ཞེས་
དང་། ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་
ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་ལྷན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་
ནས། ཁྲིལ་ཆེན་ལས། བདག་འཇིན་གཉིས་དམིགས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱིས་འཇིན་
སྤངས་ཀྱི་ལྷན་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཀག་ནས། གཞུང་འདི་དག་གིས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་དངོས་པོའི་མཆན་གཞི་
བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིག་ཆར། དེ་དག་ང་ཡི་བས་
ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུའི་མཆན་གཞིར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ང་ཡི་པ་རང་ཉིད་ཡིན་པར་
མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ང་ཡིར་འཇིན་པས་ང་ཡི་པ་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་
དམིགས་ལུལ་ང་ཡི་བ་ལ། མིག་ན་སོགས་འཇོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
དེའི་དམིགས་ལུལ་ང་ཡི་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པས། དེའི་དམིགས་ལུལ་ང་ཡི་བར་
འཇོག་དགོས་ཞེས་རང་ཚྭ་གཞི་ཚྭ་བྱེ་བ་བཀག་ལ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ང་
ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་འོ། །

ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཞེས་པས། འཇིག་ལྷའི་དམིགས་ལུལ་ལ་གང་
ཟག་གིས་བྱབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཞེས་ང་ཡི་པ་གང་ཟག་མིན་པའང་བཀག་
ལ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ང་ཡི་པའི་གདགས་གཞི་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ངའི་ཡིན་རྒྱུའི་གཞི་དང་། སྟོང་བདག་དེའི་ཡིན་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་པའམ་བདག་གི་ཅན་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། རྟོན་ཅན་ལ་རྟོན་བ་དང་། རྟ་ཅན་ལ་རྟ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་ན་སོགས་ཞེས། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞིར་གསུངས་བས་
ང་ཡི་བར་མི་འདོག་གསུངས་པ་ནི། འདུག་པར། བཛོལ་ས་སུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་
གསུངས་པ། ། དེ་ཕྱིར་སུང་པོ་འདུས་ཅམ་བདག་མ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་གདགས་
གཞི་གདགས་ཚོས་སུ་མི་རུང་བས་སྦྱབ་ལ། གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བ་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱབ་
པ་དགག་པ་གཉིས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདིག་ལྟའི་དམིགས་
ཡུལ་ལ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞི་སྦྱབ་ན་བདག་མེད་སྤྱོད་
གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡིག་ཆར། ང་ཡི་བ་ནི་རང་རྒྱུད་གྱི་མིག་ན་སོགས་སྟོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་ང་ཡི་
བར་སྤང་བའམ། དེ་དག་སྟོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་ང་ཡི་བའི་ནམ་པར་ཤར་བ་དེ་ལ་བྱེད་
ཅིང་། ཞེས་པ་སྟོང་བྱན་ལས། དེ་དག་སྟོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་སྦྱབ་
པའི་ང་ཡི་བར་སྤང་ཞིང་། ཞེས་པའི་དོན་དང་། དེ་རང་མཚན་གྱིས་སྦྱབ་པར་འདྲིན་
པའི་ལྟ་བ་ང་ཡི་བར་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། དེ་འདྲའི་ང་ཡི་
པ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྦྱབ་པར་ཞེན་པ་ནི་ང་ཡིར་འདྲིན་པ་
ལྟན་སྦྱེས་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ང་ཅམ་ལ་གདགས་གཞིའི་སུང་པོ་ལ་
སྟོས་ངར་བཏགས་ཅམ་དང་། སུང་པོ་ལ་ངར་སྤང་བ་ཅམ་འདོག་པ་ལྟར། ང་ཡི་བ་
ལ་ཡང་། གདགས་གཞི་སུང་པོ་ལ་པར་ང་ཡི་བར་བཏགས་ཅམ་དང་། དེ་ལ་ང་ཡི་
བར་སྤང་ཅམ་འདོག་ལ། སྟོང་བྱན་ལས། ང་ཡི་བར་སྤང་ཞིང་དེ་འདྲའི་ང་ཡི་བ་
ཞེས་དང་། དེ་དག་ང་ཡི་བར་སྤང་བའི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྦྱབ་པར་

འདྲིན་པ་ནི། ང་ཡི་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པས། དེ་དག་ལ་ང་ཡི་བར་སྐྱང་
བ་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་འདྲིག་ལྟའི་དམིགས་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་དེའི་དམིགས་
པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ང་ཡི་པ་ལ་དམིགས་
ནས་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ད་ཀྱང་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྐྱུ་ཕྱོགས་ཀྱིས་མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་པས་ང་ཡིར་
བྱེད་རྒྱའི་མཚན་གཞིར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ང་ཡི་པར་གསུངས་པ་མིན་གསུངས་པ་
ལེགས་བཤད་ལྷན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། ངའི་བྱ་རྒྱུ་མ་ས་ཆ་གནས་ཁང་
སོགས་ང་ཡིར་འདྲིན་པས་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་འདྲིག་ལྟས་དམིགས་པར་འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། ལྟས་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་ང་ཡི་བ་ལ་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་ས་ཆ་སྐྱང་ས་ཞིང་
སོགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱལ་བྱེད་པས་དུ་མ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ལ་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་འདྲིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་རྒྱུད་སྐྱུ་ཕྱི་ལ་མི་དམིགས་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་རང་གིས་
ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ང་ཡིར་བྱེད་མཁན་དང་བྱེད་རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

མདོར་བསྟུན་ན། ང་ཡི་མིག་ཅས་པའི་ཆེ་མིག་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུ་དང་མིག་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་པ་ཅན་གྱི་ང་ཡི་བར་སྐྱང་ཅམ་དེ་ང་ཡི་སའམ་ང་ཡིར་བྱེད་པ་
པོར་འདྲིག་པའི་བྱིར་ཏེ། ང་ཡི་པ་ཞེས་པའི་པ་བདག་པོའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། མིན་
ན་མིག་ང་ཡི་བ་ཡིན་ན། མིག་མིག་གི་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་ང་ཡི་བའི་
གདགས་གཞི་མིན་པའམ་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་སུ་ཐལ་ལོ། ། དེ་ལ་གྲུབ་
མཐའ་ཆེན་མོར། སྤང་པོ་ང་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྤང་པོ་ངར་སྐྱང་བ་ཡང་ང་མིན་
ཏེ། ཞེས་སྤང་པོ་ངར་སྐྱང་བ་ང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤང་པོ་ང་
ཡིན་པར་སྐྱང་བ་སོགས་ལ་བྱེད་ལ། འདི་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སྤང་པོ་ལ་ངར་སྐྱང་བ་

དང་། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་སྤང་བ་ང་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟར། སྤང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་ངར་སྤང་བ་ལ་སྤང་པོ་ལ་ངར་སྤང་ཞེས་ཆོག་སྤྲད་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། རྩི་དྲུང་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་འཕགས་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་
ལ་དམིགས་ནས་འདི་ང་དང་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དང་གི་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལྟར། གུང་རུ་རྩི་བཅུན་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ལྟན་
སྒྲེས་དང་འཛིག་ལྟ་ལ་རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་བྲབ་
ཟེར་བ་ལ། ཡིག་ཆར། དེ་མི་དགོས་པར་ལྟས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་
ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་གྱི་ལྟ་དང་མི་དེ་ངའོ་སྟམ་དུ་དྲན་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ལྟས་བྱིན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྒྲེ་བ་དྲན་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། ལྟས་བྱིན་
གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་པ་སྒྲེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་
ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་ནམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས། ཞེས་པ་དང་། སྒྲེ་བ་བྱི་མར་ལས་འདིའི་
འབྲས་སུ་ཁྱོང་བ་པོ་ངའོ་སྟམ་དུ་བདེ་བ་སོགས་སྒྲེ་བ་ཁྱོང་བས་བྲབ་པས་སྒྲེ་བ་སྤྲ་
བྱི་སོགས་ལ་ངའོ་སྟམ་པ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ངའོ་སྟམ་པའི་
ང་ཅམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྩིས་སུ་འགོ་བས་ཞེས་དང་། ལྟས་བྱིན་གྱིས་ངའོ་སྟམ་པ་སྒྲེ་
བའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ང་ཅམ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པ་ཡང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་
ལས། ལྟས་བྱིན་གྱིས་དུས་སྤྱི་བྱི་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྟམ་པའི་དམིགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་བའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་ཅམ་ཡིན་པས། ཞེས་
པས་སྒྲབ་ནས། འདི་ཡང་ཐ་སྤྲད་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་ལྟ་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་ཚུལ་
ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་ལུང་འདི་དག་གིས་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུས་རང་གི་སྒྲེ་བ་སྤྲ་བྱི་ལ་ངའོ་
སྟམ་པའི་ཐ་སྤྲད་ཆད་མ་སྒྲེ་བར་འབྲབ་ལ། དེ་སྒྲེ་ན། དེ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྲབ་
པའི་ངའོ་སྟམ་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྒྲེ་ཆོག་པར་གསུངས་
སོ། །

དེ་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཟླ་དང་ཉིན་སྟེན་གྱི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་ང་བཟང་ངོ་སྟམ་
 པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ང་རན་ལོ་སྟམ་པའི་ཁྱམ་པ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཚུང་བས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཐ་མལ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྟེན་གཅིག་འདྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་
 པར། གང་ཕྱིར་འདྲིན་ཉིན་ས་བོན་ཅམ་བཟབ་ནས། ། བདག་གི་བྱ་འདི་བསྐྱེད་
 ཅེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིག ། ཤིང་ཡང་བཅུགས་སོ་སྟམ་དུ་རྟོག་དེས་ན། ། ཞེས་པ་ལྟར། དེ་
 གཉིས་བསྐྱེད་པའོ་ཕྱིས་ངའོ་སྟམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ལུགས་ནི། འདྲིན་ལྟའི་
 མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་གསུངས་པ་དང་མི་
 འགལ་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་དམིགས་པའི་འདྲིན་ལྟ་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་
 དམིགས་ཏེ། ལྟས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྟམ་དམིགས་པའི་འདྲིན་ལྟས་
 དེའི་སྐྱེ་བ་སྟམ་དང་། ལྟས་བྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱ་
 མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ལྟས་བྱིན་གྱིས་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་རབས་སྟམ་མའི་
 ལྟ་ལ་དམིགས་པའི་འདྲིན་ལྟ་དེས་ལྟ་དེ་དང་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་གཉིས་ཀ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། སྟོན་པས་ང་སྟོན་རྩ་འཛོང་བའི་བྱ་བ་ཤིས་སུ་གྱུར་པ་དབྱ་ཆོ་
 སྟོན་ཀྱི་དབྱལ་པོ་དེ་དང་སངས་འཕགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་
 དབྱ་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་དེ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ང་ཡིན་བཞིན་པར་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྐྱེ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྟམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིའི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པ་སྟམ་ཀྱི་ལུང་དེ་དག་
 གིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། ལྟ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཅམ་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་ཐོག་མེད་ནས་འགོ་བ་སྟམ་ཆོགས་སུ་
 འཁོར་བའི་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྐྱེ། ཐོག་
 མེད་གྱུར་གྱུང་ཐ་མ་དང་ལྟན་པ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབྱ་མའི་

ཟིན་ཐོག་ལས། མི་ཐོག་མེད་ནས་མེད་ཀྱང་མི་འཛིན་གྱི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པ་
མི་འགལ་བ་ནི། ཐོག་མེད་ནས་མི་ཡིན་བཞིན་པར་འོང་བ་མེད་ལ། ང་ཡིན་བཞིན་
ནས་ཡོངས་པ་ཡོད་དེ། ། ཞེས་དང་། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དགེ་སློང་གི་དུས་སུ་
དགེ་སློང་ཡིན་ལ། སྤྱིར་དེ་མི་དང་དགེ་སློང་མིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་དགའ་པོའི་ངོ་སྟོན་པ་སྟེ་བའི་གཞིའི་ང་ཡིན་ན། ཀུན་དགའ་པོའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལུང་དེ་དག་གིས་སྦྱབ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ང་དང་མི་དེ་དེ་འདྲའི་ང་དང་མི་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་གི་ང་ཡིན་པས་དེ་དག་འདྲིལ་གི། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་ལྷ་དང་སོ་སྟེ་སོགས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཁྱབ་པ་མེད་
དོ།

རྒྱུ་མཐུན་ལས། ལྷས་སྤྱིན་དང་དེའི་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཕྱོགས་ལ་སོ་སོ་བ་མི་འདོད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། ཞེས་པའི་དོན་
ཀུན་གཞིའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེའི་དོན་ལྷས་སྤྱིན་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་
ང་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོང་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་མི་འདོད་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ལ། འགའ་ཞིག་གིས། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་གདགས་
གཞི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་སོགས་སུ་གྱུར་བས་དཔུང་གཞི་ཆེ་བེར་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྟེ་འཕགས་
ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་མ་སྟོན་ཀྱང་དེ་ལྟའི་རིགས་སྟེ་ནམས་
ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་རོ། ། གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲི་བ་ཡིན་གྱི་དོན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་ན་སྟོན་མེད་དེ། འདིར་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་བའི་ང་ཞེས་
པ། རྒྱུ་མཐུན་ལས། ཐ་སྙད་འདོགས་མཐན་གྱི་མི་དང་། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞི་
བདག་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་

ཤེས་པར་བྱས་ནི། ། ཅེས་པ་ལྟར་མི་ལྟས་སྒྱུན་ལྟ་བུས་གང་ལ་ང་ཞེས་འདོགས་
 པའི་གཞི་ལ་བྱ་ཡི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་
 དཔྱད་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་སྤྱན་མོང་དུ་
 འཇུག་ཅིང་། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྟན་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་འདོགས་སྤྱབ་པས་
 གཉིས་ཀའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་སྤྱན་མོང་བ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་
 ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་རྒྱུ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀས་ང་ཞེས་ཐ་སྟན་འདོགས་པ་སྤྱན་མོང་
 བ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ང་ཞེས་ཐ་སྟན་འདོགས་པའི་གཞི་དེ་ལ་ཁོ་རང་
 གི་གདགས་གཞི་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་ན་ལྟས་སྒྱུན་ལྟས་སྒྱུན་གྱི་གདགས་
 གཞིར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲའི་ང་ཙམ་སོགས་རྒྱུ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀའི་གདགས་གཞིར་
 གྱུར་པའི་ང་སྤྱན་མོང་བའམ་གདགས་གཞི་སྤྱན་མོང་བའི་ང་ཡིན་ཀྱང་། གང་གི་
 ཡང་གདགས་གཞི་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གདགས་ཆོས་ང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྟས་བྱིན་དང་ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱུ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་གསུམ་གའི་ང་ལ་སྤྱན་
 མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བདག་གི་གཞི་ལྟོག་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཐལ་འཇུར་
 བས་ཁས་སྒྲངས་པར་འདོད་པ་མཐུན་ཟེར་བ་ཚུགས་སྟེ། རྣམ་མ་ལང་བ་ཡིན་ཏེ།
 མཐའ་དཔྱད་དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་གསེར་བུམ་ཟངས་བུམ་གཉིས་བུམ་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་གྱུར་བའི་བུམ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། གསེར་
 བུམ་གྱི་སྒྱུ་དེ་ཟངས་བུམ་གྱི་སྒྱུ་མིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དེ་དེ་
 གཉིས་ལས་གོ་ས་ལོགས་ནའང་བསྟན་ཏུ་མེད་པར་ཞེས་པ་མཐོང་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཐ་
 དད་དུ་འདོད་ཅེས་བསྟོན་བཙུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་སོགས་ང་དེའི་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ང་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
 བསྟན་སྟམ་ན། ལྟས་སྒྱུན་དེ་མི་རྟག་པ་དང་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། ། རྟེན་

ཆེན་ལས། རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་གསུངས་པའི་དོན་དངོས་སྒྲས་ལྟས་སྦྱིན་གྱི་ང་དེ་
ལྟས་སྦྱིན་གྱི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ནས་རྟེན་དགོས་པས། སྦྱེ་བ་སྡེ་
བྱི་སོ་སོ་ལ་མི་འདྲིག་པར་ལྟས་སྦྱིན་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲིག་ལ། ཐལ་འགྱུར་
བས། གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པས་སྦྱེ་བ་སྡེ་བྱི་སོ་སོའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་
པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པ་གོང་བསྒྲིག་ན་ཤེས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། ལྷོག་པ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་རིགས་པའི་གསང་ཚིག་
མ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། ། ཀུན་དགའ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དེ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་དེའི་ང་ཆེ་དེའི་སྦྱེ་བ་སྒྲང་བ་
ནས་དང་། ཆེ་དེའི་མི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་ནས་འདྲིག་སྟེ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་
ལས། སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་མི་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ་རྒྱལ་བོ་དང་། དགེ་སློང་བྱ་བ་
དང་སྟོན་བ་གྲུབ་པ་ནས་འདྲིག་། ཅེས་པ་ནས། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཆེ་འདིའི་ང་གཉིས་མི་འདྲ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མི་སོགས་ལྟས་
ལ་བརྟེན་ནས་འདྲིག་པས་སྐབས་སོ་སོ་དང་། ང་སེམས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲིག་
པས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། རེས་ལྟས་ཀྱི་སྟེང་ན་
ཡོད་པ་འདྲ་བ། རེས་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབུ་
མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྟོན་པས་ང་སྟོན་དེ་དང་དེར་གྱུར་ཞེས་དྲན་གྱི་སངས་རྒྱས་
ཟིན་པ་དེས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇམ་གང་སྤུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེས་སྤུལ་བར་
མི་དྲན་ནོ། ། ཞེས་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་ངས་སྤུལ་བར་མི་དྲན་ཡང་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ངའམ་སྟོན་པའི་ངས་སྤུལ་བར་རྟོགས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་དེ་ཉིད་ལས། སངས་འཕགས་ཀྱི་ང་དང་། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ང་
གཉིས་མི་འདྲ་དེ་ངའོ་སྟམ་པ་སྦྱེ་བའི་ང་དང་དེའི་ང་གཉིས་དོན་གཅིག་། སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་གྲུབ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་

ནི་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ང་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ང་ཞེས་པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྟུང་པ་སྟེ་བའི་གཞིའི་ང་ཞེས་པ་ཆོག་སྟུང་བྱས་པ་
སྐྱབ་བྱེད་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟིན་བྲིས་དེ་ཉིད་
ལས། ངག་དབང་རྡོ་རྗེས་ཁས་ལེན་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཕྱོགས་ལ་ཁྱེས་པས་སྐྱབ་ན་ཡིག་ཆ་
ལྟར་གྱིས། མི་སྐྱབ་ན་དག་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཡིན་པའི་ཆ་དང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་
ཆ་དང་ང་ཡིན་པའི་ཆ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་མིན་ཞེས་ཁས་སྲུང་ངོ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆའི་དགོངས་བ་ནི། སྟོན་པས་ང་སྟོན་དེར་གྱུར་ཞེས་བྲན་
ཆོར་ང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེར་གྱུར་པར་བྲན་ཞིང་བྲན་པ་ལྟར་ང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡང་དེ་དུས་
དུ་ཡོང་དགོས། མེད་ན་བྲན་པ་དོན་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ། །

ང་དང་ང་ཡི་བའི་བྱུང་པར་ནི། སྐྱབ་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་
ལྟ་སོགས་སུ་སྐྱབ་བ་ང་དང་། ལྟ་སོགས་དང་། ངའི་ཡིན་རྒྱུའི་སྐྱབ་པོ་སོགས་ཀྱི་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་ཡི་བར་སྐྱབ་བ་ང་ཡི་བར་འཛོག་སྟེ། སྐྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་
ལས། སྐྱབ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་སྐྱབ་བ་དང་། བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་ལྟ་
སོགས་སུ་སྐྱབ་བ་ནི་ང་དང་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་ལྟ་སོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་
པ་ནས། བདག་གི་ཡིན་རྒྱུ་མིག་སོགས་བདག་གི་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
བདག་གིར་བྱེད་པ་པོ་དེ་བདག་གི་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་
ཆར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞིའི་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ཆོས་
ཅན། ཞེས་པ་ནས། ཁྱོད་གཏན་དུ་མི་ལྟོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་
བསྟོན་ཤིང་འཛིན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཁྱོད་འགོ་བ་
གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཡིན་པ་གཏན་དུ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། འདི་
རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཆེན་
ཀྱི་ལུང་སྐར་བྲངས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ། ལྟས་སྐྱེན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཐོག་མེད་ནས་

ཡོད་པ་མིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་ཡིན་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ།

ལུང་རིགས་སྒོན་མེ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོངས་པ་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དེ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། སྟོང་
ཐུན་ལས། འདིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བཤད་པ་བཀོད་ཅེས་ལས། རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་
མཁུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་གཏེར་མངོན་ལས། ཁ་ཅིག ། བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། འོ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་
འབྲས་བུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་དེའི་འགལ་ལྷར་འཛིག་ཚུལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོང་ཐུན་གྱི་དོན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་
ཡང་རིག་པ་དེ་མིད་ཅེས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཅེས་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འགལ་
ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་
བདེན་འཛིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་
མོངས་དེ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་ཆད་མས་བཞག་ཅེས་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་དང་། དོན་སྟེན་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྒྱལ་ཕན་ཆ་མེད་
བསགས་པའི་གཞུགས་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་རྣམས་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་

འཛིན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རགས་པ་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་གསུངས་པའང་
 ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རྒྱད་པས་འདོད་
 པའི་ཆད་མས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱབ་པ་ལ་བྱ་སྟེ། མིན་
 ན་ཆད་མས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བདེན་
 འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་རྒྱད་པའི་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པ་ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་ལས། རང་རྒྱད་པའི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་འདོད་
 པ་ཡང་ཀྱན་བཏགས་སུ་བྱའོ། ། ཞེས་པས་འགྲུབ་ལ། ཉོན་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
 རུལ་སྤན་ཆ་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུལ་སྤན་ཆ་མེད་འདོད་པའི་རང་སྟེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རུལ་སྤར་རབ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་གཟུགས་དང་། དེ་འཛིན་ཆད་མ་
 གཉིས་རྣམས་གཞན་དུ་བྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བྱབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་
 པ་སྤར་རབ་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་སུ་གསུངས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །
 གཉིས་པ་རང་ལུགས། ཞེས་པ་ནས། དཔག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་ནི་
 ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་ཡིག་ཆར་བྱར་ཅམ་ཡང་མེད་པར། ཡིག་ཆ་རྟོང་པ་སོར་བཞག་
 བཀོད་པར་སྤང་ངོ། །

གཞན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་བདག་འདོད་
 པས། ཕྱི་ནང་གི་བྱབ་མཐའི་བྱད་པར་ཀྱང་དེས་འབྱེད་པ། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
 ལས། འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཏིང་འཛིན་སྟོམ་བྱེད་ཀྱང་། ། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་
 འཇིག་མི་བྱེད། ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཡང་རབ་འཁྲུག་སྟེ། ། ལྷག་སྟོང་ཀྱིས་ནི་
 ཏིང་འཛིན་འདིར་བསྟོམ་བཞིན། ། ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་འགྲུལ་ཆེན་ལས། འོན་
 ཀྱང་སྟོང་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སོ་སོའི་བྱད་པར་སྟེ། དེས་ན་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། འོང་ལྟན་ལས། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྟན། ། ཞེས་
 མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གསུམ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱབ་

པོ། ། ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདྲི་ཚུལ། ཡིག་ཆར། གཞན་དུ་བཤད་པས་
དེར་བལྟའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཞལ་འཕང་མཛད་པའི་དོན་པལ་ཆེར་
ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེར་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། གངས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་བདག་གི་བྱད་
པར་ལྷ་ནི། འཇུག་པ་ལྟར་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་
དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཟབ་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ན་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྲོད། ། ཞེས་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་
དགུ་ལྟར་འདྲི་ལ། གཞན་གསུམ་སྡེ་མར་འདྲའོ། །

བདག་ལ་དེ་ལྷ་ལྟན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་
དེ་དག་རི་སྤྲིད་དུ་བདག་ལ་འདུ་ཞིང་ཡོད་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་དེ་དག་གིས་སྦྱར་བའི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་ཆེ་ཐར་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས། དེའི་ཆེ་བྱེད་པ་པོ་འང་
མིན་ནོ། ། རིག་བྱེད་པས་བདག་གཅིག་བྱ་ལུས་རྟེན་གྱིས་ལྷ་མི་སོགས་སུ་འཛོག་
པར་འདྲི་པ་སོགས་སུང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་གི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་ཐ་དད་པར་གྱུས་སོ། ། དེ་དག་ནི་ཅ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་
བོ་རྣམས་ལས་གཞན། ། སྤང་བོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་སྤང་
བོའི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་འཛིག་དང་བྲལ་བས། ལུས་ལེན་པ་པོ་དང་སྦྱེ་བ་སྡེ་ཕྱིར་འགོ་
འོང་མི་འཐད་པར་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་སྟེ་ཀུན་འདྲི་པས། རང་རྒྱད་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་གདགས་གཞིའི་ནང་ནས་བཙལ་ཏེ་རྟེན་དགོས་ཟེར་ནས་སྤང་བོ་
ལྷ་དང་སེམས་གཅིག་བྱ་འཛོག་པ་སོགས་སུང་ལ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གནས་མ་བྱས་
འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་ཀྱི་བདག་ལ་སེམས་ཤིག་འཛོག་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར།
རང་སྟེ་ལ་གནས་མ་བྱ་ཁོ་ནར་ངས་ཟེར་ན། ཞེས་དང་། རང་རྒྱད་པ་དུ་མས་ཀྱང་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་ཀྱང་སྦྱའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྡེ་མ་

ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གྲང་སྒྲས་མང་བཟུར་བ་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་པས་གྲང་
 ཞེས་པ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་མང་བཟུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚྭ་གས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་མ་བྱས་བདག་ཕྱང་བོ་ལྔ་གང་
 རུང་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པར། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་བཞིན་དུ་མེད། ཁེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱང་བོའི་རང་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གཟུགས་
 སོགས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་རྒྱུར་བྱས་ཏེ། གང་ཟག་འདོག་པས་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་བྱ་
 རྟེ། ཡུལ་ཡིན་གྲང་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་གནས་མ་བྱ་བ་ཡིན་ན། རང་སྣེ་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་
 ཅིང་། ཉན། སྟོན་ཕྱི་རོལ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱང་སྒྲར་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་པའི་ཞེན་པ་དང་ལྟན་
 པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་སྟོབ་མ་རྣམས་དེ་ལ་མ་བྱ་ལྟར་འདོད་པས་ན་དེའི་རྗེས་
 འབྲང་ཀུན་ལ་གནས་མ་བྱ་བ་ཞེས་བཞིན་གསུངས་སོ། །འཇུག་པའི་ཆོག་ཟིན་
 ཅུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་མ་བྱས་བདག་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེས་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འདིག་མི་འདོད་གྲང་རྒྱུ་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲེ་
 འདིག་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིག་རྟེན་སྒྲེ་བ་ན་གང་
 ཟག་གཅིག་སྒྲེ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྒྲེ་འདིག་མེད་ན་གསུམ་ལྟར་གྱི་བདག་དང་། རང་
 སྒྲེ་བའི་བདག་ཏུ་ཐལ་ལ། དེ་ཡིན་ན། ཆད་ཆེན་ལས། ལྷ་སྟེགས་པ་ལྟར་ཐལ་འཇུར་
 ཕྱིར། གང་ཟག་ཕྱང་བོ་ལས་གཞན་མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མདོ་
 དང་འཇུག་པའི་དོན་སྐད་ཅིག་གིས་འདིག་པའི་མི་རྟག་པའམ་ཕྱི་མར་རྒྱུན་ཆད་
 པའི་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྱི་མར་མི་འདིག་པར་འགྲོ་བའི་རྟག་པ་མིན་པ་ལ་བྱེད་པ།
 བདག་དང་འདིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་རྒྱུར་བ་དང་། ལོག་ཤེས་

སྐྱ་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆོ་སྤང་པོ་རྣམས་སྦྱི་བ་དང་། འཛིག་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་ལུང་
བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱན་འཆད་
པས་མི་རྟག་པར་ལུང་སྟོན་རིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདྲུག་པའི་དོན་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལྟར་རང་སྦྱི་བའི་རྣམས་ཡོད་ཁས་སྤངས་པར་སོང་ཚུལ་སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་
པའི་བདག་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྤངས་པས་ཡིན་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཅམ་ཁས་སྤངས་
པས་མིན་པ། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་གྱུར་ན། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བདག་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཟུགས་དང་སེམས་ལྟར་གདགས་གཞི་ལས་དེ་ཉིད་
དང་། གཞན་དུ་དོན་དམ་པར་བཟོད་དུ་མེད་པའི་རྣམས་སྐྱ་མི་རུང་བ་དང་། བཟོད་
དུ་མེད་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བར་བསྒྱུབ་བས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པར་
གྲུབ་ན་སྤང་པོ་སོགས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་བཤད་ལས། བྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་བྱམ་པ་རང་སྦྱི་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་མ་
གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བཟོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས། ཞེས་པ་ལྟར་གནས་མ་
བྱས་བྱམ་སོགས་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་
ཡང་བཟོད་དུ་མེད་ཀྱང་བཟོད་མེད་ཀྱི་བདག་དང་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པས་དེར་
མི་འདོད་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་ལ། འདིའི་ལྷགས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་གཅིག་དགོས་
མི་དགོས་ཆོས་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གང་རུང་དང་། འདུས་བྱས་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་གང་
རུང་གིས་བྱབ་མ་བྱབ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །

ཁོ་ན་རེ། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་དུ་འདོད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ཡང་ཁ་ཅིག ། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་

པོ་ལྷ་ཀ་དང་དེ་རེ་རེ་ནས་འཛིག་ལྷའི་དམིགས་པ་དང་བདག་ཏུ་འདོད་པར་
 ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆར། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཚོགས་
 པ་དང་བསྐྱེམས་པ་འདོད་ཀྱི་རེ་རེ་ཅམ་ལ་མི་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷ་
 ཀ་བསྐྱེམས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་བདག་ཏུ་
 མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ལྷ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་བདག་ཀྱང་
 ལྷ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་བཀའ་པ་གང་ཞིག ། རེ་རེ་བ་བདག་ཏུ་འདོད་ན་བདག་ངོ་
 པོ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་པས་མང་
 བར་ཐལ་བ་འཕེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རེ་རེ་བ་བདག་ལྷའི་དམིགས་པར་
 འཛིག་ན། དེ་འདྲའི་བདག་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་དོན་
 མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། དེ་ལྷར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་བདག་
 ལྷ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ནས། བདག་ཏུ་མར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྒྲུབ་པས་མདོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་ལྷ་
 ཀའམ་ཚོགས་པ་དང་། སེམས་གཅིག་ཕུ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་བཀོད་བྱུང་པར་
 བ་ལ་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཞིང་། མདོ་ལུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་ལུན་
 གྱིས་སྲིད་པའི་ལེན་པོ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་བདག་ལ་སེམས་དང་། ལྷ་མི་
 སོགས་འགྲོ་བ་དུག་ལ་རང་གི་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་བཀོད་བྱུང་པར་བ་དང་། ཕུང་
 པོའི་ཚོགས་ཅམ་འཛིག་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པ་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་བདག་
 ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱིས་པའི་
 སེམས་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིག་
 ཆར་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ཡང་ལུས་རགས་པ་མེད་པས་བཞག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འགྲོ་བ་སོ་སོ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རང་སྡེ་དངོས་སྒྲུབ་

དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་
འཛིག་ཅིང་། ལྷ་དང་མི་ལས་གྱི་སྤང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གིས་འཛིག་
པའི་བྱིར། སྤང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་པར་བ་དེ་བདག་ཏུ་སྦྱ་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་བྱིར་
དུ་ཆོགས་ཅམ་བདག་མིན་པ་དང་། དབྱིབས་བདག་མིན་པའི་རྟགས་བྱུར་གཉིས་
བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཟུན་གྱི་རྟགས་བྱུར་བྱི་མ་གཉིས་
གྱིས་འགོག་ཡུལ་གཙོ་བོ་ལེགས་ལྡན་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། ཡིག་ཆར། འདི་ཡང་སྤང་
པོ་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཞིག་ཡིན། གཞན་ལས་ཞིབ་པར་ཡོད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་དག་གིས་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ། ཞེས་པའི་
དོན་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་ངོས་ནས་བདག་ཞིག་མ་བཞག་ན། དེ་ལ་མི་སྟོས་པ་
ཐལ་བས་ཡིན་ལ། འདི་བས་ལག་པ་ལ་རེག་པས་བདག་ལ་རེག་པར་འཆར་གྱི་ལག་
པ་བདག་གོ་སྟམ་པ་མི་འཆར་བ་དང་། ཉན་སོས་ཅ་ནའང་བདག་ན་བ་དང་སོས་
པར་འཆར་གྱི། ཉན་སོས་པའི་ཆ་བདག་གོ་སྟམ་དུ་མི་འཆར་བ་བཞིན་དུ་སྤང་པོའི་
ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྟམ་པ་དང་། ལུས་སོགས་གྱི་དབྱིབས་བཀོད་བྱུང་
པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མའོ་སྟམ་པའི་ང་དང་མི་ནི་བདག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་
དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་ན་ང་ཡོ་རེ་བའམ་ཚུགས་སེ་བར་འཆར་བ་ནི་བདག་ལྟའི་
འཛིན་སྟངས་གྱི་ང་ཡིན་པས་འོག་མས་ང་འཛིག་ཚུལ་དགག་བྱར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །
གུང་རུའི་ཡིག་ཆར། དེས་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། དེ་
སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ཞེས་གཞན་གྲགས་ཡང་དག་
ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཡོད་དགོས་པ་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་
པ་འགོག་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ། །

བདག་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྩ་ཤེས་ལས། རྣམ་ལྟའི་རིགས་པས་བཀག་

སའི་དང་པོ། བདག་ཕྱང་བདེན་པར་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོན་བདུན་པར་བྱིན་མཆན་
 ཏུ་གསུངས་པ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟན་པར་སྤང་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆན་
 ལས། དང་པོ་ལ་རྟགས་བྱུར་བདུན་གྱིས་དང་པོ་ལ་སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་
 དངོས་འགལ་སྐྱུར་བསྟན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱབ་པ་གནོད་བྱེད་ཏུ་གྱག་གིས་འགོག་
 པ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་ནི། སྐྱུར་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་
 རུང་ཏུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས། བདག་ཕྱང་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། དེར་
 གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་ཏུ་ཡོད་དགོས་པས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་
 སྐྱོན་ཡིན་ཅིང་ས་བཅད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ་སྟུམ། གཞན་ཏུ་ག་ནི། ལམ་རིམ་
 ལས། དེ་ལྟར་ན་བདག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དོན་
 མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་གྱུར་པ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་
 དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་བྱན་པའི་
 ཆོག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ། ཏུ་ག་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པར་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། དང་པོ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་
 མ་གཏོགས་པའི། ། བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཆོ། ། ཉེ་བར་ལེན་པ་བདག་ཡིན་
 བ། ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་ཉེ་བར་སྤངས་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་
 ལེན་པ་པོའི་བདག་གི་དོན་མེད་ཅེས་པའོ། ། གཉིས་པ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་བརྩ་པ་ལས། བྱད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །
 བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འཇུག། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ན་
 གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། འཇུག་པར། ལེན་པོ་རང་ཉེར་སོགས་
 ཀྱང་འདི་དང་དང་པོ་གཉིས་ཀར་སྐྱུར་རོ། ། འདི་ལམ་རིམ་གྱིས་རྒྱས་བཤད་ཏུ་ཏུ་ག་
 པར་བྱས་སོ། ། བྱི་མ་གསུམ་ནི། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྩད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་
 ཡིན་ན། ། སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་ཏུ་འཇུག། ། ཞེས་པས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
 འཇིག་ཅན་ཏུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། དངོས་སྐྱུས་དེ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཟེར་བ་ལ།

སྒྲིན་གསུམ་པོ་དེ་བརྗོད་པའི་དང་པོ་སྒྲེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ལྟར་ཞེས། བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། ། སྒྲིན་ཆོ་རྒྱལ་སྤྱུ་གང་བྱུང་བ། ། དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཆོ་རབས་སྤྲ་མར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ཆོ་འདིའི་བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཤུགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་མི་རུང་བས་སྒྲེ་བ་དྲན་པ་མི་རུང་བར་གསུངས་པས། འདུག་པར། ལྷུ་མ་དཔྱད་ཆོ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན། ། ཞེས་རིགས་པ་འདི་གསུམ་གར་སྦྱར་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འཇུག་ན། ཞེས་པ་ནས། ཆད་དང་ལས་རྒྱལ་སྤྱུ་ཟ་དང་། ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྒྱལ་ནི། ། གཞན་གྱིས་སོ་སོར་ཁྱོད་བ་དང་། ། དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འཇུག། ཞེས་པས་དངོས་སྤྱུ་ཆོ་སྤྱིའི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཀྱང་། བདག་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ན་ཆོ་སྤྱིའི་སྤང་བོ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་ན་རྒྱན་ཆད་དགོས་པས། ལས་བྱས་པ་ཆད་ཟ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤང་པར་ཐལ་བར་སྦྱར་ནས། འདུག་པར། ལྷ་དྲན་འདས་ཆོ་དེས་པར་བདག་ཆད་འཇུག། སོགས་གསུངས་སོ། ། འདུག་པར་རིགས་པའི་རྩ་བ་བཅུས་བཀག་ཏེ། བདག་མང་བ་དང་། སྤང་བོ་རྣམས་སྤོད་པས་བདག་རྣམས་ཡོད་དང་། དེས་ན་བདག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་བདག་ཆད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིན་དུ་སྐྱེད་ཅིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་འཛིག་སོགས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མེད་ཆོ་ཆད་པས། མི་རྟག་པ་དང་། མཐའ་ལྡན་གྲོང་མན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ལན་ལུང་སྒྲིན་རིགས་པ་དང་། ལྷ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོང་ཆོ་སྤང་བོ་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ཆོ་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་

ཐལ་བ་དང་། དེའི་ཆོ་ཆགས་སོགས་འཕེལ་བར་ཐལ་བ་སྟེ་འདི་གསུམ་རང་སྟེ་ཁོ་
ན་ལ་བརྗོད་པས། ལམ་རིམ་ལས། འདུག་པར་སྒྲོན་གཞན་གསུམ་ཡང་གསུངས་
མོད་གསུངས་པའང་འདི་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པས་བདག་ལྟ་སྟོང་མི་རྒྱས་
པ་རྣམས་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ་དད་པ་ལ་སྒྲོན་གཉིས་ནི། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཕུང་པོ་ལྷ་ལས་རང་མཆོད་གྱིས་གཞན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བཅུ་པར་བཤད་པ་
ལྟར་ཕུང་པོ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། བཙེ་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་
འདུ་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོད་ཉིད་དམ་ཕུང་པོའི་མཆོད་ཉིད་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་
འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། ལམ་རིམ་མཆོད་ལས། ཐ་དད་ན་ཕུང་པོའི་མཆོད་
ཉིད་དང་མི་ལྟན་པར་ཐལ་བ་ནི། ཞེས་དང་། ཕུང་པོའི་མཆོད་ཉིད་ལས་གཞན་
དུ་བདག་དུ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་བཤད་པ་ནི། ཞེས་
གསུངས་པས། དང་པོ་ནི། རབ་བྱེད་བཙེ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་
གཞན། ཕུང་པོ་མཆོད་ཉིད་མེད་པར་འཇུག། ཞེས་པ་ཆོག་གསལ་ལྟར་ན། བདག་
དེ་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། བཅ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་ཐུང་འདས་བཞིན། ཞེས་སྟེ་འཛིན་མེད་ན་ངར་འཛིན་
གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བུལ་བྱ་ལི་ཏ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་། བདག་ཕུང་པོ་
རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འཇུག་ན། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོའི་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
འཇུག་ཏེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་སྟེ་བ་དང་འཛིན་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པས། དེས་ན་
བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བ་དང་འཛིན་པའི་མཆོད་ཉིད་
མ་ཡིན་པར་འཇུག་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པར་འཇུག་ཏེ། བདག་རྟག་པ་ཡིན་ན། ཚུམ་
པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟག་པ་མི་འཇུག་བ་པས་ནི་
ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདག་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་

འཇུག་ཏེ། དེ་ལ་རུང་ཟད་ཀྱང་འཇུག་པའམ་རྟོགས་པར་མི་འཇུག་རོ། ། ཞེས་བདག་ལ་སྒྲེ་འདིག་མེད་ན་རྟག་པར་འཇུག་ལ། དེ་ལ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་སྤངས་དོར་བྱེད་པ་སོའི་བདག་བཏགས་པ་དོན་མེད་ཅེས་པའོ། ། རྩི་རིན་པོ་ཆེས། འབྲེལ་བའི་ཆོག་འདིའི་མཚམས་གཟིགས་པས་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་ཚུལ་མཛད་པས་རྩིས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁ་དོན་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །

འཇུག་པར། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སོགས་ཀྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དགག་པའི་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱེད་བརྒྱ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ན། ། ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འཇུག། ཞེས་དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། ། གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། ། གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། ། གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད། ། ཅེས་པའི་དོན་འཇུག་པར། སྤང་བོ་མ་གཏོགས་དེ་འདྲིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ། ཞེས་པའི་འབྲེལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྟོགས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྟོགས་གཉིས་སུ་འདུ་མོད། འདིག་ལྷས་འདྲིན་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་ལྷོས་ནས་འདི་དང་བརྒྱ་བར་རྟོགས་ལྷ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། འཇུག་པར་ཡང་རིགས་པ་བྱུར་བ་མ་གསུངས་ལ། ཆོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་ཡང་གཅིག་པའི་ནང་དུ་འདུ་བས། འཇུག་པར། ཆོགས་པ་རྩིས་སུ་མེད་པས་མགོན་སོགས་མིན་པ་དང་། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཙམ་ཤིང་རྟ་མིན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ལ། དབྱིབས་ཀྱང་གཅིག་པར་འདུ་བས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་ཀའང་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་བཀག་གོ།

དེས་ན་རྣམ་ལྷ་རྣམ་བདུན་སོགས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་བྱུར་རྩི་རྒྱས་སུ་བཏང་

བ་ཡིན་པས། ཟུར་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚོད་དུས་ཀྱི་ཡམ་ཡམ་དེ་མ་ཡིན་
 པར་རང་གི་སྒོ་ངོར་འཕྲོད་ངོས་པ་ཞིག་བཅལ་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། གཅིག་
 པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚྭ་གས་འདི་གཉིས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་མ་
 འདྲོངས་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཚམ་དུ་འགོ་
 བས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་གཅིག་བྲལ་ལ་ངེས་པ་བཅལ་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། དབུ་མའི་བེན་བྱིས་
 ལས། སྤང་པོའི་ཆོགས་ཚམ་ང་ཡིན་པར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད། ཆོགས་
 པ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ང་ཡིན་པར་འགོག་སྒྲ་ལ། སྤུང་མཐའ་འམ་ཀུན་གྱིས་
 བཏགས་པའི་ནང་ནས་རྣམ་ཤེས་ང་ཡིན་པ་འགོག་དཀའ་བར་ལྷང་སྐྱ་ཆང་གིས་སྐྱ་
 ཚྭ་གས་ལ་གསུངས་པས། སྐྱ་ཚྭ་གས་ཡང་རྣམ་ཤེས་ང་ཡིན་པ་འགོག་དཀའ་གསུངས་
 སོ། ། ཞེས་པ་ནས། དཀའ་དོན་ནི། སྐྱ་བ་སྤྱ་ཕྱིར་འགོ་འོང་བྱེད་མཁན་ལ་རྣམ་ཤེས་
 གཅིག་སྤུ་ལས་མེད་པས་སྐབས་འདིར་རྣམ་ཤེས་ང་མིན་ན། དེ་ལས་གཞན་ན་ང་
 མེད་པས། ང་མེད་པར་འཇུར་རོ། ། སྒྱུ་པ་དགག་དཀའ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྤྱ་
 མ་ལས་མར་ལས་སྤྱ་བཏོན་པ་ལྟར་ཐོན་ནས་ཤ་ཁྲག་གི་སྤང་པོ་ཕྱི་མ་དང་ཆོགས་ཆེ་
 ལྟ་མི་སོགས་སྤུང་པར་འདོག་གོ། རྣམ་ཤེས་ང་ཡིན་པ་དགག་ཚུལ་ནི། ང་བས་གོས་
 མེད་པས་གང་བ་སོགས་མི་རུང་བ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱ་ཆེ་བཤེས་སྒྲོམ་ཡོད་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་ཅིས་དང་། ངས་ལེགས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་
 པ་འགོ་སྒྲོམས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྤྲོང་ནས་ངེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་རང་གི་སྤོན་
 ཀྱི་བག་ཆགས་དང་སྒྲོའི་འཆར་ལུགས་ཀྱི་གཅིག་ལ་སྒྲ་བ་གང་ཟག་ཀུན་ལ་སྒྲ་བའི་
 ངེས་པ་མེད་པས། རིགས་པ་རང་སྒྲོར་གང་འཆར་སྒྲ་བ་ངེས་དཔུང་པ་དང་། དེ་ལྟར་
 མ་ཤར་ན་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་འདེབས་དགོས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འགོ་བ་རིགས་དུག་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའམ་སྤང་པོ་

བཞི་འཕ་ལྔ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཀྱི། ལུས་ཁོ་ནས་མི་འབྱེད་དེ། ངན་འགྲོའི་
ལུས་ཉེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ངན་འགྲོ་བ་མིན་ལ། ངན་འགྲོ་བའི་སེམས་ཉེན་ཅན་
གྱི་གང་ཟག་ལ་ངན་འགྲོ་བས་བྱས་པར། ཡིག་ཆ་གསར་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཕོ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་དུ་འགྲོ་བ་རིགས་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་
བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་། ཞེས་དང་། སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་
ཕྱི་མར་ཡང་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་འགོག་པ་
ལ་པན་ཆེད། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་
བྱུང་པར་མི་སྒྱུར་བར་ཐལ། ཅུ་འཇུག་གཉིས་སུ་དེ་སྐབས་སུ་སྤང་པོ་བདག་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདོད་བ་ལ་སྒྱུན་བརྩོན་གྱི། རང་བཞིན་མ་
སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཡིག་ཆར། བདག་དེ་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་ཡང་མིན་
ལ། བདག་སྤང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་གཞན་ཡང་མིན། ཞེས་གསུངས་ལ། བར་བ་གསུམ་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སྒྱུར་ནས། ཐ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་མ་སྒྱུར་བ་དཔེ་དོན་གཉིས་
ཀ་འདྲ་བ་བཞིན་གཞུང་པལ་ཆེར་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་
རྒྱུ་བསྐྱུངས་དང་ལྷ་བའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་དབྱུང་པ་གཉིས་
སུ་འདུ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག རྩི་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་ཤི། བླ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་དང་གཞན་མིན་པ་ཉིད་
དུ་སྒྲིབ་བ་དག་ཁོ་ནར་འདུས་ཤི། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཚོག་
གསལ་ལས། དངོས་སུ་ཕྱོགས་ལྔ་པོ་དེ་དག་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉིད་
ཀྱིས་ནང་དུ་འདུ་མོད་ཀྱི། འཛིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཕྱོགས་ལྔ་
པོ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་ཕྱོགས་ལྔ་པོ་འཛིག་ལྟའི་
འཛིན་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྤང་

པོ་ལྷ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གཅིག་མིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་དང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་
 ལས། ཅི་བདག་འདི་ཕྱང་པོ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ནམ། རོ་ངོས་གྲུབ་
 པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྟམ་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གཞོན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་
 བར་འདོད་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད་སྟམ་ན། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆན་ལས། བདག་
 ཕྱང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགོག་པ་ལ། ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་
 དད་ན། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ཐོག་མར་ཤིང་རྩ་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
 བཅོལ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཞེད་
 ན། འདི་ལྟར་ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་རྣམས་དུ་
 མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཤིང་རྩ་ཡང་དུ་མར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་པར་བྱིན་མཐར་དབྱེད་དུ་བདུན་གལ་བདེན་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་ལྟར་
 འདིར་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་དགོས་སོ། ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། དབྱ་
 མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། སྒྲ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པ། རྣམ་བདུན་གྱི་དབྱེད་མཐར་མ་
 གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་
 པར་བཤད། སྐྱ་ཕྱོགས་ཡིག་ཆས། རྣམ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པ་ནི། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་
 ལ་ཐུག་པས། ཐུགས་རྩེ་ལེགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་སྐྱི་དོན་
 ལས། ཁ་ཅིག་བདག་མཐའ་བདུན་དུ་བཅོལ་བའི་ཆེ་མ་རྟེན་པ་དེ་བདག་གི་གནས་
 ལུགས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་ཞེས་དང་། མཐའ་དབྱེད་ལས། ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དེ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་རྩ་མཐའ་བདུན་དུ་
 བཅོལ་བའི་ཆེ་མ་རྟེན་པ་དེ་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནས། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱད།

ཅུ་འཇུག་སོགས་ཆོག་ཟིན་ལ་སྤང་བོ་བདག་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བོ་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པ་བཀག་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སམ། དེ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་གདགས་ཆོས་མ་བཞག་ན་གདགས་གཞི་
གདགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་མེད་སྟུང་མ་ནས་གདགས་གཞིའི་ནང་ནས་སེམས་དང་ཆོགས་
པ་སོགས་བཞག་པས་དེ་དང་། ཕྱི་རོལ་པས། གདགས་གཞི་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པ་རང་སྐྱེ་བའི་བདག་སོགས་བདག་ཏུ་བཞག་པ་ལ། དང་པོར་ཁྱོད་གྱིས་
རང་ངོས་ནས་བདག་ཏུ་བཞག་པའི་མཚན་གཞི་དེ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་པ་ཡིན་
ལ། གཉིས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་རྟ་སྤང་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་
པས་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པར། རྣམ་བཅུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྟ་
བུར། ། ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་བས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟོགས། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྟོགས་སྤང་གི་རྟོག་ཡིན་ལག་གི་རྟོག་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ལུའི་བྱུང་དང་པོ་ལ་སྤང་བོ་བདག་མ་ཡིན་པ་སོགས་
འདྲི་བར་ཐལ། རྣམ་ལུའི་དོན་བསྐྱེད་སྐྱབས་འཇུག་པར། གཞུགས་བདག་མ་ཡིན་
ཞེས་སོགས་གྱིས་འདྲི་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེའི་དང་པོ་གཞུགས་བདག་
ཏུ་ལྟ་བ་འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། ཅུ་ཤེས་ལས། གཞུགས་ལ་བདག་ཡིན་
པར་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས། ལྟ་བ་གཞན་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་གསུངས་པ་ནི། ལུ་སྟོགས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་ཅུ་ཤེས་ལས། སྤང་མིན་སྤང་བོ་ལས་གཞན་མིན། ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་གཞུགས་སོགས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ལྟ་བའི་འདྲི་བ་ལྟ་བུ་བསྟན་

ནས་ཉེར་ལྷ་བཤད་པའི་འགལ་སྔོང་དུ་འདིར་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་མདོ་ལས་གསུངས་
 ཞིང་། སྤང་པོ་མ་བཟུང་བར་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བས་བདག་ཏུ་ཞེན་མི་རུས་པས་
 ཡིན་ལ། ཅུ་ཤེས་དོན་སྤྲུལ་གས་པ་དགག་ཕྱིར་བཤད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་འདིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་དང་ཉེར་ལྷ་གང་རུང་ལ་བདེན་འདྲིན་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཡོད་པས། གཞུགས་བདག་མིན་ཞེས་པའི་ལྷ་བ་ལ་བྱུར་དང་པོའི་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་འདྲིན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བྱུར་དང་
 པོའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་འདུས་ལས་
 གཞུགས་བདག་ཡིན་པ་དང་། བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞུགས་བདག་
 གི་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་བདག་གནས་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་
 ལུང་རིགས་བང་མདོར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུགས་རང་སྐྱབ་བའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་
 དང་། རང་སྐྱབ་བའི་བདག་ལ་གཞུགས་ལྡན་པར་ལྷ་བ་དང་། གཞུགས་རང་སྐྱབ་བའི་
 བདག་གི་དབང་བསྐྱབ་བྱུར་ལྷ་བ་དང་། གཞུགས་ལ་རང་སྐྱབ་བའི་བདག་རྗེས་སུ་
 བྱགས་ནས་གནས་པར་ལྷ་བ་སོགས་འདིག་ལྷ་རགས་པ་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡོད། བདེན་
 འདྲིན་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུག་པར། ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་
 པ་འདི་དག་གོ། ཞེས་པའི་ཅེ་མོའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 རྟོང་པར། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་སྐྱབ་པར་ལྷ་བ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་ལུང་བཞིའི་ལོག་ཕྱོགས་འདྲིན་
 པའི་བདེན་འདྲིན་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ད་ནི་བཀག་ཟིན་
 པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱོམས་ཏེ་བསྐྱུན་པས་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དམིགས་པ་དང་
 རྣམ་པ་ལོག་པ་ལ་འདུག་པར་བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་
 རྣམ་ལུང་དོན་བསྐྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་ཡང་རགས་པ་རང་སྐྱབ་བའི་
 བདག་ལ་མ་སྐྱུར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། བདག་ནི་གཞུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྡན་པ་མིན་པ་ལ། དེར་ལྷ་བ་དང་གཞུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཞུགས་རང་

བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་རྣམས་བདེན་འདྲིན་ཡིན་པས་
རགས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དང་པོ་ལ་གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བཞག་
ཆོག་སྟེ། ཡིག་ཆར། སྤང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སྤང་པོའི་བཞོད་
པའི་བྱད་པར་བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་འདྲིག་ལྟ་རགས་པ་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བདུན་གྱིས་དབྱད་པའི་འདྲིག་ལྟ་རགས་པ་ཉེར་བརྒྱད་དང་
སོ་ལྔ་ཡང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

དེ་འདྲའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་ལྟ་བ་སོ་ལྔ་ལ་རྩ་བའི་འདྲིག་ལྟ་བེར་མི་བེར་
དང་། རྩ་བའི་འདྲིག་ལྟ་ལ་འདྲིག་ལྟ་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱད། འོ་ན་རེ། ཆོར་
སོགས་ལ་རྣམ་བདུན་གྱིས་དབྱད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱབ་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་ཆ་ཤས་སོགས་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་བྱལ་སྟེ། སྤམ་པ་དུ་མར་
མེད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པའི་དུ་མར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་
བཅུན་པས། དེ་སྤམ་པའི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་བས་སྤམ་
པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་བསོད་གྲགས་
པ་སོགས་ཡིག་ཆ་གཞན་པལ་ཆེར་གྱིས་གསུངས། ཡིག་ཆ་རྟེན་བར། སྤང་པོ་བདག་
ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་སོགས་འདྲིག་ལྟ་རགས་པར་བཞག་པ་ལྟར་
པལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་པར་སྤང་སྟེ། སྤང་པོ་བདག་མིན་པར་རྟོགས་ཆེ་དེའི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་
ལས། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་ན་སྐྱ་སྤམ་པ་དང་ཀ་བ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་གང་གི་
རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱ་དེ་སྤམ་སོགས་ཆོས་གང་གི་ཡང་
རྟག་པ་ཡིན་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

སྐྱ་བདེན་སྟོང་དང་གང་ཟག་བདེན་སྟོང་ངེས་ན་འང་དེ་ལྟར་དགོས་
ལ། གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་སྤམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་གང་

ཟག་གི་སྒྲིང་གི་ཡིན་མིན་ནམས་དེས་ཤེས་པར་གྱིས་གསུང་། འོན་ལ་གང་ཟག་གི་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་གསུང་རྒྱ་རེད། ཅེས་པ་ལྟར་བུམ་པ་བདེན་སྒྲིང་ངེས་པ་ན་བུམ་པ་དེ་ཆོས་གང་གི་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཡིན་སྟུང་པའི་སྒྲིང་འདོགས་ཆོད་པས། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་སྒྲིང་དེས་བུམ་པ་དེ་དུ་མ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྒྲིང་བའམ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་དུ་མར་མེད་པའང་ངེས་ལ། དེ་བུམ་པའི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་བདེན་སྒྲིང་གིས་བྱུང་པ་དེས་པའི་ཆོད་མས་བུམ་པའི་སྒྲིང་དུ་དུ་མ་སོགས་ཆོས་གང་གི་ཡང་བདེན་སྒྲིང་ངེས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྗེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དེས་བྱེད་གཞི་བྱས་པའི་སྒྲིང་དུ་སྒྲིང་རྟག་པས་སྒྲིང་པར་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲིང་བཞིར་བཟུང་བ་ལ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྟག་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རྟག་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འདྲའོ། ། ཞེས་པའི་སྒྲིང་བས་རྟག་པ་ཞེས་རྟག་པ་ལྟུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་གི་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྒྲིང་པ་བུམ་པའི་སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲིང་པ་བུམ་པའི་སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། དབུ་པར་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་གསུམ་གར། རྗེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཆོད་མས་སྒྲིང་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་ནམ་བཤད་གཉིས་ལ་འགལ་སྒྲིང་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བུམ་པ་དུ་མར་མེད་པ་རྟག་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་དུ་མར་མེད་པ་དང་། རམ་མཁའ་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རྟག་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིང་བ་མེད་པར་རྟག་པ་དགོས་པར་བཤད་པའང་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་དུ་མར་མེད་པ་རྟག་པ་ལ། བདེན་གྲུབ་གྱིས་དུ་མར་གྲུབ་ཚུལ་གང་ཟག་དེ་ལ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིང་འདུག་པས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། ། དེ་ཡི་དངོས་

མེད་འཇིན་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིར་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དུ་མར་
མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། བཅ་མཁའ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་
པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། མ་སྦྱེས་
པ། མ་འགག་པ། ཞེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སྦྱིར་ཚུལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟོན་བསྟུ་ན་སྦྱོགས་སྒྲུབ་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ངེས་ན། ཐ་དད་ཡིན་
པར་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པས་ཡིན་ལ། རང་
ལུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དབྱད་ཆེ་ཐ་དད་ཡིན་མིན་དབྱད་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་
ཆེ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་བདེན་གྲུབ་སོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་ལ། བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མ་དང་། དུ་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་དབྱད་ཆེ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་
དབྱད་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། རྩམ་པ་དུ་མར་མེད་པ་ངེས་ཅིམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་
དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྦྱོར་ཤར་ནས་དེར་ཡོད་མེད་དབྱད་དགོས་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་
དེ་དག་གི་རྟོན་དུ་མ་ཟད་རྩམ་པ་སྦྱོར་མ་ལྟ་བུའི་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་པ་ལ་སྦྱོར་མ་ལྟ་བུར་
འཆར་དགོས་པ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་མེད་ས་མཆོམས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཤེས་ལ། རིགས་པ་ཡང་རྩམ་པ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དུ་མ་དང་། དུ་མ་བདེན་གྲུབ་རེ་རེ་
ནས་དགག་བྱའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩམ་པའི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་དེ་
དག་གིས་སྟོང་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ།

དེ་ལ་འོ་ན། རྩམ་པ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་དུ་གྱུར་བའི་བདེན་གྲུབ་དགག་བྱའི་བདག་སྤྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་དངོས་གཉིས་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བདེན་གྲུབ་
དགག་བྱ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གཅིག་རྟག་དངོས་མིན་པར་ངེས་ནས་དེ་
ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩམ་པ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བའི་བདེན་

གྲུབ་གྱིས་སྟོང་ཡང་། དེའི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གཅིག་དང་ཐ་
དད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། ཉག་པ་དེ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། རུམ་པ་དེར་མེད་པ་སྟོང་
ཉིད་མིན་པ་ནང་འགལ་ཏེ། སྦྱར་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ངེས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་
དད་དུ་མེད་པར་མ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱར་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་
བྱབ་ཁས། ཉམ་མཁའ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྦྱེ་མེད་སོགས་ལ་རིགས་འདྲ།

ཁ་ཅིག ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཙམ་བདེན་པར་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་
དང་། དེའི་དབྱིབས་བདེན་པར་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཤིང་རྟ་བདེན་མེད་དུ་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྟོང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ཡན་ལག་ཆོགས་ཙམ་བདེན་པར་མེད་པ་དེའི་ཆོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དེ་ལ་སོང་བཀོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། སོང་ཆོད་ལ་ཤིང་རྟའི་
ཡན་ལག་ཆོགས་ཙམ་གྱིས་ངོས་ནས་ཤིང་རྟ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་ངོས་
ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པས་ཤིང་རྟའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཟེར་དགོས་
ཏེ། ཤིང་རྟའི་བརྟགས་དོན་ནམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ཆེ་དེའི་ཡན་ལག་ཆོགས་
ཙམ་བདེན་པར་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཤིང་རྟའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཆོགས་
ཙམ་ལ་དབྱེད་ཆེ། དེ་བདེན་པར་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཆོགས་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
པ། འཇུག་པར། ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཆན་ཉིད་དང་ནི་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རུམ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཕྱ་མོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་

ཟག་གི་སྟོང་དུ་ཁྱོད་གང་ཟག་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་
དེ་ཡོད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ལ་དབུ་མ་དང་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་དགོས་པས། ཚུལ་གསུམ་དཀའ་གནད་འབྲེལ་ཆེ་ཆོས་གྲགས་
ཀྱིས། ། འཇིགས་མེད་དམ་བཅའི་སངས་ཁྱིམ་ཁྱོད་སྟོང་ལ། ། རིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་རྩ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོགས། ཁོ་བོ་མཁའ་སྟོན་འགྲོ་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་བཞིན། ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་
པས་ཆོས་རེ་རེའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ངེས་ལ། ཆོས་རེ་རེའི་སྟོང་གི་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྟེ་དེ་ལ་མ་ཤར་ཀྱང་གཞི་སྟེ་མཆེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་
ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དབྱུང་ཆོ། གཞི་བྱུང་པོ་ལྷ་དང་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལྷ་བྱུར་བསྐྱས་ཏེ་རིགས་
པ་ཡང་མདོར་བསྐྱས་ལས། ཐེག་ཆེན་པ་ལྷར་གཞི་རེ་རེའི་སྟོང་རིགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་མི་དབྱོད་པར་གསུངས་པ་ལྷར། སྟོང་གཞི་རེ་རེ་བཀར་ཏེ་
ཁྱད་གཞིར་བབྱུང་ནས་དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལྷ་བྱུར་བསྐྱས་ནས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་
ངོ་། འདིའི་ནང་ན་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་དོ། ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གིས་བྲལ་པར་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་འགྲོའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
སྟོང་འདོགས་གཅོད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བས་དེ་ལྷར་གསུངས་ཀྱི། ཆོག་ཟིན་ལྷར་ན་ཆོས་
དེའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པས་ཤ་བུ་ལྷ་བྱུང་གི་སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། འོ་ན་ཉེན་འབྲེལ་ལ་
བདེན་སྟོང་གིས་བྲལ་པར་རྟོགས་པའི་སྟོས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་

རྟོགས་པར་ཐལ་ཟེར་ན། མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁོ་ན་དབྱུང་གཞིར་བྱས་ལ། སྤ་
མས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དབྱུང་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བྱང་གཞིར་བབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

ལྷ རིགས་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ། གསེར་མེང་
ལས། འདི་ཡང་སྟོང་པའི་གཞི། སྟོང་པའི་ཚུལ་སྟོང་པའི་ཐ་སྟད། ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
དང་བཞིས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བཤད་པ་ལྟར་འདྲུག་པ་འདིར་
ཡང་གསུངས་པ། ཉི་ཤུའི་དང་པོ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱར་ན་མིག་ནི་ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་ན་བ་སྒྲ་དང་ཟེ། ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟད་པར་བྱ། ། ཞེས་པའི་
སྟོང་གཞི་དང་། གང་བྱིར་དེའི་རང་བཞིན་དེ། ། ཡིན་བྱིར་ཞེས་དང་། ཐེར་བྲག་
གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། ། འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར། ། ཞེས་པས་དོན་དམ་
པར་ཐེར་བྲག་སྟེ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་མིན་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱར་སྐྱེས་ནས་འཛིག་པ་
མིན་པ་དང་། དེ་ཡི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཉིས་ཀྱིས་མིག་གིས་སྟོང་། ། ཞེས་མིག་གིས་རང་ངོས་ནས་སྟོང་བར་སྐྱབ་པས་
སྟོང་ཚུལ་གསུངས་ལ། རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལྟག་མ་པལ་ཆེར་ལ་གོ་སྒྲ་བས་དངོས་སུ་མ་
སྐྱར་རོ། ། དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཅེས་པས་སྟོང་པའི་ཐ་སྟད་དང་། ། མིག་ལ་
སོགས་བ་བྲག་པོ་ཡི། ། རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། ། ཞེས་པས་སྟོང་གཞིའི་
སྟོན་ནས་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པས་ལྟག་མའི་སྟོན་ཚུལ་ཀྱང་དེས་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། འོན་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་སྟོ་ཅན་གྱི། ། འཛིན་པར་སྒྲོག་བྱིར་
གསུངས་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ལོགས་སུ་བྱས་པའི་དགོས་པའང་

གསུངས་སོ། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་
སྒྱུར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རང་
གི་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་དོན་སྒྲིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་རང་རང་གི་རང་
བཞིན་མཚན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་དངོས་ཡིན་
མི་དགོས་པ་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་ཁམས་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བ་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རང་རང་གི་འཛོག་བྱེད་
གཙོ་བོ་ཞིག་དགོས་སོ། ། རང་འགྲེལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་དང་བའི་སྐྱབས་རང་བཞིན་ལས་
ཞེན་ཚུལ་ཀྱི་ཚོད་སྟོང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་ཏུ་གསལ་ལོ། ། གསེར་
ཕྱེད་ལས། ཆོས་ཅན་བཞི་པ་འདིའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་
བསྐྱེས་ཅ་འགྲེལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་རྣམས་མཐུན་ནོ། ། ཞེས་དབུས་
མཐའ་ལས། དེ་ཡང་རི་ལྟར་གང་གིས་མཐོང་། ། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛོག་པ་མཐུན་གསུངས་པ། ཉེ་ཁག་
སོགས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཅིམ་ལས་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
ལས། བདེན་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་། ཉི་སྟངས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོང་པ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷང་འདིའི་མཐུག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སྟོང་པ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་

པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ། དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་
ནི་འདི་དང་མཐུན་ནོ། ། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི་ལ། དབུས་
མཐའ་ལས། ཉག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག་
བརྒྱད་པས་ཉག་པ་མིན་ལ། ཉག་ཏུ་བཞུགས་པས་ཆད་པ་མིན་པས་དེ་འདྲིལ་པར་
རྩ་ལ་ཨ་ནན་དཔྱེན་པ་སོགས་འདོད་དོ། །

དོར་བ་མེད་པ་འདིར་ཐེག་ཆེན་དང་། དབུས་མཐར་དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲིང་ཏུ་དགེ་ཕྱོགས་དང་། གཞོད་འཛོམས་སོགས་སུ་ལྷག་མེད་
ཐུང་འདས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སྒྲིང་དོར་སོགས་འདྲིལ་ཚུལ་མང་ངོ་། ། རང་གི་མཆན་
ཉིད་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འཇུག་འབྲེལ་ལས། མ་འབྲས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་སྟོབས་བཅུ་ལ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་བྲངས་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེར་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། དབྱེ་བའི་དགོས་པ་སྒྲིང་གཞི་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཚུལ་
མི་འབྲ་བ་དག་བསྒྲིག་ཆེད་ཡིན་ལ། སྒྲིང་སྒྲིང་ནི་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་། དངོས་
པོ་དངོས་མེད་དབྱེ་བ་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་གིས་ཡིན་ལ། སྒྲིང་པ་ཉིད་སྒྲིང་བ་ཉིད་
དང་། རང་བཞིན་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་བཞིན་
སྒྲིང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་བདེན་པར་
བྱབ་སྟམ་པ་དང་། བྱས་མ་བྱས་པར་གཤིས་སུ་བྱབ་པས་བདེན་པར་བྱབ་སྟམ་པ་
དང་། ཆོས་གཞན་བདེན་བྱབ་བཀག་པའི་ཆ་ཡིན་བས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་
བྱབ་པ་མ་སྟམ་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལེས་འདས་པའི་པ་རོལ་
ཡིན་པ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སོགས་བྱེད་པོ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་བདེན་པར་
བྱབ་པ་མ་སྟམ་པ་བསྒྲིག་ཆེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲིང་གིས་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཁྱེན་
བཅེ་རྒྱས་པ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བརྗོད་པའི་སྟོན་མཇུག་བསྟུས་ཏེ། ཀླང་པ་
བཞི་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་བཞིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཚུལ་སྤྲོ། །

རིང་སྒྲིང་།

༥ རིང་དུ་སྒྲིང་འདྲིར་སོགས་ཀྱིས་བདེན་འདྲིན་གྱི་མཚན་མ་མཛོན་གྱུར་
པ་མེད་ཅིང་། འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་རིང་དུ་སྒྲིང་བར་བྱ་རྒྱུ་གས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བྱེ་བ་ཕྱག་ཁྲིག་འབྱམ་ཕྱག་སྟོང་དུ་བཞོས་པའི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་གི་ཡུན་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཀྱང་འགོག་པ་
མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་བྱིན་ལྷག་པས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་
ཐབས་མཁས་ལ་བྱང་སར། རྒྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་པ་དང་། བྱིའི་སེམས་
ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཐབས་མཁས་དུག་དུག་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་
གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་ལོ། ། འདྲིར་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་
པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཁྱེད་པ་ལ་ཐབས་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་དང་། ཡི་ཤེས་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས། འདི་བཞི་གཙུག་པོར་ཤེར་བྱིན་
ཀྱི་གྲོགས་སུ་འདྲིན་ཟེར་བ་སོགས་ཡིག་ཆར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལྷང་གིས་བཀག་
ནས། ཐབས་མཁས་ཕར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་། བྱི་མ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཕར་
བྱིན་བྱི་མ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་དུག་
གིས་གཙུག་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་གྲོགས་དང་། དང་པོ་དུག་རང་དོན་ཡིད་
བྱེད་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འགྲེས་བས་ཁོང་སྟོ་སེལ་བ་
སོགས་བཟོད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གསུམ་ཡང་སྐབས་དེར་བཙོན་པས་
སྦྱབ་མི་རུས་པ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་གོམས་ན་འབྱུང་པ་དང་། བསམ་གཏན་རིམ་བཞིན་
མི་རུས་པ་སྦྱབ་དགོངས་ཀྱི་སྟོབས་བརྒྱ་སོགས་བཞེན་ན་བསྦྱབ་པ་དང་། རི་སྟེད་པ་

མི་རྟག་སོགས་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་རི་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་བྱུང་ཞུགས་པས་འདོག་ཚུལ། ཏུས་ཐུང་ཏུར་འཇུག་
ལྷང་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་དང་། སྤིད་ཞི་རོ་མཉམ་ཏུ་རྟགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་པལ་
ཆེར་འགྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་
པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རི་བཞིན་རྟགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་བྱེད་
ལས་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་མ་དང་འབད་ཚོལ་རགས་པས་མི་གཡོ་བའི་
ས་བརྒྱད་པ་ནི། ཡང་ཡང་སྤར་དགེ་སོགས་རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་པའི་
གྲུ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟར་ཚོལ་བ་རགས་པ་ཞི་བས་ས་བདུན་པ་པས་དེ་ཐོབ་ཕྱིར་
བཅོན་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་སོགས་ལ་ངང་གིས་
འཇུག་པས་སྒྲོན་པར་ལྷག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཐོག་མ་གཞོན་རུའི་ས་ཡིན་པས་
འགོག་པ་ལས་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་ནས་བཞིས་ཉོན་མོངས་བཟད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་ཐོབ་པར་བསྟན། དེ་ནས་གཉིས་གྱིས་ཉོན་མོངས་བཟད་ན་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་ལུས་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་སོགས་རི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་པའི་ལན་ཏུ་དབང་
བཅུས་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ཡང་ཆེ་ཡུན་རིང་སྒྲོབ་པས་ཆེ་ལ་དང་། ཉིང་ངེ་
འདྲིན་མང་པོར་འཇུག་པས་སེམས་ལ་དང་། རྒྱན་སོགས་མང་པོར་སྒྲོབ་པས་ཡོ་
བྱེད་ལ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཁམས་དང་འགོ་བ་གཞན་ཏུ་སྤྱོད་འཇུར་གཞན་
ཏུ་བསྐྱར་བས་ལས་ལ་དང་། སྐྱེ་བ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དང་། སྒྲོན་པ་ལྟར་
རང་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པས་སྒྲོན་ལམ་ལ་དང་། ས་རྒྱར་བསྐྱར་བ་སོགས་མོས་པ་ལ་
དང་། རྩ་འཕྱུལ་ཆད་མེད་པས་རྩ་འཕྱུལ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སྟོན་
པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དང་། མདོ་སྡེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་སྟོན་པས་ཆོས་ལ་དབང་
བ་ཐོབ་པོ། །

ས་དགུ་བ་ནི། དགུ་པ་ལ་ནི་སོགས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟག་ཅིང་སོ་
རིག་རྗེས་མཐུན་པ་བཞི་ཐོབ་པར་བསྟན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབས་བཅུ་ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་ཐུབ་དགོངས་སུ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་པའི་
སྟོབས། ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། གཟུངས་སྟོབས་གཉིས་གཅིག་དང་། བྱམས་སྟོང་རྗེ་
གཉིས་གཅིག་བྱས་སམ་དབྱད། ། འདིའི་ཆོས་སོ་རིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་དམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་སོ་རིག་མི་ཉག་
བདག་མེད་སོགས་སྟེ་མཚན་དང་། དེས་ཆོག་སོ་རིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐྱད་
དང་། དེས་ཆོག་མ་འདྲེས་པར་དང་། སྟོབས་པ་སྟོ་རིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བྲགས་པར་
ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་སྟོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ཤེས་
པ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས། གཞུང་གཞན་གྱི་སོ་རིག་དང་མི་འདྲ་པར་
འགྲེལ་བཤད་དང་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །

ས་བཅུ་པ་ནི། བཅུ་པའི་ས་ལ་སོགས་རྟེན་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་སྟེང་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟག་པར་ཐོབ་པ་བསྟན་ལ། དེ་ནས་གཉིས་
ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཆ་འདྲ་བ་དཔེའི་སྟོ་
ནས་བསྟན་ཏོ། །

འདིའི་དབང་བསྐྱར་བ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིན་པ་བསྐྱར་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པས་ས་
བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པས་མ་ཐོབ་པོ། །

འབྲས་བུའི་ས།

ཕྱ ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོན་བཅུ་གཉིས་ནི། ས་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སྐད་
 ཅིག་ཐང་ཅིག་ལྟ་བུ་ཅམ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་བརྒྱ་པོས་བྱིན་རྒྱལ་
 རང་གིས་རྟོགས་པ། ཆོ་ཆད་བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་པ། བསྐལ་པ་བཅུའི་སྟོན་དང་
 ཕྱི་མཐའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་སྒྲིག་གི་མཐའ་ཤེས་ནས་ལུང་སྟོན་
 པ། ལྷན་གྱི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་རུས་
 པ། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྤྲུག་དུས་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། སྐད་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ། སྐད་ཅིག་ལ་སྤྲོ་མ་ཤེས་པའི་ཆོས་སྟོན་བརྒྱ་འབྱེད་
 པ། སྐད་ཅིག་ལ་རང་གི་ལུས་བརྒྱར་སྟོན་པ་སྟེ་སྦྱུལ་བ། ལུས་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལ་འཁོར་
 བྱང་སེམས་བརྒྱ་སྤྲུག་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་ཐོབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ས་
 གཉིས་པར་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་། གསུམ་པར་འབྱུང་། བཞི་པར་བྱེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱ། ལྷ་
 བར་བྱེ་བ་སྤྲུག་སྟོང་། དུག་པར་བྱེ་བ་སྤྲུག་འབྱུང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་སྤྲུག་ཁྲིག་འབྱུང་
 དང་། དག་སའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས་རྩལ་སྤྲ་
 རབ་ཀྱིས་བསྟན་པས། བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱུང་གི་
 རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་མཉམ་དང་། དགུ་བར། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གྲངས་མེད་འབྱུང་སྤྲུག་བཅུའི་རྩལ་སྟེད་དང་། བཅུ་བར། དག་གིས་བགྲང་དུ་མེད་
 པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་དང་། དེའི་མཐའི་ཁྱད་པར་རང་གི་བསྟོན་
 ཁྱད་བུ་རེ་རེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གྲངས་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་འཁོར་བྱང་

སེམས་ཉན་རང་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་
འདྲེས་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་ཚུལ་རྣམས། དེ་ཆོ་འདི་ནི་ནས། སྟོན་པར་རུས། །
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ།

འབྲས་བུའི་ས་ནི། གང་གིས་ནམ་མཁའ་སོགས་རྐང་བ་བཞིས་ས་བཅུ་པ་བ་
དེས་ནམ་མཁའ་དྲི་མེད་ལ་སྒྲ་བེར་གྱིས་གཟུགས་རྣམས་གསལ་བ་ལྟར། དྲི་མ་སྤྲོ་མོ་
སྦྱང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་རུས་པར་མཐུན་པས་གནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་
བསྟན་ལ། དེར་སངས་རྒྱ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྟོན་གྱི་སོགས་བཞིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་དཔེ་ཡིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་མཐུན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། རྟོགས་སྤྲུལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཁོ་རང་མེད་པས་དེ་ཤེས་པར་འགལ་ལ། དེས་
ན་མཐུན་པ་པོ་མེད་པས། དེ་ཤེས་པའི་ཀྱན་སྦྱང་མེད་པར་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་
ཞེས་པའི་ཚོད་པ། གང་ཆོ་ཞི་བ་སོགས་བཞིས་བསྟན། གང་ཆོ་སོགས་བཞིས་སེམས་
ཡུལ་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱོར་པ་ན་དེ་ཤེས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་རང་བཞིན་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་རིག་པ་འཐད། ཅེས་ཚོད་པ་དང་པོའི་ལན་དང་། དེའི་སོགས་
བཞིས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གྱིས་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་ཀྱན་སྦྱང་གི་རྟོག་པ་
མེད་པར་སྟོན་པར་མ་བཟད་དེ་དག་གི་མཐུས་ནམ་མཁའ་སོགས་ལས་དེ་ཉིད་སྟོན་
པའི་སྦྱ་བྱང་ནས་གདུལ་བྱས་དེ་ཉིད་རྟོགས་རུས་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་དཔེའི་སྟོ་
ནས་སྦྱབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཁའ་སོགས་རྐང་བ་བརྒྱད་བྱང་ངོ་། །

སྦྱའི་རྣམ་བཞག་ལ། ཤེས་བྱའི་བྱང་ཤིང་སོགས་བཞིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་དེ་དྲི་
མ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྦྱེ་འགག་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ཞི་བའི་བྱང་
པར་གསུམ་གྱིས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་འགག་མེད་པའི་
རྣམ་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ནས་ཞི་སྦྱ་སོགས་བཞིས་ལོངས་

སྐྱོད་ཅུ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་མཛད་པའི་རྩལ་པ་གསལ་བ། ཉལ་ཏུ་
བཞུགས་པ་གདུལ་བྱ་བྱང་འཕགས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བ་སྟེ་བྱང་པར་བཞིས་བསྟན་ལ་
ཆོས་ལོངས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུའམ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྤུལ་
སྐྱོད་ནི། ཐུབ་དབང་སོགས་བཞིས་སྐྱོད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་སྐྱོད་བ་སོགས་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བྱེད་
དང་བཅུ་གཅིག་གིས། རང་ཉིད་སྟོན་སྟོང་པ་བྱིན་དུག་ལ་སྟོང་ཚུལ་དེ་དུས་ཀྱི་ཞིང་
སངས་རྒྱལ་དེའི་སྟོང་པ་མཐུ་སྟོབས། འཁོར་དེ་དག་གི་གཟུགས་སོགས། དེས་ཆོས་
བསྟན་པ། རང་གི་རིགས་སོགས་གང་དང་གང་འབྲར་གྱུར་པ། མཐའ་དག་སྐྱོད་གཅིག་
ལ་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་སྟོང་པ་ཀུན་ཞེས་སོགས་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་དེར་མ་ཟད་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བ་སྐྱེའི་བྱང་བྱ་རེ་རེ་ཡང་སྟོན་ཞེས་འདི་ལན་གྱིས་རང་གི་སྟོང་པ་
ཀུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཀྱི་སྟོང་པ་ཀུན་ཡང་དེར་སྟོན་ཞེས། སངས་
རྒྱལ་གང་དག་སོགས་བརྒྱུད་ཀྱིས་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་གསུངས་ནས་འགྲོ་བ་དངས་བ། ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་སངས་རྒྱལ་པའི་བར་
ཀྱི་སྟོང་པ་ཀུན་མིག་འཕྲུལ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས་ནས་དེར་སྟོན་པ་
དང་། དེ་བཞིན་སོགས་བཞིས། དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཉན་
རང་སོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཀུན་དེར་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ནས། དག་པ་འདི་ནི་སོགས་བཞིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གི་སྟོན་ལ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆུད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་རྩལ་གཅིག་གིས་
བྱུང་པར་སྟོན་ཀྱང་རྩལ་ཆེ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཕྱ་རབ་མི་འཇུག་བ་ཡུལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་སོགས་བཞིས། སྟོན་མཐའི་བར་སྐྱེད་ཅིག་རེ་
རེའི་ཡུན་ལ་སྤར་གྱི་སྟོང་པ་དེ་སྟེད་སྟོན་པས། དུས་གཅིག་གི་སྟོང་པའི་གངས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་རྩལ་མ་ལུས་པས་གཞལ་དུ་མེད་ཅེས་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་

བཞེད་པ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་ནས། འདི་ཡན་གྱིས་སྤུལ་སྤྱི་བྱེད་ཅུ་པ་
བཞག་གསུངས་སོ། ། དེ་ནས། གནས་དང་སོགས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མདོར་
རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ལ་གནས་མིན་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི། སེར་སྤྲུལ་ས་
ལོངས་སྟོད་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་རྩ་འགྲེལ་མདོ་དང་བཅས་པས་
གསུངས་ལ། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་མཐུན་པའི་ལས་ལ་ཟག་མེད་ལས་ཀྱང་གསུངས་
ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ཞེས་པ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མ་བྱན་པས་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དགེ་མི་དགེ་དེ་གཉིས་འདྲེས་མ་གསུམ་ལ་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། ལས་
དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཞེས་གོང་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་སྦྱར་ཞིང་། འདྲེས་མ་
རྩ་བའི་མདོར་དགེ་མི་དགེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་ལ། མདོ་ལས། ལས་ཡང་དག་
པར་སྤངས་པ་གང་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་འབྱིན་པ་དང་། གང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་
དང་། གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ལྔ་བ་ཀྱི་རྒྱ་འབྱིན་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ། ཞེས་པ་ཟག་མེད་ལས་ལ་སྦྱར་དགོས་པས་རྣམ་པ་གསུམ་དགེ་མི་
དགེ་ཟག་མེད་གསུམ་ལ་བྱེད་དམ་དཔྱད།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་རྟོགས་པར་བརྟུན་མི་རྒྱས་ཚུལ། རང་འགྲེལ་
ལས། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱང་དུས་བསྐལ་བར་བརྟུན་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་
ལ། རྣམ་མཁའ་མེད་པ་སོགས་བཞིས་མཁའ་ལྗིང་གི་དཔེ་སྟོན་རྟོགས་པར་བརྟུན་
མི་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེ་ཕྱིར་སོགས་བཞིས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དོགས་པ་བསྐྱུས་
ནས། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོགས་སྤང་བྱས་སོ། ། དེ་ནས་ཟབ་མོ་སོགས་བཞིས་ཡོན་
ཏན་ཀྱི་རིགས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་ཤེས་པས་པན་ཡོན་བསྟན་ནོ། །

དེ་ནས་སྤྲུལ་ཡང་སོགས་བཞིས། སངས་རྒྱས་ནས་སྤྲུལ་ཡང་མཚོག་གི་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་བཅིངས་པ་རྣམས་ཐར་པར་
 ཁྱིད་པ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་ལ། དེ་ནས་གང་ཕྱིར་
 སོགས་བཞིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྩོམ་གཅིག་པ་བཞིན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ངི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
 པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 པ་ལ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ཤད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་གང་གི་ཐེག་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
 ལ་བཤད་པ་དང་། ཡང་ན་ཐེག་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཡིན་ཞེས། གང་
 ཏུ་ཐེག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཐེག་ཆེན་ཏུ་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གསུམ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསམ་མི་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་དེར་བཞུགས་
 པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། ངི་མ་མཐའ་དག་
 སྤངས་པ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ཏུ་དཔེ་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་
 དང་། རྣམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་ཆེན་པོ། དག་སྟོབས་ལྡན་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་
 ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ལུས་ཀྱི་ཆད་ཆུང་བ། བསྐལ་བ་ཆར་ཆེ་ཆུང་མི་སྟོམས་པ། ཉོན་
 མོངས་ཆེར་བོད་པ། ལྷ་བ་ངན་པ་ཤས་ཆེ་བ། ཆེ་ཐུང་བ་སྟེ་སྟིགས་མ་ལུ་བ་དོ་བའི་
 འགོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འདུག་མི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 དཀྱོལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་མཁུན་བཙེ་གྱི་ཐབས་མཁས་
 མངའ་བས་དེད་དཔོན་མཁས་པས་ངལ་གསོ་བའི་གྲོང་བྱིར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་རི་ཞིག་
 པའི་ཐེག་པ་བསྟན་ནས་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་ཅན་ཐེག་ཆེན་གསུངས། ཞེས་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་སྟོན་པར། གང་ཕྱིར་འགོ་

ལ་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་བྱང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་སོགས་བཞིས། སངས་རྒྱལ་
སྤར་ཡང་སྤུལ་པའི་སྤྲོས་འཛང་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གངས་ཚྭ་གས་བཅུད་ཞིང་གི་རྩལ་
མ་ལུས་པའི་གངས་ཀྱིས་གཞུང་མི་རྩལ་ཞེས་མངོན་པར་བྱང་རྩལ་པའི་ཚུལ་སྟོན་
པའི་དུས་གསུངས་ལ། སྤྲོས་རྒྱུ་ལས། སྤར་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་བཞེས་པའི་ཐོག་མའི་དུས་
མཐུང་ཡས་ཏེ། ཞེས་སྟོན་དུས་ལ་སྤར་བ་སྤྲོས་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱད།

འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་ནམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆར་བཀག་པ་ལྟར་
རོ། ། རྩལ་བ་དེ་སྤོང་སོགས་བཞིས། ཤེར་བྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་། སྤྲོས་
རྒྱུ་མཐུན་ཚུལ་བཞིན་བརྒྱུངས་པས་འགྲོ་བ་ནམས་བྱང་འདས་ལ་མ་བཀོད་པར་
དང་། བཅའ་མཁའ་གནས་ཀྱི་བར་བཞུགས་ཞེས་བཞུགས་པའི་དུས་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་
བཞུགས་པའི་རྒྱ་སྤྲོས་རྒྱུ་མཐུན་ཞེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གཏི་སྤྲོས་གི་དབང་གིས་འདོད་
ཡོན་གྱི་ཁ་ཟས་སྤྲོས་བསྐྱེད་འདྲེན་པས་དུག་ཅན་ལ་སྤྲོད་པ་ནམས་ལ་རང་གི་
ནང་མི་ལྟར་བཅེ་བའི་ཆད་ནི། དུག་ཐོས་ནས་འགྲོ་སྤྲོས་བྱེད་པའི་བྱ་ལ་མས་སྤྲོས་
བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཅེས། གཏི་སྤྲོས་སོགས་བཞིས་བསྟན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སོགས་
བཞིས། ཆོས་ཉིད་ལ་མི་མཁས་པ་དངོས་པོ་བདེན་ཞེན་ཅན་བདེ་འགྲོར་སྤྲོས་ནས་
སྤྲོས་ཀྱི་ཆད་འཛི་དང་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྤྲོས་པ་དང་སྤྲོད་པའི་སྤྲོས་བསྐྱེད་དངོས་
པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་འགྲོར་སྤྲོས་ནས་སྤྲོས་བསྐྱེད་དེ་དག་ཚུང་
བ་ནམས་ཚུང་གྱི་སྤྲོས་བཅེ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་དེ་ནམས་བཏང་ནས། ཞི་བ་སྤྲོས་
གཅིག་དང་མི་འཇུག་ཅེས། གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྟག་དུ་ཞུགས་པར་
བསྟན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་དེ་ལྟར་བཅུམས་ཚུལ་ནི། ལྷགས་འདི་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་
ཀྱིས། འདི་རང་བཟོ་མིན་པར་ངས་དོན་གྱི་ལུང་དང་། ལྷ་སྤྲོས་ཀྱི་མན་ངག་བཞིན་
བཤད་པས་ལྷགས་འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་མེད་

ཅེས། ལྷགས་འདི་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་
བ་དང་བྱེ་སྐྱེས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འདོད་གསུངས་པ། ཤེར་
དབང་པས། མདོ་སྡེ་བས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རང་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་པ་དང་། བྱེ་སྐྱེས་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་བཅོམ་བསལ་གང་རུང་གི་འདོར་
དུ་མི་རུང་བའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཁོ་ནའི་སྤང་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། དེ་དག་གིས་
རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དབྱེ་མ་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་
སྒྲུལ་པ་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། དེ་སྐབས་བྱེད། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་བཤད་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་པར་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
བྱུང་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡི་གེ་ཅམ་ངེས་པས་འཇིགས་
པར་ཐུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་འདི་སྤངས་པས་ཞེས་
རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པས་འགའ་བ་བརྗོད་ནས། བརྗོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ། འཇིག་
རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་
དང་། རྟོགས་པའི་ལྷགས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་ལྷང་བྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་བྱས་སོ། །

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཅམས་པ་ནི། ལྷ་སྐབས་སློ་མཚོ་སོགས་བཞིས། ལྷ་སྐབས་
སློ་མཚོ་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་པས་ཁ་དོག་ལྷ་བུའི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་ཅམ་ཐོས་པས་
འཇིགས་ནས། དངོས་སྤྱིའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ལྷགས་
བཟང་འདི་སྤངས་མོད། དེའི་གཞུང་ཆོག་རང་རྒྱུད་དང་སེམས་ཅམ་སོགས་ལ་

གཞོན་ཕྱེད་གསལ་བར་མ་བསྟན་པས་མེ་ཉྱག་ཁ་འབུས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་བའི་གསུང་
ཟེར་འདིས་ཁ་ཕྱེ་བས་དེའི་ནང་གི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུས་གདུལ་བུའི་རེ་བ་
སྐྱོང་ཞེས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བྱིན་ཡིན་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། ཁོ་ན། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཟབ་དོན་འདི་སྤངས་ན་འདི་སྲུ་ཞིག་
གིས་རྟོགས་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་སོགས་བཞིས། དེ་ནི་སྟོན་ཆེ་ལས་དུ་མར་
ཟབ་མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་
དངོས་སྤྱིའི་སྟོབ་དཔོན་ནམས་གསུང་རབ་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
བས། སྲུ་ཞིགས་པའི་གཞུང་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་རང་འདོད་ཅམ་གྱིས་སྦྱར་
བའི་གཞུང་ནམས་ལ་དགའ་བའི་སྟོ་དོར་ལ་ལྷགས་འདི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་སོགས་བཞིས། བརྒྱམས་པའི་དགེ་བ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་བསྟོས་སོ། ། ཡིག་
ཆར། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་ལ་རང་དབང་བའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
ལུང་གིས་སྦྱབ་པ་ནི། དེའི་མཁྱེན་པ་ལ་ལོངས་སྦྱས་སྦྱལ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པས་
ཡིན་པ། དེས་ན་སྦྱལ་སྦྱིའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱལ་པར་བཞག་ཆོག་སྟེ། མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྦྱལ་པའི། རྒྱུར་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཅན་
ཏེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ནམས་སྦྱལ་
པ་ཡིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་སོགས་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སྦྱལ་པ་མིན་ཅོ། །
ཡིག་ཆར། རྒྱབས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སྲུ་མ་བཞོད་ཅིང་། བསྐྱོག་ནས་མ་
བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདིགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱབས་མིན་པ་ལྟ་བུར་
གསུངས་པ། རང་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་འདིགས་པ་མེད་པས་ཡིན་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་
ཤེས་ལ། རྒྱུར་འདིགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱབས་ཡིན་པ་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལྟར་ཡིན་

ཁོ་ན་རེ། དེ་རིང་གི་ཆམ་མཁུན་གྱིས་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཉིན་
 མི་ཉིན་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆམ་བཤད་ལས། ཉི་མ་དེ་རིང་ལྷ་བུའི་དུས་ད་
 ལྷ་བ་འདིའི་དུས་སུ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པས། དུས་དེ་བདེ་
 གཉིས་མ་གཞལ་ཡང་། དེ་རིང་གི་དུས་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་མ་
 འོངས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་རིང་
 གི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་ཆམ་མཁུན་གྱིས་གཞན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རིང་གི་
 དུས་སུ་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལྷང་དེའི་
 འོན་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པའམ། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་དེ་
 གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་འོན་ཡིན་པ་དཔེ་བཞེད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆམ་བཤད་
 ལས། དཔེར་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་ལྷ་བུ་དེ་ས་བོན་གྱིས་མི་སྦྱོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱིས་
 ལྷ་བུ་སྦྱོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་ལྷ་བུ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྐྱེ་བྱང་འཕགས་མན་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། འདི་ནི་སྒྲོས་
 དང་བལ་ལ་སྣང་བར་འཇུག་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཉན་
 བློས་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་དང་འདྲེས་པས་འདྲེས་པར་སྣང་བ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སོ། ། དེར་མ་ཟད་འདོད་པ་ནའང་
 ཡོད་དེ། མཁུན་པས་གར་བྱབ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དེ་མེད་པའི་ས་སྦྱོགས་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

- 369 -

ནས་ཀྱི་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྲུ་མ་གནས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉིད་སྦྱོད་པ་ཀྱུན། །
སྐྱེ་ཡི་བ་སྐྱེའི་ཁྲུང་བྱར་གསལ་བར་སྟོན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
དག་དང་དེའི་དུས་སུ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སོགས་སྟོན་པ་སྐུལ་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་དང་། སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཁྲུང་བྱ་རེ་རེའི་དངོས་སུ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པ། ཐམས་
ཅད་བ་སྐྱེའི་ཁྲུང་བྱར་གཅིག་ཆེ་སྟོན། ། ཞེས་དང་། སྐྱད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྦྱོད་སྒྲ་
ཚོགས། ། ཞེས་བཞེད་པ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྒྱལ་གཅིག་གི་
ཁྱོན་ལ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་མི་ཤོང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྐྱེའི་ཁྲུང་བྱ་
གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་ཤོང་སྟེ། བ་སྐྱེའི་ཁྲུང་བྱ་གཅིག་གིས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ཁྲབ་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་བ་སྐྱེའི་ཁྲུང་བྱ་གཅིག་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདི་སྐུགས་ལྟར་
ན་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན། མདོ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་རི་སྟེད་ཁྲབ་ཐུར་བ། ། ཞེས་པ་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། ། འདི་སྐུབས་འགོ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་སྟོན་
པ་སོགས་ལ་ངས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །

དཔལ་ཐོང་གི་མདོ་ལས་འཆི་བ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འཆི་འཕོ་
བ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆད་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པར་འཇུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པར་
འཇུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྲུ་མ་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་པར་ཆད་
པའི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་སྒར་གྱི་འགོ་བས་བསྐྱུས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཆང་པས་
སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། ལས་ཉོན་གྱི་འཆི་བ་དང་། ཕྱི་མ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་
ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་འཆི་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཡིག་ཆར། ཚུལ་བསྟན་ཡིན་གསུངས་པ་
དག་ས་པའི་དེ་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་དེ་མིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། ངའི་སྐྱེ་བ་
ཟད་དོ། ཞེས་པ་སོགས་ངང་དོན་དུ་འགྲེལ་ནས། དེ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཟད་པ་ཉིད་

ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གི་དེའི་ཆེ་སྒྲ་མའི་ལུས་སེམས་རྟེན་
བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་ཆད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཡིག་
ཆར། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་དོ་རྗེ་སྒྲ་ཐོབ་པས་སྒྲུབས་པའི་
བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱ་བར་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཆི་འཕོ་
ནི། སྒྲ་མའི་ལུས་སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་། སྒྲེ་བ་ལེན་པ་
ནི། སྒྲ་མའི་ལུས་རགས་པ་དོར་ནས་བྱི་མ་ལེན་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། མི་འབྲ་
སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་འཁོར་རྒྱ་མི་རྒྱ་རྟེན་རགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་སྤང་
དོར་གྱི་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
སྟེལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟབ་
ལམ་གོམས་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་བརྩོན་པས། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཟད་པ་མེད་པ་དེ་
དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚ་བར། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། ། ཡོན་ཏན་
འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

མཛད་བྱང་སྒྲོན་ཆེག

༥ སྒྲས་པ། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚར་སྤྲུག་ཀུན། ། རབ་མངོས་
ལི་སྤྱིའི་རྒྱལ་བཅེགས་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་། ། མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར་དུ་ཤར་བ་
གང་། ། སྟོང་ལ་སེམས་པས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྦྱོངས། ། ལྷ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་གཏིང་
ཟབ་རྩམ་གྲ་ནག་པ། ། འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དུ་མས་འཛིགས་ཤིང་རོར། ། སངས་

རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། ། ལྷ་བའི་ཟེར་གྱིས་ཆེ་ཆེར་འཕེལ་བར་
བྱས། ། ལྷོངས་འདིར་ལུགས་འདི་སྤྱོད་པལ་ཆེར་མིང་ཅམ་བརྟེན་ལས་ཅི་ཡང་
མེད་པར་ཞལ་ཡང་འཆམ། ། ལ་ལས་ལུགས་འདི་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་སྟོང་
ལ་སོགས་ཏྲག་ལྟའི་རི་བོ་སྤྲུག་པོ་བཅེགས། ། རྒྱལ་བའི་ལུང་ལྟར་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པས་ཟབ་མོའི་ལྷ་ཟེར་རྒྱ་ཆེ་མཆོན་མ་རྣམ་བཀྲ་བའི། ། དབུ་མའི་ལུགས་འདི་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་མེ་ལོང་གིས་ནི་དྲི་ཀྱན་བསལ་ཏེ་ཡང་སྟོང་ངོམས། ། དེ་ཡི་
དགོངས་དོན་རབ་རྒྱ་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་དང་མཐའ་དཔྱོད་མང་པོས་ལྷོངས་འདི་གང་
མོད་ཀྱང་། ། ཏ་སའི་མཆོན་གྱིས་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་སོགས་རྒྱ་
འགྲེལ་རྣམས་དང་གོང་བསྐྱོགས་ནས། ། ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ་གསལ་བར་
སྤང་བའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་བདག་པོ་ཤར་རིའི་ཅེར། ། འཕགས་ཆེ་བསྟན་
བཅོས་ཉ་རྒྱས་ར་རི་ཅན་རྣམས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྟའི་ཕང་བར་རྒྱབ་པ་དང་། ། ལྟན་
ཅིག་དགེ་ལྟན་ལུགས་མཆོག་ཀྱན་དགའི་ཆལ་དུ་ལྷ་སྤྲུབ་དགོངས་བཞེད་ཟབ་རྒྱས་
འདབ་བརྒྱ་བཞད། ། དེ་ཡི་ལུང་དང་རིགས་པའི་གཏེར་སྒོ་ལེགས་པར་བྱེ་དེ་ཟབ་
དོན་སྤང་ཅི་འཕྱང་བའི་སྤྲད། ། གཞུང་འདི་བྱས་མོད་བདག་སྒོ་མོངས་པས་ཉེས་
བཤད་གང་བཞིས་མཁས་དབང་ཆོགས་ལ་སྟོང་ནས་བཤགས། ། ལེགས་པར་བཤད་
པའི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་བདག་སོག་འགོ་ཀྱན་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་བྱར་ཁྱགས་
ནས། ། ཕྲ་རགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་བརྒྱལ་ཏེ་སྤྲུག་གསུམ་ནོར་བུའི་སྤྲིང་དུ་ལྷུང་དུ་
བྱིན་གྱར་ཅིག །

ཅེས་ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་
ལ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་སྤང་བ་ཟབ་ལམ་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
ནི། མདོ་སྤགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྐྱེད་པ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དོན་སྤྲུབ་པ་

ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་སྒྲོང་བ་པ་རྣེས་པ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་མཚོས་ལྟ་དར་སྤྲིད་
 དུ་རིང་བ་དང་བཅས་དབུ་མ་རྒྱས་པའི་ཆིག་དོན་གསལ་གྲོལ་ཞིབ་ཆ་དང་བཅས་
 པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྐྱེད་བ་དང་། བོ་རད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་བརྒྱ་སྤྲི་བ་དགེ་བཤེས་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་དབུལ་སྤང་འགའ་དང་བྱུར་ཐེང་བྲིས་ཤོག་དང་བཅས་
 བསྐྱེད་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་གཞུང་མཆོག་འདི་ལ་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་
 འདྲིལ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདིའི་ལུང་ཁྱད་སྤངས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དེ། རང་བྱུང་
 བཅོམ་པའི་ཆུ་བྱི་ལོའི་སྒྲ་བ་དང་པོའི་ཡར་ཆོས་ལ་རྒྱུགས་པར་སྦྱར་བའོ། ། འདིས་
 ཀྱང་དགེ་ལུན་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཟང་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་
 ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

ངག་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཡིས། ། བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཟབ་
 མོ་དབུ་མའི་ལམ། ། རིངས་ནས་གོམས་པའི་བཙོན་འགྲས་ཆུ་རྒྱན་གྱིས། ། སྟོན་མེད་
 ལུང་རིགས་གཏེར་གྱི་མཛོད་འདི་བསྐྱེད། ། གཞུང་འདིའི་དགོངས་དོན་སྤྲ་ཞིང་
 བསྐྱེད་བ་རྣམས། ། གསལ་བྱེད་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྤྲང་བ་འདི། ། བཀྲ་ཤིས་གཡས་
 སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིང་མཆོག་ནས། ། ཆོས་སྦྱོར་ཟད་པ་མེད་པའི་པར་དུ་བསྐྱེད། ། དེ་
 ཡི་མཐུས་ལས་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་པོར། ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་འདྲིན་མའི་ཁྱོན་
 བཀང་ཞེ། ། དགེ་ལུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འོད་པོ་ཆེས། ། མཐར་འདྲིན་ཐུན་པ་དབྱངས་
 བསྐྱེད་པར་ཤོག ། འདི་ཡི་རྒྱུན་སྦྱོར་དམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས། ། འབྲེལ་ཐོགས་
 ཀྱན་ཀྱང་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་པར། ། མཐའ་བུལ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་མཆོན་རྩྱུ་
 གྱིས། ། མི་མཐུན་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་དགེ་ལུན་བསྟན་
 པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པར་གྱུར་པ་ཞུ་སྦྱུལ་བའི་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་
 ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་གཞུང་འདིའི་པར་གྱི་ཆ་རྒྱུན་སྦྱར་ཏེ་པར་དུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་ཁུར་གནང་སྐབས་དཔར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག་ཅིག་དགོས་ཞེས་བཀའ་

སྒྲུལ་གནང་བ་ལྟར་སྒྲོམས་ལས་པ་དག་སྒོང་སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་མཆོས་བྲིས་པའོ། །

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག

ཕྱི་རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱུ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདེངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འབྲེན་
ཤུག་མེད་གཤེད་ཅིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས་ནས། ཉན་བསྟན་གྱུ་བ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འཁྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དག་བཟླའི་སྒྲོན་ཆེག་ཏུ་ཤུག་ཏེ་དག་སྒྲོང་ཆོས་སྒྲུབ་བ་དག་
དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱུ་མཆོས་སྦྱར་བའོ།